

SISÄLLYSLUETTELO

Konsernijaosto esityslista 27.10.2025

Esityslistan kansilehti	1
1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
2 Konsernijaoston pöytäkirjan tarkastaminen	3
3 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) yhtymäkokous 14.11.2025	4
4 Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n valtuuskunnan kokous 30.10.2025	10
5 Ennakkosuostumuksen antaminen VAV-konsernille kaukolämmön hankinnasta	13
6 Ennakkosuostumuksen antaminen VAV-konsernille pysäköintiyhtiöiden perustamiseen	15
7 Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:n Vantaa-Porvoo alueneuvottelukunnan täydentäminen	17
8 Omistajaohjauskeskustelut 2025/ Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy, 8.9.2025	18
- Vantaan Pysäköintiratkaisut omistajaohjauskeskustelu julkinen	20
9 Omistajaohjauskeskustelut 2025 / Kiinteistö Oy Tiedepuisto 6.10.2025	28
- Omistajaohjauskeskustelu 6.10.2025 KOy Tiedepuisto	30
10 Omistajaohjauskeskustelut 2025 / Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy 29.9.2025	35
- Yhtiön esitys 29.9.2025	37
11 Lausuntopyyntö Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta	48
- Lausuntopyyntö Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta	49
- Uudenmaan maakuntaohjelman ympäristöselostuksen luonnos/Lausuntopyyntö Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta	55
- Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029, luonnos/Lausuntopyyntö Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta	92
- Lausunto Uudenmaan maakuntaohjelma	127
12 Ulkotilojen toimintavälineiden ja kalusteiden hankinta	133
- Vertailutaulukko osa-alue 1	147
- Vertailutaulukko osa-alue 2	157
- Vertailutaulukko osa-alue 3	163
- Vertailutaulukko osa-alue 4	167
- Vertailutaulukko osa-alue 5	170
13 Valtionperinnön vastaanottaminen	175
14 Tiedoksi merkittävät asiat 2025 / Konsernijaosto	176
- Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 27.10.2025	177
- Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab:n ylimääräinen yhtiökokous 22.10.2025	180

Konsernijaoston kokous

Aika 27.10.2025, klo 11:00

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, Asematie 7, 01300 Vantaa

Kutsutut

Jäsenet		Varajäsenet	
Kasonen Mika, puheenjohtaja		Forsblom-Pirttinen Frida	
Eriksson Soile, 1. varapuheenjohtaja		Koskelin Kia	
Valtanen Hanna, 2. varapuheenjohtaja		Savuoja Tuure	
Aidanjuuri Tanja		Niikko Mika	
Aura Anssi		Hakala Heli	
Karinen Ville		Demiri Funda	
Kiiski Henri		Räsänen Minna	
Laakso Päivi		Tammi Visa	
Strohm Emily		Abdi Faysal	
Vacker Marjo		Kivimäki Otso	
Lisäjäsen			
Jääskeläinen Jouko		Haukka Tomi	
Vanhanen Tuomas		Jääskeläinen Pietari	
Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto			
Rokkanen Sakari, puheenjohtaja			
Tamminen Ida, I varapuheenjohtaja			
Kaimio Tuire, II varapuheenjohtaja			
Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto			
Kaukola Ulla, puheenjohtaja			
Rämö Eve, II varapuheenjohtaja			
Muut osallistujat			
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja			
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja			
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja			
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja			
Kiljander-Kiiskinen Riikka, konsernipalvelujohtaja			
Harju-Kukkula Tiina, henkilöstöjohtaja			
Vartiainen Samuli, konsernilakimies			
Kauppinen Elina, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä			

1 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Konsernijaoston pöytäkirjan tarkastaminen

Konsernijaoston päätöksen 23.10.2023 § 9 mukaan vuonna 2025 pidettävien konsernijaoston kokousten pöytäkirjan tarkastamista varten nimetään kulloinkin kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti kokousta seuraavana maanantaina, ellei jonkin pöytäkirjan tai päätöksen osalta toisin päätetä. Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Vantaan kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) tarkastusta seuraavana keskiviikkona.

Jääsenet	Kokous
Kasonen Mika, puheenjohtaja	
Eriksson Soile, 1. varapuheenjohtaja	
Valtanen Hanna, 2. varapuheenjohtaja	
Aidanjuuri Tanja	27.10.2025
Aura Anssi	
Karinen Ville	
Kiiski Henri	27.10.2025
Laakso Päivi	
Strohm Emily	
Vacker Marjo	

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan nyt pidettävän kokouksen pöytäkirja sähköisesti maanantaina **3.11.2025**.

3

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) yhtymäkokous 14.11.2025

VD/3266/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/SV

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) syysyhtymäkokouksessa 14.11.2025 käsitellään talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028, selvitys yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksen johdosta sekä sidonnaisuuksien ilmoittaminen.

Jäsenkunnat	Helsinki, Espoo Vantaa ja Kauniainen;
Yhtymäkokous	HSY:n perussopimuksen mukaan jokaisella jäsenkunnalla on yhtymäkokouksessa yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa. Jäsenkuntien äänimäärä jakaantuu seuraavasti Helsinki 50 %, Espoo 27 %, Vantaa 22 % ja Kauniainen 1 %;
Hallitus	Hallituksessa enintään 14 jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä, toimikausi 4 vuotta. Yhtymäkokous valitsee jäsenet ja varajäsenet, jotka edustavat jäsenkuntia virallisen asukasluvun suhteessa kuitenkin siten, että kuntaryhmää, jonka muodostavat muut jäsenkunnat kuin Helsinki, Espoo ja Vantaa, edustaa vähintään yksi varsinainen jäsen. Samaa kuntaa edustavilla jäsenillä ei kuitenkaan voi olla enempää kuin puolet äänivallasta (7 jäsentä ja 7 varajäsentä) ja jokaista jäsenkuntaa tulee edustaa vähintään yksi jäsen tai varajäsen. Hallituksen puheenjohtajaksi valitaan jäsen, joka edustaa suurinta jäsenkuntaa. Hallituksen kokoonpano tarkistetaan uuden jäsenkunnan hyväksymisen johdosta seuraavan toimikauden alusta lukien;
Hallitus 2025–2029	Kolme Vantaan nimeämää jäsentä ja heidän varajäsenensä;
Hallituksen asian- tuntijajäsen 2025–2029	Vantaalta kaupungininsinööri, varajäsenenään ympäristöpalveluiden päällikkö;
Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunnassa puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään 5 jäsentä sekä jokaisella henkilökohtainen varajäsen siten, että jokaisesta jäsenkunnasta on vähintään yksi jäsen tai varajäsen lautakunnassa.
Tarkastuslautakunta 2025–2029	Kaksi Vantaan nimeämää jäsentä ja varajäsenet;
Tilintarkastaja 2025	KPMG Julkistarkastus Oy

Talousarvio ja -suunnitelma 2026–2028

Tuhatta euroa (x 1000)	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot, joista	522 591	549 767	566 184
Kuntaosuudet	4 200	4 534	4 903
Toimintamenot	-226 054	-225 230	-228 582
Toimintakate	299 358	327 358	340 423
Rahoitustulot ja -menot	-81 181	-81 282	-82 044
Investoinnit	213 158	205 681	202 053
Tilikauden tulos	35 239	66 171	72 604
Tilikauden yli-/alijäämä	34 464	63 464	69 650

Kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen. Yleisenä kustannustason muutoksena on käytetty 2 %:a ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä.

HSY:n talousarvion toimintatuotot vuonna 2025 ovat 522,6 milj. euroa eli 28,5 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2025 ennusteessa. Vesihuollon käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2027 5 % ja 2028 2 % korotusta. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13 %. Suunnitelmavuosien vastaavat korotukset ovat 9 % vuonna 2027 ja 7 % vuonna 2028. Jätehuollon tulokertymää lisää erityisesti hinnankorotukset astiantyhjennysmäärien kääntynyt laskuun. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan talousarviovuodelle keskimäärin 4,0 % korotusta.

HSY:n talousarvion toimintamenot vuonna 2026 ovat 226,1 milj. euroa, joka on 15,7 milj. (7,5 %) euroa enemmän kuin vuoden 2025 ennusteessa. Vuonna 2026 toimintakuluista noin 52 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 26 %, materiaalihankinnat 14 % sekä muut kulut 8 %. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 3,6 % vuodelle 2026, 3,9 % vuodelle 2027 ja vuodelle 2028 2,6 %.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2026 on 299,4 milj. (57,3 %) euroa, kun sen vuonna 2025 ennustetaan olevan 286,5 milj. (58,0 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2026. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2027 toimintakate paranee ja on 327,4 milj. (59,5 %) euroa ja vuonna 2028 340,4 milj. (60,1 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2026 ovat 81,2 milj. euroa. Korkokuluista 55,4 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko on ollut vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 280 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2026–2028. Suunnitelmakauden aikana nettorahoituskulut kääntyvät pieneen nousuun ollen vuonna 2028 82,0 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2026 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen, varausten muutosten ja tuloverojen jälkeen 35,2 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2027 66,2 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2028 72,6 milj. euroa ylijäämäinen. Tämän ansiosta HSY:n velkaantuminen alkaa taittua TTS-kauden aikana.

Toimintakateen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2026 HSY:n vuosikate on 218,2 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 342 milj. euroa. Vuonna 2027 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 330,9 milj. euroa ja vuonna 2028 328,4 milj. euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 288 milj. euroa.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltan maksuosuudet muista kuin vesihuollon ja jätehuollon tehtävistä. Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien virallisen asukasluvun suhteessa siten, että yhden kunnan maksuosuus ei voi olla yli 50 % ja on vähintään 1 %. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä

hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysmääräisinä. Ylijäämä on kohdistettu jäsenkuntien lausunnot huomioiden vahvan etupainotteisesti sitten, että eniten ylijäämää käytetään vuonna 2026

Talousarvion mukaan jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet vuonna 2026 ovat yhteensä 4,2 miljoonaa euroa. Vantaan kaupungin osuus on 904 tuhatta euroa.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2024 hyväksymään 20 vuoden investointiohjelmaan. Vuonna 2026 investoinnit ovat yhteensä 213,2 milj. euroa, josta 194,7 milj. on vesihuollon ja 16,4 milj. jätehuollon investointeja.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä yhteensä 1,0 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2025 lopussa ennusteen mukaan noin 808 milj. euroa, mikäli vuoden 2025 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti. Toiminnan- ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi vuodesta 2026 alkaen. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan nykyisten lainojen lyhennyksiä, joten TTS-kaudella joudutaan nostamaan edelleen uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 288 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 380 milj. eurolla, josta 96 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 810 milj. euroa.

Yhtymäkokoukselle esitetään, että talousarvion sitoviksi määrärahoiksi hyväksytään

- toimintamenojen osalta 131 916 000 euroa (vesihuolto) ja 92 169 000 euroa (jätehuolto)
- investointimenoksi 194 680 000 euroa (vesihuolto) ja 16 445 000 euroa (jätehuolto)

Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien asettamat omistajaohjaustavoitteet

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain suurille kuntayhtymille HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Tavoitteiden valmistelun lähtökohtana on se, että tavoitteet pysyvät koko tavoitekauden samoina, mutta tavoitteisiin liittyviä mittareita voidaan täsmentää vuosittain. Tällä tavoitellaan parempaa jatkuvuutta ja ennakoitavuutta kuntayhtymän näkökulmasta. HSY:lle asetetut tavoitteet ja niitä koskevat mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa. Kaudelle 2026-2029 asetetut omistajaohjaustavoitteet ovat alla taulukossa.

1. Tuottavuuden parantaminen ja talouden tasapaino	2. Hiilineutraalisuus 2030 ja vastuullisuuden lisääminen	3. Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen sekä asiakkaiden tyytyväisyys
Mittarit: 1. Käyttömenojen tuottavuusindeksi (2021=100), tavoitetaso 2026: tulos paranee vuodesta 2025 2. Toimintamenot euroa/asukas, tavoitetaso 2026: enintään 147,2 euroa/asukas 3. Omavaraisuusaste vuoden 2029 loppuun mennessä vähintään 30–35 % ja pidemmällä aikavälillä vähintään 40 %, tavoitetaso 2026: vähintään 27,5 %	Mittarit: 1. Kotitalousjätteen kierrätysaste sekä sekajätteen määrä vuosittain, tavoitetaso 2026: kierrätysaste vähintään 54 % ja sekajätteen määrä enintään 97 kg/asukas/vuosi 2. HSY:n kasvihuonekaasupäästöjen määrä, tavoitetaso 2026: enintään 75 000 tCO₂-ekv 3. Sähköisen kaluston osuuden kasvattaminen	Mittarit: 1. Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain, tavoitetaso 2026: vähintään 4,1/5 2. Verkostojen saneerausinvestointien vuotuinen toteutuminen ja kumulatiivinen toteuma vuodesta 2024 lähtien, tavoitetaso 2026: vuotuinen ja kumulatiivinen toteuma paranevat vuodesta 2025 3. Suunnitelma siitä, miten ja millä aikavälillä korjausvelan kasvu saadaan hallintaan.

Omistajaohjaustavoitteiden muuna omistajalinjauksena esitettiin, että Kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

Selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen HSY:n vuoden 2024 toiminnasta ja taloudesta

HSY:n tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota seuraaviin seikkoihin kuntayhtymän toiminnassa:

1. Jätteiden lajitteluun liittyvä viestintä
2. Vesi- ja jätehuollon taksat ja maksut
3. TVA- ja palkitsemisjärjestelmä
4. Asiakastyytyväisyys ja asiakaspalvelu

HSY esittää yhtymäkokoukselle selvityksen arviointikertomuksen huomioihin ja suosituksiin:

1. Neuvonnan ja viestinnän vaikuttavuutta on selvitetty osana HSY:n Kiertotalouden keskiössä - strategiaohjelmaa projektissa 2023–2024. Selvityksen tulokset antoivat uutta tietoa siitä, millaisia kohderyhmiä eri toimenpiteillä HSY tavoittaa sekä niiden vaikutuksista. Projektin lopputuloksia on hyödynnetty esimerkiksi HSY:n kanavastrategiassa, tapahtumalinjauksessa sekä uuden lajittelukampanjan konseptin ja toimenpiteiden suunnittelussa. Huomiota on kiinnitettävä myös riittävään resursointiin toimenpiteiden toteuttamisessa.
2. Vesihuollon toimiala jatkaa systemaattista talouden tilan tasapainottamista maksurakennemuutostusta ja kohdennettuja sekä oikeasuhtaisia maksujen korotuksia tekemällä. Oikeasuhtaisuutta ja kohdentamista edelleen kehitetään pohjadatan ja sen analyysin avulla tiedolla

johtamisen menetelmin. Omistajaohjauksen kautta on nostettu taloutta ohjaaviksi teemoiksi HSY:n omavaraisuusasteen kasvattamisen, missä vesihuollon toimenpiteiden vaikutus on ratkaiseva. Lisäksi omistajat ohjaavat nostamaan saneerausastetta. Nämä ohjaavat mekanismit määrittävät tulevaa talouden mallintamista.

3. Palkkausjärjestelmä uudistuksen tavoitteena on ollut rakentaa paremmin palkkausta ja palkitsemista tukeva tehtävän vaativuuden arvioinnin järjestelmä, joka on myös dynaaminen ja läpinäkyvä koko HSY:ssä. Yksi keskeinen tavoite on tehdä tehtävien ja niiden vaativuuden väliset erot näkyväksi ja perustelluksi. Palkkausjärjestelmän uudistaminen on tehty kiinteässä yhteistyössä pääluottamusedustajien kanssa. Tämän lisäksi valmisteluun osallistui useita eri työryhmiä, joiden avulla pyrittiin varmistamaan, että rakennettava palkkausjärjestelmä kuvaa todellisia tehtäviä ja vastuita. Jokaiseen oikaisuvaatimukseen ja tyytymättömyydenilmaisuun on työnantaja antanut vastauksen ja tällä hetkellä käsittelyssä on vielä yksi. Osa oikaisuvaatimuksista ja tyytymättömyydenilmaisuista johti muutokseen tehtävänvaativuustasossa tai tarkennukseen järjestelmän rakenteessa. Osa ei johtanut muutokseen työntäjän aiemmasta linjauksesta.
4. Sähköisen asioinnin ja digitaalisten palveluiden kehittäminen jatkuu HSY:ssä aktiivisesti. Yritysassiakkaiden OmaHSY-palvelu otetaan käyttöön vuoden 2025 aikana. Keinoja sähköisen asioinnin lisääntymiseksi on aktiivisen viestinnän ja neuvonnan lisäksi myös digitaalisten kanavien priorisointi muiden asiointikanavien sijaan. Vuoden 2025 strategisena tavoitteena on, että 75 % kaikista asiakaskontakteista hoidetaan sähköisesti. Tavoitteiden asettamista tarkastetaan uudella alkavalla strategiakaudella ja kunnianhimoisemmat tavoitteet ovat saavutettavissa mm. Suomi.fi palveluiden lisääntyvällä käytöllä sekä HSY:n omia järjestelmiä ja prosesseja kehittämällä. HSY:n asiakaspalvelutoimintojen kehittämisessä on hyödynnetty tekoälyä, mm. asiakaspalautteiden luokittelussa ja analysoinnissa. Tekoälynratkaisujen kehittäminen jatkuu aktiivisena myös uudella strategiakaudella. HSY:n vastaa pääkaupunkiseudun asiakkaiden välttämättömyyspalveluiden tuottamisesta. On huomioitava se, että kaikki asiakkaat eivät pysty asioimaan sähköisesti, jolloin myös muiden palvelukanavien ja henkilökohtaisen palvelun sujuminen tulee varmistaa ja niiden toimintaa tulee edelleen kehittää.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4- ja 5-kohtien mukaan konsernijaosto päättää mm. edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien yhtymäkokouksiin sekä jäsenten ja nimeämisestä kuntayhtymien johtaviin toimielimiin, kun kaupungilla on siihen oikeus.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valtuuttaa konsernilakimies Samuli Vartiainen tai toinen konserniohjaus ja -valvonta yksikön lakimies, edustamaan Vantaan kaupunkia Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän yhtymäkokouksessa 14.11.2025;
- b) antaa menettelyohjeeksi kannattaa hallituksen esityksiä yhtymäkokoukselle; ja
- c) ettei muilta osin ole tarpeen antaa yhtymäkokoukseen menettelyohjeita.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Samuli Vartiainen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VD/2884/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/OL

Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n (jäljempänä ”Uuvi”) valtuuskunnan kokouksessa 30.10.2025 käsitellään yhdistyksen valtuuskunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien valinta, yhdistyksen hallituksen valinta, hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien valinta, tilintarkastusyhteisön valinta, yhdistyksen liittymismaksun, palvelumaksun ja investointimaksun sekä tukijäsenen jäsenmaksun vahvistaminen vuodelle 2026, vuoden 2026 toimintasuunnitelman hyväksyminen sekä vuoden 2026 talousarvion vahvistaminen.

Jäsenet	19 Uudenmaan kuntaa, 5 tukijäsentä, mm. Uudenmaan liitto;
Toiminnan tarkoitus	Yhdistyksen toiminnan päätavoitteena on tarjota jäsenkuntien asukkaille mahdollisuuksia ulkoiluun, luontoliikuntaan ja luonnossa virkistäytymiseen. Tavoitteiden toteuttamiseksi yhdistyksellä on hallinnassaan 39 virkistysaluetta sekä vesialueita, joiden palveluiden toteutuksesta ja hoidosta se huolehtii;
Henkilöstö	5, virkistysalueiden hoito ja ylläpito pääasiassa ostopalveluina paikallisilta yrittäjiltä;
Valtuuskunta	Valtuuskunnassa 36 kuntaedustajaa ja 5 tukijäsenjärjestöedustajaa;
Valtuuskunta 2025–2029	Vantaan nimeäminä kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä;
Hallitus	Valtuuskunta valitsee hallituksen, jossa 16 varsinaista jäsentä sekä 2 asiantuntijajäsentä tukijärjestöistä;
Hallitus 2021–2025	Vantaan nimeäminä kaksi jäsentä, joista toinen puheenjohtaja sekä heidän varajäsenensä;
Tilintarkastus	Yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja kulloinkin valtuuskunnan toimikauden (valtuustokausi) ensimmäisessä kokouksessa valtuuskunnan toimikaudeksi;
Tilintarkastaja	Tilintarkastusrengas Oy

Yhdistyksen toimintasuunnitelmasta 2026 todetaan mm., että vuoden 2025 käyntimäärien ennakkotietojen mukaan Uuvin alueiden käyntimäärissä näyttää olevan hienoista kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Kohteiden käyntimäärien kehitys näyttää kuluvaan vuoden ennakkotietojen mukaan jatkuvan pitkän aikavälin trendinä tutuksi tulleella tasaisen kasvun uralla. Vahvana jatkuvaan kysyntään vastataan olosuhteiden ja palveluiden kehittämällä. Alue- ja reittiverkostolla on vuonna 2026 useita kehittämiskohteita. Erilaisia toimia kohdistuu tasaisesti koko toiminta-alueelle. Merkittävimpiä panostuksia ovat pääkaupunkiseudulla R2-reitistön (ent. Reitti 2000) sekä Helsingin edustan saarikohteiden kehittäminen ja käyttöönotto. Itäisellä Uudellamaalla Pirttisaaren Svartvikenissä ja Varlaxuddenissa tehdään kehittämistoimia, läntisellä Uudellamaalla puolestaan mm. Kopparnäs-Störsvikissä ja Korpuddenissa. Keskisellä Uudellamaalla Keravanjärvellä palveluita kehitetään uudella tavalla.

Valtuuskunta on kevätkokouksessa 2025 hyväksynyt vuosien 2026–2030 ohjeellisen taloussuunnitelman sekä antanut taloudelliset suuntaviivat vuoden 2026 talousarvion pohjaksi. Taloussuunnitelman mukaan kuntajäsenen palvelumaksu vuonna 2026 on 0,57 €/asukas ja investointimaksu 0,06 €/asukas. Tukijäsenen jäsenmaksu on 250 €/jäsenjärjestö. Yhdistyksen hallitus esittää nyt valtuuskunnalle taloussuunnitelman mukaisten maksujen vahvistamista vuodelle 2026. Vantaan osalta palvelumaksu on 142 223,33 euroa ja investointimaksu 15 076,14 euroa. Kuntajäsenen liittymismaksun esitetään

pidettävän nykyisellään eli 6,10 €/asukas.

Talousarviossa tilikauden 2026 tulokseksi esitetään 0-tulosta (TA 2025: 0 euroa, TP 2024: -35 865 euroa). Vuoden 2026 talousarviossa tuottojen odotetaan toteutuvan +2,1 % suurempana taloussuunnitelmaan verrattuna. Ero syntyy ennakoitua suuremmasta väestökasvusta toiminta-alueella sekä suunnitelluista luonnonhoidon toimista ja hanketukien allokoinnista.

	TA-esitys 2026	TA 2025	TP 2024
Tuotot yhteensä, joista	1 091 500	1 031 500	1 004 327
<i>Palvelumaksut kunnilta</i>	<i>979 000</i>	<i>931 000</i>	<i>900 366</i>
<i>Luonnonhoidon tuotot</i>	<i>24 000</i>	<i>20 000</i>	<i>0</i>
<i>Porkkalan yhteishoitoveloitut</i>	<i>41 000</i>	<i>39 000</i>	<i>40 221</i>
<i>Saadut hanketuet</i>	<i>28 000</i>	<i>28 000</i>	<i>42 825</i>
<i>Vuokratuotot</i>	<i>8 500</i>	<i>9 500</i>	<i>6 923</i>
<i>Muut tuotot</i>	<i>9 500</i>	<i>2 750</i>	<i>12 740</i>
<i>Jäsenmaksut</i>	<i>1 500</i>	<i>1 250</i>	<i>1 250</i>
Toiminnan kulut yhteensä, joista	-1 104 500	-1 039 500	-1 059 253
<i>Hallinto</i>	<i>-25 500</i>	<i>-29 000</i>	<i>-22 122</i>
<i>Toimisto</i>	<i>-79 500</i>	<i>-84 000</i>	<i>-89 754</i>
<i>Henkilöstö</i>	<i>-484 500</i>	<i>-445 500</i>	<i>-446 941</i>
<i>Virkistysalueet</i>	<i>-515 000</i>	<i>-481 000</i>	<i>-500 437</i>
Rahoitustuotot/kulut	13 000	8 000	19 062
Investoinnit	270 000	302 000	201 000
Investointimaksut kunnilta	103 000	101 000	117 000

Yhdistyksen korkein päättävä elin on valtuuskunta, joka koostuu 36 kuntaedustajasta ja 5 tukijäsenjärjes-
töedustajasta. Valtuuskunta
valitsee hallituksen, jossa on 16 varsinaista jäsenetä sekä 2 asiantuntijajäsentä tukijäsenjärjestöistä.
Konsernijaosto päätti 26.8.2025 (§ 8) nimetä Vantaan kaupungin edustajien
nimeämisestä Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n valtuuskuntaan toimikaudelle 2025–2029.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4 ja 5 kohtien mukaan konsernijaosto päättää jäsenten
nimeämisestä yksityisoikeudellisten yhteisöjen johtaviin toimielimiin, kun kaupungilla on siihen oikeus ja
menettelyohjeiden antamisesta yhteisöjen yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja
tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei toisin ole määrätty.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:n valtuuskunnan kokousta 30.10.2025 varten me-
nettelyohjeeksi, että

- Vantaan kaupungin edustajiksi yhdistyksen hallitukseen toimikaudelle 2025–
2029 nimetään jäseniksi Oskari Ollikainen ja Jenni Lainekevi sekä varajäseniksi Hellu Isomäki
ja Antti Auvinen; ja
- kokousta varten ei ole tarpeen antaa muita menettelyohjeita.

Täytäntöönpano: konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Otto Lehto, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Ennakkosuostumuksen antaminen VAV-konsernille kaukolämmön hankinnasta

VD/6847/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/SV

Kaupungin kokonaan omistama VAV Yhtymä Oy ja sen tytäryhtiöt (jäljempänä VAV Yhtymä Oy ja sen tytäryhtiöt yhdessä VAV-konserni) ovat julkisia hankintayksiköitä, jotka kilpailuttavat hankintansa hankintalain mukaisesti.

Vantaan Energia Oy on ehdottanut VAV-konsernille uudenlaista kaukolämmityksen järjestämisen tapaa, jossa erona nykyiseen olisi kysyntäjoustop hyödyntäminen ja sen taustalla tehtävä kaukolämmön jakelun optimointi. Lämmitystarpeen tarkkaa ja yksilöllistä arviointia varten asuntojen lämpötilaolosuhteita seurattaisiin asuntoihin asennettavien anturien avulla ja optimaalista lämmitystä ohjattaisiin Vantaan Energialta osin tekoälyavusteisesti. Optimoimalla kaukolämmön käyttöä on mahdollista, että kaukolämpöä kuluisi jatkossa nykyistä vähemmän. Hyödyntämällä kysyntäjoustop energia-yhtiö pystyy tasaamaan lämmitysenergian kulutuspiikkejä.

Kaukolämpöä ei Vantaan alueella voi hankkia muilta kuin Vantaan Energialta, joten VAV ei voi kilpailuttaa sen hankintaa. Vantaan Energia Oy on ehdottamaansa hankintaa taustoittaakseen pyytänyt konsultaatiota Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy:ltä, joka korosti kaukolämmön hankinnan maantieteellistä hankintamahdollisuusrajoitetta sekä sitä, että kaukolämpö pysyy uudessa tariffissa asiakkaalle tarjottavana päätuotteena. Lisäksi VAV on käyttänyt suora-hankintaedellytyksien täyttymisen arvioinnissa apunaan julkisiin hankintoihin erikoistuneen Dominus Hankinnat Oy:n juridisia palveluita, joka on todennut kokonaisuudessa olevan suora-hankintaperusteita muun muassa siksi, että kukaan muu kuin kaukolämmön toimittaja ei voi muuttaa nykyistä hinnoittelumallia tai toimittaa tällaisia kaukolämpöön kiinteästi liittyviä lisäpalveluja. Myös Heka ja Espoon Asunnot Oy ovat ostaneet kysyntäjoustop kaltaisia kaukolämmön optimointipalveluita useiden vuosien ajan kaupungeissa toimivilta kaukolämpö-yhtiöiltä.

VAV-konsernin konsernin kaukolämpökulu on kaikkineen tällä hetkellä hieman alle 11 milj. euroa vuodessa ja kaukolämpötariffi tavanomainen tariffi ilman huojennuksia. VAV-konsernille uuteen tarffiin siirtyminen aiheuttaisi vuosiksi 2026–2029 nykyistä korkeammat kustannukset kaukolämmöstä, jos kustannuksia arvioitaessa ei oteta huomioon tavoitteena olevia energiansäästöjä. VAV:n tariffi näiden vuosien ajan olisi kiinnitetty. Jos arvioidaan kaukolämmön hinnan muutokseksi mainitulla kaudella esimerkiksi 2% vuodessa, olisi kiinnitetty kaukolämpötariffi sopimuskaudella arvioidusti 200 000 euroa kalliimpi kuin tavanomainen tariffi arvioituine hinnanmuutoksineen. Vuodesta 2030 lähtien VAV-konserni saisi Vantaan Energialta säästötakuun eli energiamaksu (joka on yksi energian kokonaiskustannuksen kolmesta osatekijästä – energiajärjestelmämaksusta, energiatehokkuusmaksusta ja energiamaksusta) olisi 5 % kaukolämpöhinnaston tavanomaista hintatasoa matalampi.

VAV-konsernilla on kunnianhimoiset energiansäästötavoitteet, joiden taustalla on lainsäädännön tiukkeneminen, valtakunnalliset energiansäästösopimukset sekä omistaja Vantaan kaupungin resurssiviisauden tavoitteet ja VAV:n omaan strategiaan kirjatut vastuullisuusohjelmat. Pyrkimään tavoitteidensa saavuttamiseen VAV:n on entisestään kirittävä energiansäästötoimiaan. Tässä kokonaisuudessa kaukolämmön optimointi on yksi keino edistää energiansäästötavoitteita.

Asiassa edetäkseen VAV-konserni haluaa siis pyytää Vantaan kaupungin konsernijaoston ennakkosuostumusta hankkiakseen kaukolämpönsä jatkossa Vantaan Energia Oy:ltä tariffilla, johon

kuuluu VAV-konsernin käyttämä kaukolämpö sisältäen kysyntäjoustoa, optimointipalvelun ja asuntoihin asennettavia antureita. Ennakkosuostumuksen jälkeen VAV-konserni voi julkaista suora hankintailmoituksen. Mikäli ilmoitukseen ei tule huomautuksia, VAV-konsernin yhtiöiden hallitukset voivat tehdä hankinnasta hankintapäätökset ja sopimukset. Mahdolliset sopimukset uudesta tariffista VAV-konsernin jokainen neljästä yhtiöstä tekee erikseen.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää kaupungin ennakkosuostumusten antamisesta yhteisöille kaupungin omistajapolitiikan mukaisesti. Valtuuston 19.8.2024 hyväksymän konserniohjeen 6.2 kohdan mukaan tytäryhteisön on hankittava konsernijaoston ennakkosuostumus mm. ennen periaatteellisesti laajakantoisen tai taloudellisesti merkittävän sopimuksen tekemistä, päättämistä tai muuttamista. Kohteittain solmitut kaukolämpösopimukset ovat yhteensä eräs keskeisimmistä VAV-konsernin sopimuskokonaisuuksista, joten VAV Yhtymä Oy:n hallitus on pyytänyt kaupungilta ennakkosuostumusta edellä kuvatun sopimuksen tekemiseen.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa VAV-konsernille ennakkosuostumus selostusosassa kuvattuun kaukolämmön hankintaan niin, että se sisältää kysyntäjousto- ja optimointipalvelun.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Samuli Vartiainen (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Ennakkosuostumuksen antaminen VAV-konsernille pysäköintiyhtiöiden perustamiseen

VD/6855/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/OL

VAV-konsernin (jäljempänä VAV) uudiskohteiden suunnittelussa ja toteutuksessa on yhä useammin noussut esiin tarve järjestää pysäköinti rakentamalla erillinen pysäköintilaitos. Tarve pysäköintilaitosten rakentamiselle liittyy erityisesti maankäytön ja kaavoituksen määräyksiin, joissa pysäköintiratkaisut on usein suunniteltu toteutettavaksi keskitetysti korttelikohtaisina kokonaisuuksina, joissa useamman eri omistusmuodon sekä eri tahojen omistamien asuinrakennusten pysäköintipaikat toteutetaan yhteiseen pysäköintilaitokseen.

Keskeisimpiä hyötyjä pysäköintiratkaisun toteuttamisessa erillisen pysäköintiyhtiön kautta on se, että VAV:lla on mahdollisuus vähentää pysäköintilaitoksen rakennuskustannusten arvonlisävero. Arvonlisäveron vähentäminen tuottaa VAV:lle merkittävän taloudellisen säästön pysäköintilaitoksen rakentamisen kokonaiskustannuksiin.

Erillisen pysäköintiyhtiön perustaminen mahdollistaa myös pysäköintilaitosten rakentamisaikaisista vastuista, kustannuksista ja riskeistä sopimisen selkeällä tavalla sekä mahdollistaa pysäköintirakennusten ja pysäköintioikeuksien hallinnoinnin. Tyypillisesti perustettavien yhtiöiden tarkoitus on hallita tontteja joko omistusoikeuden tai vuokraoikeuden nojalla, hallita ja omistaa tonteille rakennettavia pysäköintilaitosrakennuksia sekä harjoittaa pysäköintitoimintaa omistamillaan pysäköintialueilla luovuttamalla tiloja kulkuneuvojen paikoitusta varten. Perustettavien pysäköintiyhtiöiden osakkaiksi voi VAV-konsernin yhtiöiden lisäksi tulla myös kolmansia osapuolia, kuten esimerkiksi samassa korttelissa sijaitsevan asuinrakennuksen omistaja. Perustettavien pysäköintiyhtiöiden osakkeenomistajien kesken laaditaan myös osakassopimus, johon relevantti VAV-konsernin yhtiö tai yhtiöt liittyvät osapuoliksi.

VAV:n tavoitteena on varmistaa, että pysäköintiratkaisut tukevat asuntotuotannon toteutusta ja että ne voidaan hallinnoida kustannustehokkaasti ja pitkäjänteisesti. Pysäköintiyhtiöiden perustaminen on edellytys pysäköintiratkaisujen toteuttamista varten ja mahdollistaa VAV:lle kaavoituksen mukaisten pysäköintiratkaisujen toteuttamisen sekä varmistaisi, että pysäköinti voidaan järjestää hallitusti osana asuntokohteiden kokonaisuutta.

Vantaan kaupungin konserniohjeen mukaan kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön on hankittava kaupungin ennakkosuostumus ennen merkittävästä asiasta päättämistä. Pysäköintiyhtiöiden perustaminen on luonteeltaan periaatteellisesti laajakantoinen ja taloudellisesti merkittävä päätös, joka edellyttää konsernijaoston ennakkosuostumusta.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää kaupungin ennakkosuostumusten antamisesta yhteisöille kaupungin omistajapolitiikan mukaisesti. Valtuuston 19.8.2024 hyväksymän konserniohjeen 6.2 kohdan mukaan tytäryhteisön on hankittava konsernijaoston ennakkosuostumus mm. ennen periaatteellisesti laajakantoisen tai taloudellisesti merkittävän, toimintaa muuttavan päätöksen tekemistä. Pysäköintiyhtiöiden perustaminen on luonteeltaan periaatteellisesti laajakantoinen ja taloudellisesti merkittävä päätös, joten VAV Yhtymä Oy:n hallitus on pyytänyt kaupungilta ennakkosuostumusta edellä pysäköintiyhtiöiden perustamiseen.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

- a) antaa VAV-konsernille ennakkosuostumus perustaa tulevaisuudessa pysäköintiyhtiöitä uudis hankkeiden pysäköintiratkaisujen toteuttamiseksi niissä kohteissa, joissa pysäköintipaikkojen hallinnointi edellyttää verotussyistä tai useiden omistajien yhteisomistuksen vuoksi yhtiön perustamista.
- b) edellyttää, että ennen pysäköintiyhtiön perustamista VAV-konsernin tulee konsultoida pysäköintiyhtiön yhtiö- ja vero-oikeudellisesta toteutusmallista konsernipalveluiden palvelualueetta.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Otto Lehto, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

7

Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:n Vantaa-Porvoo alueneuvottelukunnan täydentäminen

VD/5044/00.01.05.03/2025

PT/RK-K

Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:n Vantaa-Porvoo alueneuvottelukuntaan on nimetty **konsernijaoston** päätöksellä 9.6.2025 § 8 Simo Helvola, Petri Kallionpää, Tina Salmi sekä Satu Ek.

Laurealta on tullut 30.9.2025 kaupungille alueneuvottelukuntaan koskeva nimeämispyyntö, jonka mukaan kaupungilla on Vantaa-Porvoo alueneuvottelukunnassa yhteensä 7 jäsentä. Näin ollen alueneuvottelukuntaa tulee täydentää kolmella jäsenellä.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohtien mukaan konsernijaosto päättää mm. jäsenten nimeämisestä yksityisoikeudellisten yhteisöjen toimitelmiin sekä edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta yhteisöjen yhtiökokouksiin.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä Laurea Vantaa-Porvoo alueneuvottelukunnan jäseniksi aiemmin nimettyjen Simo Helvolan, Petri Kallionpään, Tina Salmen sekä Satu Ekin lisäksi Tanja Saarinen, Ari Männikkö ja Joni Hildén.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VD/6152/02.01.02.02/2025

PT/RK-K/OL

Konserniohjaus kävi Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:n kanssa 8.9.2025 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä kaupungin puolesta konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen ja konsernilakimies Otto Lehto sekä yhtiön puolesta hallituksen puheenjohtaja Hannes Oksanen ja toimitusjohtaja Jani Jokinen.

Yhtiön toimialana on osana Vantaan kaupunkikonsernia pysäköintiyhtiöomistusten hallinnointi, pysäköintitoimintaan ja pysäköinnin järjestämiseen liittyvien asiantuntijapalveluiden tarjoaminen ja pysäköintipaikkojen vuokraaminen kaupungille. Yhtiö voi toimintaansa varten harjoittaa osakkeiden ja osuuksien ostamista, myyntiä, omistamista, vuokrausta ja hallintaa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöiden toiminta käsittää myös emoyhtiön päätoimialasta poikkeavia toimialoja.

Yhtiön omistama Tikkuparkki-niminen maanalainen pysäköintilaitos ja siellä harjoitettu pysäköintiliiketoiminta siirtyi yhtiön tytäryhtiö VanPark Oy:lle 1.1.2025. Jatkossa yhtiö tulee toimimaan pysäköintikonsernin emoyhtiönä, joka ei itse hallinnoi pysäköintilaitoksia. Yhtiö hallinnoi operatiivista toimintaa harjoittavia pysäköintiyhtiöitä sekä tuottaa pysäköintitoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluita kaupungille.

Yhtiöllä on ollut kannattavuushaasteita toimintansa alkuaajoista saakka suurten poistojen takia. Kannattavuutta on pyritty parantamaan nostamalla vähitellen sopimuspysäköinnin hintoja ja pysäköintilaitoksen vuokrausastetta. Vuokrausastetta on saatu edellisestä tilikaudesta hieman nostettua (128 % → 135 %).

Yhtiölle kaupungin talousarviossa asetetut tavoitteet liittyvät VanPark Oy:lle siirrettyyn pysäköintiliiketoimintaan, joten niiden toteutumista on tarkoituksenmukaista verrata VanPark Oy:n tunnuslukuihin. Yhtiölle asetettiin kaupungin talousarviossa voitollisen tuloksen saavuttaminen tilikaudelta 2025. Tavoite ei tule toteutumaan, vaan ennusteena on noin 60 tuhannen euron tappiollinen tulos. Kassavirta on kuitenkin selvästi positiivinen, koska tulosta alentaa yhtiön suuret poistot. VanPark Oy ei myöskään saa hyödykseen yhtä suuria korkotuottoja kuin Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy on aiemmilla tilikausilla saanut, koska liiketoimintasiirron yhteydessä suurin osa kassavaroista jätettiin emoyhtiöön tulevia emoyhtiön pysäköintipaikkainvestointeja varten. VanPark jatkaa hinnoittelun kehittämistä ja arvioi muutoksia tehdessään vaikutukset sopimuspysäköinnin ja lyhytaikaisen pysäköinnin asiakasmääriin. Yhtiölle asetettiin vuonna 2024 tavoitteeksi ylläpitokustannusten hillitseminen siten, että ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä. Yhtiön ylläpitokustannukset tulevat ennusteen mukaan kasvamaan ylläpidon kustannusindeksin muutosta suuremmin eikä tavoite siten tule toteutumaan. Muut tavoitteet eli yhtiön PTS:ään liittyvä tavoite sekä hiilineutraalisuuteen liittyvä tavoite sähköautojen latausinfraan kartoittamisesta toteutuvat. Pysäköintilaitokseen on otettu käyttöön 21 sähköautojen latausasemaa.

Ratikkahankkeen rakentamisvaihe tulee vaikuttamaan yhtiön toimintaan. Muun muassa pysäköintilaitokseen johtava ajoramppi joudutaan purkamaan ja rakentamaan uudelleen. Odotettavissa

on, että pysäköintilaitoksen käyttöön tulee häiriöitä raitiotiehankkeen rakentamisvaiheen aikana. Yhtiö huolehtii ratikkahankkeen kanssa neuvottelemalla, että yhtiölle korvataan hankkeen aiheuttama käytön estyminen ja muu haitta.

Emoyhtiö Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:llä ei pysäköintiliiketoiminnan siirryttyä ole ollut liikevaihtoa, koska toiminta pysäköintikonsernin emoyhtiönä on vasta käynnistymässä. Yhtiö valmistelee kaupunkiympäristön toimialan kanssa tehtävää sopimusta pysäköintiin liittyvien asiantuntijapalveluiden kokonaisuudesta ja laskutuksesta. Sopimus on tavoitteena saada voimaan vuoden 2025 aikana. Tulosten puuttumisen myötä emoyhtiön tulos tulee myös jäämään tappiolliseksi. Yhtiölle on kertynyt rahavaroja sen aiemmin harjoittaman pysäköintiliiketoiminnan ja pysäköintilaitoksen suurten poistojen takia ja näitä varoja tullaan hyödyntämään pysäköintikonsernin toiminnan alkuvaiheessa.

Yhtiö on toimittanut riskienhallintasuunnitelmansa kaupungin Targetor Pro-strategiatyövälineeseen ja sen tulee huolehtia, että riskienhallintasuunnitelma sekä sisäisen valvonnan selonteko ovat ajantasaisia. Yhtiö on suojautunut vahinkoriskejä vastaan kaupungin kilpailuttamin vakuutuksin.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy, 8.9.2025
- Yhtiön esitys / Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy, 8.9.2025 (salassa pidettävä Julkl 24.1 § 20 kohta)

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernilakimies Otto Lehto, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN
Pysäköintiratkaisut Oy

Omistajaohjauskeskustelu 8.9.2025

Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy

Laatija: Toimitusjohtaja Jani Jokinen, keskustelun perusteella päivitys 8.9.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. Yhtiön yleisesittely
Yhtiön keskeiset tunnusluvut
 - tuloslaskelma
 - tase
 - avainluvut
2. Omistajaohjauksen tavoitteiden toteutuminen
3. Tulevaisuuden näkymät
4. Yhtiön ja omistajaohjauksen yhdessä sopimien toimenpiteiden toteuttamistilanne

1. Tunnusluvut - Tase

	Toteuma 1-7/2025	Toteuma 1-7/2024
TASE		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	0,00	7 985 549,98
Sijoitukset	8 375 446,86	30 000,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	8 375 446,86	8 015 549,98
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saaamiset		
Lyhytaikaiset saaamiset	-2 333,35	25 923,25
Rahat ja pankkisaamiset	1 094 621,08	1 502 708,59
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 092 287,73	1 528 631,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 467 734,59	9 544 181,82

VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	8 000,00	8 000,00
SVOP	11 181 939,05	11 181 939,05
Edellisten tilikausien tappio	-1 692 070,79	-1 622 208,00
Tilikauden voitto/tappio	-30 684,07	-29 965,96
Oma pääoma yhteensä	9 467 184,19	9 537 765,09
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	550,40	6 416,73
Vieras pääoma yhteensä	550,40	6 416,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 467 734,59	9 544 181,82

1. Tunnusluvut - Avainluvut

VANTAAN PYSÄKÖINTIRATKAISUT OY, OSAVUOSIKATSAUS

AVAINLUVUT

1 000 €

Kiinteistöyhtiö ja kaupungin omistus%	Laajuus m2	Tase 2024	Oma pääoma 2024	Tuotot 1-7/2025	%-osuus tuotot budjetoidusta	Hoitokulut 1-7/2025	%-osuus hoitokulut budjetoidus:	Arvioidut poistot 2025	Ennustettu tilikauden tulos 2025	Kassa 31.7.2025	Quick Ratio
Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy 100 %		9 532	9 498	4	26 %	-46	92 %	0	-26	1 095	1 985

Tavoitteet 2025 ja näiden toteutuminen

Selite	Mittari	Toteutuma 01-08/2025	Tavoitetaso 2025	Mittaritilanne 1.1. – 31.8.2025
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet (Ei asetettu)		Liiketoimintasiirto 1.1.2025 alkaen VanPark Oy:lle		Valmis 20.8.2025
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet (Ei asetettu)		Emoyhtiötoiminta käynnissä. Konseptointivaihe- ja -ohjeet valmiina. Toiminnan laajentamiseksi pysäköintiasiantuntijapalvelu- ja kinnan valmistelut käynnissä.	Toiminnan laajentuminen käynnistyy hankinnan valmistumisesta ja lainvoimaisuudesta 12/2025.	Hankinnan valmistelu käynnissä.
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet (Ei asetettu)		Yhtiö huomioi toiminnassaan ja sen kehittämisessä		Huomioitu

3. Tulevaisuuden näkymät

1. Yhtiön ja Kaupunkiympäristön toimialan välinen puitesopimus on tavoitteena saada valmiiksi ja allekirjoittaa syksyllä 2025.
2. Yhtiön tavoitteet 2026 – 2029 Targetor Prohon on määritetty, tavoitteet asetettu myös operatiiviselle tasolle (tytäryhtiöille) ja nämä jalkautetaan hankittavan pysäköintiasiantuntijapalvelu-organisaatiolle ja tämän henkilöstölle.
3. Yhtiö hankkii pysäköintiasiantuntijapalvelut markkinoilta ja sitouttaa pitkäaikaisella sopimuksella palveluntuottajan, markkinavuoropuheluun osallistuneet yritykset erityisen kiinnostuneita.
4. Riskikartoitus- ja -analyysitehtäviä toteutetaan tarpeen mukaan pysäköintikonserniemoyhtiön riskienhallintasuunnitelmaa varten. Ei tunnistettuja merkittäviä riskejä.
5. Yhtiön toimintaa ja palveluntarjontaa kehitetään ja kasvatetaan suunnitelmallisesti.
6. Pysäköintikonserniyhtiön palvelut (ml. PL-konseptointipalvelut) ja yhteistoiminta Kaupunkiympäristön toimialan ja muiden kaupungin organisaatioiden kanssa käynnistyvät laaja-alaisesti Q1-Q2 / 2026.
7. Yhtiön toiminta saadaan lähivuosina taloudellisesti toimimaan tehokkaasti. Haasteita nähdään alussa tuottojen saamisessa.

Tytäryhtiö VanPark Oy:n vuoden 2025 tavoitteiden ja mittareiden tilanne 01-08 / 2025 (Targetor Pro-kirjaukset)

1. Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet:

- 1.1 Ylläpitokustannusten kehitys: Ei toteudu lainkaan / Tikkuparkin kiinteistön hoitokulut yhteensä: 1-8/2024: 92 752 euroa. VanPark Oy:n Tikkuparkki kiinteistön hoitokulujen vuosimuutos on -9,72 %. Ottaen huomioon, että kiinteistön ylläpidon kustannusindeksin (KYKI) muutos on ollut 0,7 %. VanPark Oy:n Tikkuparkki kiinteistön hoitokulut ovat kasvaneet prosentuaalisesti indeksin muutosta enemmän.
- 1.2 Kestävä ja vastuullinen taloudenpito: Ei toteudu lainkaan / Budjetissa ennuste tappiosta -31 442,00 euroa kasvaa tämän hetkisen ennusteen mukaan -64 265,68 euroa.

2. Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet:

- 2.1 PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä: Toteutuu täysin / PTS-toimenpiteenä halkeamakorjaus suunnitelman mukaan syksyllä, ellei ilmene tarvetta siirtää vuoden 2026 alkuun.
- 2.2 Kestävä ja vastuullinen taloudenpito: Ei toteudu lainkaan / Budjetissa ennuste tappiosta -31 442,00 euroa kasvaa tämän hetkisen ennusteen mukaan -64 265,68 euroa.

3. Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet:

- Energiankäytön tehostamistoimien kartoittaminen: Toteutuu täysin / Sähköautojen sähkölatausasemia 21 kp otettu käyttöön 02/2025.

Yhteystiedot:

Jani Jokinen, toimitusjohtaja
p. 0503084425

VANTAAN
Pysäköintiratkaisut Oy

9

Omistajaohjauskeskustelut 2025 / Kiinteistö Oy Tiedepuisto 6.10.2025

6717/00.01.05.03/20255

PT/RK-K

Konserniohjaus kävi Kiinteistö Oy Tiedepuiston kanssa 6.10.2024 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen, yhtiön toimitusjohtaja Johannes Nieminen ja hallituksen puheenjohtaja Perttu Koistinen.

Yhtiö omistaa vuonna 1988 valmistuneen tiedekeskusrakennuksen piha-alueineen, joka on vuokrattu Tiedekeskussäätiölle. Kiinteistöllä toimii Tiedekeskus Heureka. Yhtiön maanvuokrasopimus on voimassa vuoden 2037 loppuun asti.

Voimassa oleva yhtiön ja säätiön välinen vuokrasopimus on solmittu vuonna 2012. Vuokrasopimus on pääomavuokrasopimus ja sen mukaan vuokralainen vastaa kaikista kiinteistön huolto-, lämmitys-, vesi- ja sähkökustannuksista sekä piha- ja viheralueiden hoitokustannuksista. Vuokranantajan vastuulle kuuluvat peruskorjaukset. Vuoden 2025 aikana vuokralaisen käyttöön on laajennettu huoltokirjajärjestelmä hoito- ja ylläpitovastuun toteutuksen yhteisen seurannan helpottamiseksi.

Yhtiön liikevaihto muodostuu pääosin Tiedekeskussäätiön maksamasta vuokrasta ja kulut poistoista. Tilikaudella 2024 liikevaihto oli yhteensä 1,901 miljoonaa euroa ja yhtiön tilikauden tulos 304 tuhatta euroa. Oma pääoma oli vuoden 2024 lopussa noin 12,4 miljoonaa euroa ja vieras pääoma noin 4,2 miljoonaa euroa. Yhtiön toteumaluvuissa 2025 / 1–8 liikevaihto oli 1,220 miljoonaa euroa ja tulos 190 tuhatta euroa. Vuoden 2025 budjetissa liikevaihto on noin 1,8 miljoonaa euroa ja tulos noin 197 tuhatta euroa. Yhtiö vastaa rakennuksen peruskorjauksista, jotka se myös aktivoi taseeseen. Peruskorjausten avulla yhtiö pystyy kasvattamaan poistopohjaa, mutta korjausten ajoitusten perusteella yksittäisinä vuosina suunnitelman mukaiset poistot voivat jäädä melko mataliksi suhteessa liiketoiminnan tuottoihin, jolloin syntyy verotettavaa tuloa. Yhtiö tulee jatkossa arvioimaan tarkemmin, mitkä rakennuksen kuntoon ja tulevaan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista ovat investointiin liittyviä aktivoitavia kustannuksia, ja mitkä eivät suoraan liity tulevaan investointiin, vaan tulisi kattaa käyttötalouden puolelta.

Yhtiölle on asetettu vuoden 2025 tavoitteiksi kiinteistöyhtiöiden yhteiset tavoitteet (pl. ylläpitokustannusten hillitseminen) eli PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä energiankäytön tehostamistoimien kartoitus. PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttamisasteeksi on tavoitteessa määritelty 100 %. Yhtiön ennusteen mukaan molemmat tavoitteet toteutuvat täysin. Vuoden 2026 tavoitteiksi on esitetty em. vuonna 2025 voimassa olevien tavoitteiden lisäksi se, että yhtiön tulos on positiivinen (ilman poistoja) ja peruskorjauksissa sekä investoinneissa päästään vähintään kustannusarvioon.

Yhtiön näkemyksen mukaan syksyllä 2025 päivitetyt omistajapoliittiset linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa. Keskeisenä pitkän tähtäimen tavoitteena on turvata Tiedekeskus Heurekan näyttelytoiminnan jatkuvuus ja sen edellyttämät tekniset ratkaisut. Tiedekeskussäätiö on alustavasti ilmoittanut olevansa kiinnostunut myös laajentamaan toimintaansa kiinteistöllä.

Yhtiö toteuttaa lähitulevaisuudessa merkittäviä rakennukseen liittyviä peruskorjauksia, joilla varmistetaan rakennuksen toimivuus ja energiatehokkuus. Näitä ovat muun muassa vesikaton peruskorjaus, erilaiset talotekniikan korjaus- ja saneeraustyöt sekä teräslasiseinien uusinta. Vesikaton korjauksessa mahdollistetaan aurinkopaneelien asentaminen myös rakennuksen vanhan osan katolle. Paneelien hankinnasta vastaa vuokralainen. Yhtiön osalta Planetaario-investoinnin urakka on otettu vastaan syyskuussa 2025. Urakassa yhtiön vastuulla oli mm. talotekniikan osuus. Planetaarion esitystekniikan uudistamisesta on vastannut vuokralainen. Yhtiö pyrkii toteuttamaan peruskorjaukset tulorahoituksella. Sen lisäksi yhtiöllä on käytössä luottolimiitti, jonka se voi tarvittaessa ottaa käyttöön investointien rahoittamiseen.

Hallitustyöskentelyn arviointia ei suoritettu keväällä 2025, koska vaalikauden vaihtuessa myös hallitukset nimettiin uudelleen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta esille on noussut rakennuksen ikääntyminen ja peruskorjausten tulevaisuus. Lisäksi huolena on ollut mm. vuokralaisen vastuulla olevien huoltotöiden oikea-aikainen toteutus ja seuranta. Edellä mainittuja riskejä hallitaan kuntoarvioilla, oikea-aikaisella korjaustoiminnalla sekä sähköisen huoltokirjan käyttöönotolla ja seurannalla.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Kiinteistö Oy Tiedepuisto, 6.10.2025
- Yhtiön esitys / Kiinteistö Oy Tiedepuisto, 6.10.2024 (salassa pidettävä Julkl 24 § 1 mom. kohdat 17 & 20)

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kiinteistö Oy Tiedepuisto

Omistajaohjauskeskustelu

Kuva: Heureka

Perttu Koistinen, puheenjohtaja
Johannes Nieminen, toimitusjohtaja
6.10.2025

Yhtiön yleisesittely

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Vantaan kaupungilta vuokratulla tontilla nro 1 korttelissa 61137, Vantaan kaupungin Tikkurilan kaupunginosassa, olevia ja rakennettavia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita. Yhtiön omistama vuonna 1988 valmistunut tiedekeskusrakennus piha-alueineen on vuokrattu Tiedekeskussäätiölle ja kiinteistöllä toimii Tiedekeskus Heureka. Voimassa oleva yhtiön ja säätiön välinen vuokrasopimus on solmittu 12.4.2012 ja se on pääomavuokrasopimus siten, että vuokralainen vastaa kaikista kiinteistönhuolto-, lämmitys-, vesi- ja sähkökustannuksista sekä piha- ja viheralueiden hoitokustannuksista. Vuokranantaja vastaa peruskorjauksista. Vantaan kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan.

Hallitus: Perttu Koistinen (pj), Olavi Lehtonen (vpj), Leila Gharajeh Daghi, Suve Pääsukene, Mirva Pajanne ja Eero Vainionpää.
Toimitusjohtaja: Johannes Nieminen

Tulos	Tot 2024	Budj 2025	Tot 1-8/2025
Liikevaihto	1 901 494	1 830 997	1 220 666
Ylläpitokulut	0	-15 000	0
Kiinteät kulut	-157 855	-158 349	-158 059
Henkilöstökulut	-15 190	-18 160	-9 431
Poistot ja arvonalentumiset	-1 151 666	-1 219 729	-724 296
Liiketoiminnan muut kulut	-31 136	-35 000	-18 126
Rahoituserät	-165 354	-138 000	-63 037
Tulos ennen satunnaisia eriä	380 332	246 759	-218 203
Tuloverot	-76 547	-49 352	-57 240
TILIKAUDEN TULOS	303 785	197 407	190 476

Tase	Tot 2024	Tot 1-8/2025
Pysyvät vastaavat	15 614 618	15 380 399
Lyhytaikaiset saamiset	0	351 671
Rahat ja pankkisaamiset	947 272	443 509
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 561 891	16 175 579
Oma pääoma	12 395 440	12 585 916
Pitkäaikainen vieras pääoma	3 435 725	3 435 725
Lyhytaikainen vieras pääoma	730 726	153 938
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 820 804	16 175 579

Tavoitteiden toteutuminen 2025

20241-8/2025

PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä 100%

Energian käytön tehostamistoimien - kartoitus100 %

Toteutuu täysin

Toteutuu täysin

Energian käytön kustannukset kuuluvat vuokralaiselle. Energian käytön tehostamistoimissa merkittävin huomio on vanhan kattorakenteen uudistamisessa nykyaikaisemmilla eristeillä. Yhtiö on aiemmin teettänyt ilmanvaihdon uudistamisen, joka jo toi huomattavan muutokset energiankäyttöön.

Peruskorjaukset 2025: Planetaarion uudistamiseen kuuluvat yhtiön osuudet ja asennustilan sähkösaneeraus. Yhtiö valmistautuu katon uusimiseen, jonka pääasialliset kustannukset tulevat vuodelle 2026. Kattoremonttiin liittyvä rakenne- ja lvi-suunnittelu on aloitettu.

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

- Linjausten heijastuminen yhtiön toimintaan ja niiden ajantasaisuus

Yhtiö vuokraa omistamaansa rakennusta pääomavuokramallilla Tiedekeskussäätiölle. Tiedekeskussäätiö vastaa rakennuksen ylläpidosta, ja yhtiön on varmistettava, että vuokralainen suorittaa sovitut ylläpitotoimet ajallaan. Omistuksen perusteena on turvata tiedekeskustoiminnan pysyminen Vantaalla kokonaistaloudellisesti kustannustehokkaalla tavalla.

Yhtiön on varmistettava rakennuksen arvon säilyminen ja turvattava edellytykset tiedekeskustoiminnalle ilman keskeytyksiä laajoilla aukioloajoilla. Kiinteistön pitkän tähtäimen suunnitelmaa suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti ja korjaukset suoritetaan PTS:n mukaisesti. Yhtiö huomioi toiminnassaan vastuullisuuden ja toteuttaa investoinnit kaupungin hiilineutraalisuustavoite huomioiden. Yhtiö huolehtii, että sen rahoitusvastuulla toteutetaan vuokrasopimuksen mukaan yhtiölle kuuluvat investoinnit. Vuokralainen vastaa vuokralaisen toiminnan kehittämiseksi tehtävistä investoinneista. Yhtiö osallistuu aktiivisesti joenrannan alueen kehittämiseen kiinteistön haltijana.

Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittisten linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa.

- Vastuullisuusteemojen tunnistaminen yhtiön toiminnassa

Yhtiö huomioi kaikessa toiminnassaan yhteiskunnallisesti merkittävät tai omistajan erikseen asettamat tavoitteet kuten esim. investointien hiilineutraaliuden. Ensi vuonna yhtiössä tulee vastaan mm. laajempi kattoremontti, jossa pyritään merkittävään energiansäästöön. Lisäksi kattoremontti mahdollistaa aurinkopaneelien lisäämisen Heureka katolle. Aiemmin yhtiö on teettänyt laajamittaisen ilmanvaihdon saneerauksen, joka tuotti huomattavia säästöjä energiankulutukseen. Yhtiö ei maksa energiakustannuksia, joten remontti tuotti säästöjä vuokralaiselle.

Tavoitteet 2026-2029

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet							
Tulos ilman poistoja positiivinen		Toteutui 1 455 451 €	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Peruskorjauksissa ja investoinneissa saavutetaan vähintään kustannusarviot				Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet							
PTS laadittu huomioiden rakennuksen käyttöikä ja käyttö. Toimenpiteissä huomioitava resurssiviisas ja hiilineutraali toteutustapa	PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttamisaste, %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet							
Energiankäytön tehostamistoimissa havaittujen toimenpiteiden suorittaminen		Eri tavoite	Kartoitus	Mahdolliset kartoituksen mukaiset toimenpiteet	Mahdolliset kartoituksen mukaiset toimenpiteet	Mahdolliset kartoituksen mukaiset toimenpiteet	Mahdolliset kartoituksen mukaiset toimenpiteet

Yhtiö ei ole vielä käsitellyt konsernijaostossa olleita tavoitteita, mutta tuloksen voi odottaa pysyvän positiivisena.

Yhtiö on tilannut kuntoarvion, joka sisältää esityksen teknisestä 10 vuoden PTS:sta. Lisäksi yhtiö tulee kartoittamaan vesijohtojen, viemäreiden ja sprinklerien kunnon.

Energiakäytön tehostamistoimissa ennakkotiedon mukaan aikataulullisesti merkittävin toimenpide on bitumikaton uusiminen.

Hallitustyöskentelyn arviointi ja kehittäminen

Yhtiö on aiempina vuosina osallistunut konserniohjauksen kautta tehtyyn hallitustyöskentelyn arviointiin. Tänä vuonna arviointikyselyä ei tehty, mutta yhtiö pyrkii koko ajan kehittämään toimintaansa.

Aiemmin onnistumisina pidettiin mm. hallitustyöskentelyn kehittymistä (huomioitu järjestetty koulutus), päätöksenteon ammattitaitoisuutta, toimitusjohtajan ”kivutonta” vaihtumista. Tärkeänä tavoitteena pidetään peruskorjausten hallittua ja kustannustehokasta läpivientiä.

Yhtiön hallitus on juuri vaihtunut ja tarkoitus on kiinnittää huomiota yhtiöön perehdyttämiseen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Yhtiö on käsitellyt vuosittain riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selonteon ja osallistunut vuosittain kyselyihin. Keskusteluissa on yleisesti noussut esille rakennuksen ikääntyminen ja peruskorjausten tulevaisuus. Lisäksi huolena on ollut mm. vuokralaisen vastuulla olevien huoltotöiden oikea-aikainen toteutus ja seuranta.

Näiden pohjalta on tilattu kuntoarvio ja muiden arvioiden pohjalta on todettu olevan tarve selvittää putkistojen ja sprikleriverkoston kuntoa. Yhtiön vuokralainen on ottanut käyttöön sähköisen järjestelmän, josta huoltokirjan toteutumista pystytään seuraamaan.

VD/6843/02.01.02.02/2025

PT/RK-K/OL

Konserniohjaus kävi Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n kanssa omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskusteluun osallistuivat kaupungin puolelta konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen sekä konsernilakimies Otto Lehto ja yhtiön puolelta toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on kaupungin 100-prosenttisesti omistama in house -periaatteella toimiva, voittoa tavoittelematon yhtiö, joka tuottaa kaupungin toimialoille ateria-, puhtaus-, kiinteistö- sekä aula- ja turvapalveluja. Vantti sekä tuottaa itse palveluja kaupungille ja kaupunkilaisille että on kaupungin oman palvelutuotannon tukena.

Yhtiön talous on kehittynyt vakaasti viime vuosien aikana. Vuodelle 2025 ennustetaan noin 55,9 miljoonan euron liikevaihtoa (52,9 miljoonaa euroa 2024). Tilikauden tulosenuste on 322 tuhatta euroa (703 tuhatta euroa 2024). Yhtiön taloudellisena tavoitteena on ollut vuodesta 2021 lähtien saavuttaa tilikauden tulos, joka on vähintään yhden prosentin verran liikevaihdosta. Tavoitteella on pyritty parantamaan yhtiön vakavaraisuutta. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa. Vantti työllistää yhteensä noin 921 henkilöä.

Vantin yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset hyväksyttiin **kaupunginvaltuustossa 14.11.2022 § 7**. Linjausten mukaan yhtiön tulee sitoutua pitkäjänteisesti kehittämään toimintaansa erikseen laadittavan kehittämisohjelman mukaan. Kehittämisohjelma toteutetaan vuosien 2023 -2026 aikana. Ohjelman tavoitteena on, että Vantti pystyy kasvattamaan merkittävästi laatua ja asiakastyytyväisyyttä ja parantamaan kustannustehokkuutta. Yhtiö edistää näitä tavoitteita parantamalla ateriapalveluiden laatua, huomioimalla asiakaslähtöisyyden organisaatorakenteessaan ja muutamalla yhtiön toimintakulttuuria asiakaslähtöisemmäksi. Kustannustehokkuutta saavutetaan tarkastelemalla eri palvelujen käyttämiä resursseja kokonaisuutena.

Kehittämisohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet ovat edenneet lähes suunnitellusti. Kehittämisohjelman osalta keskeinen toimenpide on Vantissa vuoden 2025 alussa tehty muutos palvelukohtaisesta organisaatiosta alueelliseksi kokonaispalveluorganisaatioksi, missä yhden alueen eri palvelut johdetaan yhden asiakasvastaavan toimesta. Vantin palveluiden tuottaminen uudella tavalla on otettu käyttäjäasiakkaiden osalta hyvin vastaan ja NPS on nyt tasolla 45. Ateriapalveluiden laadun osalta on tehty useita eri toimenpiteitä kuten lisätty suosikkiruokien määrää ja lisätty omavalvonnan kapasiteettia. Ateriapalveluiden laatu, asteikolla 1-5, on tällä hetkellä 4,17. Liiketoiminnan kustannusten nousua Vantti ei ole vienyt täysimääräisenä myyntihintoihinsa. Syntyneitä eroja Vantti kuroo umpeen kehittämällä edelleen toimintaansa mm. hyödyntämällä eri palvelujen välisiä synergiamahdollisuuksia.

Vantin asiakastyytyväisyyden kehittämisessä mallina on ollut henkilöstön tyytyväisyyden ja asiakastyytyväisyyden kehittäminen rinnakkain, sillä henkilöstön tyytyväisyys korreloi asiakastyytyväisyyteen. Esimerkiksi ateriapalveluiden laadun parantaminen, jota mitataan NPS-kyselyllä, on kehittynyt lähtötilanteesta (NPS -64) erinomaisesti joulukuussa 2024 tehtyyn mittaukseen (NPS 8).

Seuraavan kyselyn tulokset saadaan joulukuussa 2025. Vuoden 2024 tehdyssä kyselyssä henkilöstötyytyväisyys oli. Henkilöstötyytyväisyys on ollut vuoden 2024 mittauksessa tasolla 4,11 (arvoasteikko 1-5). Seuraava mittaustulos saadaan marraskuussa 2025.-

Vantin ateriapalveluiden toiminnan kehittämisen kannalta olennaista on, että Vantilla on kehittämisohjelman mukaisesti riittävää aluekeittiökapasiteettia käytössään tulevaisuudessa. Vantti on osallistunut kaupungin syksyllä 2024 käynnistämän keittiöiden palveluverkkotyöryhmän työskentelyyn, jotta kehittämisohjelman toimintamallit tulevat huomioiduksi palveluverkon kehittämisessä. Vantti jatkaa keittiöiden palveluverkkotyön seurantaryhmässä. Loppuvuoden aikana tullaan toteuttamaan keittiöverkkoselvitys olemassa olevasta keittiöverkosta ja niihin liittyvästä laitekannasta. Aluekeittiö on toteutettu Varia Vehkalaan. Seuraavaksi aluekeittiön mahdollisuutta tutkitaan mm. Ojahaan koulun, Varia Hiekkaharjun ja Sotungin lukion yhteyteen.

Yhtiö on osallistunut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan itsearviointikyselyyn vuosina 2022–2025 ja päivittänyt riskienhallinnan selonteon konserniohjauksen ja -valvonnan yksikölle joulukuussa 2024.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Vantaan Tilapalvelu Vantti Oy, 29.9.2025
- Yhtiön esitys / Vantaan Tilapalvelu Vantti Oy, 29.9.2025 (salassa pidettävä Julkl 24 § 1 mom. kohta 20)

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernilakimies Otto Lehto, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Omistajaohjaus- keskustelu 2025

Taina Huttunen 29.9.2025

LIITE: Konsernijaosto 27.10.2025 / 10

Talouden tunnusluvut

Avainluvut	2025 (ennuste)	2024	2023	2022
Liikevaihto	55 880 664	52 902 603	49 274 796	53 695 109
Liikevoitto	338 510	714 181	84 738	753 109
Liikevoitto, %:a liikevaihdosta	0,6	1,3	0,2	1,4
Tilikauden tulos	321 519	702 496	198 731	853 448
Taseen loppusumma	13 300 000	12 978 173	12 155 215	13 541 364
Omavaraisuusaste	38,0	35,8	29,3	27,7 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	0

Tunnuslukuja syyskuu 2025

- Kassa, 25.9 >> 3,1milj€
- Erääntyneet, 8.9 >> 26 753€
- Poistot vuodelle 2025, >> 420 000€
- Investoinnit 2025, 25.9 >> 350 000€
- Outhousemyynti, 31.8 >> 198 456€

Vantti yhteensä

YHTIÖ YHTEENSÄ								
Riviotsikot	1-8 tot 2025	1-8 budj. 2025	1-8 tot 2025./. 1-8 budj.2025	1-8 tot 2024	1-8 tot 2025./. 1-8 tot 2024	Budj. 2025	Enn. 2025	Tot. 2024
Liikevaihto	35 594 535	34 997 454	597 081	33 675 441	1 919 094	54 645 545	55 880 664	52 902 603
Muut toiminnan tuotot	207 914	173 333	34 580	148 654	59 259	260 000	301 000	253 456
Tuotot yhteensä	35 802 449	35 170 787	631 661	33 824 095	1 978 353	54 905 545	56 181 664	53 156 059
Aineet ja tarvikkeet	-7 982 980	-7 909 453	-73 527	-7 644 842	-338 139	-12 703 799	-12 763 860	-12 220 576
Henkilöstökulut	-21 800 500	-21 604 034	-196 467	-19 882 843	-1 917 658	-32 943 305	-33 713 776	-31 189 351
Palvelujen ostot	-4 738 697	-4 410 577	-328 120	-4 604 988	-133 709	-6 709 127	-7 316 420	-7 063 380
Muut toimintakulut	-1 113 455	-1 045 200	-68 255	-1 058 798	-54 657	-1 586 811	-1 650 082	-1 545 860
Poistot ja arvonalentumiset	-275 274	-288 845	13 571	-276 802	1 528	-433 268	-432 998	-422 711
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0		0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	80 668	78 000	2 668	116 609	-35 942	117 000	116 991	164 828
Tuloverot	-118 152	-66 667	-51 485	-67 810	-50 342	-100 000	-100 000	-176 512
Vyörytykset	0	65 109	-65 109	828	-828		0	0
Kulut yhteensä	-35 948 391	-35 181 667	-701 616	-33 418 645	-2 528 918	-54 359 310	-55 860 145	-52 453 563
Tulos	-145 943	-10 880	-135 063	405 450	-551 393	546 235	321 519	702 496

Henkilöstötunnusluvut 1-8 / 2025

Punaisella 1-8 / 2024

Henkilömäärän mukaan:

921 862

Keski-ikä:

48,25 48,35

Vapaaehtoinen henkilöstöva

4,98 % 4,72

Kokoaikaiseksi muutettu:

872,55 815,59

Työsuhteiden lukumäärä:

983 958

Työsuhteen kesto:

8,48 8,66

Sairauspoissaoloprosentti:

4,73 % 5,52

FTE (Full time equivalent – Henkilötyövuodet) Mikäli työntekijän työaika on 75% maksuryhmän viikkotyöajasta, niin kyseinen henkilö lasketaan 0,75 henkilönä. Henkilöt, joiden poissaolo on yhtäjaksoisesti koko tarkastelujakson mittainen jätetään FTE-luvun laskennasta pois.

Headcount Henkilömäärällä tarkoitetaan koko kuukauden voimassa olevia työsuhteita. Henkilömäärään otetaan mukaan kaikki henkilöt, joiden työsuhteet ovat olleet voimassa koko kuukauden ja ovat saaneet nettopalkkaa kyseiseltä ajanjaksolta.

Vapaaehtoinen henkilöstövaihtuvuus lasketaan vakituisen työsuhteen päättäneiden henkilöiden perusteella, jotka ovat päättäneet työsuhteensa vapaaehtoisesti.

Sairauspoissaoloprosentti Sairauspoissaolotuntien kokonaismäärä jaettuna teoreettisella työtuntien kokonaismäärällä. Sairauspoissaolotunneissa huomioidaan vain työpäivien tunnit.

Omistajan tavoitteet yhtiölle 2025

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Tilanne elokuu 2025	Ennuste 2025
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tilikauden tulos vähintään 1 % liikevaihdosta	1,30	1,00	0,60	
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	NPS pisteluku	5	13	45	
Kehittämisojelma: Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyyden positiivinen kehittyminen	Ateriapalveluiden NPS Pisteluku	8	5	Tulos 12 / 2025	
Kehittämisojelma: Puhtauspalveluiden kustannustehokkuus	Kustannustehokkuus vähintään 1 %	1,12	1,0	1,00	
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1-5	4,11	4,20	Tulos 11/ 2025	
Sairauspoissaolot %	%	5,67	5,70	4,74	
12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Kokonaisbiojätteen määrä grammaa/ruokailija	51	45	44,0	
12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	LUKEN ruokatuotannon hiilijalanjäljen mittarin käyttöönotto ja tavoitetason asettaminen vuoden 2024 aikana		Hiilijalanjäljen seurantaan määritellään CHG-protokollan mukainen lähtötaso		
12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Aiheutetut CO2 päästöt (t) / tuotantoauto	0,55	0,40	0,44	
3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)	eNPS	8	12	Tulos 11/ 2025	
8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua (hyvä hallintotapa ja organisaation johtaminen)	Henkilöstön lisäkoulutukset vuodessa (kpl määrä)	107	100	90	

Käyttäjäasiakkaiden antamat palvelukohtaiset arviot (Asteikolla 1-5)

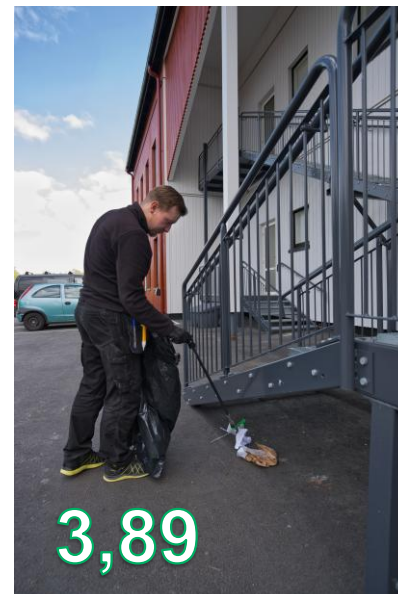
Miten tyytyväinen olet
Vantin
ateriapalveluihin

Miten tyytyväinen olet
Vantin
aula- ja turvapalveluihin

Miten tyytyväinen olet
Vantin
kiinteistöpalveluihin

Miten tyytyväinen olet
Vantin
puhtauspalveluihin

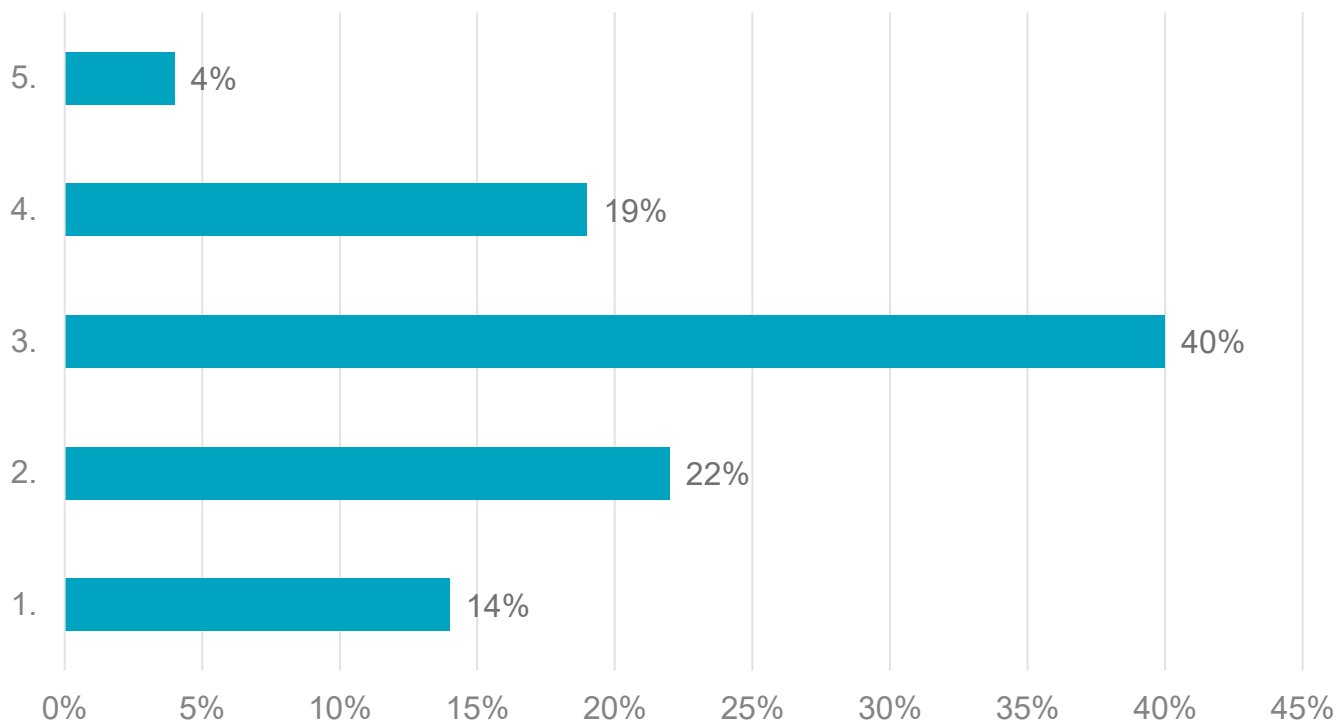
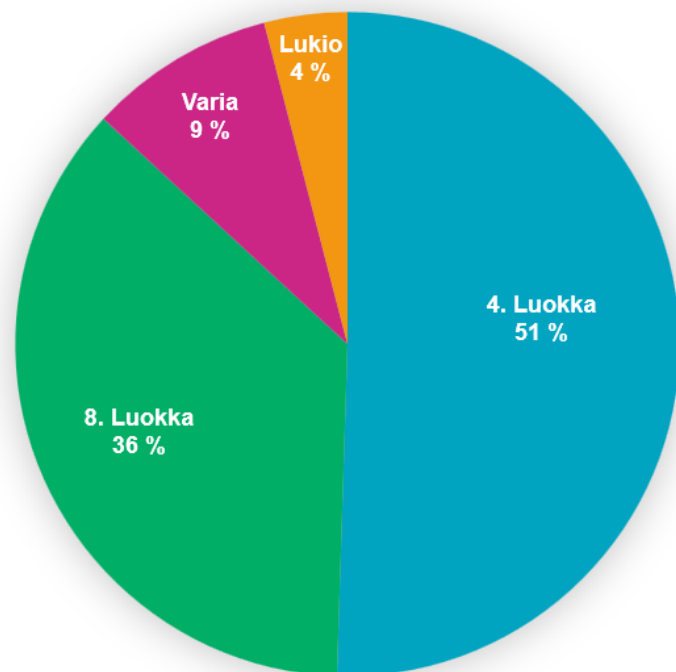

Montako tähteä antaisit koululounaan maulle?

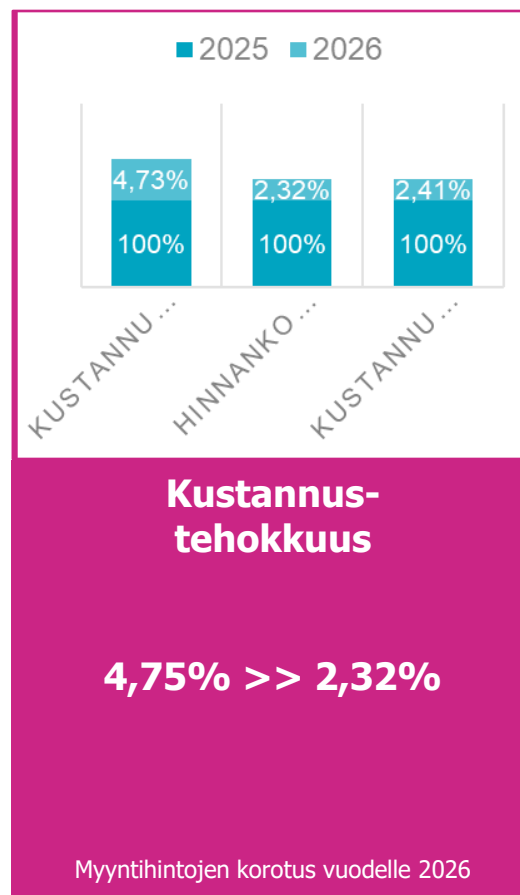
Asteikolla 1-5

Vastaajia 1350

Keskiarvo 2.76

Kehittämisohjelma 2023 - 2026

Tavoite-ehdotus vuosille 2026 - 2029

Tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet						
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tilikauden tulos vähintään 1 % liikevaihdosta.	1,00	0,25	0,25	0,25	0,25
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet						
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	NPS pisteluku Vantin kaikissa palveluissa	13	27	28	29	30
Kehittämisohjelma: Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyyden positiivinen kehittyminen	Ateriapalveluiden NPS Pisteluku 2025 asti. Asiakastyytyväisyys ateriapalveluihin 2026 – 2029 (1-5)	5 (NPS)	3,9	4,0	4,0	4,1
Kehittämisohjelma: Puhtauspalveluiden kustannustehokkuus	Kustannustehokkuus vähintään 1 % -yksikkö (Hinnankorotus alittaa yleisen kustannustason nousun)	1,00	1,00	Tarkastellaan uudelleen omistajaohjauspäivityksen yhteydessä.		
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet						
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1-5	4,15	4,15	4,20	4,25	4,25
Sairauspoissaolot %	%	5,70	5,60	5,50	5,40	5,40
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet						
Kokonaisbiojätteen määrän vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Kokonaisbiojätteen määrä grammaa/ruokailija	45	43	42	41	41
Ruokatuotannon hiilijalanjäljen vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	CO2-mittari (GHG protokollan protokollan mukainen hiilijalanjäljen mittaust)	GHG-protokollan mukainen lähtöarvo	Hiilijalanjäljen vähentäminen	Hiilijalanjäljen vähentäminen	Hiilijalanjäljen vähentäminen	Hiilijalanjäljen vähentäminen
Aiheutettujen CO2-päästöjen vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Aiheutetut CO2 päästöt (t) / tuotantoauto	0,40	0,30	0,20	0,10	0,10
eNPS (työntekijöiden nettosuositteluindeksi) positiivinen kehittyminen SDG-tavoite 3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)	eNPS (työntekijöiden nettosuositteluindeksi)	13	15	17	19	21
Henkilöstön osaamisen kehittäminen SDG-tavoite 3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)	Oppisopimus koulutettavien määrä yhtiössä (kpl määrä) LIITE: Konsernijaosto 27.10.2025 / 10	30	30	32	34 13	36

Liiketoiminnan keskeiset tavoitteet 2026 - 2030

- Keittiöverkko, ensimmäisten aluekeittiöiden valmistuminen ”tulevaisuudessa”.
 - Vaikuttaminen Keittiöiden palveluverkkotyöryhmässä.
 - Keittiöverkkosuunnitelma ja sen sisältö.
 - Palvelukeittiöiden laitekanta.
 - Siirtymäajan ratkaisut.
 - Yhteistyökumppanit, tuotekehitys
 - Yhteistyökumppanit, kustannukset
 - Vuokrasopimukset keittiöistä
 - Vaikutus hinnoitteluun
- Cook&Chill, tuotantotavan muutos
 - Tarvittava osaaminen, uusi tuotantotapa.
 - Logistiset ratkaisut
 - Yhteistyö Vantin ja kaupungin Toimitilajohtamisen kanssa.
- Kokonaispalvelun ja asiakasyhteistyön kehittäminen
 - Synergiahyötyjen tunnistaminen ja realisoituminen.
 - Yhteistyö Vantin palvelutuen ja Vantin asiakasorganisaation kesken.
 - Vantin kokonaispalvelua ja asiakasyhteistyön kehittymistä tukeva organisaatiomalli.

11 Lausuntopyyntö Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta

VD/6693/00.04.03/2025

PT/RK-K

Uudenmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 6.10.2025 päättänyt pyytää lausuntoja Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029:n ja ympäristöselostuksen luonnoksista. Uudenmaan liitto pyytää lausuntoja viimeistään 6.11.2025.

Ratkaisujen Uusimaa – Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029 sisältää vision vuoteen 2050 sekä painopisteet ja tavoitteet vuosille 2026–2029 koko maakunnan kehittämiseksi. Maakuntaohjelmaan sisältyy myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ohjaavat älykkään erikoistumisen kärjet. Ohjelmaa on työstetty useissa työpajoissa maakunnan kehittämistoimijoiden kanssa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 7 kohdan mukaan konsernijaosto päättää lausuntojen antamisesta kuntayhtymien talous- ja toimintasuunnitelmista samoin kuin muidenkin ulkopuolisille annettavien lausumien antamisesta tehtäväalueellaan.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteenä oleva lausunto Uudenmaan liitolle maakuntaohjelmasta 2026-2029.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan maakuntaohjelman luonnoksesta
- Uudenmaan liiton lausuntopyyntö 7.10.2015 liitteineen (ml. maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen luonnokset)

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Lausuntopyyntö Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta

Johdanto

Uudenmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 6.10.2025 päättänyt pyytää lausuntoja Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029:n ja ympäristöselostuksen luonnoksista.

Tausta

Ratkaisujen Uusimaa – Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029 sisältää vision vuoteen 2050 sekä painopisteet ja tavoitteet vuosille 2026–2029 koko maakunnan kehittämiseksi. Maakuntaohjelmaan sisältyy myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ohjaavat älykkään erikoistumisen kärjet. Ohjelmaa on työstetty useissa työpajoissa maakunnan kehittämistoimijoiden kanssa.

Maakuntaohjelman ympäristövaikutuksia on arvioitu SOVA-lain mukaan laaditussa ympäristöselostuksessa.

Lisätietoa maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen laadinnasta osoitteessa: uudenmaanliitto.fi/maakuntaohjelma-2026-2029

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan lausuntopalvelu.fi:ssä. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Halutessanne voitte kuitenkin vaihtoehtoisesti lähettää lausunnon sähköpostitse osoitteeseen toimisto@uudenmaanliitto.fi.

Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä. Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut.

Aikataulu

Uudenmaan liitto pyytää lausuntoja viimeistään 6.11.2025. Toivomme että lausunnot annetaan hyvissä ajoin ennen määräaikaa.

Valmistelijat

Erityisasiantuntija Rosa Tuomi, p. 050 563 0375, rosa.tuomi@uudenmaanliitto.fi
Ympäristöasiantuntija Tanja Lamminmäki, p. 041 536 2763, tanja.lamminmaki@uudenmaanliitto.fi

Liitteet:

[Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029, luonnos.pdf](#)

[Uudenmaan maakuntaohjelman ympäristöselostuksen luonnos.pdf](#)

[Nylands landskapsprogram 2026–2029, utkast.pdf](#)

[Miljörapport för Nylands landskapsprogram, utkast.pdf](#)

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Afaes Ry
Akava
Ammatillisten opiskelijoiden OSKU eli Suomen Opiskelija-Allianssi
Ammatillisten opiskelijoiden OSKU eli Suomen Opiskelija-Allianssi
Arcadan opiskelijakunta
Askolan kunta
Asunto- toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
Axxell
AYY - Aalto-yliopiston ylioppilaskunta
AYY - Aalto-yliopiston ylioppilaskunta
Business Finland
Careeria
Diak, Diakonia-ammattikorkeakoulu
Elinkeinoelämän keskusliitto
Eläkeläiset ry
Energiateollisuus ry
Espoon kaupunki
Espoon yrittäjät ry
Etelä-Karjalan liitto
Eurooppanuoret Helsinki
Familia ry
Finlands Svenska Scouter
Finlands Svenska Scouter
Forum Virium Helsinki
Föreningen Luckan
GTK Geologian tutkimuskeskus
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Hangon kaupunki

Hankenin ylioppilaskunta
Hankenin ylioppilaskunta
HELGA - Haaga-Helian opiskelijakunta
HELGA - Haaga-Helian opiskelijakunta
Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka
Helsingin kaupunki
Helsingin Kokoomus ry
Helsingin seudun kauppakamari
Helsingin Sosialidemokraattinen piiri ry
Helsingin Vasemmistoliitto
Helsingin vihreät ry
Helsingin yliopisto
Helsingin Yrittäjät ry
Helsinki Business College
Helsinki Partners
HSL
HSY
Humak, Humanistinen ammattikorkeakoulu
HUMAKO - Humakin opiskelijakunta
HUMAKO - Humakin opiskelijakunta
Hyvinkään kaupunki
HYY - Helsingin yliopiston ylioppilaskunta
HYY - Helsingin yliopiston ylioppilaskunta
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Ilmatieteen laitos
Ingå kommun
IOM Finland
Itä-Uudenmaan luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistys
Järvenpään kaupunki
Karkkilan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Kaupan liitto
Kehittämisyhdistys SILMU ry
Keravan kaupunki
Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Keuda, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Kirkkonummen kunta
Kristillisdemokraatit Helsingin piiri
Kristillisdemokraatit Uudenmaan piiri
KUUMA-seutu/ Tarmo Aarnio
Kymenlaakson liitto
Lapinjärven kunta
Laurea - ammattikorkeakoulu
LAUREAMKO - Laurean opiskelijakunta
LAUREAMKO - Laurean opiskelijakunta
Liike Nyt
Liikenne- ja viestintäministeriö
Lohjan kaupunki
Loviisan kaupunki

Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Luonnonvarakeskus LUKE
Länsi-Uudenmaan kauppakamari
Maa- ja metsätalousministeriö
Mercuria Kauppiaitten kauppaooppilaitos
METKA - Metropolian opiskelijakunta
METKA - Metropolian opiskelijakunta
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Metsähallitus
Metsäkeskus
Moniheli
MTK-Uusimaa
Myrskylän kunta
Mäntsälän kunta
Mäntsälän Yrityskehitys Oy
Natur och miljö rf
Nurmijärven kunta
Nylands Svenska Lantbrukssällskap
O'DIAKO - Diakin opiskelijakunta
O'DIAKO - Diakin opiskelijakunta
Omnia
Opetus- ja kulttuuriministeriö
PALTA ry
Perussuomalaiset ry, Uudenmaan piiri
Pirkanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki
Posintra Oy
Pukkilan kunta
Päijät-Hämeen liitto
Pääkaupunkiseudun Partiolaiset
Pääkaupunkiseudun Partiolaiset
Raaseporin kaupunki
Rasmus ry
Riihimäki-Hyvinkään kauppakamari
Ruotsinkielinen ammattiin ja lukiossa opiskelevien FSS
Ruotsinkielinen ammattiin ja lukiossa opiskelevien FSS
SAK
Samha ry
Sipoon kunta
Sisäministeriö
Sitra
Siuntion kunta
SLC, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund
Sosiaali- ja terveysministeriö
Stadin ammattiopisto
STTK
Suomen Akatemia
Suomen ammattiin opiskelevien liitto SAKKI
Suomen ammattiin opiskelevien liitto SAKKI

Suomen Keskusta, Helsinki
Suomen Keskusta, Uusimaa
Suomen Kuntaliitto
Suomen lukiolaisten liitto: Uudenmaan lukiolaiset
Suomen lukiolaisten liitto:Helsingin lukiolaiset
Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri
Suomen pakolaisapu
Suomen riistakeskus
Suomen ympäristökeskus, SYKE
Svenska folkpartiet i Finland rf SFP / Helsingfors krets
Svenska folkpartiet i Finland rf SFP / Nylands krets
Svenska handelshögskolan
SVK liitto ry
Taideyliopisto
Taideyliopiston ylioppilaskunta
Taideyliopiston ylioppilaskunta
Teknologiakeskus Techvill Oy
Teknologiateollisuus ry
Tuusulan kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan Kokoomus ry
Uudenmaan kylät
Uudenmaan Partiopiiri
Uudenmaan Partiopiiri
Uudenmaan Sosialidemokraattien piiri ry
Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry
Uudenmaan Yrittäjät ry
Valtioneuvoston kanslia
Vantaan kaupunki
Vantaan yrittäjät ry
Varsinais-Suomen liitto
Vihdin kunta
Vihreät Uusimaa ry
VTT
Ympäristöministeriö
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Yrkesinstitutet Prakticum

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit maakuntaohjelmasta

Huomiot painopisteestä Ympäristöviisas Uusimaa

Huomiot painopisteestä Innovatiivinen Uusimaa

Huomiot Uudenmaan TKI-toiminnan eli älykkään erikoistumisen kärjistä (painopisteessä Innovatiivinen Uusimaa)

Huomiot painopisteestä Onnellisten Uusimaa

Kommentit ympäristöselostuksesta

Muut mahdolliset kommentit

Isokangas Liisa
Uudenmaan liitto

Vartiainen Petra
Uudenmaan liitto

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Ympäristöselostus

Ratkaisujen Uusimaa - Uudenmaan maakuntaohjelma 2026-2029

Uudenmaan liitto 2025
Nähtävillä ja lausunnoilla 7.10.-5.11.2025

Uudenmaan liitto 2025

**Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council**

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi
uudenmaanliitto.fi • [@Uudenmaanliitto](https://www.instagram.com/Uudenmaanliitto)

Sisällys

1.	Johdanto.....	6
2.	Maakuntaohjelman tavoitteet ja strategiset linjaukset.....	7
2.1	Uudenmaan tulevaisuuden suunnat.....	7
2.2	Uudenmaan visio 2050.....	8
2.3	Painopisteet ja tavoitteet.....	8
2.3.1	Ympäristöviisas Uusimaa.....	8
2.3.2	Innovatiivinen Uusimaa.....	9
2.3.3	Onnellisten Uusimaa.....	9
3.	Maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen laadinta.....	10
3.1	Vaikutusten arvioinnin toteuttaminen.....	11
3.2	Arvio prosessin toteutuksesta.....	12
4.	Uudenmaan ympäristön nykytila, ongelmat ja suojelutavoitteet.....	13
4.1	Toimintaympäristöanalyysi.....	13
4.2	Ympäristön nykytila ja ominaispiirteet vaikutusalueella.....	14
2.3.4	Luonnon monimuotoisuus ja ekologinen tila.....	15
4.2.1	Vesistöt ja vesivarat.....	18
4.2.2	Kasvihuonepäästöt ja ilmanlaatu.....	20
4.2.4	Maaperä, pilaantuneet maa-alueet ja maa-ainesten hyödyntäminen.....	22
4.2.5	Melu.....	22
4.3	Ympäristönsuojelutavoitteet sekä suunnitelmat ja ohjelmat, joihin maakuntaohjelma liittyy.....	23
4.3.1	Ilmastonmuutos ja sopeutuminen.....	23
4.3.2	Luonnon monimuotoisuus.....	24
4.3.3	Vesien- ja merenhoito.....	25
4.3.4	Jätehuolto, kiertotalous ja vesihuolto.....	26
4.3.5	Maankäyttö.....	26
5.	Maakuntaohjelman vaikutusten arviointi.....	28

5.1	Lähtöoletuksia ja epävarmuustekijöitä	28
5.2	Maakuntaohjelman yhteisvaikutukset ja kokonaisvaikutukset	29
5.3	Tavoitteet suhteessa toimintaympäristön muutoksiin	30
5.4	Toimenpide-ehdotukset haitallisten vaikutusten lieventämiseksi	31
5.5	Ympäristön kehitys, jos maakuntaohjelmaa ei toteuteta (0+ -vaihtoehto)	32
6.	Maakuntaohjelman toimeenpano, seuranta ja mittarit.....	33
7.	Yhteenveto	36
	Liite 1: Maakuntaohjelman vaikutusten arviointimatriisi.....	37

Kuvailulehti

Julkaisun nimi

Ympäristöselostus. Ratkaisujen Uusimaa – Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029

Julkaisija

Uudenmaan liitto

Raportin laatijat

Tanja Lamminmäki

Nina Pakarinen

Henna Suikkanen

Kieli

suomi

Sivuja

37

Tiivistelmä

Uudenmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2026–2029 käytetään nimeä Ratkaisujen Uusimaa. Ympäristöselostuksessa kuvataan maakuntaohjelman laadinnan aikana laadittu, SOVA-lain (200/2005) mukainen vaikutusten arviointi sekä ohjelman todennäköisesti merkittävimmät ympäristövaikutukset. Vaikutusten arviointia tehtiin koko ohjelman valmistelun ajan. Arvioinnin avulla pyrittiin varmistamaan yhteensopivuus ohjelmalle asetettujen tavoitteiden sekä kestävän kehityksen periaatteiden kanssa

Ohjelman visio vuodelle 2050 on ”Ratkaisujen Uusimaa – Euroopan ympäristöviisain, innovatiivisin ja onnellisin maakunta”. Ohjelmassa on kolme vision mukaista strategista kehittämisen painopistettä: Ympäristöviisas Uusimaa, Innovatiivinen Uusimaa sekä Onnellisten Uusimaa. Maakuntaohjelma on strategisen tason kehittämisohjelma, eikä se sisällä varsinaisia toimenpiteitä vaan tavoitteita. Vaikutusten arviointi on toteutettu samalla tarkkuustasolla kuin ohjelma on laadittu. Maakuntaohjelmaan kirjattujen kehittämisen painopisteiden vaikutuksia on arvioitu suhteessa ihmisiin, luonnonoloihin ja -varoihin, aluerakenteeseen ja ympäristöön, ilmastomuutokseen ja sopeutumiseen, talouteen, sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen.

Maakuntaohjelman merkittävimmät myönteiset yhteisvaikutukset kohdistuvat ihmisiin, talouteen sekä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Ilmastomuutoksen hillintää ja sopeutumisen tavoitteita tukevat mm. fossiilista polttoaineista luopuminen, innovaatiot, kiertotalouden edistäminen sekä Uudenmaan sopeutumissuunnitelma ja siinä esitettävät toimenpiteet. Luonnon monimuotoisuuden parantamista edesauttavat mm. EU:n biodiversiteettistrategian toteuttaminen, ennallistamisen toimenpiteet ja luontoarvojen turvaaminen. Maakunnan luontopositiivisuuden ja ympäristöturvallisuuden edistäminen sekä alueen asukkaiden terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen panostaminen ja osaamisen ja työllistymisedellytysten kehittäminen vaikuttavat myönteisesti ihmisten hyvinvointiin. Hyvinvoivat ihmiset, erityisesti nuoret, joilla on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan, sekä hyvät mahdollisuudet kouluttautua ja työllistyä puolestaan lisäävät maakunnan vetovoimaa ja kilpailukykyä. Ohjelmalla ei arvioida olevan yksinomaan kielteisiä vaikutuksia yhdenkään painopisteen osalta.

Asiasanat

Maakuntaohjelma, alueiden kehittäminen, vaikutusten arviointi, ympäristövaikutukset

Huomautuksia

Rapporten finns också på svenska.

1. Johdanto

Maakuntaohjelma on suunnitelma, josta tulee laatia Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista säädetyn lain, eli SOVA-lain (200/2005) mukainen arviointi. Laki ja sitä täydentävä asetus (347/2005) sisältävät säännöksen yleisestä velvollisuudesta arvioida ympäristövaikutuksia suunnitelmien ja ohjelmien valmistelun yhteydessä. Arvioinnin toteuttamisesta vastaa ohjelmasta vastaava viranomainen.

Uudenmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2026–2029 käytetään nimeä Ratkaisujen Uusimaa. Tässä ympäristöselostuksessa arvioidaan maakuntaohjelmaan kirjattujen painopisteiden ja tavoitteiden todennäköisesti merkittävimpiä ympäristövaikutuksia suhteessa ihmisiin, elinoloihin ja viihtyvyyteen, luonnonoloihin ja -varoihin, ilmaan ja ilmastoon, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön sekä talouteen. Arvioinnin avulla pyritään varmistamaan yhteensopivuus ohjelmalle asetettujen tavoitteiden sekä kestävän kehityksen periaatteiden kanssa.

2. Maakuntaohjelman tavoitteet ja strategiset linjaukset

Uudenmaan maakuntaohjelma määrittää Uudenmaan kehittämisen suunnan ja tavoitteet seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Maailmanpolitiikan käänteet luovat epävarmuutta ja erilaiset konfliktit ovat viime aikoina vaikuttaneet toimintaympäristöömme kiihtyvällä vauhdilla. Alueen kehittäminen on pitkäjänteistä työtä ja muutokset siinä tapahtuvat usein neljää vuotta pidemmällä aikajänteellä. Siksi meidän on pidettävä mielessä myös kehittämisen kauemmas tulevaisuuteen suuntaavat vaikutukset ja pidempi aikaperspektiivi.

2.1 Uudenmaan tulevaisuuden suunnat

Merkittäviä uusimaalaisiin vaikuttavia muutosvoimia ja ilmiöitä ovat ennen kaikkea ilmastonmuutos ja luontokato, väestönmuutokset (maahanmuutto, väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku ja väestön keskittyminen), teknologian kehitys ja tekoäly sekä näihin kaikkiin liittyvä eriarvoistuminen. Geopoliittisen tilanteen muuttumisen vuoksi olemme huomioineet turvallisuuden eri näkökulmista myös maakuntaohjelmassa. Turvallisuus koskee niin elinympäristöämme ja fyysisiä olosuhteita, turvallisuuden tunnetta ja yhteiskunnallista vakautta kuin esimerkiksi saavutettavuuttakin. Muutosvoimiin ja tulevaisuuden mahdollisiin kehityskulkuihin on paneuduttu tarkemmin Uudenmaan ja Pohjois-Pohjanmaan yhteisessä skenaariotarkastelussa.

Skenaarioiden lisäksi työssä pohdittiin niiden mahdollisia vaikutuksia: minkälaisia varautumistarpeita erilaiset muutosvoimat aiheuttavat ja minkälaisia asioita meidän tulee huomioida lyhyemmän aikavälin suunnittelussa, kun katsotaan pidemmälle tulevaisuuteen. Skenaariotyössä seuraavat asiat nousivat esiin johtopäätöksinä teemoista, joihin Uudenmaan ainakin tulee panostaa, jotta menestymme tulevaisuudessa. Nämä asiat ovat olleet taustalla ohjelman tavoitteita määriteltäessä.

- **Uudenmaan kansainvälisen aseman vahvistaminen** kehittämällä yhteistyötä ympäristö-, innovaatio- ja koulutussektoreilla sekä parantamalla alueen saavutettavuutta ja kansainvälisiä matka- ja kuljetusketjuja.

- **Ilmastopäästöjen vähentäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen** edistämällä vihreää siirtymää, turvaamalla puhtaan energian saatavuus ja kiertotalousratkaisut. Lisäksi luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden vahvistaminen.

- **Turvallisuuden ja kriisivalmiuden kehittäminen** vahvistamalla alueellista resilienssiä, terveellistä elinympäristöä, kestävää luonnonvarojen käyttöä sekä tulevaisuuden ruoantuotantoa ja vesivarojen turvaamista.

- **Kestävän infrastruktuurin varmistaminen** ottamalla käyttöön uusia teknologioita, vahvistamalla liikenneyhteyksiä ja varautumalla sään ääri-ilmiöihin sekä turvaamalla kriittinen infra.

- **Elinkeinoelämän uudistaminen** tukemalla monimuotoista yritystoimintaa, yhteisöllistä yrittäjyyttä ja ekosysteemiyhteistyötä sekä edistämällä kilpailukykyä vihreän siirtymän investoinneilla, TKI-panostuksilla ja työmarkkina-alueen saavutettavuudella.

- **Työllisyyden parantaminen** lisäämällä osaavan työvoiman saatavuutta, tukemalla maahanmuuttajien työllistymistä sekä kannustamalla yrittäjyyteen ja yritystoiminnan kasvuun.

- **Koulutuksen ja osaamisen kehittäminen** turvaamalla tasa-arvoiset oppimismahdollisuudet, vahvistamalla jatkuvaa oppimista ja kansalaistaitoja sekä kasvattamalla oppilaitosten digitalisaatiokyvykkyyttä ja vihreän siirtymän teknologista osaamista.

- **Asukkaiden hyvinvoinnin, tasa-arvon ja kotoutumisen edistäminen** ehkäisemällä eriarvoistumista, tukemalla terveyttä ja elämänhallintaa sekä vahvistamalla monikulttuurisuutta, osallisuutta ja kulttuurista ymmärrystä.

- **Teknologia- ja tekoälyosaamisen kehittäminen** mm. vihreän siirtymän innovaatioiden ja terveydenhuollon saavutettavuuden parantamiseksi.

2.2 Uudenmaan visio 2050

Uudenmaan vuoteen 2050 tähtäävä visio on ”Ratkaisujen Uusimaa – Euroopan ympäristöviisain, innovatiivisin ja onnellisin maakunta”.

Euroopan ympäristöviisain maakunta luo ratkaisuja kestävämpään tulevaisuuteen. Tavoitteella Uusimaa näyttää suuntaa ja on etujoukoissa ilmastonmuutoksen hillinnässä. Vuonna 2050 vihreää siirtymää toteutetaan kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla ja jatketaan pitkäjänteistä työtä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi ja ilmastonmuutokseen varautumiseksi ja sopeutumiseksi. Polku ympäristöviisauteen perustuu laajaan yhteistyöhön ja TKI-toiminnalla tuotettaviin innovaatioihin.

Euroopan innovatiivisimmalla alueella TKI-toiminta tuottaa ratkaisuja globaaleihin haasteisiin, synnyttää menestyvää liiketoimintaa ja työpaikkoja sekä vahvistaa maakunnan kilpailukykyä kestävä kasvun ja monialaisen yhteistyön kautta. Uudenmaan kansainväliset verkostot ja hyvät yhteydet muualle Eurooppaan turvaavat paitsi Uudenmaan, myös koko Suomen saavutettavuuden ja kansainvälisen kilpailukyvyn. Uusimaa on osaamisen ja koulutuksen edelläkävijä, jossa panostetaan osaamisen jatkuvaan uudistamiseen ja koulutuksen laadun parantamiseen.

Euroopan onnellisimmalla alueella asukkaiden hyvinvointi luo perustan koko alueen elinvoimalle ja kukoistukselle. Uudellamaalla erilaiset kunnat tekevät yhteistyötä, asuminen on kohtuuhintaista ja hyvät liikenneyhteydet ja saavutettavuus tukevat arkea. Maahanmuuttajat työllistyvät hyvin ja pääsevät sujuvasti osaksi yhteiskuntaa. Nuorten hyvinvointia tuetaan ja heillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet koulutukseen, työllistymiseen ja osallisuuteen.

2.3 Painopisteet ja tavoitteet

Maakuntaohjelmassa on kolme painopistettä: Ympäristöviisas Uusimaa, Innovatiivinen Uusimaa ja Onnellisten Uusimaa. Nämä painopisteet ja tavoitteet tukevat Uudenmaan vision ”Ratkaisujen Uusimaa – Euroopan ympäristöviisain, innovatiivisin ja onnellisin maakunta” -toteutumista.

2.3.1 Ympäristöviisas Uusimaa

Kärkitavoitteena on, että Uusimaa on Euroopan ympäristöviisain alue. Uusimaa pyrkii olemaan hiilineutraali maakunta vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus, jolloin hiiltä sidotaan päästöjä enemmän. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen on pysäytettävä ja luonnon tilaa parannettava. Luonnonvarojen käyttöä kohtuullistetaan ja edistetään aktiivisesti kiertotaloutta. Samalla lisätään maakunnan toiminta- ja huoltovarmuutta, ympäristöturvallisuutta sekä sopeutumiskykyä ja varautumista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Kärkitavoite: Uusimaa on Euroopan ympäristöviisain alue.

Mittarit: kasvihuonekaasupäästöjen kehitys, hiilinielut ja luonnonsuojelualueet

2.3.2 Innovatiivinen Uusimaa

Kärkitavoitteena on, että Uusimaa on Euroopan innovatiivisin alue. Alueemme toimijat tuottavat uusista ideoista ja innovaatioista ratkaisuja, menestyvää liiketoimintaa, uutta vientiä sekä uusia työpaikkoja. Innovatiivisella Uudellamaalla TKI-toiminta edistää koko maakunnan uudistumista sekä planeetan rajoihin mahtuvaa kasvua. Uudenmaan TKI-toiminnan kehittämiskärjet vastaavat globaaleihin viheliäisiin ongelmiin, joiden ratkaiseminen vaatii monialaista lähestymistä. Uudenmaan kilpailukyky rakentuu uutta luovista yrityksistä, korkeakouluista ja tutkimuslaitoksista sekä kansainvälisesti vetovoimaisista innovaatioekosysteemeistä, jotka houkuttelevat osaajia, yhteistyökumppaneita ja investointeja.

Kärkitavoite: Uusimaa on Euroopan innovatiivisin alue.

Mittari: Regional Innovation Scoreboard

2.3.3 Onnellisten Uusimaa

Kärkitavoitteena on, että Onnellisten Uusimaa on Euroopan hyvinvoivin alue. Onnellisten Uusimaa on turvallinen maakunta, jossa asuinalueet eivät ole eriytyneet, jossa kohtuuhintaista asumista, palveluita, kulttuuria ja lähiluontoa on tarjolla, asukkaiden osallisuus on vahvaa ja sivistys on korkealla tasolla. Maahanmuuttajien kotoutumista tukevat julkiset palvelut ja kolmas sektori yhteistyössä, jotta heidän on helppo päästä osaksi yhteiskuntaa. Uusimaa haluaa olla Suomen paras maakunta oppia, mikä edellyttää panostuksia koulutuksen resursseihin. Nuorten työllistymistä, hyvinvointia ja osallisuutta tuetaan.

Kärkitavoite: Uusimaa on Euroopan hyvinvoivin alue.

Mittari: EU Social Progress Index

3. Maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen laadinta

Maakuntaohjelman 2026–2029 laatimisesta ja sen vaikutusten arvioinnista on vastannut Uudenmaan liitto. Ohjelman valmistelun kokonaisuudesta on vastannut maakuntaohjelman työryhmä. Ohjelmaa on valmisteltu kolmessa teemaryhmässä: Ympäristöviisas Uusimaa, Innovatiivinen Uusimaa sekä Onnellisten Uusimaa.

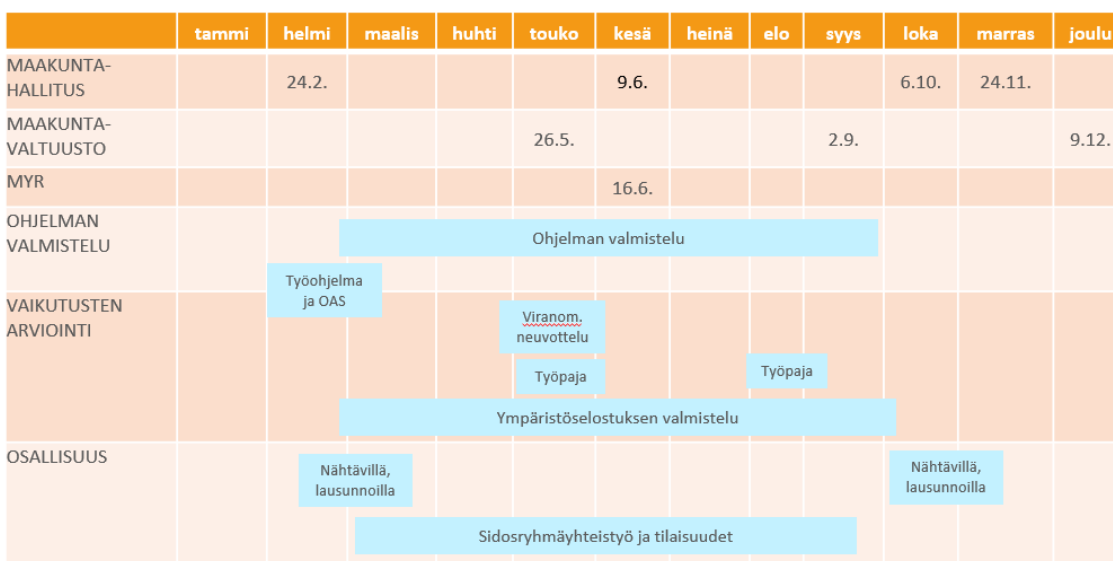
Maakuntaohjelman laadinta käynnistyi alkuvuodesta 2025 ohjelman osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) valmistelulla. Maakuntahallitus hyväksyi 24.2.2025 maakuntaohjelman työohjelman ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Nähtävilläolon aikana (24.2.-24.3.2025) ei työohjelmasta ja OAS:sta saatu lausuntoja.

Maakuntaohjelma laadittiin laajassa vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa. Valmistelua tukevia työpajoja järjestettiin useita, minkä lisäksi maakuntahallituksen kokouksissa esiteltiin ohjelman valmistelutilannetta.

Maakuntaohjelmaa koskeva SOVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiprosessi alkoi samoihin aikoihin ohjelman laadinnan kanssa. Vaikutuksen arviointia ja siihen liittyvää ympäristöselostuksen laadintaa varten nimettiin SOVA-tiimi. SOVA-tiimin edustaja oli mukana maakuntaohjelman työryhmässä, mitä kautta vaikutusten arviointi oli kytketty tiiviiksi osaksi ohjelman valmistelua. SOVA-prosessia koskeva viranomaisneuvottelu pidettiin Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa 5.5.2025.

Vaikutusten arvioinnista järjestettiin yhteensä kaksi arvioinnin työpajaa. Työpajat olivat Uudenmaan liiton sisäisiä työpajoja, ja niihin oli kutsuttu mukaan ohjelman valmistelussa mukana olevia asiantuntijoita. Kuvassa 1 on esitetty tarkemmin ohjelman laadinnan aikana käytyä vuorovaikutusta, sekä vaikutusten arvioinnin työvaiheita.

Uudenmaan maakuntahallitus päätti kokouksessaan 6.10.2025 asettaa maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen nähtäville ja pyytää siitä lausunnot.

Kuva 1: Maakuntaohjelman ja vaikutusten arvioinnin valmisteluprosessi.

3.1 Vaikutusten arvioinnin toteuttaminen

SOVA-lain ja -asetuksen säädökset ovat ohjanneet maakuntaohjelman ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamista ja ympäristöselostuksen laatimista. SOVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia tehtiin koko maakuntaohjelman valmistelun ajan. Vaikutusten arviointi ohjelmoitiin osaksi ohjelman valmistelua osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Vaikutusten arviointia varten perustettiin ns. SOVA-tiimi, johon kuului kaksi Uudenmaan liiton asiantuntijaa. SOVA-tiimin edustajat olivat mukana maakuntaohjelman työryhmässä, mitä kautta heillä oli mahdollisuus seurata ja kytkeä vaikutusten arviointi osaksi ohjelman valmistelua. SOVA-tiimin tehtävänä oli suunnitella vaikutusten arvioinnin toteuttaminen, toteuttaa arviointi yhdessä ohjelman laadintaan osallistuneiden kanssa sekä laatia ympäristöselostus.

Maakuntaohjelman vaikutusten arviointi toteutettiin kahdessa vaiheessa. Arviointi oli ajoitettu ohjelmatyön keskeisiin vaiheisiin siten, että arvioinnilla oli mahdollista vaikuttaa ohjelman valmisteluun. Ensimmäinen arviointi toteutettiin toukokuussa 2025, jolloin teemaryhmien työ oli alkuvaiheessa. Ensimmäisessä arvioinnissa tavoitteena oli pohtia ohjelman vaikuttavuutta painopisteiden näkökulmasta, sekä arvioida 0+-vaihtoehdon vaikutuksia. Arviointi toteutettiin etätyöpajana ja työalustana toimi Miron sähköinen työtila.

Työpajassa tunnistettiin 0+-vaihtoehdon, eli ohjelman toteuttamatta jättämisen keskeisimpinä vaikutuksina seuraavat asiat:

- Aluekehittämisen yhteinen punainen lanka Uudellamaalla puuttuisi
- Turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen liittyviä asioita ei huomioitaisi
- Rahoituksen ohjautuvuus heikkenisi
- Kestävyyssmurroksen edistyminen hidastuisi

Toinen arviointikierros toteutettiin elokuussa 2025, jolloin ohjelman luonnos oli valmis ja strategisille painopisteille oli määritelty keskeiset tavoitteet. Myös toinen arviointi toteutettiin etätyöpajana, jonne oli kutsuttu samat asiantuntijat kuin ensimmäiseen työpajaan. Työalustana toimi Mentimeter-niminen työtila. Painopisteiden vaikuttavuutta arvioitiin seitsenportaisella asteikolla (vaikutukset erittäin kielteisiä – vaikutukset erittäin myönteisiä, ei vaikutuksia/ristiriitaisia vaikutuksia). Toisen arviointityöpajan tulokset koottiin arviointimatriisiin.

Toisessa työpajassa keskeisimpinä huomioina nousivat mm. seuraavat asiat:

- Ympäristöviisas-teema ja tavoitteet sisältyvät läpileikkaavasti kaikkiin painopisteisiin
- Ohjelmalla voi olla enemmän välillistä vaikuttavuutta kuin suoraa vaikuttavuutta esim. päästökehitykseen, yhdyskuntarakenteeseen ja luonnonarvojen vaalimiseen
- Tavoitteet vaativat toteutuakseen mm. hanketoimintaa, rahoitusta, yhteistyötä, sekä poliittista tahtotilaa ja sitoutumista.
- Suurimmat toteutumiseen liittyvät epävarmuudet koskeva rahoitusta ja resursseja, päätöksenteon lyhytjänteisyyttä, tahtotilaa, sekä erilaisten tavoitteiden yhteensovittamisen haasteita

Sähköiset työskentelyalustat toimivat hyvin ja palvelivat työpajan tavoitteita. Vaikutusten arvioinnin työpajoissa keskustelu oli aktiivista ja ohjelman valmistelua hyvin palvelevaa. Elokuun työpajassa nousi esimerkiksi esiin teemoja ja näkökulmia, jotka toivat ohjelmaan tarpeellista tietopohjaa ja täydennystarpeita. Tämän lisäksi arvokkaaksi koettiin painopisteiden valmistelijoiden välinen keskustelu, sekä mahdollisuus yhteensovittaa teemojen tavoitteita toisiinsa.

Arviointimatriisin tuloksia tarkistettiin työpajojen jälkeen vielä vastaamaan lopullista ohjelmaa (kuva 8). Tarkistukset muuttivat työpajojen arviointituloksia pääosin myönteisempään suuntaan, ja voidaankin todeta, että ohjelman vaikuttavuus parani vielä arviointikierroksen jälkeen ohjelman viimeistelyssä tehtyjen muutosten vuoksi. Vaikutusten arviointi ja työpajojen tulokset koottiin ympäristöselostukseen.

3.2 Arvio prosessin toteutuksesta

Vaikutusten arvioinnin tulisi tuottaa suunnittelun valmisteluun, toteutukseen ja seurantaan olennaista tietoa. Parhaiten tämä onnistuu siten, että vaikutusten arviointia toteutetaan koko ohjelman valmistelun ajan ja erityisesti vaiheissa, joissa tehdään keskeisiä ohjelmaa koskevia ratkaisuja.

Maakuntaohjelmassa vaikutusten arviointi oli integroitu alusta lähtien tiiviiksi osaksi ohjelman valmistelua. Vaikutusten arvioinnin merkittävimmät vaiheet, eli työpajat, oli ajoitettu siten, että arvioinnilla tuotettiin mahdollisimman osuvaa, tärkeää ja oikea-aikaista tietoa valmistelun tueksi. Yhteistyö ja viestintä ohjelman valmistelun ja vaikutusten arvioinnin kesken toimi hyvin, millä oli myönteistä vaikutusta sekä ohjelman valmisteluun, että vaikutusten arvioinnin laadintaan.

SOVA-lain mukaan on arvioitava eri vaihtoehtojen vaikutuksia. Maakuntaohjelma 2026-2029 on jatkoa edelliselle ohjelmalle, ja edellisessä ohjelmassa valitut painopisteet siirtyivät uuteen ohjelmaan kutakuinkin saman sanaisina. Eri painopisteistä keskusteltiin ohjelman valmistelun aikana, mutta lopulta päädyttiin pitäytymään edellisissä, edelleen ajankohtaisissa ja Uudellemaalle tärkeissä kehittämisen painopisteissä. Painopisteissä ei näin ollen ollut varsinaisia eri vaihtoehtoja, joita olisi ollut mahdollista arvioida keskenään.

Tavoitteiden sisällön osalta valmistelu piti sisällään jatkuvaa eri vaihtoehtojen vaikuttavuuden arviointia sen mukaan, mitä ohjelmalla halutaan ensisijaisesti saavuttaa. Arviointia tehtiin osana suunnittelua. Maakuntaohjelman aikana ei laadittu vaihtoehtoisia ohjelmia, joita olisi ollut mahdollista erikseen arvioida. Lopullinen ohjelma strategisine painopisteineen ja tavoitteineen on syntynyt ohjelman laadinnan aikaisen sidosryhmäyhteistyön ja vuorovaikutuksen, asiantuntijatyön ja vaikutusten arvioinnin tuloksena. Ohjelman valmistelu ja sen hetkinen sisältö on arvioitu ja dokumentoitu kahdella vaikutusten arviointikierroksella ja lopullisen ohjelman vaikutusten arviointi on kirjattuna ympäristöselostukseen.

4. Uudenmaan ympäristön nykytila, ongelmat ja suojelutavoitteet

4.1 Toimintaympäristöanalyysi

Uudellamaalla asuu 1,8 miljoonaa ihmistä, mikä on noin kolmannes koko maan väestöstä. Uudenmaan väestökasvu on ollut viime vuodet ennätyksellisen nopeaa; keskimäärin 18 000 asukasta vuodessa viimeisen 10 vuoden aikana. Helsinki ympäristöineen onkin tällä hetkellä yksi Euroopan nopeimmin kasvavista kaupunkiseuduista ja muodostaa Suomen ainoan suurkaupunkialueen. Muun Suomen tapaan myös Uudenmaan väestörakenne on vanhentunut viime vuosina selvästi. Tällä hetkellä joka viides uusimaalainen on yli 65-vuotias. Väestörakenteen vanhenemista ja huoltosuhteen heikkenemistä hillitsee kasvava maahanmuutto. Myös Uudellemaalle suuntautuvasta maan sisäisestä nettomuutosta kasvava osa on ollut viime vuosina vieraskielisten muuttoja. Yhä useampi muualle Suomeen saapuva maahanmuuttaja päätyykin myöhemmin asumaan etenkin pääkaupunkiseudun kuntiin. Uusimaa onkin Suomen ainoa maakunta, joka saa merkittävää maan sisäistä muuttovoittoa vieraskielisistä henkilöistä, ja 56 % Suomen vieraskielisistä asuukin jo Uudellamaalla. Viime vuosina kasvua on vauhdittanut erityisesti Venäjän hyökkäyssodan seurauksena syntynyt ukrainalaisten muutto alueelle.

Uudenmaan kuntien ja seutujen välillä on kuitenkin suuria eroja sekä väestönkasvussa että ikärakenteessa. Uudellamaalla väestönkasvu on jo pitkään keskittynyt voimakkaasti pääkaupunkiseudulle ja osaan sen kehysalueen kuntia. Tällä hetkellä Helsingin seudulla asuu 90 prosenttia koko maakunnan väestöstä. Itä-Uudellamaalla väestönkasvu on ollut jo pitkään maltillista ja Länsi-Uudellamaalla kääntynyt selvään laskuun. Pääkaupunkiseudulla väestökehitys kytkeytyykin kasvun hallintaan liittyviin haasteisiin, kun taas maakunnan reuna-alueilla haasteet liittyvät usein elinvoiman säilyttämiseen. Vaikka Uudellamaalla asuu maan tervein väestö, on myös tänne syntynyt kuiluja ihmisten hyvinvoinnin välille. Erityisesti isojen kaupunkien sisällä sosioekonomiset ja hyvinvointierot ovat suuret. Myös asunnottomuus on kansallisesti keskittynyt pääkaupunkiseudulle.

Uusimaa on Suomen talouden veturi ja se tuottaa lähes 40 % maan BKT:sta. Seudun talouskasvu perustuu kansainväliseen kilpailukykyyn, investointeihin ja innovaatioihin. Uudenmaan elinkeinoelämälle on tunnusomaista vahva kansainvälisyys ja yritysten vientivetoisuus. Talouden elinvoimaisuutta vahvistavat keskimääräistä nuorempi yritysanta sekä suuri startup- ja kasvuyritysten määrä. Lisäksi Uudenmaan vahvuuksia ovat osaamisintensitiivisten palveluiden ja korkean teknologian työpaikkojen suuri osuus elinkeinorakenteesta. Kaikista Suomen työpaikoista Uudellamaalla sijaitsee yli kolmannes ja sen on yli 800 000 työssäkäyvällä Suomen suurin yhtenäinen työssäkäyntialue. Vuoden 2025 alussa alueelle kuitenkin syntyi TE-palveluiden uudistuksen myötä yhdeksän työllisyysaluetta, mikä aiheuttaa haasteita esim. työvoiman liikkuvuuden turvaamisessa.

Uusimaa on Suomen liikenteen ja logistiikan solmukohta, jossa sijaitsee maan ainoa kansainvälinen lentoasema ja useita suuria satamia. Lisäksi useat tie- ja rataverkon pääväylät kohtaavat Uudellamaalla. Geopoliittisten kriisien ja epävakaa ja epävarman toimintaympäristön takia toimivan logistiikan ja toimitusketjujen tärkeys korostuvat.

Uudellamaalla asuu maan koulutetuin väestö; 41 % yli 15-vuotiaista on suorittanut jonkin korkea-asteen tutkinnon. Korkea koulutustaso perustuu alueen monipuolisiin koulutusmahdollisuuksiin sekä työmarkkinoihin, jotka houkuttelevat korkeasti koulutettua väestöä maakuntaan. Väestön korkea koulutus- ja osaamistaso takaavat hyvät edellytykset tutkimus- ja kehitystoiminnalle ja uusien

innovaatioiden syntymiselle. Uudenmaan T&K-menojen osuus on yli puolet (51 %) koko maan T&K-menoista.

Uusimaa on Euroopan ja koko maailmankin kärjessä monissa kansainvälisissä vertailuissa, joissa on mitattu hyvinvointiin, kilpailukykyyn sekä osaamispotentiaaliin ja innovointiin liittyviä ominaisuuksia. Euroopan komission laajassa elämänlaatua mittaavassa sosiaalisen kehityksen vertailussa (Social progress Index, *SPI*) Uusimaa arvioitiin parhaaksi eurooppalaisista alueista vuonna 2024. Indeksien mukaan Uudenmaan vahvuuksia ovat muun muassa väestön korkea koulutustaso, toimiva tiedotus, luottamus hallintoon sekä yhdenvertaisuus ja osallistavuus. Myös turvallisuus, ihmisten terveys ja puhdas ympäristö nähtiin Uudenmaan valtteina. Myös alueellista innovaatiokyvykkyyttä ja alueiden innovaatiojärjestelmän suorituskykyä mittaavassa vertailussa (*Regional Innovation Scoreboard 2023*) Uusimaa sijoittuu toiseksi eurooppalaisten alueiden joukossa.

4.2 Ympäristön nykytila ja ominaispiirteet vaikutusalueella

Uudenmaan vanha kallioperä ja sen päälle jääkauden jälkeen muodostunut maaperä luovat pohjan kaikille luonnon prosesseille ja ihmisen toiminnoille. Uudenmaan luonnon erityispiirteenä on laaja rannikko- ja merialue, ja maisemaa hallitsevat Salpausselät, pitkittäisharjut sekä kallioperän murroslinjoihin syntyneet merenlahdet ja jokilaaksot. Itäisellä Uudellamaalla luonteenomaista ovat pitkiin jokilaaksoihin muodostuneet viljelyaukeat ja niitä reunustavat metsät. Sisämaassa tyypillistä on järvien, metsäisten moreeniselänteiden ja peltojen mosaiikki.

Maakuntaa rajaa etelässä Suomenlahden rannikon rikkonainen saaristovyöhyke, jolla sijaitsee useita arvokkaita meriluontokohteita, ja joka tarjoaa monimuotoisen elinympäristön kasveille ja eläimille, erityisesti linnuille. Rannikkoalueella on pienistä saarista muodostuneita sisäsaaristoalueita sekä avoimia luotojen ja pienten saarten vaihtelevaa ulkosaaristoa. Tyypillisesti Uudenmaan saaret ovat kallioisia ja meren pohja jyrkkäpiirteistä ja vaihtelevaa. Uudenmaan kokonaispinta-alasta vesistöjen osuus on n. 43 % (merialueet 40% ja järvet 3% pinta-alasta). Maakunnan länsiosissa ja Nuuksion järviylängöllä on runsaasti järviä, mutta Keski- ja Itä-Uudellamaalla järviä on vähemmän. Soita on Uudenmaan pinta-alasta alle kymmenesosa.

Uusimaa sijaitsee pohjoisen havumetsävyöhykkeen eteläosassa sijoittuen kahdelle metsäkasvillisuusvyöhykkeelle. Alueen lounaisosa on hemiboreaalista tammivyöhykettä ja koillisosa eteläboreaalista vuokkovyöhykettä. Molemmissa vyöhykkeissä havupuuvaltaiset kangasmetsät ovat tavallisin metsätyyppi. Valtapuita Uudellamaalla ovat kuusi ja mänty, mutta muuta Suomea lauhkeamman ilmaston vuoksi koivu ja leppä ovat yleistyneet. Kovan maankäyttöpaineen vuoksi Uudenmaan metsät ovat pirstaleisia. Uudenmaan maapinta-alasta noin puolet metsää ja lähes 25 % on peltoa.

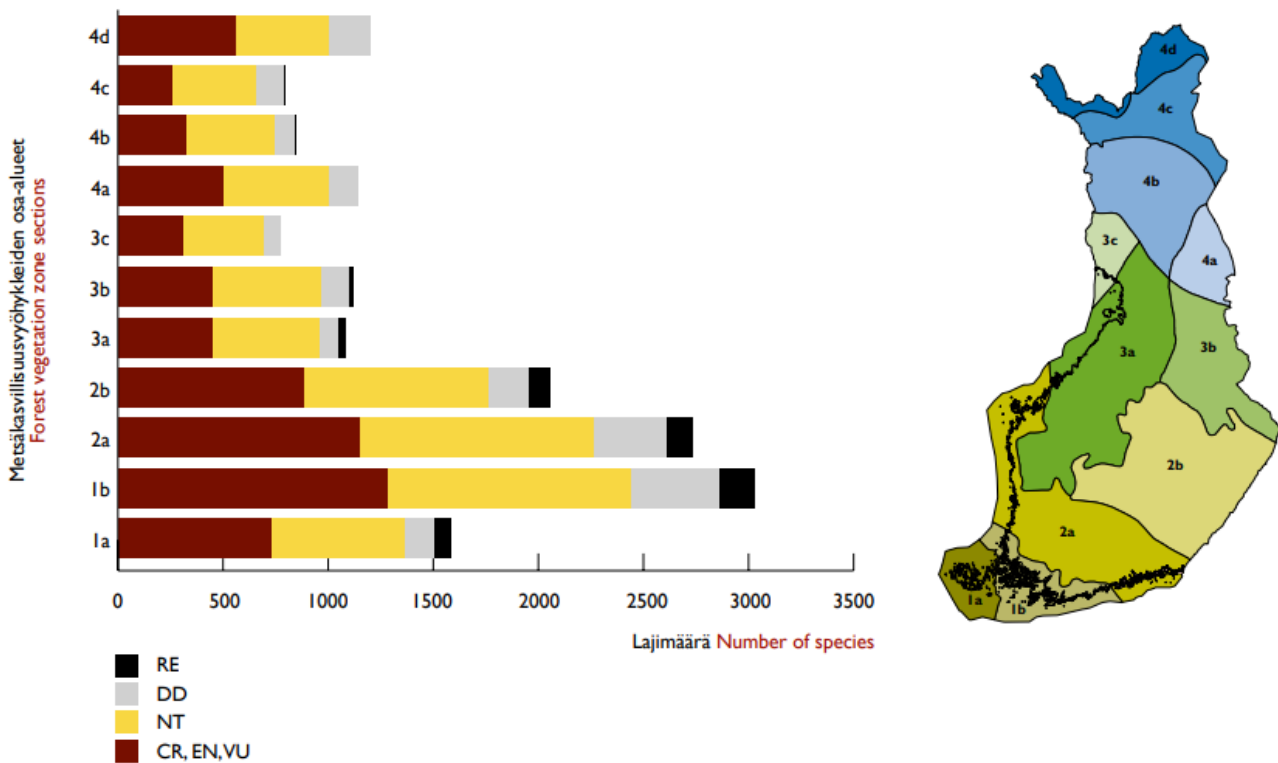
Kasvillisilta ja ilmastollisilta olosuhteiltaan Uusimaa on suotuisaa. Vuoden keskilämpötila vaihtelee Hangon saariston +6 asteesta pohjoisimpien osien noin +4,5 asteeseen. Lohjanharju ja Nuuksion ylänköalue ovat keskimäärin Suomen sateisinta seutua, vaikkakin sateisuudessa on merkittävää vuotuista vaihtelua. Uudenmaan alueella myös lumiolot vaihtelevat vuodesta toiseen enemmän kuin missään muualla Suomessa, mikä johtuu mm. rannikon läheisyydestä.

Uudenmaan väestötiheys, yhdyskuntarakenteen laajeneminen ja kehittyminen aiheuttavat yhä enenevässä määrin paineita ympäristöä kohtaan. Erityisesti taajamien ja kasvukeskusten lähellä elinympäristön laatu on vaarassa. Osittain ympäristöhaasteet ovat maailmanlaajuisia, kuten ilmastomuutoskysymykset ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, mutta myös alueellisista tekijöistä ja toiminnasta lähtöisin olevia, jotka kohdistuvat muun muassa vesien tilaan ja luonnonvaroihin.

2.3.4 Luonnon monimuotoisuus ja ekologinen tila

Viheralueista, niiden välisistä yhteyksistä sekä vesistöistä muodostuu maakunnan viherrakenne. Se ylläpitää biologista monimuotoisuutta, ekosysteemien toimintaa ja vesivarantoja turvaten samalla ihmiselle elintärkeitä ekosysteemipalveluita. Luonnonympäristöillä on todettu olevan myönteinen vaikutus ihmisten terveydelle ja elämänlaadulle. Erityisesti monimuotoiselle luonnonympäristölle altistuminen voi tutkimusten mukaan parantaa immuunipuolustusta. Metsät ja vesistöt ovat uusmaalaisten ulkoilun ja virkistykseen keskeisimpiä alueita. Myös monet elinkeinot ovat riippuvaisia luonnonvaroista. Luonnolla on kuitenkin myös ihmisestä riippumaton itseisarvonsa.

Suomen luonnon monimuotoisuuden kehityssuunta jatkaa heikkenemistään, mikä käy ilmi lajien kansallisesta uhanalaisuusarvioinnista. Kansallisesti arvioituista lajeista 10,5 prosenttia luokiteltiin uhanalaisiksi vuonna 2010, kun vuonna 2019 sama luku oli noussut 11,9 prosenttiin. Uudellamaalla luonto on monimuotoista ja lajirikasta, mutta suuri osa lajeista on myös uhanalaisia. Uusimaa sijoittuu kansallisissa uhanalaisuusarvioinneissa hemi- ja eteläboreaalisille vyöhykkeille, joilla punaisen listan lajien osuus on korkea, noin 25 % ja 23 % kaikista niissä kussakin arvioituista lajeista. Punaisella listalla oleviksi lajeiksi luetaan uhanalaisten lajien lisäksi hävinneiksi, silmälläpidettäviksi ja puutteellisesti tunnetuiksi luokitellut lajit.

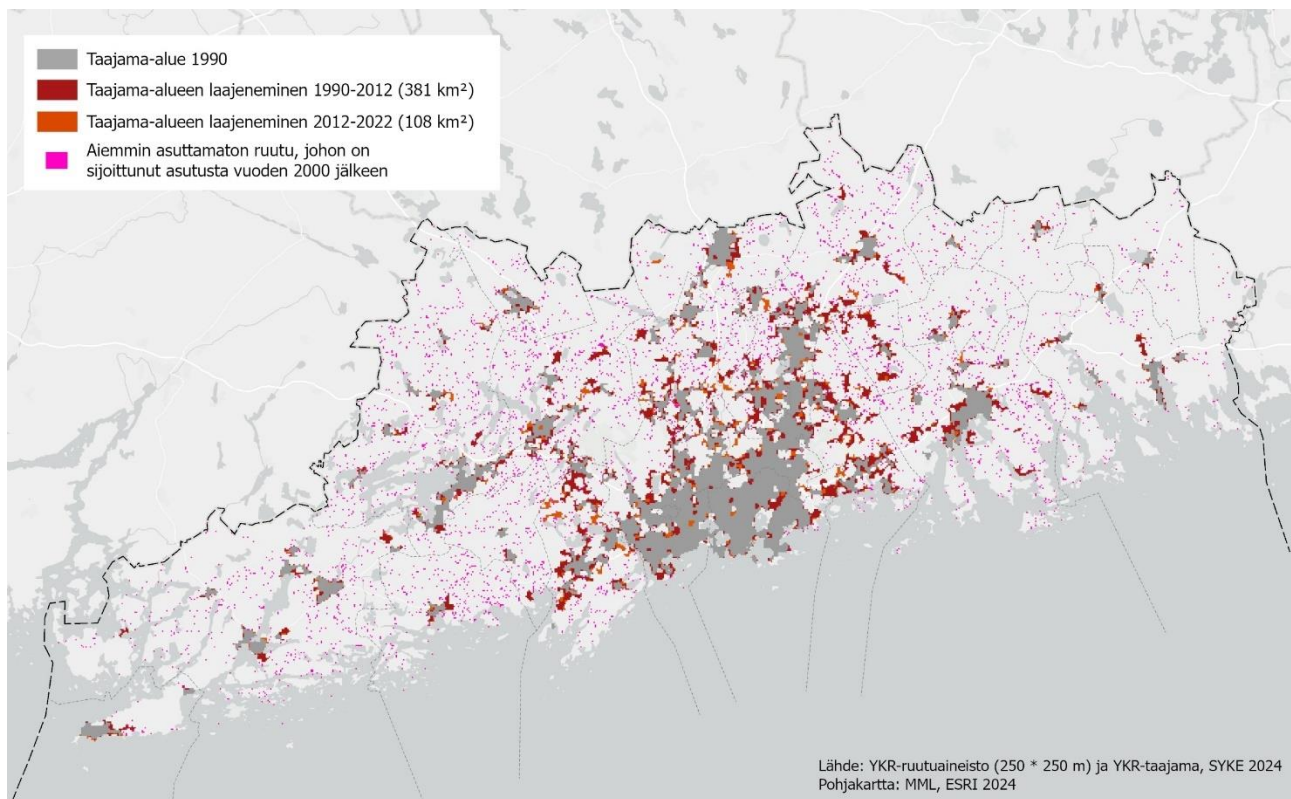
Kuva 2: Uhanalaisten (CR, EN, VU), silmälläpidettävien (NT), puutteellisesti tunnettujen (DD) ja hävinneiden (RE) lajien määrät metsäkasvillisuusvyöhykkeiden osa-alueilla (Suomen lajien punainen kirja 2019, 30). Uusimaa sijoittuu vyöhykkeille 1b ja 2a.

Myös luontotyyppien osalta uhanalaisuus painottuu Suomessa pohjoisborealisen metsäkasvillisuusvyöhykkeen eteläpuolelle, jolla Uusimaa sijaitsee. Arvioitujen luontotyyppien lukumäärästä uhanalaisia on siellä n. 59%. Eniten uhanalaisia luontotyyppieä on perinnebiotoopeissa (100 %), toiseksi eniten soilla (86,4 %) ja kolmanneksi metsissä (79,4 %). Uhanalaisten metsäluontotyyppien osuus on suurin Etelä-Suomen lehdoissa ja kangasmetsissä. Metsät ovat Suomen laajin elinympäristötyyppi ja lajeistamme yli 40 % elää metsissä. Metsät ovat myös tärkein uhanalaisten

lajien elinympäristö. Suomessa uhanalaisiksi arvioitujen metsälajien määrä muodostaa lähes kolmasosan kaikista uhanalaisista lajeista. Metsien merkitys luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta onkin keskeinen.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta yksi merkittävimmistä yhteiskunnallisista tekijöistä on rajallisten luonnonvarojen ylikulutus. Luontotyyppien uhanalaistumisen syitä ovat punaisen kirjan mukaan kansallisesti metsien uudistamis- ja hoitotoimet, ojitus, pellonraivaus sekä rakentaminen ja vesien rehevöityminen. Elinympäristöjen laatua heikentävät myös muun muassa saastuminen, umpeenkasvu, vieraslajit ja ilmastomuutos.

Uudellamaalla luonnonympäristöt ovat pirstaleisia suuren maankäyttöpaineen vuoksi. Uudellamaalla korostuu väestönkasvun, yhdyskuntarakenteen laajenemisen ja viimeisimpänä vihreän siirtymän kautta lisääntynyt tarve ottaa metsä- ja peltoalueita muuhun käyttöön. Luonto- ja hiilensidontavaikutusten kannalta olennaista on, millaisille alueille rakentamista ohjataan ja miten viheralueiden yhtenäisyys ja kytkeytyneisyys turvataan. Etenkin metsäkatoa aiheuttava rakentaminen on haitallista, sillä metsät ovat luonnon monimuotoisuuden ja hiilensidonnän kannalta Uudenmaan tärkeimpiä elinympäristöjä.

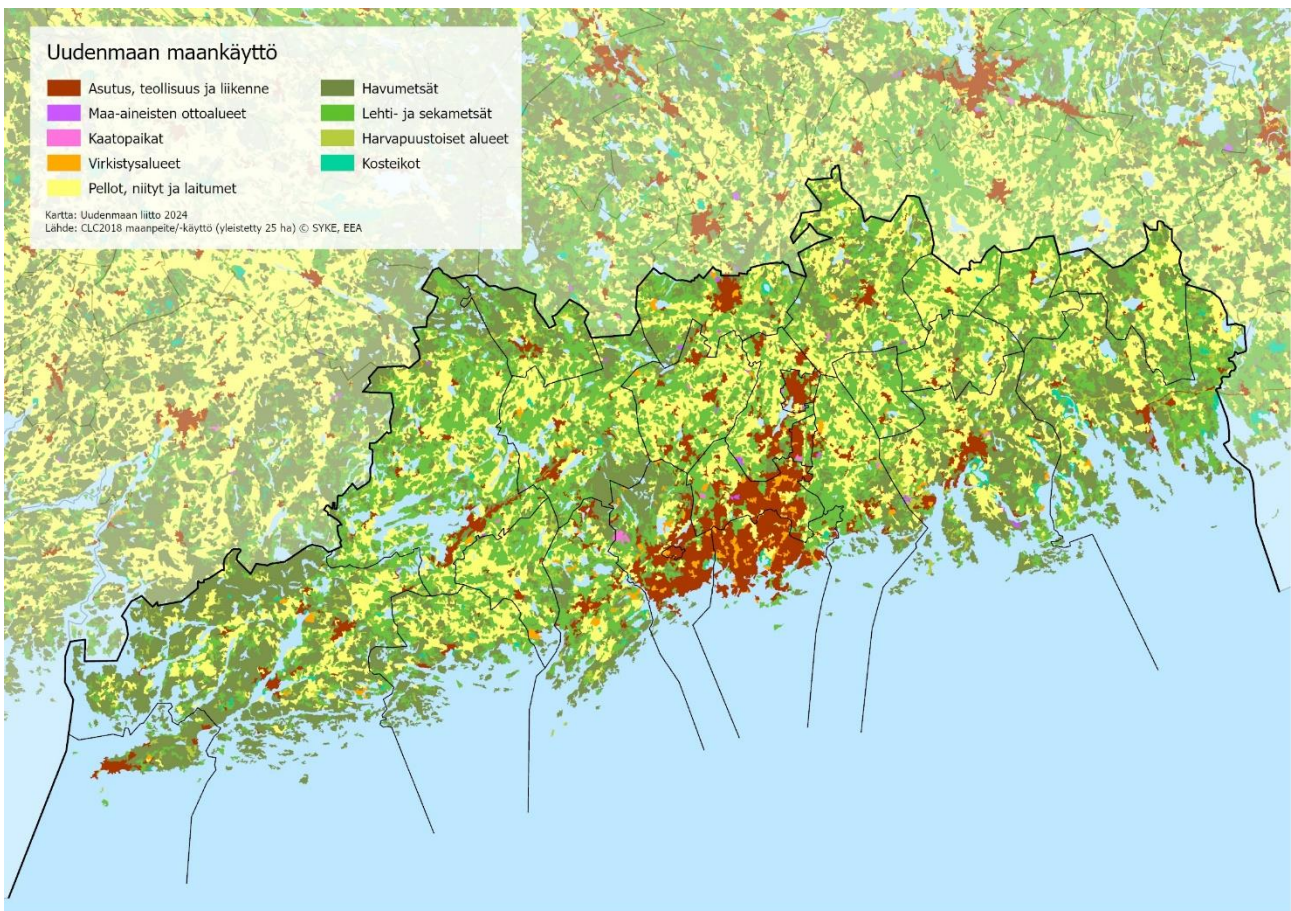

Kuva 3. Uudenmaan taajama-alueiden laajentuminen 1990-luvulta vuoteen 2022 sekä taajama-alueiden ulkopuolisten, aiemmin rakentamattomien alueiden haja-asutuksen lisääntyminen vuodesta 2000 eteenpäin. (Uudenmaan liitto 2024)

Myös rakennetut viheralueet, kuten puistot ja pihat, voivat tukea monimuotoisuutta, mikäli niiden toteutustapa, hoito ja ylläpito tukevat elinympäristöjen syntymistä ja säilymistä. Luontopohjaiset rakenteet, kuten kaupunkimetsät, puistot ja pienvesien varret turvaavat ilmastokestävää aluerakennetta sekä ilmastomuutoksen hillinnän että sopeutumisen näkökulmasta. Kasvillisuutta ja muuta läpäisevää

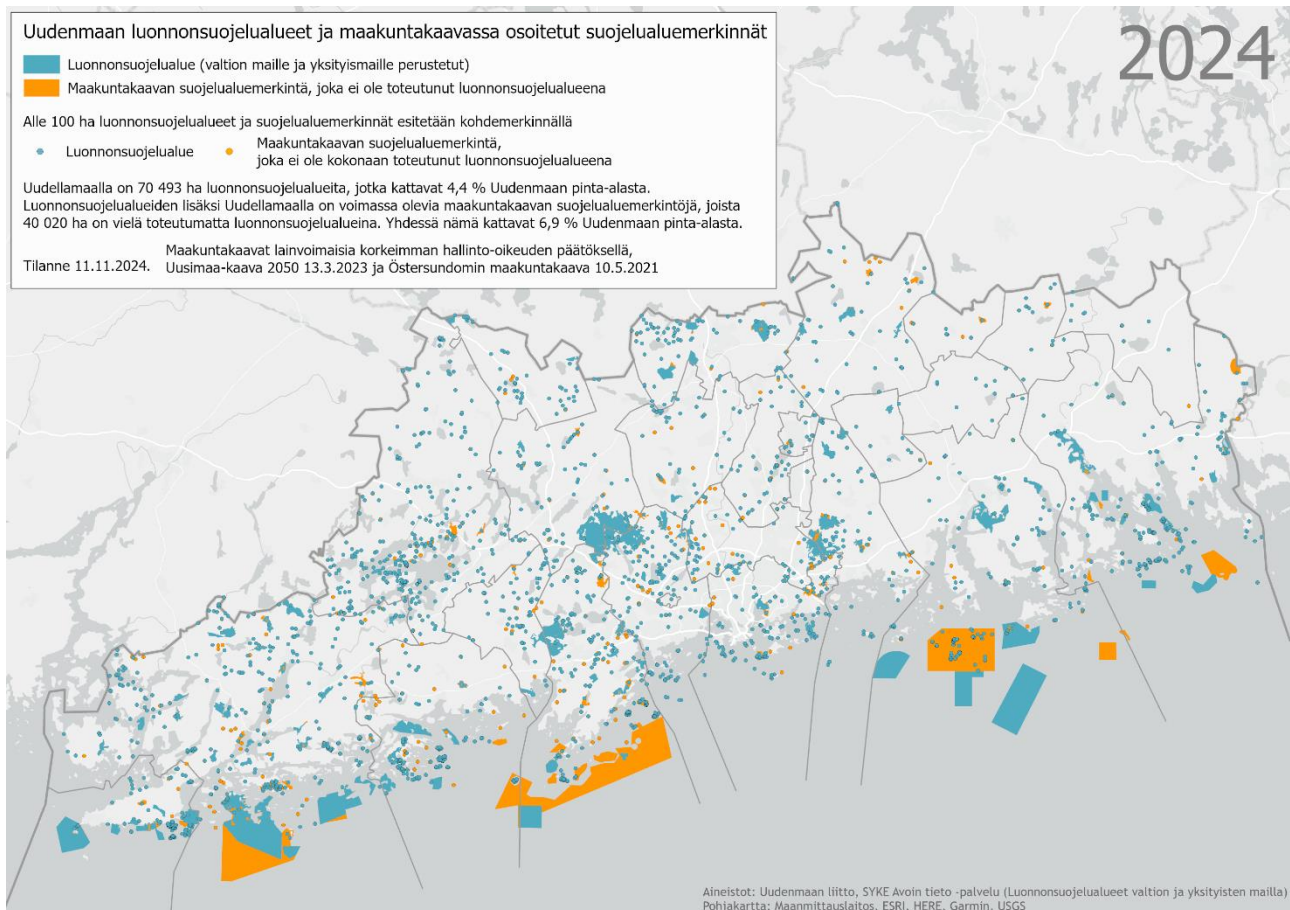
pintaa tarvitaan kaupunkeihin muun muassa lämpösaarekkeiden muodostumisen ja tulvariskien vähentämiseksi.

Metsät ovat keskeisessä roolissa paitsi luonnon monimuotoisuuden sekä virkistyskäytön, niin myös ilmastonmuutoksen kannalta. Metsät sitovat ja varastoivat hiiltä kasvaessaan ja toimivat näin ilmastonmuutosta hillitsevinä hiilinieluinä. Hiiltä poistuu metsistä hakkuiden ja luonnonpoistuman kautta. Viime vuosina hakkuissa on Uudellamaalla poistunut lähes tai yli sen määrän hiiltä, mitä vuosittaisessa kasvussa on sitoutunut. Näin ollen Uudenmaan metsien nettohiilinielu, eli nielujen ja päästöjen erotus, on hyvin pieni. Uudenmaan hiilineutraalisuustavoitteet edellyttävät päästövähennysten rinnalla hiilinielujen vahvistamista. Hiilensidonnän ensisijainen keino on maakunnan omien hiilinieluinä toimivien metsäalueiden säilyttäminen, ja soveltuvilta osin muu hiilensidonnän vahvistaminen.

Kuva 4: Uudenmaan nykyinen maankäyttö maanpeiteluokittain. (Uudenmaan liitto 2024)

Suojelualueverkostolla on keskeinen rooli sekä lajien että luontotyyppien säilymisessä. Etelä-Suomessa on verrattain vähän suojelualueita ja ne ovat usein heikosti toisiinsa kytkeytyneitä, mikä aiheuttaa riskejä luonnon monimuotoisuudelle Uudellamaalla. Samalla Uudellamaalla maankäytön muutosten häiriövaikutukset ja muut ihmistoiminnan niihin kohdistamat paineet ovat suuria. Ilmastonmuutos heikentää jo suojeltujen alueiden kykyä turvata luonnon monimuotoisuutta, jolloin toimivan suojelualueverkoston rooli korostuu entisestään. Toimivan verkoston luomisessa on huomioitava suojelualueiden määrä, koko, laatu ja yhteys toisiinsa. Verkostomaisuus mahdollistaa lajien siirtymistä ja antaa siten niille mahdollisuuksia säilyä muutosten keskellä.

Kuva 5. Vuonna 2024 Uudenmaan luonnonsuojelualueet ja maakuntakaavassa osoitetut suojelualuemerkinnyt kattoivat yhdessä 6,9 % Uudenmaan pinta-alasta. Suurin osa suojelualueista on merialueilla.

4.2.1 Vesistöt ja vesivarat

Uudenmaan vesistöt ovat pääsääntöisesti pieniä ja vähäjärvisiä. Merkittävimpiä jokivesistöjä Uudenmaan alueella ovat Karjaanjoki, Vantaanjoki ja Porvoonjoki. Jokien latvat sijaitsevat osittain Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Varsinais-Suomen alueilla. Suurimmat järvet ovat Lohjanjärvi ja Hiidenvesi. Uudenmaan rannikkovedet ulottuvat Kymijoenlta Hankoniemen länsipuolelle asti.

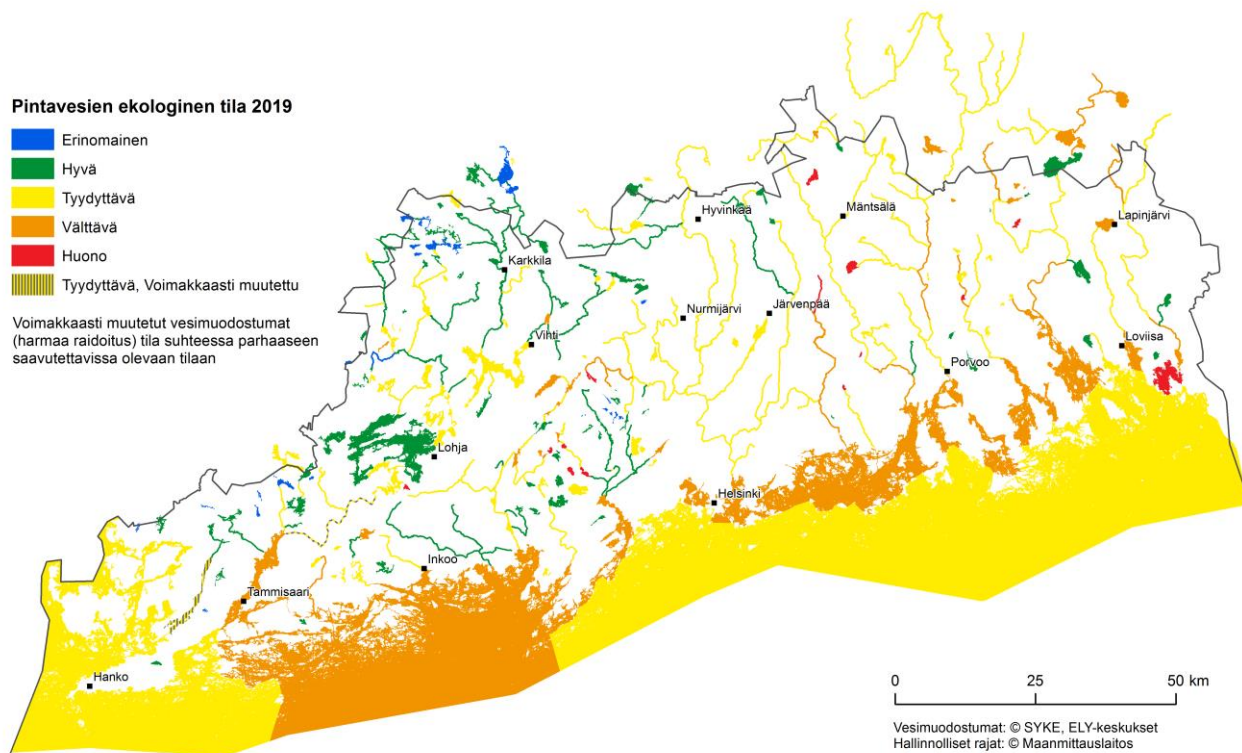
Uudellamaalla on vesivarojen osalta hyvä nykytilanne, ja raakavettä on Uudellamaalla ollut tarpeisiin nähden riittävästi. Yhdyskuntien vedenhankinta perustuu Pääkaupunkiseudulla pääosin Päijänteestä johdettuun pintaveteen, sekä muualla Uudellamaalla pääosin pohjaveteen ja tekopohjaveteen. Päijänteen vettä käytetään myös tekopohjaveden valmistukseen Keski-Uudellamaalla. Uudenmaan omat pintavesivarat ovat varsin niukat. Uudellamaalla pintavesien talousveden oton vuoksi erityiseksi alueeksi on nimetty seitsemän pintavesimuodostumaa.

Uudellamaalla pohjavesialueita on kaikkiaan 327. Merkittävimmät pohjavesivarat sijaitsevat Ensimmäisen Salpausselän reunamuodostumassa, joka jatkuu melko yhtenäisenä Hangosta Hyvinkäälle sekä Tuusulan, Porvoon, Myrskylän ja Loviisan pitkäisharjuissa. Vähiten pohjavesivaroja on länsirannikolla Salpausselän eteläpuolisissa kunnissa.

Vesistöjen tila on parantunut viime vuosien aikana vesiensuojelutoimien ja kunnostusten myötä. Pohjavesien määrällinen tila on tällä hetkellä hyvä ja kemiallisilta ominaisuuksiltaan pohjavedet ovat pääsääntöisesti hyvässä tilassa. Monet Uudenmaan taajama-alueista sijaitsee pohjavesialueilla, joilla

tiivistyvä rakentaminen ja uudet rakennushankkeet uhkaavat kuitenkin pohjaveden määrällistä ja laadullista tilaa. Lisäksi pohjaveden laatua voivat vaarantaa mm. yhdyskuntien jätevedet, vanhat lämmitysöljysäiliöt, kaatopaikat, ampuma- ja moottoriurheiluradat, energiakaivot, sekä rakentamisen ja päällystämisen aiheuttama pohjaveden muodostumisalueen pieneneminen sekä hulevesien poisjohtaminen. Pohjavettä pilaavista aineista yleisimpiä ovat bensiinin lisäaineet, liuottimet, puutavaran kyllästysaineet sekä polttoöljy.

Uudenmaan järvistä valtaosa on hyvässä tai tyydyttävässä ekologisessa tilassa. Hyvässä tilassa on pinta-alaltaan 47 % järvistä ja erinomaisessa tilassa 5 %. Alle hyvän tilan jää 48 % luokitelluista järvistä. Erinomaisiksi luokitellut järvet sijaitsevat pääsääntöisesti vesistöalueiden yläosilla, missä ihmisten vaikutus vesiin on vähäistä. Maatalous, rakentaminen ja jätevedet kuormittavat vesistöjä. Metsien hakkuut ja ojitukset uhkaavat monien latvajärvien tilaa. Virtavesistä noin 30 % on hyvässä tai erinomaisessa tilassa. Ulkosaariston vesimuodostumat ovat pääosin tyydyttävässä ja sisäsaariston muodostumat pääosin välttävässä tilassa. Uudellamaalla merkittävin pintavesien tilaan vaikuttava tekijä on vesiin kohdistuva ravinnekuormitus. Runsassateisina vuosina ravinteiden huuhtoutuminen on ollut kaksin-kolminkertaista vähäsateisiin vuosiin verrattuna. (Lähde: Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma 2022-2027).

Kuva 6. Uudenmaan pintavesien ekologinen tila 2019. (Uudenmaan ELY-keskus 2021)

Ilmastonmuutoksen ja sään ääri-ilmiöiden voimistumisen arvioidaan vaikuttavan monella tavoin vesivaroihin ja vesistöihin sadannan ja haihdunnan kautta. Vuotuinen sademäärä kasvaa, samoin kuin pidemmät kuivuusjaksot. Ihmisen toiminta, kuten ojitukset ja rakentaminen, voimistavat kuivuuden ja tulvien vaikutuksia. ([Ilmastonmuutoksen vaikutus pohjavesivaroihin | Vesi.fi](#))

Ilmastonmuutoksen seurauksena loppukesän ja syksyn alimmat pohjavedenkorkeudet laskevat entistä alemmaksi. Kuivuuden vaikutukset näkyvät ensimmäisenä pienissä pohjavesiesiintymissä, joissa pohjaveden kierto on melko nopeaa. Syksyn ja talven vesisateet ja sulamisvedet täydentävät pohjavesivarastoja, mutta toisaalta rankkasateet, pitkät sateiset jaksot ja tulvat voivat heikentää

pohjaveden laatua. Ilmastomuutoksen arvioidaan myös voimistavan vesiekosysteemien ravinnekuormitusta ja sitä kautta rehevöitymistä. Taulukko 1 kuvaa sää- ja ilmastotekijöiden muutoksia Uudenmaan alueella 2050-luvulle mentäessä.

Taulukko 1: Sää- ja ilmastotekijöiden muutokset Uudenmaan alueella 2050-luvulle mentäessä. (lähde: Suomen ilmastopaneeli, raportti 2/2021)

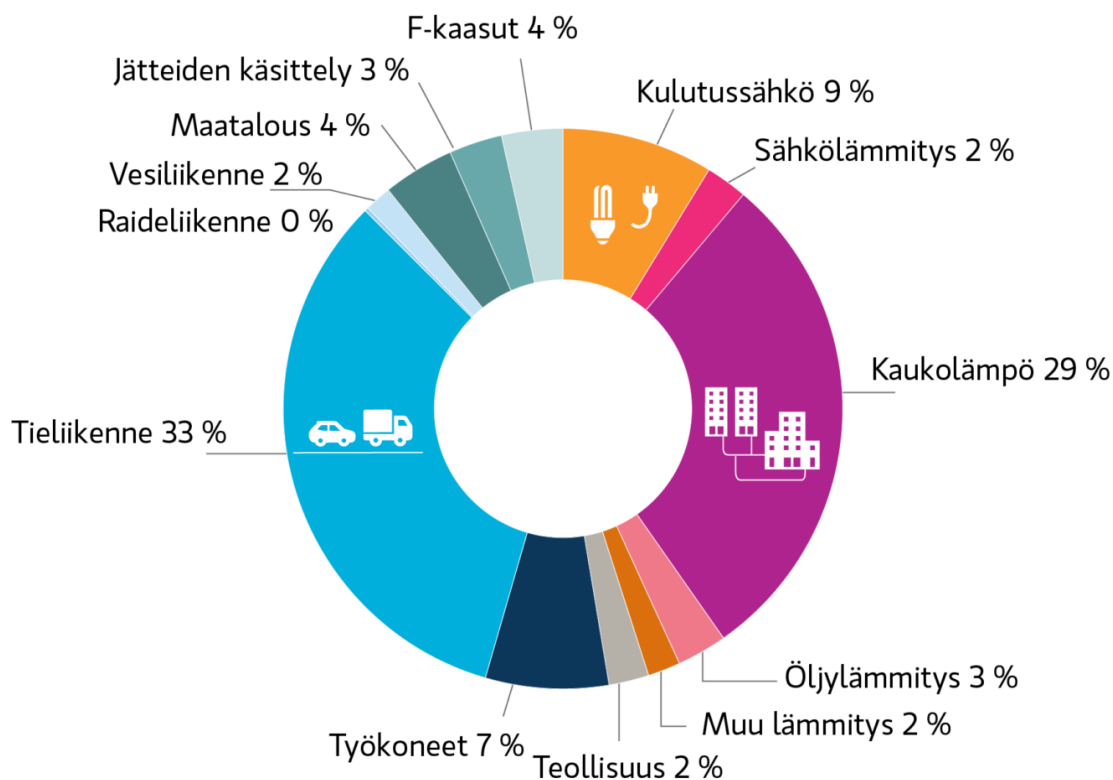
Uusimaa									
Muuttuja		Talvi	Kevät	Kesä	Syksy	Vuosi	1991–2020 ja 1981–2010 vertailu ja huomioita		
Keskilämpötila		++	++	+	++	++	Jakso 1991-2020 +,6°C lämpimämpi kuin 1981-2010		
Sademäärä		+	+	/	+	+	Jakson 1991–2020 vuotuinen keskimääräinen sademäärä on likimain sama kuin 1981–2010		
Termisen vuodenajan pituus		--	+	+	+	*	Talvi lyhenee >50 vuorokaudella 2050-luvulle mentäessä, muut vuodenajan pitenevät 10...20 vrk:lla		
Vuorokauden ylin lämpötila		++	++	+	++	++	Jakson 1991–2020 vuorokauden keskimääräinen ylin lämpötila on n. 0,5°C korkeampi kuin 1981–2010.		
Vuorokauden alin lämpötila		++	++	+	++	++	Jakson 1991–2020 vuorokauden keskimääräinen alin lämpötila on n. 0,5°C korkeampi kuin 1981-2010.		
Pakkaspäivien määrä		-	--	-	--	--	Jaksolla 1991–2020 pakkaspäivien keskimääräinen vuosimäärä on vähentynyt noin 6 päivällä verrattuna 1981–2010.		
Lumi		--	--	*	--	--	Lumensyvyys vähentynyt n. 3–5 cm /vuosikymmen, ja pysyvän lumen esiintyminen myöhästynyt n. 4vrk/vuosikymmen		
Sadepäivien määrä		+	()	-	()	+	Suurta vuosien välistä vaihtelua.		
Rankkasateiden voimakkuus		+	+	+	+	+	Ilmastomuutoskerroin on vuorokausisateille 1,25–1,3 ja tuntisateille 1,35-1,5.		
Suhteellinen kosteus		+	/	/	/	+	Ei merkittävää havaittua muutosta.		
Tuulen nopeus		+	+	/	/	/	Ei merkittävää havaittua muutosta.		
Roudan määrä		--	--	*	*	--	Kantavan roudan aika talvisin on koko maassa vähentynyt n. 7 päivää/vuosikymmen.		
++	Lisääntyy/kasvaa huomattavasti	+	Lisääntyy/kasvaa			/	Ei juurikaan muutosta	()	Muutos epävarma
--	Vähenee huomattavasti	-	Vähenee			*	Ei osata sanoa tai merkityksetön		

4.2.2 Kasvihuonepäästöt ja ilmanlaatu

Ilmastomuutokseen vastaaminen on yksi ajankohtaisimmista ja tärkeimmistä kysymyksistä niin Uudellamaalla kuin globaalistikin. Uudenmaan rooli ja vaikutus Suomen päästökehitykseen on merkittävä johtuen muun muassa alueen suuresta väestön ja liikenteen määrästä sekä alueen kasvusta.

Uudenmaan kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2023 olivat 5,6 miljoonaa tonnia. Asukasta kohti Uudenmaan päästöt olivat 3,2 tonnia. Asukaskohtaiset päästöt ovat Uudellamaalla maakunnista alhaisimmat. Kokonaispäästöt ovat vähentyneet vuodesta 2005 noin 39 prosenttia. Tärkein syy pudotukselle ovat olleet energiasektorin toimet - Uudenmaan myönteiseen kehitykseen ovat vaikuttaneet erityisesti kaukolämmön puhdistuminen ja sähkön kansallisen päästökertoimen pieneneminen.

Uudenmaan päästöjen jakauma 2023

Lähde: Syke

Kuva 7. Uudenmaan päästöjakauma vuonna 2023. (SYKE 2024).

Uudellamaalla suurin päästölähde on liikenne, jonka osuus kaikista päästöistä noin 33 %. Toiseksi suurin päästölähde on kaukolämpö (29 %) ja kolmanneksi suurin kulutussähkö (9 %). Uudellamaalla Helsingin ja Espoon kaukolämmön tuotannon päästöt ovat laskeneet huomattavasti. Pelkkä Helsingin kaukolämmön tuotannon päästöjen väheneminen vastaa yli puolta koko Uudenmaan kokonaispäästöjen vähenemästä. Hyvästä päästökehityksestä huolimatta sähkön kulutus kasvoi 5 prosenttia. Muilla sektoreilla muutokset päästöissä olivat muutaman prosentin luokkaa.

Ihmistoiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä on mahdotonta täysin välttää. Vaikka Uudellamaalla kaikissa hillintätoimissa onnistuttaisiin, on osa päästöistä saatava sidottua ilmakehästä, jotta laskennallinen hiilineutraalius alueella olisi saavutettavissa. Hiilensidonnasta etenkin maakunnan metsien rooli on merkittävä. On kuitenkin huomattava, että Uudellamaalla hiilinieluna toimiva metsäala on lähtökohtaisesti vähäinen suhteessa maakunnan asukasmäärään ja ihmistoiminnasta aiheutuviin päästöihin, minkä lisäksi metsäalaa on vuosittain menetetty pysyvästi, kun metsämaata on otettu muuhun käyttöön, pääosin rakentamiseen.

Ilmassa on epäpuhtauksina ihmisen toiminnasta ja luonnosta peräisin olevia haittaa aiheuttavia kaasumaisia ja hiukkasmaisia aineita. Epäpuhtauksien haitat voivat olla maailmanlaajuisia, alueellisia tai paikallisia. Maailmanlaajuisia vaikutuksia ovat ilmaston lämpeneminen ja yläilmakehän otsonikato. Paikallisia vaikutuksia ovat lähipäästöjen aiheuttamien ilmansaasteiden haitat ihmisten terveydelle ja lähiympäristölle sekä erilaiset viihtyisyys- ja materiaalihaitat.

Ilmanlaatu Uudellamaalla on yleensä pääosin hyvä, mutta ilmansaasteet voivat heikentää paikallisesti ja alueellisesti ilmanlaatua ajoittain täälläkin. Ilmanlaadun kysymykset keskittyvät tiheästi asutulle pääkaupunkiseudulle, jossa ilmanlaatua heikentävät katupöly, liikenteen pakokaasut, muualta kulkeutuvat ilmansaasteet, työmaiden pölyt sekä pientaloalueilla puunpoltto.

4.2.4 Maaperä, pilaantuneet maa-alueet ja maa-ainesten hyödyntäminen

Maaperä on uusiutumaton luonnonvara, jolla on monia tärkeitä toimintoja, ja joista myös ihminen on riippuvainen. Maaperä varastoi ja suodattaa vettä, joten se suojelee tulvilta ja kuivuudelta. Hyvinvoiva maaperä on edellytys ruoan- ja vedentuotannossa, ja maaperällä on keskeinen rooli myös hiilen kierrossa ja ilmastomuutoksen hillinnässä. Lisäksi maaperä tarjoaa elinympäristön jopa neljännekselle maapallon eliölajeista.

Uudellamaalla on runsaasti teollisuus- ja yritystoimintaa, sekä asutusta ja liikennettä, jotka aiheuttavat paineita maaperän laadulle. Suomen pilaantuneet maa-alueet painottuvat eteläiseen Suomeen ja rannikkoalueille. Pilaantuneeksi luokitellaan alue, jolla on ihmisen toiminnan seurauksena haitallisia aineita siinä määrin, että niistä aiheutuu haittaa tai merkittävä riski ympäristölle tai terveydelle, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta niihin verrattavissa olevaa haittaa. Haitallisia aineita voi joutua maaperään erilaisten onnettomuuksien, vahinkojen tai pitkän ajan kuluessa tapahtuneiden vähittäisten päästöjen seurauksena. Aineet voivat kulkeutua maaperässä pohjaveteen, vesistöön tai levitä ympäröiville alueille. Suomessa maaperän ja pohjaveden pilaantumisesta ja pilaantuneen alueen puhdistamisesta säädetään ympäristönsuojelulaissa.

Uudenmaan ennustettu kasvu merkitsee kulutuksen ja rakentamisen lisäämistä, eli luonnonvarojen lisääntyvää käyttöä. Esimerkiksi rakentamiseen tarvittavien kivi- ja maa-ainesten tarve kasvaa infrastruktuurin, rakennusten ja erilaisten ympäristörakenteiden rakentamiseen ja ylläpitoon. Uudellamaalla maa-ainesten tarve kasvaa erityisesti Helsingin seudulla, minne väestönkasvu painottuu. Tällä hetkellä Uudellamaalla käsitellään noin 15 miljoonaa tonnia maa-aineksia vuodessa. Harju- ja kalliokiviainesten kuljetusmatkat Uudellamaalla ovat pitkiä, samoin kuin matkat maankaatopaikoille. Kuljetukset ovat maa-ainesten käytön merkittävimpiä haitallisia ympäristövaikutuksia. Pitkät kuljetukset aiheuttavat päästöjä, minkä lisäksi maa-aineskuljetusten raskas liikenne tuottaa melu- ja värinävaikutuksia. Muita maa-aineshuollon merkittäviä vaikutuksia ovat maisemavaikutukset sekä mahdolliset vaikutukset pohjaveteen. Rakentamisessa muodostuvien kaivuumaisten kierrätys vähentäisi neitseellisen kiviaineksen ottoa, luonnonvarojen kulutusta sekä maa-ainesten kuljetuksia ja kielteisiä ympäristövaikutuksia.

4.2.5 Melu

Melu on ei-toivottua ääntä, joka koetaan epämiellyttäväksi tai häiritseväksi tai joka on kuulolle haitallista. Äänen kokeminen meluksi on hyvin yksilöllistä. Melun aiheuttaman haitan suuruuteen vaikuttavat muun muassa äänen voimakkuus, taajuus, impulssimaisuus, sekä aika ja paikka sekä meluherkkyys ja asenne äänilähdettä kohtaan. Melu vähentää ja heikentää elinympäristön viihtyisyyttä ja laatua erityisesti asumiseen käytettävillä alueilla, sekä loma- ja virkistysalueilla. Pitkäaikainen altistuminen melulle voi aiheuttaa erilaisia terveyshaittoja, kuten unen häiriintymistä, elimistön stressireaktioita sekä lisätä sydän ja verisuonisairauksien riskiä.

Uusimaa on väestöltään tihein maakunta, missä yhdyskuntarakenne on tiivis ja melulähteitä on paljon ja melulle altistuu iso joukko ihmisiä. Suurin osa ympäristömelusta on peräisin tieliikenteestä. Tieliikenteen on arvioitu edelleen kasvavan Uudenmaan alueen tieverkolla väestön ja työpaikkojen kasvun myötä. Ulkomelua säädellään valtioneuvoston päätöksellä (993/1992). Melun aiheuttamia haittoja pyritään hallitsemaan melupäästöön, äänen etenemiseen sekä melutasoon ja -altistukseen

kohdistuvilla vaatimuksilla ja toimenpiteillä. Kaavoitus on tehokas keino ennaltaehkäistä meluongelmien syntymistä ja myös ratkaista niitä.

4.3 Ympäristönsuojelutavoitteet sekä suunnitelmat ja ohjelmat, joihin maakuntaohjelma liittyy

Ympäristönsuojelua varten on laadittu erilaisia kansainvälisiä, kansallisia sekä maakunnallisia suunnitelmia ja ohjelmia, jotka pohjautuvat eri laeissa, direktiiveissä ja hallitusohjelmissa määritettyihin tavoitteisiin ja linjauksiin. Seuraavaksi mainitaan ne merkityksellisimmät ympäristönsuojelutavoitteet sekä ohjelmat, joihin maakuntaohjelma liittyy.

4.3.1 Ilmastomuutos ja sopeutuminen

Ilmastotyön painoarvo on vahvistunut viime vuosien aikana ja ilmastotavoitteita ja -suunnitelmia on laadittu eri aluetasoilla. Yhteistä ohjelmille on hiilineutraalisuuden saavuttamista koskevat tavoitteet ja toimenpiteet. Ilmastotavoitteet liittyvät tavalla tai toisella kaikkiin maakuntaohjelman kehittämisen painopisteisiin.

EU on sitoutunut vähentämään nettokasvihuonekaasupäästöjään vähintään 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta ja sen tavoitteena on olla maailman ensimmäinen ilmastoneutraali alue vuoteen 2050 mennessä. Tavoitetta varten Euroopan komissio on käynnistänyt vihreän kehityksen ohjelman eli Green Dealin, joka on laaja ja kunnianhimoinen toimenpidepaketti. Sen tavoitteena on vähentää huomattavasti päästöjä, investoida huippututkimukseen ja innovaatioihin sekä säilyttää Euroopan luonnonympäristö.

Kansallisella tasolla tavoitteena on hiilineutraali Suomi vuoteen 2035 mennessä. Keinoina ovat mm. energiantuotannon uudistaminen eli fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen ja vaihtoehtoisten energialähteiden kuten vedyn, aurinko-, tuuli- ja vesivoiman sekä bioenergian käytön edistäminen, liikenteen sähköistäminen, kiertotalouden lisääminen ja metsien hiilinielujen vahvistaminen. Hallitus myös valmistelee parhaillaan uutta hiilinegatiivisuutta tavoittelevaa energia- ja ilmastostrategiaa, jonka keskeisenä osana on teollisuuden puhtaan siirtymän ja investointien edistäminen.

Suomen ilmastopolitiikan perustana toimii vuonna 2022 vahvistettu kansallinen ilmastolaki. Se muun muassa asettaa päästövähennystavoitteet vuodelle 2030 (-60 %), vuodelle 2040 (-80 %) ja vuodelle 2050 (-90 %, tavoitellen kuitenkin -95 %) verrattuna vuoden 1990 tasoon. Lisäksi lakiin on kirjattu maankäyttösektoria ja hiilinielujen vahvistamista koskevat tavoitteet.

Uudenmaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on laadittu maakunnan ilmastotyötä linjaava Hiilineutraali Uusimaa 2030 -tiekartta sekä sen toimenpideohjelma, Yhteistyöllä kohti hiilineutraaliutta, joissa esitetään ilmastotyön kannalta tärkeimmät painopisteet sekä yhteiset tekemisen paikat. Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi päivitetyn Hiilineutraali Uusimaa 2035-tiekartan joulukuussa 2022.

Valtioneuvosto on hyväksynyt joulukuussa 2022 kansallisen ilmastomuutoksen sopeutumissuunnitelman 2030 (KISS2030). Kansallinen sopeutumissuunnitelmassa määritellään sopeutumistyön visio ja päämäärät. Uudellamaalla kansallista sopeutumissuunnitelmaa toteutetaan Uudenmaan liiton ja Helsingin yliopiston yhteisessä VILKKU-hankkeessa, jonka tavoitteena on vahvistaa Uudenmaan kykyä sopeutua ilmastomuutokseen. Hankkeen aikana valmistellaan tilannekuvaa Uudenmaan haavoittuvuudesta, altistumisesta ja keskeisistä riskeistä, sekä laaditaan alueellinen sopeutumissuunnitelma. Alueellinen sopeutumistyö linkitetään osaksi Uudenmaan ennakkointityötä, sekä maakuntakaavoitusta.

Maa- ja metsätalousministeriö julkaisi vuonna 2022 kokonaisvaltaisen maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU), joka on osa uudistetun ilmastolain mukaista suunnittelujärjestelmää. Suunnitelman päämääränä on kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti edistää maankäytön, metsätalouden ja maatalouden päästöjen vähentämistä, sopeutumista ilmastomuutokseen sekä nielujen aikaansaamien poistumien vahvistamista. Se kattaa maankäytön muutoksiin, maatalousmaiden hiilidioksidipäästöihin, metsiin ja pitkäikäisiin puutuotteisiin kohdentuvat toimenpiteet sekä erilaisia poikkileikkaavia toimenpiteitä.

4.3.2 Luonnon monimuotoisuus

Suomea velvoittavat EU:n tavoitteet luotokadon pysäyttämiseksi ja luonnon tilan parantamiseksi. Vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian päätavoite on luontokadon pysäyttäminen ja luonnon monimuotoisuuden kääntäminen kasvuun EU:ssa. Strategiassa on määritelty EU:n yhteiset luonnonsuojelun prosentuaaliset tavoitteet. Suomea sitovat myös useat muut kansainväliset sopimukset, joista YK:n biodiversiteettisopimus on keskeisin luonnon monimuotoisuutta turvaava sopimus. Siihen liittyen hyväksyttiin osapuolikokouksessa vuonna 2022 Kunming-Montrealin biodiversiteettikehys.

Suomi valmistelee vieläkin uutta, vuoteen 2035 ulottuvaa kansallista luonnon monimuotoisuusstrategiaansa ja siihen liittyvää toimintaohjelmaa. Strategia ja toimintaohjelma huomioivat YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolikokouksessa asetetut tavoitteet vuoteen 2030, EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteet sekä kansallisesti päätettävät tavoitteet.

EU:n biodiversiteettistrategian toteuttamiseen kuuluu myös ennallistamisasetus, joka tuli voimaan elokuussa 2024. Suomi valmistelee parhaillaan kansallista ennallistamissuunnitelmaansa, jossa määritetään toimet ennallistamisasetuksen tavoitteisiin pääsemiseksi. Ennallistamisasetuksessa on vuoteen 2030 tähtäävät prosentuaaliset ennallistamistavoitteet heikentyneille maa- ja merialueiden ekosysteemeille. Lisäksi vuoteen 2050 mennessä kaikki heikon tilan vuoksi ennallistamista tarvitsevat ekosysteemit tulisi olla ennallistettu. Ennallistamisasetus edellyttää luonnon tilaa parantavia toimia esimerkiksi soilla, metsissä, maatalousympäristöissä, rannoilla, merellä ja sisävesissä. Kaupunkiekosysteemeille on omat tavoitteensa. Ennallistamisasetuksen tavoitteet koskevat monelta osin lintu- ja luontodirektiivien lajeja ja elinympäristöjä, eli niillä on tarkoitus vahvistaa jo meneillään olevaa luonnonsuojelua.

EU:n komissio julkaisi joulukuussa 2021 maaperästrategian, jonka tähtäinvuosi on 2050. Osana strategian toimeenpanoa komissio julkaisi maaperän terveyttä koskevan direktiiviehdotuksen heinäkuussa 2023, ja siitä päästiin alustavaan sopuun huhtikuussa 2025. Se on vielä hyväksyttävä Euroopan parlamentissa ja jäsenmaiden ministerineuvostossa. Tämän jälkeen jäsenmailla on 3 vuotta aikaa asetuksen täytäntöönpanoon. Direktiiviehdotuksen tavoitteena on parantaa maaperän tilaa ja sen seurantaa sekä vähentää pilaantumisen aiheuttamia riskejä ja lisätä tietoutta pilaantuneista alueista.

Suomen uusi luonnonsuojelulaki tuli voimaan vuonna 2023. Laki päivitettiin, jotta se vastaisi paremmin nykyisiin luontokadon ja ilmastomuutoksen haasteisiin. Luonnonsuojelulain uudistuksen yhteydessä lakiin lisättiin luku vapaaehtoisesta ekologisesta kompensatiosta. Tätä varten on myös tehty ympäristöministeriön asetus. Nämä yhdessä toimivat Suomessa täysin uutena luonnonsuojelun ja ennallistamisen työkaluna. Ekologiseen kompensatioon liittyen julkaistiin myös tänä vuonna laskentaohjeet. Sitä käynnistetään monilla tavoin parhaillaan kunnissa.

Suomen luonnon monimuotoisuutta vahvistetaan vuosina 2021–2030 käynnissä olevassa Helmi-elinympäristöohjelmassa. Helmi-ohjelma torjuu elinympäristöjen vähenemistä ja laadun heikkenemistä.

Ohjelmassa on 40 toimenpidettä eri elinympäristöjen ennallistamisen, hoidon ja suojelun vauhdittamiseksi ja sitä toteutetaan laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Myös Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma, eli METSO, on toteuttanut laajasti metsänomistajille vapaaehtoista luonnonsuojelua sekä luonnonhoitoa vuosien 2008-2025 välillä. Jatkokausi METSO-ohjelmalle on valmisteilla.

Uudellamaalla käynnistyi vuonna 2025 maakunnallisen LUMO-ohjelman laatiminen. Maakunnalliset LUMO-ohjelmat valmistellaan laajassa sidosryhmätyössä alueen toimijoiden kanssa. Ohjelmat kokoavat yhteen tiedon maakunnan luonnon nykytilasta ja siihen kohdistuvista paineista. Niissä määritetään maakunnalliset tavoitteet monimuotoisuuden edistämiseksi ja turvaamiselle sekä toimenpiteet, joiden avulla luonnon monimuotoisuuden väheneminen pysäytetään. Toimenpiteet käsittävät muun muassa ennallistamis- ja hoitotoimia sekä suosituksia ja ohjeita monimuotoisuuden lisäämiseen. Toimenpiteet perustuvat maanomistajien vapaaehtoisuuteen.

Luonnon monimuotoisuutta koskevat suunnitelmat ja ohjelmat liittyvät erityisesti Ympäristöviisas Uusimaa -kehittämisen painopisteeseen.

4.3.3 Vesien- ja merenhoito

Vesienhoidon tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa pinta- ja pohjavesiä niin, ettei niiden tila heikkene ja että vesistöjen tila on vähintään hyvä koko EU:n alueella. EU:n direktiivi (2000/60/EY) Euroopan yhteisön vesipolitiikan suuntaviivoista tuli voimaan 22.12.2000. Suomessa direktiivi on pantu toimeen lailla vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) ja siihen liittyvillä asetuksilla. Laissa säädetään viranomaisten yhteistyöstä, vesien tilaan vaikuttavien tekijöiden selvittämisestä, seurannasta, vesien luokittelusta, vesienhoidon suunnittelusta sekä kansalaisten ja eri tahojen osallistumisesta. Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisen yleisenä tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä ja Itämeren tila heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä.

Uusimaa kuuluu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen, jolle on laadittu em. lain mukainen vesienhoitosuunnitelma. Suunnitelma toimii perustana alueen vesiensuojelulle ja sisältää näkemyksen vesienhoitoalueen vesiensuojelun ongelmista sekä niiden ratkaisukeinoista. Suunnitelmaa tarkentava, Uudellemaalle kohdistuvat vesienhoidon toimenpiteet on koottu Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaan. Tällä hetkellä voimassa oleva vesienhoitosuunnitelma ja toimenpideohjelma on laadittu vuosille 2022–2027. Suunnitelmat päivitetään kuuden vuoden välein, ja seuraava suunnitelmakierros alkaa vuonna 2026.

Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen meriympäristön hyvän tilan saavuttamista varten on laadittu meristrategiadirektiivin mukainen merenhoitosuunnitelma. Suunnitelmaan sisältyvässä toimenpideohjelmassa esitetään eri alojen toimet meren hyvän tilan saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi. Merenhoitoa toteutetaan rinnan rannikkovesiä, järviä, jokia ja pohjavesiä koskevan vesienhoidon kanssa. Merenhoitosuunnitelman laatii ympäristöministeriö yhdessä maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön sekä rannikon ELY-keskusten kanssa.

Euroopan komissio antoi kesällä 2025 ehdotuksensa EU:n vesiresilienssistrategiaksi. Strategian tavoitteena on varmistaa, että veden saanti ja hallinta kestävät ilmastonmuutoksen ja säänvaihtelut. Strategia pitää sisällään toimia, joiden pää tavoitteina on mm. suojella veden kiertokulkua ja parantaa vesistöjen tilaa, varmistaa riittävästi puhdasta juomavettä ihmisille, prosessivettä teollisuudelle, kasteluvettä maataloudelle ja ruuantuotannolle, sekä myös parantaa varautumista vesikriiseihin ja luoda edellytyksiä uudelle vesiteollisuudelle. Strategia ulottuu vuoteen 2030 ja seuraavan kerran sitä tullaan arvioimaan vuonna 2027.

4.3.4 Jätehuolto, kiertotalous ja vesihuolto

Jätelainsäädännössä säädetään kaikesta jätteestä, pl, eräistä erityisjätteistä, kuten ydinjätteistä. Jätelain tavoitteena on ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä, sekä varmistaa toimiva jätehuolto ja ehkäistä roskaantumista. Jätelainsäädäntöä on uudistettu viime vuosien aikana vaihteittain.

Ympäristöministeriössä on valmisteilla uusi kiertotalouslaki, joka tulee korvaamaan voimassa olevan jätelain. Kiertotalouslain tavoitteena on edistää kiertotalouden kokonaissiirtymää mm. selkeyttämällä jätealan lainsäädäntöä, keventämällä sääntelytaakkaa, selkeyttämällä jätessäätelyn suhdetta tuote- ja kemikaalisääntelyyn sekä kehittämällä toiminta- ja investointiympäristöä kiertotalouden toimijoille. Laissa on tavoitteena myös ottaa entistä paremmin huomioon materiaalien koko elinkaari ja edistää niiden hyödyntämistä, sekä parantaa jätteisiin ja jätehuoltoon liittyvän tiedon julkisuutta ja saatavuutta. Laista on tarkoitus antaa hallituksen esitys vuonna 2026. Euroopan komissio suunnittelee laativansa uutta kiertotalouslainsäädäntöä, ja siihen nähden Suomen kiertotalouslain valmistelua valmistellaan ennakoiden ja etupainotteisesti.

Uudenmaan liitto on mukana kansallisessa kiertotalouden green dealin sitoumuksessa. Kiertotalouden green deal on strateginen sitoumus, jolla edistetään kiertotalouteen siirtymistä ja luonnonvarojen käytön vähentämistä toimijälähtöisesti. Uudenmaan liiton kiertotalouden green deal -sitoumuksen ensisijaiset kehittämiskohteet ovat rakennettu ympäristö ja uudistava ruokajärjestelmä innovaatiokeskittymien sijainnin ja päästöjen näkökulmasta. Uudenmaan liiton tavoitteena on, että kaikki alueen 26 kuntaa tekevät omat sitoumuksensa.

Kansallinen vesihuoltouudistuksen ohjelma on valmisteltu vuosina 2020-2021. Ohjelmassa on luotu yhteinen kansallinen vesihuollon visio – *vastuullinen vesihuolto 2030*. Vastuullinen vesihuoltoala tarkoittaa sitä, että turvataan laadukkaat ja turvalliset vesihuoltopalvelut ja että vesihuolto olisi hiilineutraali kiertotalouden edelläkävijä. (Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelma). Kansallisen vesihuoltouudistuksen vision toteuttamiseksi Uudellamaalla on ELY-keskuksen johdolla valmisteltu Itäisen ja eteläisen Suomen vesihuoltostrategia 2050, joka pitää sisällään neljä toimenpideteemaa ja kymmenen eri toimenpidettä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Uudenmaan vesihuoltostrategian pohjalta on laadittu Uudenmaan vesihuollon nykytila ja kehittämistarpeet-analyysi vuonna 2023, sekä Uudenmaan vesihuollon alueellinen yleissuunnitelman vuonna 2024. Nämä pitkän aikavälin suunnitelmat ohjaavat vesihuollon kehittämistä Uudellamaalla.

Yhdyskuntajätevettä koskeva direktiivi on tällä hetkellä kansallisessa täytäntöönpanossa. Direktiivin tuomia merkittävimpiä ovat muun muassa ravinteiden päästöjen tiukentuneet raja-arvot, viemärylivuodoista ja hulevesistä aiheutuvan kuormituksen vähentämiseksi taajamilta edellytettävät kokonaisvaltaiset yhdyskuntajätevesien hallintasuunnitelmat, uudet mikroepäpuhtauksien poistovaatimukset sekä niihin liittyvä lääke- ja kosmetiikkateollisuudelle käyttöön otettava tuottajavastuujärjestelmä.

4.3.5. Maankäyttö

Alueidenkäytön suunnittelua ohjaa alueidenkäyttölaki. Alueidenkäyttölaki pitää sisällään valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialuesuunnittelua koskevat säännökset. Alueidenkäyttölakia ollaan parhaillaan uudistamassa ja uuden lain on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2026. Rakentamisesta, rakennusten ja rakennuskohteiden suunnittelusta ja käytöstä säädetään rakentamislaisissa, joka tuli voimaan vuoden 2025 alusta. Ennen lakiuudistuksia alueidenkäytöstä ja rakentamisesta säädettiin maankäyttö- ja rakennuslaissa.

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Alueidenkäyttölain tavoitteena on järjestää alueidenkäyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä.

Maakuntaohjelman kanssa samaan aikaan on valmisteilla Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaava, eli VISIO-kaava. VISIO-kaava täydentää lainvoimaisia kaavoja vihreän ja puhtaan siirtymän teemoilla ja teemoina kaavassa käsitellään energia, luonto ja hiilensidonta, teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto, logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne, sekä vesihuolto ja vesivarat. VISIO-kaavan ja maakuntaohjelman teemoissa on paljon yhtäläisyyksiä, mistä syystä keväällä 2025 järjestettiin ohjelman ja kaavan yhteisiä sidosryhmätilaisuuksia, joissa käsiteltiin molempien suunnitelmien lähtökohtia ja tavoitteita samanaikaisesti. Asiat, jotka näkyvät maakuntaohjelman painopisteissä, voivat näyttäytyä osaltaan maakuntakaavan ja maankäytön ratkaisuissa.

5. Maakuntaohjelman vaikutusten arviointi

Koko maakuntaohjelman valmistelun ajan on johdonmukaisesti arvioitu vaikutuksia viiteen eri teemaan: ihmisiin, luonnonoloihin ja -varoihin, aluerakenteeseen ja ympäristöön, ilmastomuutokseen ja sopeutumiseen sekä talouteen. Viimeinen näkökulma tulee SOVA-lain ulkopuolelta, mutta se on koettu kokonaisvaikutusten ja ohjelmalle asetettujen tavoitteiden arvioimiseksi tarpeelliseksi sisällyttää mukaan arviointiin. Arvioinnin edetessä em. teemoja tarkennettiin ja syvennettiin koskemaan laajasti eri näkökulmia, ja lopullisessa arvioinnissa oli yhteensä 26 eri indikaattoria. Arvioinnin tarkkuustaso on tarkentunut ohjelman valmistelun aikana. Maakuntaohjelman arvioidut vaikutukset vuosille 2026–2029 on koottu vaikutusten arviointimatriisiin, kuva 8 ja liite 1.

ARVIOINTIMATRIISI																											
VAIKUTUKSET		IHMISIIN					LUONNONOLOIHIN JA LUONNONVAROIHIN					ALUERAKENTEESSEN JA YMPÄRISTÖÖN			ILMASTONMUUTOKSEEN JA SOPEUTUMISEEN				TALOUTEEN								
+++ vaikutukset erittäin myönteisiä ++ vaikutukset myönteisiä + vaikutukset jonkin verran myönteisiä ei vaikutuksia - vaikutukset jonkin verran kielteisiä -- vaikutukset kielteisiä --- vaikutukset erittäin kielteisiä +/- ristiriitaisia vaikutuksia		Terveysten ja hyvinvointiin	Elinoloihin ja viihtyvyyteen	Koulutukseen	Työllisyyteen	Kotoutumiseen	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon	Maaperään	Vesien tilaan	Ilmanlaatuun	Luonnon monimuotoisuuteen	Kasvillisuuteen ja eläisiin	Ekologiseen verkostoon	Uusiutumattomiin luonnonvaroihin	Yhdyskuntarakenteeseen	Rakennetun ympäristön laatuun	Maisemaan ja kulttuuriperintöön	Kaupunkikuvaan	Päästökehitykseen	Uusiutuvan energian määrään	Hillineluihin ja -varastoihin	Ilmastomuutokseen sopeutumiseen	Kiertotalouteen	TKI-toiminnan edellytyksiin	Elinkeinotoiminnan kehittämismahdollisuuksiin	Maakunnan vetovoimaan	Maakunnan kilpailukykyyn
Painopisteet ja tavoitteet																											
Ympäristöviisas Uusimaa	- Luontopositiivinen maakunta - Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta - Ilmastokestävä maakunta																										
Innovatiivinen Uusimaa	- Euroopan innovaatiotoiminnan vauhdittaja - Verkostoilla elinvoimaa - Osajien Uusimaa																										
Onnellisten Uusimaa	- Monimuotoinen metropolimaakunta - Hyvä maakunta kotoutua - Työtä ja hyvinvointia nuorille																										
KOKONAISARVIOINTI																											

Kuva 8: Maakuntaohjelman arvioidut vaikutukset vuosille 2026–2029.

5.1 Lähtöoletuksia ja epävarmuustekijöitä

Vaikutusten arvioinnissa on pyritty löytämään painopisteiden keskeisimmät ja merkittävimmät vaikutukset. Arvioinnin lähtökohtana on arvioida vaikutuksia nykytilanteeseen nähden. Arvioinnin taso on ohjelman tarkkuustasoa vastaava, eli yhtä yleispiirteinen. Vaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon vaikutusten suuruus, suunta ja kohdentuminen, suorat ja välilliset vaikutukset sekä ajallinen ulottuvuus (lyhyt ja pitkä aikaväli).

Maakuntaohjelma sisältää painopisteitä koskevia tavoitteita, mutta ei tarkempia tavoitteita toteuttavia toimenpiteitä tai toimenpiteiden omistajia. Ohjelma voikin toteutua monella eri tavalla, mistä syystä vaikutusten toteutumiseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä. On myös huomattava, että Uudenmaan toimintaympäristö kehittyy ja muuttuu myös maakuntaohjelmasta riippumattomista tekijöistä, eikä kaikkia mahdollisia odottamattomia tapahtumia ja kehityskulkuja ole mahdollista ottaa arvioinnissa

huomioon. Mahdollisia epävarmuuksia liittyy esimerkiksi rahoitukseen, globaaliin maailmantilanteeseen ja -politiikkaan, poliittiseen tahtotilaan, kuntien sitoutumiseen ja resurssien saatavuuteen. Maakuntaohjelman toimeenpanovaiheessa ohjelman konkretisoituessa myös arviointia on mahdollista tarkistaa ja tarkentaa.

5.2 Maakuntaohjelman yhteisvaikutukset ja kokonaisvaikutukset

Maakuntaohjelman merkittävimmät myönteiset yhteisvaikutukset kohdistuvat ihmisiin, talouteen ja ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Vaikutukset luonnonoloihin ja -varoihin, aluerakenteeseen ja ympäristöön ovat jonkin verran myönteisiä. Maisemaan ja kulttuuriperintöön ohjelmalla ei arvioida olevan juurikaan suoria vaikutuksia. Huomattavaa on, että ohjelmalla ei arvioida olevan yksinomaan kielteisiä vaikutuksia yhdenkään painopisteen osalta.

Maakuntaohjelman vaikutukset kohdistuvat pääosin maakunnan sisälle. Jossain määrin vaikutukset voivat olla myös kansallisia, erityisesti taloudellisten vaikutusten osalta ja jossain määrin kansainvälisiä, mikäli ohjelma toteutuu kansainvälisen yhteistyön kautta. Rajat ylittäviä kansainvälisiä vaikutuksia ohjelmalla ei kuitenkaan arvioida olevan.

Kokonaisuutena maakuntaohjelmalla pyritään edistämään kestävä kehitystä, sekä taloudellisen toiminnan sopeuttamista luonnon kestokykyyn ja planetaarisiin rajoihin.

Ympäristöviisas Uusimaan painopisteen tavoitteena on tarttua ekologiseen kestävyyskriisiin ja keksiä kestävämpiä ratkaisuja mm. vihreän, puhtaan siirtymän keinoin, sekä vähentämällä kasvihuonekaasuja ja edistämällä kiertotaloutta. Ympäristöviisas tarkoittaa sitä, että luodaan ratkaisuja kestävämpään tulevaisuuteen, vahvistetaan ilmastokestävyyttä, toimintavarmuutta ja ympäristöturvallisuutta.

Ympäristöviisas Uusimaa -painopisteellä arvioidaan olevan erityisen myönteisiä vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen, sekä luonnonoloihin ja -varoihin. Hillintää ja sopeutumisen tavoitteita tukevat mm. fossiilista polttoaineista luopuminen, älykkäät energiaratkaisut, sekä Uudenmaan sopeutumissuunnitelma ja siinä esitettävät toimenpiteet. Luonnon monimuotoisuuden parantamista edesauttavat mm. EU:n biodiversiteettistrategian toteuttaminen, ennallistamisen toimenpiteet ja luontoarvojen turvaaminen. Luonnon monimuotoisuuden ja lähivirkistysalueiden vaalimisella ja kehittämisellä on myönteisiä vaikutuksia myös ihmisten hyvinvointiin ja maakunnan vetovoimaan. Kiertotalous ja resurssiviisaat ratkaisut vievät kohti hiilinegatiivista kiertotalousyhteiskuntaa, millä on myönteisiä vaikutuksia materiaalivirtojen tehokkaampaan hyödyntämiseen ja luonnonvarojen kestävämpään käyttöön. Jotta myönteiset vaikutukset voivat toteutua, vaatii se yhteistä tahtotilaa, sitoutumista ja resursseja.

Innovatiivisen Uudenmaan tavoitteena on edistää innovaatioita, koulutusta ja yhteistyötä, jotka luovat mahdollisuuksia maakunnan menestykselle. Uudenmaan houkuttelevuutta pyritään lisäämään kansainvälisille osaajille ja investoinneille. Painopisteellä on myönteisiä vaikutuksia koulutukseen, osaamiseen ja työllisyyteen ja sillä edistetään maakunnan kilpailukykyä, vetovoimaa, sekä elinkeinoelämän ja TKI-toiminnan kehittymisedellytyksiä. Tavoitteessa mainituilla panostuksilla ennaltaehkäiseviin terveysratkaisuihin, mielen hyvinvointiin, terveysteknologioihin sekä digitaalisiin ratkaisuihin on myönteisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin.

Innovatiivisella Uudellamaalla arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä päästökehitykseen muun muassa TKI-toiminnassa kehitettävien innovatiivisten ratkaisujen kuten bio- ja kiertotalouden, uusien energiamuotojen, vetyosaamisen sekä sinisen bioteknologian kautta.

Onnellisten Uusimaa -painopisteen tavoitteena on toimiva ja monimuotoinen metropolimaakunta ja sen hyvinvoivat ja osallisuutta kokevat asukkaat. Tavoitteen positiiviset vaikutuksen kohdistuvatkin odotetusti vahvasti ihmisiin ja heidän terveyteensä ja hyvinvointiinsa, elinoloihinsa ja viihtyvyyteensä, koulutukseen, työllisyyteen, kotoutumiseen sekä yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon. Vaikutukset ovat selkeästi myönteisiä eli juuri sen suuntaisia, mitä ohjelmalla tavoitellaankin. Hyvinvoivat ihmiset, joilla on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan ja sekä hyvät mahdollisuudet kouluttautua ja työllistyä puolestaan lisäävät maakunnan vetovoimaa ja kilpailukykyä. Erityisesti positiivisia vaikutuksia voidaan nähdä suhteessa nuoriin ja maahanmuuttajiin.

Luonnonoloihin ja -varoihin Onnellisten Uusimaan tavoitteilla ei arvioida olevan suoraa vaikutusta. Myös ilmastomuutokseen ja sopeutumiseen vaikutuksia ei juuri ole tai ne ovat ristiriitaisia.

Päästökehitykseen liittyy epävarmuuksia ihmisten asuinpaikan ja liikenteen päästöjen kehityksen kautta. Vaikutukset voivat olla positiivisia, mikäli joukkoliikenteen edellytyksiä onnistutaan vahvistamaan, mutta päästökehitykseen voi kohdistua myös negatiivisia vaikutuksia esimerkiksi sitä kautta, että julkista liikennettä Uudenmaan reuna- ja haja-asutusalueilta ei saada toimimaan.

Painopisteellä voidaan katsoa olevan myönteisiä vaikutuksia asumiseen. Onnellisten Uusimaa tukee asuntotarjonnan sekä asuinalueiden tasapuolista kehittämistä sekä elinympäristöjen viihtyvyyden ja saavutettavuuden parantamista.

Koulutus, sivistys ja hyvinvointi vaikuttavat yleisesti ympäristötietoisuutta vahvistavasti, mutta ohjelmassa ympäristötietoisuutta vahvistavat tavoitteet ovat Ympäristöviisas Uusimaa -painopisteen alla.

Vaikutukset tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen on arvioitu myönteisiksi erityisesti koulutuksen, työmarkkinoiden ja kotoutumisen tukemisen kautta. Muiltakin osin ohjelmalla pyritään vaikuttamaan ihmisten väliseen tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen, erityisesti osallisuutta, koulutusta ja sivistystä, sekä hyvinvointia edistävillä toimenpiteillä. Naisten ja miesten välisen tasa-arvon vaikutusten arviointi perustuu mm. lakiin naisten ja miesten tasa-arvosta (1986/609, §4), jonka mukaan viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Erityisesti tulee muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät tasa-arvon toteutumista. Myös yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014, §5) veloitetaan arvioimaan yhdenvertaisuuden toteutumista ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Vaikutusten arviointimatriisissa sukupuolinäkökulma sisältyy yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevaan indikaattoriin.

5.3 Tavoitteet suhteessa toimintaympäristön muutoksiin

Maakuntaohjelman sisällössä ja tavoitteissa on otettu huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, Euroopan Unionin keskeiset suunnitelmat ja strategiat sekä kansalliset strategiat ja ohjelmat.

Maakuntaohjelman sisällössä on otettu huomioon maakuntaan vaikuttavat pitkän ajan kehityssuunnat ja ilmiöt mm. skenaariotarkastelun pohjalta. Maakunnan kehittämisen kannalta ajankohtaisia teemoja ovat ilmastomuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä Uudenmaan elinvoiman kehittäminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen. Lisäksi tärkeinä teemoina ovat nousseet yhteiskunnan turvallisuus, Uudenmaan sisäinen alueellinen erilaistuminen ja maahanmuutto.

EU:n tavoitteena on olla ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä ja ilmastotavoitteet liittyvät myös kaikkiin maakuntaohjelman kehittämisen painopisteisiin. Uudenmaan tavoitteena on olla Euroopan ympäristöviisain maakunta, sekä hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteilla pyritään

vastaamaan ekologiseen kestävyyskriisiin, sekä luoda kestäviä ratkaisuja tulevaisuuteen. Kestävyyskriisiin vastataan erityisesti vahvistamalla luonnon monimuotoisuutta, ilmastokestävyyttä ja ympäristöturvallisuutta, sekä tukemalla kuntia sopeutumisessa ennakoivasti ja oikeudenmukaisesti. Ohjelmassa viitataan myös mm. EU:n biodiversiteettistrategiaan ja siinä esitettyihin velvoitteisiin.

Uudenmaan elinvoiman kehittämiseen vastataan suuntaamalla innovaatiotoiminnassa aluekehittämisen resursseja ja rahoitusta erityisesti Uudenmaan TKI-toiminnan kehittämiskärkiin, jotka ovat: Kestävyysratkaisut, uudistava ruokajärjestelmä, hyvinvointi ja terveysratkaisut, luovat alat ja murrokselliset teknologiat. Tavoitteena on nostaa Uudenmaan koulutustasoa ja lisätä jatkuvaa oppimista sekä koulutuksen resursseja, sekä panostaa myös kansainväliseen toimintaan tekemällä uusimaalaista osaamista tunnetuksi maailmalla ja houkutella osaavaa työvoimaa Uudellemaalle.

Onnellisten Uusimaa -painopisteen tavoitteena on vahvistaa uusimaalaisten hyvinvointia ja sosiaalista kestävyyttä, sisältäen muun muassa hyvinvointia tukevat palvelut, luottamuksen toisiin ja yhteiskuntaan, turvallisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon. Ohjelma pyrkii huolehtimaan riittävästä ja monipuolisesta koulutustarjonnasta työelämään kiinnittymisen helpottamiseksi ja tasa-arvon ja kotoutumisen edistämiseksi. Ohjelmassa on huomioitu, että huomattava osuus maan vieraskielisistä asuu Uudellamaalla, minne myös tulevaisuudessa maahanmuutto pääosin kohdistuu.

5.4 Toimenpide-ehdotukset haitallisten vaikutusten lieventämiseksi

Maakuntaohjelma on yleispiirteinen suunnitelma, jossa ei esitetä varsinaisia toimenpiteitä. Maakuntaohjelman tavoitteiden toteutumiseen liittyy huomattavaa epävarmuutta, ja tavoitteet voivat toteutua monella eri tavalla. Ohjelman yleispiirteisyydestä riippumatta, ohjelmalla ei ole arvioitu olevan suoria kielteisiä tai haitallisia vaikutuksia, eikä myöskään ohjelmassa esitettyjen tavoitteiden ole arvioitu olevan keskenään ristiriitaisia tai toisiaan poissulkevia. Tämän takia ympäristöselostuksessa ei esitetä varsinaisia toimenpide-ehdotuksia haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

Ohessa on kuitenkin muutama näkökulma, joilla voidaan maakuntaohjelman toteutusvaiheessa edistää myönteisiä vaikutuksia ja vaikuttaa mahdollisiin kielteisiin vaikutuksiin:

- Hankerahoitusta suunnataan hankkeisiin, jotka edistävät maakuntaohjelman mukaisia ilmasto-, ympäristö- ja energiatavoitteita.
- Ohjelmaan kirjatut ilmasto- ympäristö- ja energiatavoitteet huomioidaan edunvalvonnassa.
- Hankkeissa, jotka koskevat vihreää siirtymää, tulee laatia tarpeelliset vaikutusten arvioinnit, jotta voidaan tunnistaa mahdolliset kielteiset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida hankkeiden kokonais- ja ristikkäisvaikutukset, sekä ympäristön reunaehdot, kuten luonto- ja ympäristöarvot.
- Myös sosiaaliseen hyväksyttävyyteen ja oikeudenmukaisuuteen liittyvät kysymykset on tarpeellista huomioida vihreän siirtymän hankkeissa.
- Ympäristökasvatuksen tukeminen kaikilla koulutustasoilla ja kaikilla ikä- ja väestöryhmillä parantaa ympäristöviisautta ja sitä kautta kestävien valintojen tekemistä.
- Maakuntaohjelman seurannassa voisi tunnistaa mahdollisia kielteisiä vaikutuksia ja kehityskulkuja, ja niihin voisi pyrkiä vastaamaan käytettävissä olevilla keinoilla, kuten informaatio-ohjauksella, sidosryhmäyhteistyöllä tai edunvalvonnalla.

5.5 Ympäristön kehitys, jos maakuntaohjelmaa ei toteuteta (0+ -vaihtoehto)

Vaikutusten arvioinnin työpajoissa pohdittiin ohjelman toteuttamatta jättämisen vaikutuksia sekä toteutumiseen liittyviä epävarmuuksia. Toteuttamatta jättämisen arviointi pohjautuu visioon siitä, miten Uusimaa kehittyisi ilman maakuntaohjelmaa (0+ -vaihtoehto). Toteuttamatta jättämisen arviointiin liittyy huomattavaa epävarmuutta johtuen siitä, että toimintaympäristö tulee muuttumaan vaikeasti ennakoitavalla tavalla maakuntaohjelmasta riippumattomista tekijöistä, kuten ympäristö-, talous- ja aluepoliittisten päätösten kautta.

Edunvalvonta, sekä yhteistyö eri sidosryhmien kesken ovat Uudenmaan liiton ydintehtäviä. Edunvalvonta koskee sekä kansallista säädösympäristöä ja politiikkaa, että EU-politiikkaa. Näiden ydintehtävien kautta ohjelman vaikuttavuus tulee ennen kaikkea konkretisoitumaan. Myös maakuntaohjelmassa korostuu yhteistyö, yhteisten tavoitteiden asettaminen sekä vaikuttaminen ja edunvalvonta. Voidaankin todeta, että ilman maakuntaohjelmaa voisi vaikeutua yhteisen tahtotilan muodostuminen ja sidosryhmien välinen yhteistyö. Uusimaa voisi olla ilman yhteistä kehittämisen suuntaa ja tavoitetta hajanainen toimijoiden joukko, jolloin yhteisellä vaikuttamisella olisi vähemmän painoarvoa, esimerkiksi ilmastotoimien suhteen.

Maakuntaohjelman toteutuminen riippuu merkittävästi myös rahoituksesta ja hankkeista. Tavoitteiden toteutuminen vaatiikin laajaa ja korkeatasoista hanketoimintaa, rahoitusta ja rahoitusinstrumentteja, sekä tiedonvaihtoa toimijoiden kesken. Vaikuttavassa yhteistyössä ja hanketoiminnassa pitää valita ne teemat ja merkittävimmät toimet, johon keskitytään, jotta voidaan saada aikaan merkittävää vaikuttavuutta.

Maakuntaohjelman merkittävimmät myönteiset vaikutukset kohdistuvat ihmisiin, talouteen ja ilmastomuutoksen hillintään. Mikäli ohjelmaa ei toteutettaisi, merkittävimmät toteuttamatta jättämisen vaikutukset voidaan katsoa kohdistuvan erityisesti näihin kolmeen teemaan. Maakuntaohjelman toteuttamatta jättäminen vaikuttaisi terveyteen ja hyvinvointiin, elinoloihin, koulutukseen ja osaamiseen liittyvien myönteisten vaikutusten saavuttamiseen, millä olisi vaikutusta myös tasa-arvoon ja suvaitsevaisuuteen, sekä kotoutumiseen kohdistuviin myönteisiin vaikutuksiin. Heijastusvaikutukset ulottuisivat myös maakunnan vetovoimaan, turvallisuuteen ja viihtyvyyteen.

Maakuntaohjelman vaikutukset luonnonoloihin ja -varoihin, aluerakenteeseen ja ympäristöön on arvioitu jonkin verran myönteisiksi. Maakuntaohjelman toteuttamatta jättämisellä ei olisi näihin kovin suurta heikentävää vaikutusta, koska esimerkiksi aluerakenteeseen ja ympäristöön vaikuttaa ennen kaikkea kaavoitus, jota kunnat edistävät omassa suunnittelussaan. Luonnon monimuotoisuutta edistetään osaltaan kansainvälisten ja kansallisten velvoitteiden ohjaamina, ja joiden vaikuttavuus esimerkiksi suojelukysymyksiin on suurempi ja suurempi kuin maakuntaohjelmalla. Ympäristöselostuksen luvussa 4.3 mainituista suunnitelmista esimerkiksi kansallisen ilmastomuutoksen sopeutumissuunnitelma, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma MISU, LUMO-suunnitelmat, METSO-ohjelma, Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma ja vesiresilienssistrategia edistävät maakuntaohjelmasta riippumatta ohjelmassa esitettyjä tavoitteita.

6. Maakuntaohjelman toimeenpano, seuranta ja mittarit

Ohjelman tavoitteita tarkennetaan ja toimeenpannaan erillisissä, Uudenmaan liiton laatimissa tiekartoissa, jotka keskittyvät tietyn painopisteen toteuttamiseen. Ohjelmaa toteuttavat ensisijaisesti Uudenmaan kehittämistoimijat, joista keskeisimpiä ovat kunnat, korkeakoulut, ammatillisen koulutuksen järjestäjät, yhdistykset ym. Toteuttaminen tapahtuu erityisesti hankkeiden kautta. Erilaiset yhteistyöverkostot, kumppanuudet ja yhteistyösuhteet vievät toteutusta eteenpäin niin paikallisella, aluerajat ylittävällä kuin kansainväliselläkin tasolla. Uudenmaan liitto tekee aktiivisesti töitä verkostojensa hyödyntämiseksi Uudenmaan toimijoiden hyväksi ja eri toimijoiden yhteen tuomiseksi ja verkostoimiseksi keskenään.

Maakunnan toimintaympäristön kehityksestä keskustellaan vuosittain maakunnan ja valtion välillä käytävissä aluekehittämisen keskusteluissa. Keskusteluja pohjustaa toimintaympäristön kehitystä tarkasteleva tilannekuvakatsaus.

Kansallisella tasolla teemme yhteistyötä valtionhallinnon lisäksi erityisesti muiden Etelä-Suomen maakuntien, kuten Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan kanssa, jotka muodostavat EU-alueluokituksessa Etelä-Suomen NUTS2-alueen, Helsinki-Uusimaan ollessa oma NUTS2-alueensa. Erityisesti TKI-toiminnan kannalta keskeisiä yhteistyötahoja ja verrokkeja ovat muut suuret maakunnat, joihin TKI-toiminta keskittyy eli Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa.

Suomessa toteutetut ja toteutumassa olevat hallinnolliset uudistukset, kuten hyvinvointialueiden perustaminen, työ- ja elinkeinopalveluiden siirtyminen valtiolta kunnille ja tulossa oleva elinvoimakeskusten ja lupavirastojen perustaminen vaikuttavat myös alueelliseen yhteistyöhön. Yhteistyö Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa, joka muodostaa jatkossa Uudenmaan elinvoimakeskusten, on jatkuvaa ja Uudenmaan ELY-keskuksen edustus on mukana myös ohjelman valmistelun ohjausryhmässä.

Edistämme Uudenmaan tunnettuutta ja kehitystä aktiivisesti myös useissa kansainvälisissä yhteistyöjärjestöissä ja verkostoissa. Näissä verkostoissa pyrimme vaikuttamaan EU:n koheesipolitiikkaan, liikennepolitiikkaan ja hankerahoitukseen ja teemme yhteistyötä eri teemoissa, kuten innovaatiotoiminnassa.

Hankerahoituksen osalta tärkeimpiä rahoitusohjelmia toimenpiteiden toteuttamiseen ovat olleet useat eri EU:n rahoitusohjelmat, kuten Horisontti Eurooppa, Interreg Central Baltic, Interreg Baltic Sea Region, Interreg Europe, Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto+ (ESR+), Luova Eurooppa, Ympäristön ja ilmastotoimien ohjelma (Life) ja kansallinen Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman määräraha.

EU:n seuraava ohjelmakausi alkaa vuonna 2028 ja alueiden kehittämisen näkökulmasta EU:sta tulevan rahoituksen merkitys todennäköisesti kasvaa kansallisen aluekehittämisrahoituksen vähentyessä. Komission esitys tulevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä keskittää rahoitusohjelmia ns. kansallisen kirjekuoren periaatteen mukaisesti ja esittää lisäyksiä useisiin rahoitusohjelmiin. Euroopan kilpailukykyrahastoon kuuluvan Erasmus+ -ohjelman rahoitusta esitetään lisättäväksi 50 % ja Horisontti

Eurooppa -ohjelman budjettia esitetään kaksinkertaistettavaksi. Esityksen mukaisesti EU:n koheesioaluekehitysrahasto (ERDF) sekä Euroopan sosiaalirahasto (European Social Fund, ESF) toteutetaan pääosin osana kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia (NRP Plans) ja yhteisen hallintomallin alla. Tämä vähentäisi alueellisen rahoituksen merkitystä.

Huomionarvoista on myös, että komission ehdotuksessa maatalouspolitiikka eli CAP 2028–2034 on integroitu osaksi EU:n uutta monivuotista rahoituskehystä (MFF), ja sen rahoitus toteutetaan esityksessä kansallisen ja alueellisen kumppanuusrahaston (NRPF) kautta. Tämä voi mahdollistaa tehokkaamman resurssien kohdentamisen, politiikkojen yhteensovittamisen ja alueellisten erityispiirteiden huomioimisen.

Jokaiselle maakuntaohjelman painopisteelle on asetettu kärkitavoite, joiden toteutumista seurataan valittujen indeksien ja tilastojen avulla. Kärkitavoitteiden seurannalla pyritään kuvastamaan painopisteiden kokonaisuuksien kehitystä suhteessa muuhun Suomeen sekä Uudenmaan eurooppalaisiin verrokialueisiin.

Ohjelman seurannassa hyödynnetään myös muita yksityiskohtaisempia tilastomittareita. Tilastomittarit eivät kykene suoraan osoittamaan maakuntaohjelman tavoitteiden toteutumista, vaan ne kuvaavat välillisesti kehityksen suuntaa. Mittareiksi on valittu mahdollisuuksien mukaan nopeita, noin vuoden välein päivittyviä tietoja ohjelmakauden lyhyen aikajänteen vuoksi. Mittareita tarkennetaan ja päivitetään läpi ohjelmakauden tuoreimmilla saatavilla olevilla tiedoilla. Maakuntaohjelman mittareita myös kehitetään sekä tarvittaessa täydennetään ohjelmakauden aikana.

Ympäristöviisas Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan ympäristöviisain alue

Seurattavat mittarit:

- Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys
Kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä seurataan vuosittain HINKU-laskentamallin mukaisesti ottaen huomioon käyttöperusteiset kasvihuonekaasupäästöt Uudellamaalla.
- Hiilinielut
Indikaattori kuvaa metsämaan, viljelysmaan, ruohikkoalueiden, kosteikkojen, rakennettujen alueiden sekä puutuotteiden hiilitasetta eli päästöjen ja poistumien (nielu) suhdetta.
- Luonnonsuojelualueet
Indikaattori kuvaa luonnonsuojelulakiin perustuvien alueiden pinta-alaa ja sen muutosta Uudellamaalla.

Innovatiivinen Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan innovatiivisin alue

Seurattava mittari:

- Regional Innovation Scoreboard
Regional Innovation Scoreboard on Euroopan alueiden innovatiivisuutta mittaava vertailu, joka tarjoaa tietoa alueiden tutkimus- ja innovaatiokyvykkyydestä. Vertailu kattaa 239 eurooppalaista aluetta. Vertailu toteutetaan joka toinen vuosi (linkki vertailuun). Uusimaa on

vertailun mukaan yksi innovaatiojohtajista ainoana Suomen maakunnista. Vuoden 2025 vertailussa Uusimaa putosi kahdeksannelle sijalle.

Painopisteen kehitystä tarkastellaan myös liiton vuosittain julkaisemassa Uudenmaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilannekuvassa.

Onnellisten Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan hyvinvoivin alue

Seurattava mittari:

- EU Social Progress Index (SPI)

EU Social Progress Index vertailee Euroopan alueiden yhteiskunnallista kehitystä ja väestön hyvinvointia. Vertailu kattaa 236 eurooppalaista aluetta. Uusimaa on ollut tällä mittarilla ensimmäisellä sijalla vuonna 2024.

Painopisteen kehitystä tarkastellaan myös vuosittain julkaistavassa Uudenmaan väestön hyvinvointia kuvaavassa tilannekuvassa. Katsaus keskittyy Onnellisten Uusimaa -painopisteen tavoitteiden mukaisesti seuraamaan muun muassa väestön terveyttä, asuinympäristön toimivuutta, muuttajien kotoutumista sekä nuorten työllistymistä ja hyvinvointia.

Ohjelman seurantamittareiden lisäksi maakunnan kehitystä seurataan myös muilla toimintaympäristömme tilaa kuvaavilla mittareilla. Tarkastelunäkökulmia ovat muun muassa talous, työmarkkinat, väestörakenne, koulutus, matkailu ja ympäristö. Näiden sekä ohjelmaa varten erikseen määriteltujen mittareiden kehitystä on mahdollista seurata Uudenmaan liiton verkkosivuilla www.uudenmaanliitto.fi.

7. Yhteenveto

Maakuntaohjelman tavoitteena on hakea yhteistyöllä ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen, Uudenmaan elinvoiman kehittämiseen sekä hyvinvoinnista huolehtimiseen. Ohjelma on strategisen tason kehittämisohjelma, eikä se siksi sisällä varsinaisia toimenpiteitä vaan tavoitteita. Maakuntaohjelman merkittävimmät myönteiset yhteisvaikutukset kohdistuvat ihmisiin, talouteen sekä ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen.

Ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumisen tavoitteita tukevat mm. fossiilista polttoaineista luopuminen, innovaatiot, kuten älykkäät energiaratkaisut sekä bio- ja kiertotalouden edistäminen sekä Uudenmaan sopeutumis suunnitelma ja siinä esitettävät toimenpiteet. Luonnon monimuotoisuuden parantamista edesauttavat mm. EU:n biodiversiteettistrategian toteuttaminen, ennallistamisen toimenpiteet ja luontoarvojen turvaaminen. Maakunnan luontoposiitivisuuden ja ympäristöturvallisuuden edistäminen sekä alueen asukkaiden terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen panostaminen ja osaamisen ja työllistymisedellytysten kehittäminen vaikuttavat myönteisesti ihmisten hyvinvointiin. Hyvinvoivat ihmiset, erityisesti nuoret, joilla on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan ja sekä hyvät mahdollisuudet kouluttautua ja työllistyä puolestaan lisäävät maakunnan vetovoimaa ja kilpailukykyä.

Ohjelman vaikutukset luonnonoloihin ja -varoihin, aluerakenteeseen ja ympäristöön ovat jonkin verran myönteisiä. Maisemaan ja kulttuuriperintöön ohjelmalla ei arvioida olevan juurikaan suoria vaikutuksia. Ohjelmalla ei arvioida olevan yksinomaan kielteisiä vaikutuksia yhdenkään painopisteen osalta.

Maakuntaohjelman toteutumiseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Ohjelman tavoitteiden toteutuminen riippuu merkittävästi mm. rahoituksesta, hankkeista ja eri toimijoiden sitoutumisesta yhteisiin tavoitteisiin. Lisäksi Uudenmaan toimintaympäristö kehittyy ja muuttuu myös maakuntaohjelmasta riippumattomista syistä. Mahdollisia epävarmuuksia liittyy esimerkiksi globaaliin maailmantilanteeseen ja -politiikkaan, poliittiseen tahtotilaan ja resurssien saatavuuteen. Maakuntaohjelman tavoitteiden toteutuminen vaatii laajaa hanketoimintaa, rahoitusta, sekä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa eri toimijoiden kesken.

Ohjelma on laadittu laajassa vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa ja siinä on otettu huomioon keskeiset kehittämislinjaukset ja strategiat kansalliselta ja maakunnalliselta tasolta. Ohjelman vaikuttavuutta lisääkin se, että se on laadittu vuorovaikutteisesti ja kannustaa kuntien, oppilaitosten, yritysten sekä julkisen ja kolmannen sektorin väliseen yhteistyöhön, sekä yhdessä Uudenmaan liiton kanssa toimimaan samaan suuntaan yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Liite 1: Maakuntaohjelman vaikutusten arviointimatriisi

ARVIOINTIMATRIISI						
KOKONAISARVIOINTI		Onnellisten Uusimaa	Innovatiivinen Uusimaa	Ympäristö- viisas Uusimaa	Painopisteet ja tavoitteet	VAIKUTUKSET
		- Työtä ja hyvinvointia nuorille - Hyvä maakunta kotoutua - Monimuotoinen metropolimaakunta	- Osajien Uusimaa - Verkostoilla elinvoimaa - Vauhdittaja	- Ilmastokestävä maakunta - Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta - Luontopositiivinen maakunta		+++ vaikutukset erittäin myönteisiä ++ vaikutukset myönteisiä + vaikutukset jonkin verran myönteisiä ei vaikutuksia - vaikutukset jonkin verran kielteisiä -- vaikutukset kielteisiä --- vaikutukset erittäin kielteisiä +/- ristiriitaisia vaikutuksia
					Terveyteen ja hyvinvointiin	IHMIISIIN
					Elinoloihin ja viihtyvyyteen	
					Koulutukseen	
					Työllisyyteen	
					Kotoutumiseen	
					Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon	LUONNONOLOIHIN JA LUONNONVAROIHIN
					Maaperään	
					Vesien tilaan	
					Ilmanlaatuun	
					Luonnon monimuotoisuuteen	
					Kasvillisuuteen ja eliöihin	
					Ekologiseen verkostoon	
					Uusiutumattomiin luonnonvaroihin	ALUERAKENTEeseen JA YMPÄRISTÖÖN
					Yhdyskuntarakenteeseen	
					Rakennetun ympäristön laatuun	
					Maisemaan ja kulttuuriperintöön	
					Kaupunkikuvaan	ILMASTONMUUTOKSEEN JA SOPEUTUMISEEN
					Päästökehitykseen	
					Uusiutuvan energian määrään	
					Hiilinieluihin ja -varastoihin	
					Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	
					Kiertotalouteen	TALOUTEEN
					TKI-toiminnan edellytyksiin	
					Elinkeinotoiminnan kehittymismahdollisuuksiin	
					Maakunnan vetovoimaan	
					Maakunnan kilpailukykyyn	

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Ratkaisujen Uusimaa

Uudenmaan maakuntaohjelma 2026-2029
Nähtävillä ja lausunnoilla 7.10.-5.11.2025

Uudenmaan liitto 2025

**Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council**

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi
uudenmaanliitto.fi • [@Uudenmaanliitto](https://www.instagram.com/Uudenmaanliitto)

Sisällys

Johdanto	2
Uusimaa nyt	3
Uudenmaan tulevaisuuden suunnat	7
Uudenmaan visio 2050.....	9
Painopisteet ja tavoitteet	10
Painopiste 1: Ympäristöviisas Uusimaa	11
1.1 Luontopositiivinen Uusimaa	11
1.2 Hiilinegatiivinen kiertotalousyhteiskunta.....	12
1.3 Ilmastokestävä maakunta.....	14
Painopiste 2: Innovatiivinen Uusimaa	16
2.1 Euroopan innovaatiotoiminnan vauhdittaja	16
2.2 Verkostoilla elinvoimaa	18
2.3 Osaajien Uusimaa	19
Painopiste 3: Onnellisten Uusimaa	21
3.1 Monimuotoinen metropolimaakunta	21
3.2 Hyvä maakunta kotoutua.....	22
3.3 Työtä ja hyvinvointia nuorille	23
Toteutus ja seuranta	25
Liitteet 28	
Liite 1. Yhteenveto Uudenmaan kuntien strategioista	28
Liite 2. Yhteenveto ympäristöselostuksesta.....	32

Kuvailulehti

Julkaisun nimi

Ratkaisujen Uusimaa – Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029

Julkaisija

Uudenmaan liitto

Raportin laatija

Uudenmaan liitto

Sivuja

32

Tiivistelmä

Ratkaisujen Uusimaa – Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029 sisältää vision vuoteen 2050 sekä painopisteet ja tavoitteet vuosille 2026–2029 koko maakunnan kehittämiseksi. Ohjelmaa on työstetty useissa työpajoissa maakunnan kehittämistoimijoiden kanssa. Ohjelman tavoitteissa on otettu huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, Euroopan unionin keskeiset suunnitelmat ja strategiat, kansalliset strategiat ja ohjelmat sekä Uudenmaan kuntien strategiat, joiden yhteenveto on ohjelman liitteenä.

Ratkaisujen Uusimaa sisältää Uudenmaan maakunnan keskeisten vahvuuksien ja haasteiden kuvauksen, vuoteen 2050 katsovan toimintaympäristön muutosten huomioinnin sekä vision, jotka toimivat kehittämisen painopisteiden ja tavoitteiden perustana.

Ohjelman visio vuodelle 2050 on ”Ratkaisujen Uusimaa – Euroopan ympäristöviisain, innovatiivisin ja onnellisin maakunta”.

Ohjelman painopisteet ja kärkitavoitteet ovat seuraavat:

- Ympäristöviisias Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan ympäristöviisain alue

Uudenmaan tavoitteena on olla hiilineutraali maakunta vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus, jolloin hiiltä sidotaan päästöjä enemmän. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen on pysäytettävä ja luonnon tilaa parannettava. Luonnonvarojen käyttöä kohtuullistetaan ja kiertotaloutta edistetään aktiivisesti. Samalla lisätään maakunnan huoltovarmuutta, ympäristöturvallisuutta sekä sopeutumiskykyä ja varautumista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

- Innovatiivinen Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan innovatiivisin alue

Alueemme toimijat tuottavat uusista ideoista ja innovaatioista ratkaisuja, menestyvää liiketoimintaa, uutta vientiä sekä uusia työpaikkoja. Innovatiivisella Uudellamaalla TKI-toiminta edistää koko maakunnan uudistumista sekä planeetan rajoihin mahtuvaa kasvua.

Uudenmaan kilpailukyky rakentuu uutta luovista yrityksistä, korkeakouluista ja tutkimuslaitoksista sekä kansainvälisesti vetovoimaisista innovaatioekosysteemeistä, jotka houkuttelevat osaajia, yhteistyökumppaneita ja investointeja.

- Onnellisten Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan hyvinvoivin alue

Onnellisten Uusimaa on turvallinen maakunta, jossa asuinalueet eivät ole eriytyneet ja jossa kohtuuhintaista asumista, palveluita, kulttuuria ja lähiluontoa on tarjolla, asukkaiden osallisuus on vahvaa ja sivistys on korkealla tasolla. Julkiset palvelut ja kolmas sektori tukevat yhteistyössä maahanmuuttajien kotoutumista, jotta heidän on helppo päästä osaksi yhteiskuntaa. Nuorten työllistymistä, hyvinvointia ja osallisuutta tuetaan.

Painopisteiden toteuttamista ohjaavat myöhemmin laadittavat tai päivitettävät tiekartat.

Ohjelmaa toteuttavat Uudenmaan kehittämistoimijat ennen kaikkea EU-rahoitteisten hankkeiden kautta. Ohjelman toteutumista seurataan painopistekohtaisilla mittareilla.

Maakuntaohjelman ympäristö- ja sukupuolivaikutuksia on arvioitu ohjelman ympäristöselostuksessa, jonka yhteenveto on ohjelman liitteenä.

Asiasanat

maakunta, maakuntaohjelma, Uusimaa, aluekehittäminen, visio, strategia

Johdanto

Ratkaisujen Uusimaa on Uudenmaan maakuntaohjelma, joka määrittää kehittämisen suunnan vuosille 2026–2029. Se kuvaa maakuntamme mahdollisuudet ja menestymisen edellytykset.

Maakuntaohjelman valmistelusta on vastannut aluekehitysviranomaisena Uudenmaan liitto.

Uudenmaan maakuntaohjelma on koko maakunnan kehittämiseen tähtäävä ohjelma, ja sen tekemiseen on osallistunut monia Uudenmaan kehittämistoimijoita: kuntia, korkeakouluja, tutkimuslaitoksia, toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäjiä, yhdistyksiä ja järjestöjä. Ohjelman toteuttajat ovat olleet keskeisesti mukana myös keväällä ja syksyllä 2025 järjestetyissä lukuisissa työpajoissa ja tilaisuuksissa, joissa ohjelman tavoitteita on määritelty. Ohjelman tavoitteissa on otettu huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, Euroopan unionin keskeiset suunnitelmat ja strategiat sekä kansalliset strategiat ja ohjelmat.

Ohjelma on jatkoa edelliselle, Reilusti edellä — Uusimaa-ohjelma 2022–2025:lle. Maakunnan kehittämisen kannalta samat teemat ovat edelleen ajankohtaisia: ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, Uudenmaan elinvoiman kehittäminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen. Kehittämisen perustavoitteet ovat säilyneet samoina, mutta niiden painotuksiin on tullut muutoksia ja rinnalle on noussut myös muita tärkeitä asioita, kuten kokonaisturvallisuus.

Maakuntaohjelman taustalla ja liikkeellepanevana voimana ovat Uudenmaan liiton monenlaiset roolit ja tehtävät alueen kehittäjänä ja edunvalvojana. Yhtenä keskeisenä tehtävänä on tuoda maakunnan kehittämistoimijoita yhteen niin keskenään kuin kansainvälisissä verkostoissakin. Uudenmaan liitto on myös strateginen alueen kehittäjä: luomme edellytyksiä alueen menestykselle aluekehittämisen ja mm. maakuntakaavatyön avulla. Meillä on tärkeä rooli myös tiedon tuottajana, sillä tuotamme mm. tilasto- ja paikkatietoa sekä tilannekuvaa maakunnasta. Myönnämme alueen toimijoille sekä kansallista että Euroopan unionin rahoitusta ja tuemme hakijoita EU-rahoituksen hakemisessa. Uudenmaan liitto toimii paitsi maakunnan myös kansallisena edunvalvojana. Edunvalvonnan tavoitteena on parantaa Uudenmaan elinvoimaa ja vaikuttaa päätöksentekoon Uudellemaalle myönteisellä tavalla sekä kansallisella että EU-tasolla. Uusimaa on monella mittarilla merkittävä eurooppalainen edelläkävijä, ja Uudenmaan menestys tukee vahvasti kansallista kasvua ja kilpailukykyä. Uudenmaan liiton edunvalvontatyön luontevana kärkenä onkin koko Suomen menestymisen edistäminen.

Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029 on nimeltään Ratkaisujen Uusimaa. Nimen taustalla on ajatus siitä, että ohjelmassa etsitään ratkaisuja yhteisiin haasteisiin. Ratkaisujen Uusimaa on tehty koko Uuttamaata varten. Lisäksi se toimii Uudenmaan liiton strategiana. Uudenmaan liiton toimintaa ohjaavat vuositavoitteet määritellään ja niiden toteutumista seurataan erillisenä prosessina.

Maakuntaohjelman rakenne on seuraava: Uusimaa nyt -luvussa esitetään Uudenmaan keskeiset vahvuudet, haasteet ja ominaispiirteet. Uudenmaan tulevaisuuden suunnat -luvussa kerrotaan pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevista kehityskuluista, jotka huomioidaan ohjelman neljän vuoden tavoitteiden taustana. Ohjelmassa on kolme kehittämisen painopistettä – Ympäristöviisas Uusimaa, Innovatiivinen Uusimaa ja Onnellisten Uusimaa – ja jokaisen painopisteen alla kolme tavoitetta. Ohjelma sisältää myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kärjet, jotka toimivat myös EU-komission edellyttäminä älykkään erikoistumisen kärkinä. Maakuntaohjelma on strategisen tason kehittämisohjelma, eikä se siksi sisällä toimenpiteitä. Toteutus ja seuranta -luvussa kerrotaan, keitä ovat ohjelman toteuttajat, miten ohjelmaa pannaan toimeen ja millä mittareilla kehitystä seurataan. Toimintatapana on yhteistyö ja Uudenmaan liiton verkostojen kautta vaikuttaminen. Tärkeä rooli on EU-hankerahoituksella, jonka osalta uusi rahoituskausi on alkamassa. Seurantaa varten on määritelty indikaattorit, joista keskeisimmät ovat myös kansainvälisesti vertailukelpoisia. Ohjelman liitteinä ovat yhteenveto Uudenmaan kuntien strategioista sekä yhteenveto ympäristöselostuksesta.

Uusimaa nyt

Uusimaa on Suomen merkittävin ja nopeimmin kasvava talous- ja väestökeskittymä. Etenkin pääkaupunkiseutu vetää ihmisiä opiskelemaan ja työmarkkinoille, mutta myös alueen palvelut ja kaupunkielämä houkuttelevat muuttamaan Uudellemaalle. Maakunnalle tunnusomaisia ovat myös kasvavat kehyskunnat ja elinvoimainen maaseutu. Pienten kuntien vahvuuksia ovat luonnonläheisyys, rauhallinen ja turvallinen elinympäristö, edulliset asumiskustannukset ja ruuhkattomuus.

Väestöennusteiden mukaan maakunnan väestönkasvu jatkuu voimakkaana myös tulevaisuudessa ylittäen 2,1 miljoonan asukkaan rajan vuoteen 2040 mennessä. Uudenmaan kuntien erilaiset profiilit asumisen, kielen, työpaikkojen ja elinkeinojen näkökulmasta ovat maakunnan vahvuus. Yhteistyö on pienten kuntien ja toimijoiden elinvoimaisuuden säilyttämisen edellytys, mutta tärkeää myös suuremmille kunnille ja kaupungeille.

Maakunnassamme väestönkasvu on keskittynyt voimakkaasti pääkaupunkiseudulle, jossa asuu 70 prosenttia Uudenmaan väestöstä. Myös Kuuma-seudulla väestönkasvu on viime vuosina ollut suotuisaa. Itä-Uudellamaalla väestönkasvu on sen sijaan ollut maltillista ja Länsi-Uudellamaalla kääntynyt laskuun. Seutujen sisällä kuntien väestökehitykset eroavat usein merkittävästi toisistaan. Syntyvyyden alenemisen myötä myös Uudenmaan väestön ikärakenne on viime vuosina vanhentunut, tosin selvästi muuta maata hitaammin. Vuonna 2025 joka viides uusimaalainen on yli 65-vuotias.

Pääkaupunkiseudulle keskittynyt väestökehitys haastaa kasvun hallintaa. Osassa Itä- ja Länsi-Uudenmaan kuntia väestökehitys puolestaan haastaa elinvoiman säilyttämistä ja taloudellisesti kestävää palvelujen järjestämistä. Kasvun ja elinvoiman näkökulmasta kuntia on eriyttänyt pääkaupunkiseudulle painottunut nuorten, opiskelu- ja työuransa alkuvaiheessa olevien henkilöiden muuttoliike. Tilastokeskuksen viimeisimmän väestöennusteen mukaan on kuitenkin mahdollista, että väestönkasvu kohdistuu jatkossa tasaisemmin koko maakuntaan.

Uusimaa on Suomen kansainvälisin ja monikulttuurisin maakunta, jossa asuu 56 prosenttia koko Suomen vieraskielisestä väestöstä. Syntyvyyden laskiessa väestönkasvumme onkin perustunut viime vuosina yhä enemmän maahanmuuttoon. Samalla myös yhä suurempi osa maan sisäisistä muuttajista on vieraskielisiä. Yksi Uudenmaan rikkaus on myös ruotsin kieli: Uusimaa on kaksikielinen maakunta, jossa on useita kaksikielisiä kuntia. Uudenmaan vahvuus ovat sen ihmiset ja siksi on tärkeää, että Uudellamaalla kaikki viihtyvät ja voivat hyvin, taustasta riippumatta.

Reilusti edellä – Uusimaa-ohjelma 2022-2025 -maakuntaohjelmassa Uudenmaan tavoitteeksi linjattiin, että tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot yltyvät viiteen prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä. Olemme hyvässä vauhdissa matkalla tavoitteen saavuttamiseen. Uusimaa on paitsi Suomen TKI-toiminnan keskittymä, myös yksi Euroopan innovatiivisimmista alueista kansainvälisen Regional Innovation Scoreboard -indeksin mukaan. Maakuntamme tutkimus- ja kehitystoiminnalle otollisen kasvuympäristön luovat elinkeinoelämän ja korkeakoulusektorin väliset innovaatioekosysteemit sekä väestön korkea koulutustaso. Innovaatioiden syntyminen ja tuottavuuden parantaminen edellyttävät kuitenkin myös jatkossa yhä enemmän panostuksia TKI-toimintaan sekä koulutukseen ja osaamisen päivittämiseen.

Uusimaalaisten hyvinvointi on useilla mittareilla mitattuna maailman huippuluokkaa. Esimerkiksi ihmisten hyvinvointia mittaavassa sosiaalisen kehityksen vertailussa (SPI-indeksi) Uusimaa sijoittuu eurooppalaisista alueista ensimmäiseksi. Tilastojen mukaan Uudellamaalla asuu myös Suomen tervein väestö. Toisaalta väestömme hyvinvointia haastavat suurkaupungeille tyypilliset ongelmat, kuten asunnottomuus, pienituloisuus ja segregaatien eri muodot.

Suurin osa uusimaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin. Hyvinvoinnin järkeymisestä on kuitenkin nähtävissä merkkejä, esimerkiksi Unicefin lasten hyvinvointia mittaavassa tutkimuksessa Suomi on pudonnut viidenneltä sijalta (2020) sijalle 17 vuonna 2025. Lasten ja nuorten hyvinvointia ovat koetelleet mm. yleisen taloustilanteen huononeminen, ilmastonmuutoksen ja sotien aiheuttama epävarmuus sekä koronapandemia, joka lisäsi nuorten yksinäisyyttä ja ahdistusta. Lapsiperheköyhyys on viime vuosina lisääntynyt taloustilanteen ja sosiaaliturvan leikkausten takia. Työttömyyden kasvun vuoksi myös nuorten työllistymismahdollisuudet ovat heikentyneet.

Ilmastonmuutoksen, luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen sekä luonnonvarojen ylikulutuksen vaikutukset näkyvät myös Uudellamaalla. Uudenmaan tavoitteeksi on edellisessä maakuntaohjelmassa linjattu olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Tähän päästövähennystavoitteeseen pääseminen edellyttää vielä paljon ilmastotyötä, vaikka maakuntamme kasvihuonekaasupäästöt ovatkin pudonneet lähes kolmanneksen viiden viime vuoden aikana. Tärkeimmät syyt pudotukselle ovat olleet kaukolämmön puhdistuminen sekä energiasektorin toimet. Etenkin liikenteen päästöjen vähentämisessä on kuitenkin haettava uusia ja entistä monipuolisempia ratkaisuja. Myös yhdyskuntarakenteen kehittämisessä tulee huomioida metsien hiilinielujen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Keskeistä on minimoida maankäytön muutoksista aiheutuva metsäkato, joka Uudellamaalla on viime vuosina ollut merkittävää.

Uusimaa kasvaa tulevaisuudessa voimakkaasti. Maakunnan suurimpana haasteena onkin ratkaista, miten mahdollistetaan väestön ja työpaikkojen määrän kasvu mahdollisimman kestävällä tavalla. Kasvun hallinta edellyttää riittävästi kohtuuhintaisia ja monenlaisiin elämäntilanteisiin soveltuvia asuntoja, kestäviä liikkumis- ja energiaratkaisuja, uusia elinkeinoja sekä luonnon ja rakennetun ympäristön vetovoimatekijöiden turvaamista. Samalla ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen lisäävät tarvetta monimuotoisille, riittävän laajoille luontoalueille sekä näitä toisiinsa kytkevälle ekologiselle verkostolle.

Uudenmaan tunnuslukuja

1,8 miljoonaa asukasta

31 % Suomen väestöstä

Keskimääräinen väestönkasvu viimeisen 10 vuoden aikana **18 000 asukasta vuodessa**

Väestöennusteen mukaan asukkaita vuonna 2045 **lähes 2,2 miljoonaa**

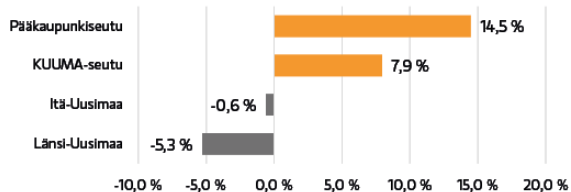

Länsi-Uusimaa

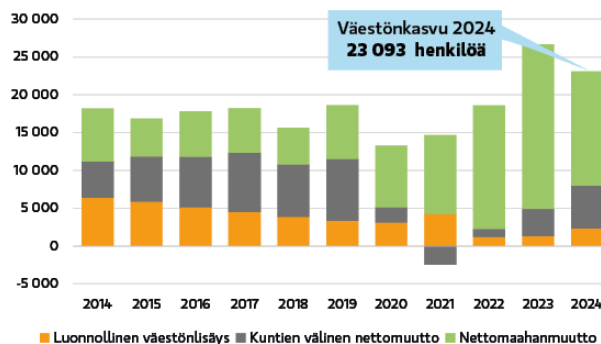
Väestö: 100 449
Väestötiheys: 33 hlö/km²
Väestöllinen huoltosuhde: 71 %
Vieraskielisten osuus: 7 %

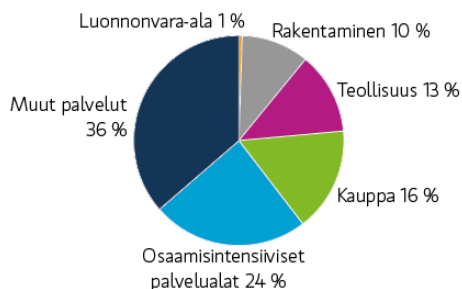
Väestönmuutos seuduittain 10 vuoden aikana

Uudenmaan väestönmuutos 2014–2024

Uudenmaan toimialaprofiili

Väestöstä on

19 % vieraskielisiä
7 % ruotsinkielisiä
74 % suomenkielisiä

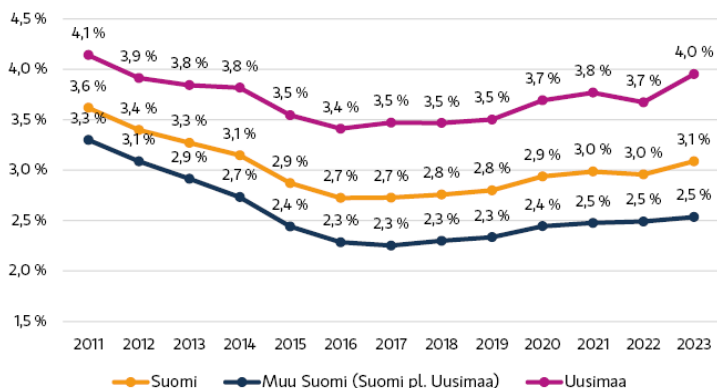
Kaikista Suomen vieraskielisistä **56 %** asuu Uudellamaalla

Ennusteiden mukaan Uudenmaan vieraskielisten määrä kasvaa jopa **340 000 → 700 000** vuoteen 2040 mennessä

BKT asukasta kohden

T&K-menojen osuus BKT:sta 2011–2023

Uudenmaan osuus Suomen
T&K-menoista **51 %**

Uudellamaalla on noin
866 000 työpaikkaa
eli **36 %** koko Suomen työpaikoista

Uudellamaalla vuonna 2024

• **työttömyysaste 8,9 %**,
Suomessa keskimäärin 8,4 %

• **työllisyysaste 73 %**,
Suomessa keskimäärin 72,1 %

Uusimaalaisilla on Suomen korkein koulutustaso

41 % yli 15-vuotiaista on
suorittanut jonkin korkea-
asteen tutkinnon

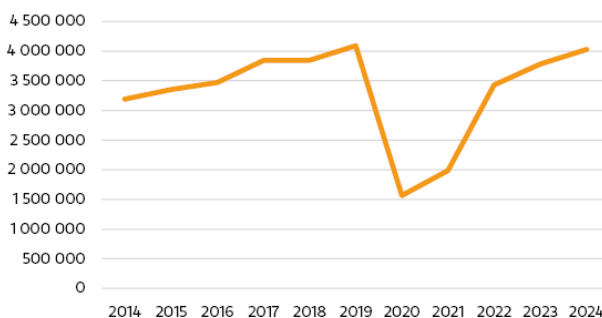
EU:n hyvinvoivin alue
(Regional social progress index 2024)

Ulkomaalaisten
matkailusta

**yli 50 %
kohdistuu
Uudellemaalle**

Uudellemaalle saapuneet matkailijat 2014–2024

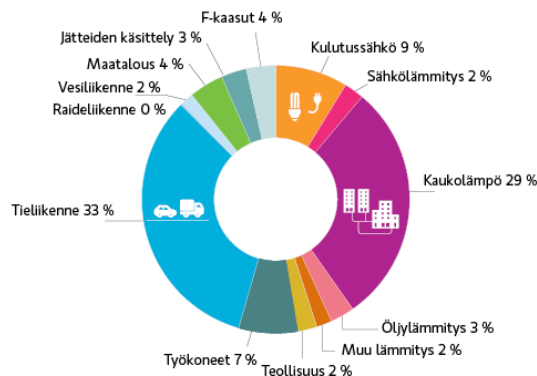
Päästöt asukasta kohden vuonna 2023

Uusimaa **3,2 tonnia** CO₂e/as.
Koko Suomi **4,9 tonnia** CO₂e/as.

Kokonaispäästöjen muutos
Uudellamaalla vuodesta 2005
–39 %

Päästöjen jakauma vuonna 2023

Lähde: Syke

Uudenmaan tulevaisuuden suunnat

Uudenmaan maakuntaohjelma määrittää Uudenmaan kehittämisen suunnan ja tavoitteet seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Maailmanpolitiikan käänteet luovat epävarmuutta ja erilaiset konfliktit ovat viime aikoina vaikuttaneet toimintaympäristöömme kiihtyvällä vauhdilla. Alueen kehittäminen on pitkäjänteistä työtä ja muutokset siinä tapahtuvat usein neljää vuotta pidemmällä aikajänteellä. Siksi meidän on pidettävä mielessä myös kehittämisen kauemmas tulevaisuuteen suuntaavat vaikutukset ja pidempi aikaperspektiivi.

Merkittäviä meihin uusimaalaisiin vaikuttavia muutosvoimia ja ilmiöitä ovat ennen kaikkea ilmastonmuutos ja luontokato, väestönmuutokset (maahanmuutto, väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku ja väestön keskittyminen), teknologian kehitys ja tekoäly sekä näihin kaikkiin liittyvä eriarvoistuminen. Geopoliittisen tilanteen muuttumisen vuoksi olemme huomioineet turvallisuuden eri näkökulmista myös maakuntaohjelmassa. Turvallisuus koskee elinympäristöämme ja fyysisiä olosuhteita, turvallisuuden tunnetta ja yhteiskunnallista vakautta ja myös saavutettavuutta. Muutosvoimiin ja tulevaisuuden mahdollisiin kehityskulkuihin on paneuduttu tarkemmin [Uudenmaan ja Pohjois-Pohjanmaan yhteisessä skenaariotarkastelussa](#). Työssä on hahmotettu Uudenmaan tulevaisuuden mahdollisuuksia vuoteen 2050 saakka. Keskeisten toimintaympäristöä muuttavien trendien ja epävarmuustekijöiden pohjalta muodostettiin neljä Uuttamaata koskevaa skenaariota, jotka on lyhyesti esitelty alla:

Skenaario 1

Globaalin teknologiakehityksen ehdoilla

Teknologinen kehitys ja innovaatiot ratkaisevat ilmastohaasteita. Suuryritysten valta kasvaa ja sääntely kevenee. Suomessa elintaso nousee, mutta yhteiskunta muuttuu kilpailuhenkiseksi. Uusimaa nousee vahvaksi kansainväliseksi alueeksi, mutta väestön keskittyminen pääkaupunkiseudulle heikentää pienempien kuntien elinvoimaa.

Skenaario 2

Euroopan renessanssi

EU on globaalisti merkittävä toimija. Yhdysvallat ja Kiina kamppailevat sisäisten ongelmien kanssa. Ilmastonmuutos uhkaa elinoloja. Toisaalta talouskasvu lisää hyvinvointia ja vähentää yhteiskunnallisia jännitteitä. Uudellamaalla on huipputason innovaatiotoimintaa, mutta osa Uudenmaan kunnista jää jälkeen kasvusta.

Skenaario 3

Näivettymisestä hyvinvointitalouteen

Yhdysvallat ja Kiina ohittavat Euroopan kehityksessä. Uusimaa pysyy Suomen monimuotoisimpana ja kansainvälisimpänä maakuntana. Jatkuvan kasvun sijaan tavoitellaan ihmisten ja luonnon kokonaisvaltaista hyvinvointia. Väestön ikääntyminen, heikko huoltosuhde ja matala talouskasvu pysyvät kuitenkin merkittävinä haasteina.

Skenaario 4

Pakolaiset ja polarisaatio

Maailma kärsii epävakaudesta ilmastonmuutoksen, konfliktien ja heikentyvän EU:n seurauksena. Globaalisti laajat alueet muuttuvat asuinkelvottomiksi, mikä johtaa massiivisiin pakolaisvirtoihin. Populistiset liikkeet vahvistuvat. Väestöryhmien välillä on erilaisia jännitteitä. Heikko talouskehitys vaikeuttaa palveluiden järjestämistä.

Kuva 1. Uudenmaan skenaariot 2050

Myös skenaarioiden mahdollisia vaikutuksia on pohdittu: minkälaisia varautumistarpeita erilaiset muutosvoimat aiheuttavat ja minkälaisia asioita meidän tulee huomioida lyhyemmän aikavälin suunnittelussa, kun katsotaan pidemmälle tulevaisuuteen. Skenaariotyössä nousi esiin seuraavia asioita esiin johtopäätöksinä teemoista, joihin Uudenmaan ainakin tulee panostaa, jotta menestymme tulevaisuudessa ja ne ovat myös olleet taustalla ohjelman tavoitteita määriteltäessä.

- **Uudenmaan kansainvälisen aseman vahvistaminen** kehittämällä yhteistyötä ympäristö-, innovaatio- ja koulutussektoreilla sekä parantamalla alueen saavutettavuutta ja kansainvälisiä matka- ja kuljetusketjuja
- **ilmastopäästöjen vähentäminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen** edistämällä vihreää siirtymää, turvaamalla puhtaan energian saatavuus ja kiertotalousratkaisut. Lisäksi luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden vahvistaminen
- **turvallisuuden ja kriisivalmiuden kehittäminen** vahvistamalla alueellista resilienssiä, terveellistä elinympäristöä, kestävää luonnonvarojen käyttöä sekä tulevaisuuden ruoantuotantoa ja vesivarojen turvaamista
- **kestävän infrastruktuurin varmistaminen** ottamalla käyttöön uusia teknologioita, vahvistamalla liikenneyhteyksiä ja varautumalla sään ääri-ilmiöihin ja turvaamalla kriittinen infrastruktuuri
- **elinkeinoelämän uudistaminen** tukemalla monimuotoista yritystoimintaa, yhteisöllistä yrittäjyyttä ja ekosysteemiyhteistyötä sekä edistämällä kilpailukykyä vihreän siirtymän investoinneilla, TKI-panostuksilla ja työmarkkina-alueen saavutettavuudella
- **työllisyyden parantaminen** lisäämällä osaavan työvoiman saatavuutta, tukemalla maahanmuuttajien työllistymistä sekä kannustamalla yrittäjyyteen ja yritystoiminnan kasvuun
- **koulutuksen ja osaamisen kehittäminen** turvaamalla tasa-arvoiset oppimismahdollisuudet, vahvistamalla jatkuvaa oppimista ja kansalaistaitoja sekä kasvattamalla oppilaitosten digitalisaatiokyvykkyyttä ja vihreän siirtymän teknologista osaamista
- **asukkaiden hyvinvoinnin, tasa-arvon ja kotoutumisen edistäminen** ehkäisemällä eriarvoistumista, tukemalla terveyttä ja elämänhallintaa sekä vahvistamalla monikulttuurisuutta, osallisuutta ja kulttuurista ymmärrystä
- **teknologia- ja tekoälyosaamisen kehittäminen** mm. vihreän siirtymän innovaatioiden ja terveydenhuollon saavutettavuuden parantamiseksi

Uudenmaan visio 2050

Uudenmaan vuoteen 2050 tähtäävä visio on ”Ratkaisujen Uusimaa – Euroopan ympäristöviisain, innovatiivisin ja onnellisin maakunta”.

Euroopan ympäristöviisain maakunta luo ratkaisuja kestävämpään tulevaisuuteen. Tavoitteella Uusimaa näyttää suuntaa ja on etujoukoissa ilmastonmuutoksen hillinnässä. Vuonna 2050 vihreää siirtymää toteutetaan kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla ja jatketaan pitkäjänteistä työtä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi ja ilmastonmuutokseen varautumiseksi ja sopeutumiseksi. Polku ympäristöviisauteen löytyy laajan yhteistyön ja TKI-toiminnalla tuotettavien innovaatioiden avulla.

Euroopan innovatiivisimmalla alueella TKI-toiminta tuottaa ratkaisuja globaaleihin haasteisiin, synnyttää menestyvää liiketoimintaa ja työpaikkoja sekä vahvistaa maakunnan kilpailukykyä kestävä kasvun ja monialaisen yhteistyön kautta. Uudenmaan kansainväliset verkostot ja hyvät yhteydet muualle Eurooppaan turvaavat paitsi Uudenmaan, myös koko Suomen saavutettavuuden ja kansainvälisen kilpailukyvyn. Uusimaa on osaamisen ja koulutuksen edelläkävijä, joka panostaa osaamisen jatkuvaan uudistamiseen ja koulutuksen laadun parantamiseen.

Euroopan onnellisimmalla alueella asukkaiden hyvinvointi luo perustan koko alueen elinvoimalle ja kukoistukselle. Uudellamaalla erilaiset kunnat tekevät yhteistyötä, asuminen on kohtuuhintaista ja hyvät liikenneyhteydet ja saavutettavuus tukevat arkea. Maahanmuuttajat työllistyvät hyvin ja pääsevät sujuvasti osaksi yhteiskuntaa. Nuorten hyvinvointia tuetaan ja heillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet koulutukseen, työllistymiseen ja osallisuuteen.

Painopisteet ja tavoitteet

Maakuntaohjelmassa on kolme painopistettä: Ympäristöviisas Uusimaa, Innovatiivinen Uusimaa ja Onnellisten Uusimaa. Nämä painopisteet ja tavoitteet tukevat Uudenmaan vision ”Ratkaisujen Uusimaa – Euroopan ympäristöviisain, innovatiivisin ja onnellisin maakunta” -toteutumista.

Painopiste 1: Ympäristöviisas Uusimaa

Kärkitavoitteena on, että Uusimaa on Euroopan ympäristöviisain alue. Uusimaa pyrkii olemaan hiilineutraali maakunta vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus, jolloin hiiltä sidotaan päästöjä enemmän. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen on pysäytettävä ja luonnon tilaa parannettava. Luonnonvarojen käyttöä kohtuullistetaan ja kiertotaloutta edistetään aktiivisesti. Samalla lisätään maakunnan toiminta- ja huoltovarmuutta, ympäristöturvallisuutta sekä sopeutumiskykyä ja varautumista ilmastomuutoksen vaikutuksiin.

Kärkitavoite: Uusimaa on Euroopan ympäristöviisain alue.

Mittarit: kasvihuonekaasupäästöjen kehitys, hiilinielut ja luonnonsuojelualueet

Painopiste 2: Innovatiivinen Uusimaa

Kärkitavoitteena on, että Uusimaa on Euroopan innovatiivisin alue. Alueemme toimijat tuottavat uusista ideoista ja innovaatioista ratkaisuja, menestyvää liiketoimintaa, uutta vientiä sekä uusia työpaikkoja. Innovatiivisella Uudellamaalla TKI-toiminta edistää koko maakunnan uudistumista sekä planeetan rajoihin mahtuvaa kasvua. Uudenmaan TKI-toiminnan kehittämiskärjet vastaavat globaaleihin viheliäisiin ongelmiin, joiden ratkaiseminen vaatii monialaista lähestymistä. Uudenmaan kilpailukyky rakentuu uutta luovista yrityksistä, korkeakouluista ja tutkimuslaitoksista sekä kansainvälisesti vetovoimaisista innovaatioekosysteemeistä, jotka houkuttelevat osaajia, yhteistyökumppaneita ja investointeja.

Kärkitavoite: Uusimaa on Euroopan innovatiivisin alue.

Mittari: Regional Innovation Scoreboard

Painopiste 3: Onnellisten Uusimaa

Kärkitavoitteena on, että Onnellisten Uusimaa on Euroopan hyvinvoivin alue. Onnellisten Uusimaa on turvallinen maakunta, jossa asuinalueet eivät ole eriytyneet ja jossa on tarjolla kohtuuhintaista asumista, palveluita, kulttuuria ja lähiluontoa, asukkaiden osallisuus on vahvaa ja sivistys on korkealla tasolla. Julkiset palvelut ja kolmas sektori tukevat yhteistyössä maahanmuuttajien kotoutumista, jotta heidän on helppo päästä osaksi yhteiskuntaa. Uusimaa haluaa olla Suomen paras maakunta oppia, mikä edellyttää panostuksia koulutuksen resursseihin. Nuorten työllistymistä, hyvinvointia ja osallisuutta tuetaan.

Kärkitavoite: Uusimaa on Euroopan hyvinvoivin alue.

Mittari: EU Social Progress Index

Painopiste 1: Ympäristöviisas Uusimaa

Ympäristöviisas Uusimaa taltuttaa ekologista kestävyyskriisiä ja luo ratkaisuja kestävämmälle tulevaisuudelle koko Euroopassa. Vihreä siirtymän edistäminen on toiminnan keskiössä. Kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään ja hiilensidontaa vahvistetaan. Kiertotalouden edistäminen vähentää tuotannon ja kulutuksen aiheuttamaa räsitusta ilmastolle ja luonnolle. Kestävää maankäyttöä, älykästä liikennettä ja ympäristöviisaita elämäntapoja edistetään. Biotalous kehitetään ja ruokajärjestelmää uudistetaan ekologisen kestävyuden rajoissa. Maakunnan ilmastokestävyyttä, toimintavarmuutta ja ympäristöturvallisuutta vahvistetaan. Tuetaan kuntia varautumisessa muuttuviin sää- ja ilmasto-olosuhteisiin sekä kykyä sopeutua ilmastomuutokseen ennakoivasti ja oikeudenmukaisesti. Luontopositiivisuuden edistämiseksi toimitaan aktiivisesti, ja ekologisen kantokyvyn tukemiseen kehitetään uusia toimintatapoja ja yhteisiä mittareita. Ympäristöviisas Uusimaa -painopisteen alla on kolme tavoitetta: (1) luontopositiivinen Uusimaa, (2) hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta ja (3) ilmastokestävä maakunta.

1.1 Luontopositiivinen Uusimaa

Luonnon monimuotoisuus on ihmisen ja muiden lajien elämän perusta. Monimuotoista luontoa tarvitaan muun muassa ruuan tuotantoon, juomaveden puhtauteen ja hiilen sidontaan. Uudellamaalla luonnon köyhtymistä kiihdyttää elinympäristöjen häviäminen ja pirstoutuminen ihmistoiminnan seurauksena, erityisesti väestönkasvun aiheuttamien rakentamispaineiden vuoksi. Viheralueet ja vesistöt altistuvat yhä enemmän ilmaston muutoksille, kulutuksen ja liikenteen vaikutuksille ja muille häiriöille. Luonnon monimuotoisuutta uhkaavat potentiaalisesti myös vihreän siirtymän investoinnit, jotka lisäävät rakentamista myös yhdyskuntarakenteen ulkopuolella. Ohjaamalla vihreän siirtymän hankkeet sijoittumaan yhdyskuntarakenteen yhteyteen vältetään luonnon monimuotoisuuden heikentyminen.

Uudellamaalla tavoitellaan luontopositiivisuutta. Luontopositiivisuus on sitä, että luonnon monimuotoisuus kääntyy kasvusuuntaan, eikä enää heikkene. Käytännössä luontopositiivisuus tarkoittaa, että maankäytön haittaa luonnon monimuotoisuudelle vähennetään, luontoympäristöjen tilaa parannetaan sekä luonnon monimuotoisuutta lisätään soveltuvilla alueilla myös rakennettuun ympäristöön.

Uudellamaalla edistetään EU:n biodiversiteettistrategian toteuttamista, mikä tarkoittaa mm. luonnonsuojelualueiden verkoston täydentämistä vapaaehtoisin keinoin. Uudellemaalle laaditaan muiden maakuntien tavoin luonnon monimuotoisuuden toimintaohjelmaa, jonka avulla edetään kohti kansallisen biodiversiteettistrategian tavoitteita.

Ennallistamisessa pyritään korjaamaan ihmisen aiheuttamia haittoja ja auttamaan luontoa palautumaan elinvoimaiseksi. Luontoarvojen turvaamisessa erityisesti vanhojen metsien säilyttäminen on keskeistä. Ekologisen verkoston toimivuuden kannalta on kiinnitettävä huomiota myös suojeltujen alueiden ulkopuolella olevaan tavanomaisempaan luontoon, jossa ei ole erityisiä suojeltavia arvoja, mutta jotka turvaavat lajiston liikkumista ja ylläpitävät ekosysteemien toimintaa. Myös rakennetun ympäristön, maa- ja metsätalouden sekä muun infrastruktuurin käytössä olevien alueiden tulee osaltaan tukea viheralueiden kytkeytymistä ja monimuotoisuutta. Kokonaisuuden kannalta on tärkeää, että metsien, peltujen ja kaupunkiviheralueiden pinta-alan nettovähenneminen saadaan pysäytettyä ja käännettyä kasvuun.

Luontoympäristöllä on suuri vaikutus ihmisten terveyteen ja hyvinvoinnin kokemukseen. Jokaisella asukkaalla tulee olla mahdollisuus päästä lähiluontoon – se vahvistaa luontoyhteyttä ja luonnon arvostamista. Luontomatkailu ja luonnossa liikkuminen ovat myös vahvoja matkailuvaltteja, joiden potentiaalia ei ole vielä riittävästi hyödynnetty. Ilmaston lämpeneminen voi esimerkiksi houkuttaa yhä enemmän matkailijoita Uudenmaan viileämmälle ilmastovyöhykkeelle. Matkailun tulee olla kestävää ja vastuullista ja huomioida luonnolle koituva rasitus.

Luonnon elpyminen edellyttää ihmisten toiminnan muuttumista kestävämmäksi, mikä taas edellyttää yhteiskunnan ja talouden rakenteiden sekä arvojen ja asenteiden muuttumista. Luontoposiitiivisen kehityksen todentaminen vaatii säännöllistä, nykyistä kattavampaa seurantaa ekosysteemien tilasta ja lajistosta. Lisäksi tarvitaan parempaa ymmärrystä ihmistoimien yhteisvaikutuksista ekosysteemeihin (esimerkiksi luontojalanjälki) sekä ekosysteimirajat ylittäviä toimenpiteitä. Esimerkiksi pelkillä merialueiden ja vesistöjen kunnostustoimilla ei saada aikaan toivottuja pitkäaikaisia vaikutuksia, jos maa- ja metsätalouden aiheuttamaan vesistökuormitukseen ei riittävästi puututa.

Luontokadon pysäyttämiseksi tarvitaan nykyistä yhtenäisempi kannustin- ja säätelyjärjestelmä. On varmistettava, ettei esimerkiksi julkisella rahalla samalla alueella paranneta luonnon tilaa joltain osin ja toista kautta heikennetä sitä. Olennaista on, että haitalliset luontovaikutukset ja riskit tunnistetaan ja että niitä pyritään ensisijaisesti välttämään ja toissijaisesti lieventämään. Vasta viimeisenä keinona on ekologinen kompensaatio, jossa luontoa heikentävä taho hyvittää aiheuttamansa heikennyksen muualla. Luonnonarvomarkkinat luovat taloudellisen kannustimen yritysten ja kuntien vapaaehtoisille luontotoeille. Luontoposiitiivisuuden saavuttamiseksi yrityksille ja kunnille on kehitettävä luonnontilaa parantavia rahoitus- ja hyvitysmalleja. Tarvitaan laajaa yhteistyötä yli kunta- ja maakuntarajojen ja myös kansalaisia kannustetaan osallistumaan luonnon tilaa edistävään toimintaan.

1.2 Hiilinegatiivinen kiertotalousyhteiskunta

Keskeinen syy ilmastomuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen on luonnonvarojen ylikulutus. Uusimaa pyrkii systeemisellä muutoksella kohti hiilinegatiivista kiertotalousyhteiskuntaa, joka luo oikeudenmukaista hyvinvointia ympäristön asettamissa rajoissa. Uudellamaalla jatketaan aktiivista työtä hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi. Sen jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus, eli tilanne, jossa hiilinielujen tulee olla pysyvästi päästöjä suuremmat.

Kiertotalousyhteiskunnan rakentamisessa tavoitteena on vähentää raaka-aineiden käyttöä, hyödyntää jo käytössä olevia materiaaleja ja tuotteita viisaammin, lisätä niiden arvoa, kehittää jaettuja palveluita sekä parantaa aineetonta elämänlaatua. Kiertotalousyhteiskunta toimii luonnon kantokyvyn rajoissa. Alueellisen omavaraisuuden ja resilienssin vahvistaminen tukee myös yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Kulutusperäisiä päästöjä voidaan vähentää, kun julkinen ja yksityinen sektori tekevät kestäviä hankintoja ja kehittävät ympäristöystävällisiä tuotantotapoja. Samalla kulutusta ohjataan suosimaan uudelleenkäyttöä, korjaamista ja jakamista. Uusien tuotteiden hankinnassa tulee suosia vaihtoehtoja, joiden ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Julkisilla hankinnoilla voidaan edistää kiertotaloutta sisällyttämällä hankintoihin päästö- ja luontokriteereitä ja vaatimuksia kierrätettyjen ja uudelleenkäytettävien materiaalien hyödyntämisestä sekä tuotteiden elinkaaren pidentämisestä.

Fossiilisista polttoaineista luopuminen kasvattaa uusiutuvan sähkön kysyntää. Tulevaisuuden haasteena on varmistaa energian riittävyys ja investointikyky vihreän siirtymän ja sähköistymisen edetessä, asukkaiden hyvinvointi turvaten. Uudellamaalla tuetaan älykkäitä energiaratkaisuja, kuten uusiutuvan energian tuotantoa, energian varastointia ja eri energiasektoreiden yhdistämistä. Samalla hillitään energiantarvetta energiatehokkuuden ja kulutuksen vähentämisen avulla. Myös hukkalämpöjen

hyödyntämistä sekä biokaasun ja vetyratkaisujen kehittämistä liikenteen ja teollisuuden tarpeisiin edistetään. Tavoitteena on rakentaa energijärjestelmiä, jotka vahvistavat Uudenmaan asemaa vihreän siirtymän edelläkävijänä ja tukevat vetytaloutta erityisesti teollisuuden ja liikenteen alalla sekä energian varastoinnissa. Uusiutuvan energian tuotantoa voidaan lisätä paikallisesti taloyhtiöissä esimerkiksi aurinko- ja bioenergian avulla.

Rakentamisen ilmastovaikutuksia voidaan vähentää merkittävästi käyttämällä vähäpäästöisiä ja resurssiviisaita ratkaisuja koko rakennuksen elinkaaren ajan. Tavoitteena on hyödyntää nykyistä rakennuskantaa tehokkaammin ja edistää rakentamisen kiertotaloutta. Purkamisen sijaan parannetaan energiatehokkuutta, pidennetään rakennusten käyttöikää ja lisätään vähähiilisten ja kierrätettävien materiaalien käyttöä. Uudisrakentaminen ohjataan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen, mikä vähentää infrastruktuurin tarvetta ja tukee kestävästä liikkumisesta.

Kestävää liikkumista voidaan edistää parhaiten yhdyskuntarakennetta tiivistämällä, ja Helsingin seudulla lisäksi verkostomaista rakennetta tukevalla joukkoliikenteellä. Raideliikenteen tehostamisella vahvistetaan vähähiilisen ja tehokkaan joukkoliikenteen runkoverkkoa. Sujuva joukkoliikenne ja toimivat matkaketjut palvelevat niin asukkaita kuin matkailijoitakin. Siellä, missä joukkoliikenteen järjestämiseen ei ole edellytyksiä, ovat avainasemassa liikkumistarpeen lyhentäminen ja liityntäpysäköinnin kehittäminen. Kävely ja pyöräily ovat kestäviä liikkumismuotoja ja erityisesti seudullisen, yhtenäisen pyörätieverkon kehittäminen on tulevien vuosien tavoitteissa.

Liikenteen ympäristöviisautta ja energiatehokkuutta kehitetään myös digitaalisilla ratkaisuilla ja vähäpäästöisillä teknologioilla, esimerkiksi lisäämällä vaihtoehtoisten käyttövoimien, kuten sähkön ja kaasun, infrastruktuuria, eli muun muassa tankkausasemia ja latausverkostoa. Resurssiviisautta ja päästövähennyksiä edistetään liikenteen jakamispalveluilla, vähäpäästöisellä kaupunkilogistiikalla, mikrologistiikalla sekä droneliikenteen kehittämisellä. Datakeskusten ympäristövaikutuksia hallitaan, mukaan lukien energiankulutus, hukkalämmön hyödyntäminen ja sijoittuminen.

Uudellamaalla suurimmat materiaalivirrat liittyvät rakentamiseen, maamassoihin, purkujätteisiin, muoveihin ja tekstiileihin. Niiden hallinta tehostaa toimitusketjuja ja vähentää ympäristövaikutuksia. Logistiikan optimointi ja digitaaliset ratkaisut, kuten paikkatietojärjestelmät ja materiaalipassit mahdollistavat materiaalien tehokkaan keräyksen, lajittelun ja uudelleenkäytön.

Metsät ovat Uudenmaan merkittävin hiilinielu ja hiilen varasto. Laskennallisesti Uudenmaan metsien hiilinielu on tällä hetkellä hyvin pieni ja sen vuoksi tavoitteena on välttää metsäkatoa ja sopeuttaa hakkuiden määrä metsien uudistumiskykyyn. Metsänhoidon käytänteillä lisätään metsien hiilensidontaa ja vähennetään maaperän ilmastopäästöjä. On tärkeää, että metsänomistajille luodaan taloudellisia kannustimia metsien säilyttämiseksi. Hiilinieluja vahvistamalla tuetaan myös luonnon monimuotoisuutta. Suurimmat hiilivarastot esiintyvät monesti samoilla alueilla, joissa on runsaasti luontoarvoja.

Maataloudessa voidaan lisätä hiilensidontaa ja vähentää päästöjä uudistavan viljelyn keinoin, mikä parantaa maaperän terveyttä ja kykyä sitoa hiiltä ja vettä. Tämä tukee laajempaa siirtymää kohti ekologisesti ja taloudellisesti kestävä, uudistavaa ruokajärjestelmää, jossa keskeisiä tekijöitä ovat paikallinen ja vastuullinen ruoantuotanto, vesiresilienssi, eli vesijärjestelmän häiriöihin varautuminen ja sopeutuminen, lähiruuan tukeminen ja ruokahävikin vähentäminen. Julkiset ruokapalvelut, digitaaliset ratkaisut ja biopohjaiset innovaatiot toimivat kiertotaloutta edistävän järjestelmän suunnannäyttäjinä.

1.3 Ilmastokestävä maakunta

Ilmastonmuutoksen eteneminen heijaste- ja suorine vaikutuksineen on yhä keskeisempi osa Uudenmaan kokonaiskestävyyden ja sopeutumiskyvyn hallintaa sekä vihreää siirtymää. Maakunnalle on laadittu alueellinen sopeutumissuunnitelma, joka kokoaa keskeiset sopeutumistarpeet ja toimenpiteet merkittävimpien riskien pohjalta. Sen toteuttaminen tukee ilmastokestävyyttä.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiselle on maailmanlaajuisesti kasvava tarve, mikä luo perustan uusien toimintatapojen, tuotteiden ja palveluiden kehittämislle. Epävakaa maailmantilanne korostaa turvallisuuden ja muihin ympäristöriskeihin varautumisen sekä huoltovarmuuden ja omavaraisuuden kasvavaa merkitystä. Sopeutumisen tulee olla monihyötyistä eli ratkaisulla edistetään samanaikaisesti useiden kestävyystavoitteiden toteutumista. Erityisen tärkeää on, että ilmastonmuutoksen hillintä- ja sopeutumistoimet tukevat ja täydentävät toisiaan aiheuttamatta haittaa luonnolle tai ihmisille.

Koska rakennetulla ympäristöllä on suuri taloudellinen arvo, on tärkeää ehkäistä ilmastonmuutoksen sille aiheuttamia taloudellisia haittoja ja riskejä. Keskeisessä asemassa rakennusten ja infrastruktuurin ilmastokestävyyden parantamisessa ovat kaavoitus, ympäristön suunnittelu, rakentaminen ja uudet teknologiat. Sään ääri-ilmiöiden yleistyessä kriittisen infrastruktuurin eli energia-, vesi-, liikenne- ja viestintäjärjestelmien toimivuus on erityisen tärkeää. Kriittisissä investoinneissa tulee arvioida ilmastovaikutukset niiden koko elinkaaren ajalta ja varmistaa, ettei kohteen arvo tai käyttömahdollisuudet heikkene ilmastonmuutoksen vaikutuksesta.

Viheralueet suojaavat sään ääri-ilmiöiden aiheuttamilta ympäristö- ja terveyshaitoilta ja lisäävät rakennetun ympäristön sopeutumiskykyä sekä laajemmin maakunnan ympäristöturvallisuutta. Rakennusten, kortteleiden ja kaupunginosien luontopohjaisilla ratkaisuilla lisätään samalla viihtyvyyttä, terveyshyötyjä ja luonnon monimuotoisuutta. Kaupunkialueilla on tärkeä turvata ja kehittää monitoiminnallisia alueita, jotka palvelevat asukkaita myös sopeutumistarkoituksessa. Fyysisten rakenteiden tulee myös vahvistaa yhteisöllisyyttä ja huomioida kaikki väestöryhmät, erityisesti lapset, ikääntyneet ja muut haavoittuvat ryhmät.

Maa- ja metsätalous ovat keskeisiä toimialoja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Ne myös tukevat luonnon monimuotoisuutta, virkistyskäyttöä, luontomatkailua ja maisema-arvoja. Uudistavassa maataloudessa huolehditaan maaperän terveydestä ja vesivarojen riittävyydestä kestäväen ruoantuotannon ohella. Metsillä on tärkeä kaksoisrooli toisaalta teollisuuden raaka-aineena, jonka jalostusarvoa nostamalla voidaan korvata yhä enemmän fossiiliperäisiä tuotteita. Toisaalta metsät ovat korvaamattoman arvokkaita ekosysteemejä, sillä ne vaikuttavat veden kiertoon, pohjavesien muodostumiseen ja lukemattomien lajien elinvoimaisuuteen. Metsät ovat myös tärkeitä ihmisten hyvinvoinnille virkistysympäristöinä ja tarjoavat vetovoimaisia puitteita matkailuelinkeinolle.

Uudenmaan rannikko- ja saaristoluonto on erityisen herkkä ja haavoittuva elinympäristö ilmastonmuutoksen vaikutuksille. Meri- ja rannikkoalueiden suojelua tulee edistää ja yhteistyötä alueen eri toimijoiden välillä vahvistaa. Itämeren ekosysteemien parantaminen edellyttää mantereelta kulkeutuvan ravinnekuormituksen vähentämistä. Meriliikenteeseen liittyy merkittäviä ympäristö- ja turvallisuusriskejä, joiden ennaltaehkäisyyn ja varautumiseen tulee kiinnittää yhä enemmän huomiota ja resursseja. Toisaalta merilogistiikan ja satamatoimintojen kehittäminen on tärkeää Uudenmaan ja koko Suomen taloudelle ja huoltovarmuudelle.

Vesiresilienssin vahvistaminen on keskeinen osa Uudenmaan ilmastokestävyyden ja kriinkestävyyden kehittämistä. Veden kiertokulun ennallistaminen, älykkäät ratkaisut ja kriittisen vesi-infrastruktuurin suojaaminen on keskeistä ilmastonmuutoksen, kuivuuden ja tulvariskien hallinnassa. Puhtaan veden ja energian saatavuus on yhteiskunnan sopeutumiskyvyn kannalta olennaista. Vihreään siirtymään

pohjautuva teollisuus lisänee jatkossa puhtaan käyttöveden kysyntää, mikä tulee huomioida vesihuollon kapasiteetissa ja veden kokonaisriittävydessä. Sähkönkulutuksen kasvu edellyttää kysynnän ja tarjonnan riittävää tasapainoa, jotta sähkön saatavuus ja hinta voidaan pitää kaikille käyttäjille kohtuullisena.

Sopeutuminen on jatkuva prosessi, jolla pyritään hallitsemaan epävarmuutta, sekä välttämään inhimilliset vahingot ja taloudelliset menetykset. Uusinta tietoa hyödyntämällä voidaan varmistaa sopeutumistoimien oikea-aikaisuus ja kohdentuminen. Sopeutumistoimien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon paitsi tehokkuus ja vaikuttavuus, myös sosiaalinen ulottuvuus. On varmistettava, että sopeutumisen toimet eivät vahvista eriarvoisuutta vaan päinvastoin luovat oikeudenmukaisempaa yhteiskuntaa. Erityisesti haavoittuvimpien ryhmien tarpeet tulee huomioida, ja kaikille on taattava yhtenäiset mahdollisuudet välttää muutosten kielteisiltä vaikutuksilta. Muutoksista koituvat hyödyt tulee jakaa oikeudenmukaisesti.

Ympäristöturvallisuuteen tulee panostaa, jotta ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyvät riskit eivät vaaranna yhteiskunnan toimivuutta ja turvallisuutta. Uudellamaalla tämä kytkeytyy etenkin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, kansainvälisiin toimitusketjuihin ja energiamurrokseen.

Ympäristöturvallisuutta voidaan vahvistaa edistämällä kiertotaloutta, uusiutuvan energian käyttöä ja paikallisia ratkaisuja ravinnekiertoon ja materiaalien hyödyntämiseen. Näin vähennetään riippuvuutta tuontiraaka-aineista ja parannetaan huoltovarmuutta. Yhteiset ratkaisut, jotka samanaikaisesti vähentävät ympäristöriskejä, vahvistavat huoltovarmuutta, luovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja parantavat koko alueen resilienssiä.

Painopiste 2: Innovatiivinen Uusimaa

Uudenmaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta (TKI) kehittää ratkaisuja globaaleihin haasteisiin ja luo mahdollisuuksia maakunnan menestykselle. Innovaatiotoiminnassa aluekehittämisen resursseja ja rahoitusta suunnataan erityisesti Uudenmaan TKI-toiminnan kehittämiskärkeen. Julkisen ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä edistetään ja yritysten kasvua, uudistumista ja kansainvälistymistä tuetaan. Tavoitteena on nostaa Uudenmaan koulutustasoa ja lisätä jatkuvaa oppimista sekä koulutuksen resursseja. Kansainväliseen toimintaan panostamalla uusimaalaista osaamista tehdään tunnetuksi maailmalla ja menestytään kansainvälisessä kilpailussa osaavasta työvoimasta. Innovatiivinen Uusimaa -painopisteen alla on kolme tavoitetta: (1) Euroopan innovaatiotoiminnan vauhdittaja, (2) verkostoilla elinvoimaa ja (3) osaajien Uusimaa.

2.1 Euroopan innovaatiotoiminnan vauhdittaja

Uusimaa tavoittelee asemaa Euroopan innovatiivisimpana alueena mahdollistamalla innovaatiotoimintaa sekä panostamalla pk-yritysten innovaatiomahdollisuuksiin ja koulutustason nostoon. Tavoitteena on vahvistaa Uudenmaan tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja kaupunkien kokeilu ympäristöjä sekä innovaatioalustoja, joissa tehdään kansainvälisesti kiinnostavaa ja korkeatasoista tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa.

Älykäs erikoistuminen on eurooppalaisten alueiden innovaatiopolitiikkaa, jossa alueet tunnistavat keskeiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa. Uudenmaan liitto on määritellyt yhdessä TKI-toimijoiden kanssa maakunnan TKI-toiminnan kehittämiskärjet, eli älykkään erikoistumisen kärjet, jotka liittyvät isoihin maailmanlaajuisiin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, väestön ikääntymiseen ja eriarvoistumiseen sekä turvallisuuden järkkymiseen. TKI-toiminnan kärkiä tuetaan alueellisesti ennen kaikkea tutkimus- ja kehitystoiminnan alkuvaiheessa, sekä ekosysteemien kehittämisessä. Pyrkimyksenä on toiminnan skaalaaminen kansainväliseksi, EU-tasoiseksi toiminnaksi, johon alueella voi hakea aktiivisesti sekä kansallista että EU:n TKI-rahoitusta.

Kuva 2. Uudenmaan TKI-toiminnan kärjet

Kestävyysratkaisujen fokuksessa ovat Ympäristöviisasta Uuttamaata tukevat menetelmät, erityisesti bio- ja kiertotalous, uudet energiamuodot ja vetyosaaminen sekä sininen bioteknologia. Biotalous hyödyntää uusiutuvia luonnonvaroja ja edistää innovatiivisia ratkaisuja. Kiertotalouden innovaatiotoiminta perustuu tuotteiden ja materiaalien kierrättämisen tehostamiseen. Vetyosaaminen liittyy puhtaaseen energiantuotantoon ja logistiikkaan ja on olennainen askel kohti hiilinegatiivista tulevaisuutta. Sininen bioteknologia puolestaan tutkii meren eliöitä ja niiden hyödyntämistä uusien tuotteiden, kuten kemikaalien, elintarvikkeiden, lääkkeiden ja energialähteiden kehittämisessä.

Uudistavan ruokajärjestelmän kokonaisuuteen kuuluvat uudistava viljely ja ruoantuotanto, elintarviketuotannon innovaatiot, solumaatalous sekä vaihtoehtoiset proteiinit. Uudellamaalla on tunnistettu tarve uudistaa ruokajärjestelmää sekä havaittu ruoantuotannon kehittämispotentiaali TKI-toiminnassa. Uudenmaan liiton uudistavan ruokajärjestelmän vision ja toimenpiteiden kokonaisuuden tavoitteena on vahvistaa ruokaturvaa, omavaraisuutta sekä koko ruoka- ja elintarvikeketjun kilpailukykyä uusien innovaatioiden avulla. Tavoitteena on, että Uusimaa kehitty innovatiiviseksi ja kestäväksi elintarviketuottajaksi sekä -jakelijaksi, ja että ruoantuotannon innovaatioista saadaan uusi vientituote.

Hyvinvoinnin ja terveysratkaisujen strategisen kärjen alle kuuluvia teemoja ovat ennaltaehkäisevät terveysratkaisut, mielen hyvinvointi, terveystekniikat, terveys- ja lääkeala sekä digitaaliset ratkaisut, erityisesti tekoälyn hyödyntäminen terveydenhuollossa. Hyvinvoinnin ja terveysratkaisujen saralla Uudellamaalla on merkittävää potentiaalia, erityisesti terveydenhuollon teknologioissa ja digitaalisissa palveluissa. Sosiaali- ja terveysalalla tarvitaan runsaasti työvoimaa ja digitaalisilla ratkaisuilla voidaan osittain pyrkiä vähentämään työvoiman tarvetta. Uudellamaalla on yksi Euroopan tuotteliaimmista alan tutkimus- ja koulutusyhteisöistä, jossa tutkimus, koulutus ja terveydenhuolto yhdistyvät kokonaisuudeksi.

Luovien alojen strategisen kärjen alle kuuluvat luovat palvelut ja muotoilu, AV- ja peliala sekä laajennettu todellisuus (XR, extended reality). Luovien alojen TKI-toiminnan vahvistaminen tarjoaa

Uudellamaalla merkittäviä mahdollisuuksia. Teknologia on yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämisen väline, mutta se tarvitsee rinnalleen myös luovuutta. Teknologian lisäksi vähintään yhtä tärkeitä ovat yhteiskunnallisia ongelmia ratkovat sosiaaliset innovaatiot. Uudenmaan taiteen ja luovien alojen opetusta tarjoavat korkeakoulut sekä laaja yrityskehitys mahdollistavat teeman kehittämisen kohti eurooppalaista kärkeä. Luovien alojen osaajat ja työpaikat ovat Suomessa keskittyneet Uudellemaalle. Taiteen ja kulttuurin tulee olla osana opetusta varhaiskasvatuksesta lähtien läpi koko opintopolun, jotta se muodostaa pohjan suomalaiselle innovaatiotoiminnalle. Luova ajattelu on kansalaistaito, joka auttaa kehittämään ratkaisuja viheliäisiin ongelmiin.

Murrokselliset teknologiat ovat keskeisiä mahdollistajia kaikille toimialoille. Strategisen kärjen alle kuuluvat tekoäly- ja kvanttitekniikat, puolijohde-, avaruus- ja energiatekniikat sekä kaksoiskäyttökoneiden ratkaisut. Murroksellisilla teknologioilla tarkoitetaan teknologisia innovaatioita, jotka syrjäyttävät markkinoilla vallitsevan teknologian ja voivat muuttaa kokonaisen toimialan dynamiikkaa. Ne voivat myös tukea siirtymää hiilinegatiiviseen kiertotalousyhteiskuntaan. Uusimaa on kansainvälinen edelläkävijä tekoäly- ja kvanttitekniikoiden saralla, minkä lisäksi meiltä löytyy vahvaa osaamista puolijohde-, avaruus- ja energiatekniikassa. Uudellamaalla on myös potentiaalia vahvistaa asemaamme kaksoiskäyttökoneissa, jotka luovat ratkaisuja sekä siviili- että puolustusteollisuuden käyttöön. TKI-toiminnalla onkin tärkeä merkitys myös turvallisuushaasteiden ratkaisemisessa.

Uudenmaan TKI-toiminnan kärkien vahvistaminen edellyttää kansallisia ja alueellisia panostuksia TKI-toimintaan, Uudenmaan EU-rahoitusosuuden kasvattamista sekä kotimaisten ja kansainvälisten yritysten ja investointien lisäämistä. Uudellemaalle saadut ulkomaiset TKI-investoinnit ovat toistaiseksi olleet vähäisiä, joten näiden houkutteluun on jatkossa panostettava. Myös kansainvälinen saavutettavuus on keskeinen tekijä investointien kannalta, ja sen parantaminen on tärkeää koko Suomen kilpailukykyä takaamiseksi.

2.2 Verkostoilla elinvoimaa

Uudenmaan tulevaisuuden elinvoima ja kilpailukyky rakentuvat laaja-alaisessa, kuntarajat ylittävässä yhteistyössä, joka yhdistää oppi- ja tutkimuslaitokset, yritykset sekä julkisen ja yksityisen sektorin toimijat. TKI-toiminnalla on ratkaiseva merkitys elinkeinoelämän uudistumisessa ja yritysten tuottavuuden kasvussa.

Vihreän siirtymän, kiertotalouden ja TKI-toiminnan mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä sekä Uudenmaan alueella että valtakunnallisesti eri toimijoiden kesken. Julkisen sektorin roolina on luoda ennakoiva ja innovaatioita suosivat toimintaympäristö sekä tarjota tarvittavat rakenteet. Yksityinen sektori puolestaan tuo markkinalähtöisyyttä ja riskinottoa. Tavoitteena on, että Uudellamaalla niin pienet kuin suuretkin kunnat ja yritykset pääsevät mukaan innovaatioverkostoihin ja -toimintaan. Tämä tukee uusien teknologioiden hyödyntämistä kestävyysmurroksen toteuttamisessa, hyvinvoinnin edistämässä sekä kestävästä kasvusta lähtien.

Yhteistyöverkostojen vahvistaminen on erityisen tärkeää alueen pienille ja keskisuurille yrityksille, joilla harvoin on resursseja laajamittaiseen tutkimus- ja kehitystoimintaan. Yritysten syntyä, kasvua ja kansainvälistymistä tulee tukea monipuolisilla yrityspalveluilla, jotka kattavat koko yrityksen elinkaaren, perustamisesta kasvuun ja omistajanvaihdoksiin saakka. Yrityspalveluiden tulee olla asiakaslähtöisiä, ja palveluita järjestävien tahojen välinen tiedonvaihto ja yhteistyö on tärkeää toteuttaa sujuvasti. Keskeistä on kyky tunnistaa ne yritykset, jotka hyötyvät palveluista eniten, riippumatta yrityksen koosta, toimialasta tai elinkaaren vaiheesta. Tämä edellyttää paikallisen yrityskehityksen tuntemusta sekä kykyä hyödyntää eri palvelutarjoajien osaamista ja rahoitusmahdollisuuksia. Yritykset eivät voi kasvaa tai kansainvälistyä ilman riittävää, osaavaa työvoimaa: myös työllisyyden ja työllistämisen edistämiseen tulee panostaa osana yrityksille tarjottavia palveluita.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan hyödyt leviävät kokeilujen kautta. Kokeilutoiminnan lisäämiseksi Uudellamaalla tulee mahdollistaa kokeiluja eri teemoissa sekä tarjota tiloja tähän tarkoitukseen. Oppi- ja tutkimuslaitosten sekä yritysten välinen yhteistyö on testaus- ja kokeilutoiminnan kannalta merkittävää. Uudellamaalla panostetaan innovatiivisiin testaus- ja kokeilu ympäristöihin, joissa yritykset, opiskelijat ja tutkijat pääsevät käytännössä testaamaan innovaatioitaan. Myös kuntien julkiset hankinnat voivat osaltaan edistää innovatiivisia kokeiluja ja ratkaisuja ja tuoda samalla suomalaisille yrityksille referenssejä, joita tarvitaan globaaleilla markkinoilla. Kolmannen sektorin yhdistys-, järjestö- tai osuuskuntatoiminnalla on tärkeä rooli maakuntaohjelmaa tukevien paikallisten ratkaisujen toteuttamisessa. Kuntien ja kaupunkien on järkevää tukea tätä alhaalta päin tapahtuvaa kokeilu- ja innovaatiotoimintaa.

Kansainväliset hankkeet, kumppanuudet ja verkostot tarjoavat pääsyn uusimpaan tutkimustietoon ja mahdollisuuden testata innovaatioita. Samalla ne tukevat uusien yritysten, osajien ja investointien houkuttelua Uudellemaalle, kun alueen vahvuuksia ja mahdollisuuksia tuodaan esiin kansainvälisissä yhteyksissä. TKI-toimijat tarvitsevat tietoa eri rahoituslähteiden hyödyntämisestä ja hankekonsortioiden rakentamisesta. Uusimaalaisten toimijoiden osallistumista kansainvälisiin verkostoihin ja hankkeisiin tuetaan muun muassa EU-rahoitus- ja hankeneuvonnalla.

Uudenmaan huippuosaamista kannattaa myös markkinoida. Systemaattinen yhteistyö vahvistaa Uudenmaan veto- ja pitovoimaa ja edistää alueen kasvua ja elinvoimaa. Kunta- ja työllisyysalueet ylittävää yhteistyötä tarvitaan erityisesti tuotannon ja työvoiman tarpeisiin vastaamiseksi.

Haluamme vahvistaa elinkeinoklustereita kaikkialla Uudellamaalla, tunnistaa yhdessä potentiaalisia alueita vihreän siirtymän investoinneille ja elinkeinojen toiminnoille sekä varmistaa, että kehittämishankkeiden hyödyt ja haitat jakautuvat tasaisesti. Tätä työtä tukee myös valmistelussa oleva innovatiivinen Uudenmaan vihreän siirtymän [VISIO-kaava](#). Vihreän siirtymän teemakaavalla ja kaavaan liittyvällä täsmennys- ja profilointityöllä voidaan tukea Uudenmaan kuntien kaavoitusta, auttaa varaamaan potentiaalisia alueita vihreän siirtymän toiminnoille sekä houkutella näihin liittyviä investointeja alueelle. Myös Uudenmaan keskeisten raidehankkeiden (Itärata, Länsirata, Lentorata ja Tallinna-tunneli) edistäminen on tärkeää, koska ne laajentavat työmarkkina-aluetta ja lisäävät alueemme houkuttelevuutta investointien näkökulmasta.

2.3 Osajien Uusimaa

Uudenmaan TKI-toiminnan kasvattaminen, elinkeinojen uudistuminen sekä innovatiivisten ratkaisujen luominen niin korkeakouluissa kuin yrityksissäkin vaativat osaavaa työvoimaa. Koulutus- ja osaamistason nostaminen edellyttää kansallisesti riittäviä resursseja. Resursseja tarvitaan myös korkeakoulujen TKI-toimintaan, jotta saadaan taattua tulevaisuuden osajien koulutus ja integroituminen työelämään.

Vahva korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyöhön perustuva TKI-toiminta huippukeskittymineen auttaa luomaan korkeaa osaamista vaativia työpaikkoja ja houkuttelemaan Uudellemaalle ulkomaisia investointeja sekä osajia. Uudellamaalla tulee kehittää toisen asteen oppilaitosten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten tiiviimpään yhteistyöhön uudenlaisia malleja, jotka kasvattavat alueen osaamista ja varmistavat osaavan työvoiman saamisen. TKI-toiminnassa korostuu myös luovuuden merkitys: riippumatta koulutustaustasta tai alasta, luovuus auttaa synnyttämään radikaaleja innovaatioita.

Uudenmaan korkeakouluihin ja muihin oppilaitoksiin hakeudutaan opiskelemaan myös muualta Suomesta ja ulkomailta. Uudellamaalla korkeakoulujen aloituspaikkoja on vähemmän kuin muualla maassa suhteessa nuorten määrään. Koulutuspaikkoja on tästä syystä lisättävä ja resursseja kokonaisuudessaan vahvistettava, jotta koulutuksen laadusta ei jouduta tinkimään.

Koulutuksen laatuun ja työelämävastaavuuteen panostamalla voidaan varmistaa, että työnantajat löytävät tarpeitaan vastaavia työntekijöitä entistä sujuvammin. Koulutustason nousu on Suomessa pysähtynyt ja olemme pudonneet koulutustasossa jo OECD-maiden keskiarvon alapuolelle. Koulutustason nostaminen lisää tuottavuutta ja innovaatiokykyä sekä vahvistaa Uudenmaan yritysten kilpailukykyä. Valmistuvien opiskelijoiden osaamisen tulee vastata työelämän tarpeisiin, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä oppilaitosten ja työnantajien välillä. Monipuolinen yritys yhteistyö opintojen eri vaiheissa, urapalveluiden vahvistaminen, mentorointiohjelmien tarjoaminen sekä muut oppilaitosten ja yritysten välisten yhteyksien syntymistä tukevat toimenpiteet edesauttavat opiskelijoiden sujuvaa siirtymistä työelämään opintojen päätyttyä.

Työmarkkinoiden kohtaantoa on parannettava vahvistamalla työelämän ja koulutuksen vuoropuhelua osaamistarpeista. Jatkuvan oppimisen varmistamiseksi tulee työelämässä panostaa oppimiseen, aikuiskoulutukseen ja kaikkeen osaamisen kehittämiseen oppilaitosten ja työnantajien sujuvassa yhteistyössä. Oppivat ja uudistuvat organisaatiot ja yritykset tuovat kilpailukykyä koko Uudellemaalle. Jatkuvaan oppimiseen panostaminen on työssä jaksamisen ja työurien pidentämisen kannalta entistä tärkeämpää väestön vanhetessa. Teknologian ja tekoälyn kehityksessä mukana pysyminen vaatii osaamisen jatkuvaa päivittämistä ja kykyä oppia uutta. Digitaidot, ongelmanratkaisutaidot ja vuorovaikutusosaaminen ovat keskeisiä kansalaistaitoja, joiden riittävän tason ylläpitäminen tulee varmistaa kaikille uusimaalaisille.

Kansainväliset opiskelijat ovat Uudellemaalle voimavara. Jotta koulutetut osaajat eivät lähde täältä pois, on panostettava heidän työllistymiseensä ja Uudellemaalle asettautumiseensa valmistumisen jälkeen. Uudenmaan työvoimatilannetta parannetaan osaltaan lisäämällä työperäistä maahanmuuttoa ja helpottamalla kansainvälisten osaajien maahantuloa sekä asettautumista. Työperäistä maahanmuuttoa tarvitaan monella alalla, erityisesti pääkaupunkiseudulla, mutta myös muualla Uudellamaalla.

Viimeaikaiset kansallisen tason maahanmuuttopolitiikan tiukennukset ovat vähentäneet Suomen houkuttelevuutta työperusteisen maahanmuuton kannalta. Kilpailemme osaavasta työvoimasta muiden Itämeren metropolien kanssa, ja siksi työperäisen maahanmuuton edistäminen Uudellamaalla on ratkaisevan tärkeää koko Suomen kannalta. Kansainvälisten osaajien houkuttelu, asettautumisen tukeminen, sekä maahanmuuttajien osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen edellyttävät laajaa, erityisesti julkisen sektorin toimijoiden yhteistyötä, sekä maahanmuuttopolitiikkaa, joka viestii kansainvälisille osaajille avoimuutta ja houkuttelee heitä Suomeen.

Painopiste 3: Onnellisten Uusimaa

Uusimaa on monimuotoinen metropolimaakunta, jossa erilaiset kunnat tekevät yhteistyötä. Asukkaiden hyvinvointia, turvallista arkea ja osallisuutta vahvistetaan. Kohtuuhintainen asuminen, toimivat liikenneyhteydet ja hyvä saavutettavuus tukevat alueen elinvoimaa ja ehkäisevät alueellista eriytymistä. Uusimaa on avoin uusille asukkaille, ja maahanmuuttajien kotoutumista edistetään palveluilla sekä kielen oppimisen ja osallistumisen mahdollisuuksilla. Lasten ja nuorten hyvinvointiin, koulutukseen ja osallisuuteen panostetaan, jotta kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään tulevaisuuteen. Nuorten tulevaisuususkoa vahvistetaan, ja mielenterveyden haasteita, yksinäisyyttä ja syrjäytymistä ehkäistään. Nuorten työllisyyttä tuetaan koulutuksen ja työelämän yhteistyöllä. Onnellisten Uusimaa -painopisteen alla on kolme tavoitetta: (1) monimuotoinen metropolimaakunta, (2) hyvä maakunta kotoutua ja (3) työtä ja hyvinvointia nuorille.

3.1 Monimuotoinen metropolimaakunta

Uusimaa on Suomen ainoa metropolimaakunta, jossa suuret kaupungit, kasvavat kehyskunnat ja elinvoimainen maaseutu muodostavat omaleimaisen kokonaisuuden. Kuntien välistä yhteistyötä, saavutettavuutta ja vuorovaikutusta lisäämällä tuetaan tätä kaupunkien ja maaseudun läheisyyttä, joka on Uudenmaan vahvuus. Uudenmaan monimuotoisuus näkyy maakunnan eri alueiden väestökehityksessä, elinkeinorakenteessa ja taloudellisissa eroissa. Pienten kuntien ja paikallisten toimijoiden elinvoimaisuutta tuetaan aktiivisella yhteistyöllä ja verkostoitumisella.

Asukkaiden hyvinvointi on onnellisten Uudenmaan perusta. Osa kuntien aiemmista tehtävistä on siirtynyt hyvinvointialueiden vastuulle, mutta edelleen lähes kaikki kuntien tehtävistä sivistys- ja elinvoimapalveluista tekniseen toimeen liittyvät asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Uudenmaan liitto tukee kuntia tehtävien toteuttamisessa ja myös yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa on keskeistä. Asukkaiden hyvinvointia tuetaan huolehtimalla palveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta, tarjoamalla työllisyys-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluilla, ylläpitämällä toimivaa julkista liikennettä ja tukemalla kansalaistoimintaa. Kuntien monipuolinen palvelutarjonta, tapahtumat ja luonto lisäävät kuntien veto- ja pitovoimaa ja houkuttelevat asukkaiden lisäksi myös matkailijoita. Matkailu elinkeinona vahvistaa Uudenmaan kuntien elinvoimaisuutta. Luonto on uusimaalaisille voimavara ja terveyden lähde, maakunnassa vahvistetaan luontoympäristöjen saavutettavuutta ja luonnon hyvinvointivaikutusten hyödyntämistä.

Yhteisöön kuuluminen vahvistaa luottamusta muihin ihmisiin ja on siten osa yhteiskunnallisen eheyden rakentamista. Turvallisuus Uudellamaalla vahvistuu ehkäisemällä syrjäytymistä, rasismia, kiusaamista ja väkivaltaa, huomioiden erityisesti naisiin kohdistuva väkivalta. Mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaan moniäänisesti ja ilmaista vapaasti erilaisia mielipiteitä esimerkiksi mediassa tai mielenosoituksissa sekä erilaiset aktivismin muodot ovat osoituksia demokratian toimivuudesta. Erilaisten näkemysten salliminen osana julkista keskustelua vahvistaa luottamusta valtiovaltaan ja osaltaan myös suojaa yhteiskuntaa järjestäytyneeltä väkivaltaiselta radikalisoitumiselta ja ekstremismiltä.

Varautuminen erilaisiin kriisi- ja poikkeustilanteisiin on entistä tärkeämpi kansalaistaito, joka vahvistaa yhteiskunnan kriisinkestävyttä. Poikkeustilanteet voivat liittyä yhteiskunnan infrastruktuuriin haavoittuvuuteen, kuten vesi-, sähkö- ja tietoliikennekatkoihin, tai luonnonilmiöistä johtuviin

ääriolosuhteisiin. Myös pandemiat ja sotilaalliset uhat voivat aiheuttaa poikkeustilanteita. Varautuminen edellyttää valmiuksia, osaamista ja ymmärrystä kriiseistä, poikkeusoloista ja häiriötilanteista sekä niiden vaikutuksista. Se on kykyä ennakoida onnettomuus-, poikkeus- ja vaaratilanteita, toimia niissä ja sopeutua niihin. Näitä taitoja ja valmiuksia tulee vahvistaa.

Asuinympäristön turvallisuutta ja asukkaiden osallisuutta vahvistetaan lähidemokratialla, kunnan ja asukkaiden välisellä vuoropuhelulla ja yhteistyöllä. Asukkaiden mahdollisuudet vaikuttaa oman ympäristönsä suunnitteluun, esimerkiksi kaavaprosesseihin on tärkeää, koska se paitsi vahvistaa kiinnittymistä asuinalueeseen, myös tekee ratkaisusta paremmin asukkaiden tarpeita vastaavia. Yhteisöllisyys ja osallisuus toiminnassa ja päätöksenteossa motivoivat oman elinympäristön vaalimiseen.

Uudellamaalla, erityisesti pääkaupunkiseudulla, kohtuuhintaisen asumisen puute on merkittävä haaste, joka vaikuttaa sekä asukkaiden arkeen että alueen elinvoimaan. Hyvän asumisen lähtökohta on, että asuminen on kohtuuhintaista, asunto sopii elämäntilanteeseen ja sen sijainti tukee arjen sujuvuutta. Tämä vaatii alueellisten erityispiirteiden huomioimista ja kuntarajat ylittävää yhteistyötä. Kuntien taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä maapolitiikka lisää monipuolista asuntotarjontaa ja vahvistaa kunnan elinvoimaa, taloudellista vakautta ja hyvinvointia. Työvoiman ja palveluiden saatavuus edellyttää, että asuntoja on saatavilla lähellä työpaikkoja ja työpaikoille on hyvät liikenneyhteydet. Asuntotarjontaa on kehitettävä tasapuolisesti koko maakunnassa, ja uudis- sekä täydennysrakentamisella on mahdollista tasapainottaa alueiden väestörakennetta ja ehkäistä alueiden eriytymistä. Asuinalueiden eriytymisen ehkäisyyn ja turvallisuuteen voidaan vaikuttaa panostamalla viihtyisyyteen, kohtuuhintaisten asuntojen ja palvelujen saatavuuteen sekä toimiviin liikenneyhteyksiin.

Uudenmaan saavutettavuuden ja liikenneyhteyksien parantaminen on välttämätöntä alueen elinvoiman, ympäristön kestävyys ja asukkaiden hyvinvoinnin kannalta. Saavutettavuuden parantamiseksi merkittävässä roolissa ovat liikenteen lisäksi alueen tietoliikenneyhteydet, kyberturvallisuus sekä digiosaamisen varmistaminen. Saavutettavuuteen tulee panostaa myös Uudenmaan turvallisuuden ja huoltovarmuuden takaamiseksi.

Tiivis ja hyvin kytkeytynyt yhdyskuntarakenne vähentää liikkumisen tarvetta ja parantaa palveluiden saavutettavuutta. Kaavoituksella ja liikennejärjestelmäsunnittelulla mahdollistetaan asukkaiden sujuva arki myös ilman autoa, mikä lisää sekä ympäristö- että terveyshyötyjä. Seudullista pyörätieverkostoa vahvistetaan ja siirtymää autoista pyöräilyyn helpotetaan. Kestävien liikkumisvaihtoehtojen tulee olla helppoja ja edullisia, jotta ne ovat kaikkien uusimaalaisten ulottuvilla.

3.2 Hyvä maakunta kotoutua

Uudellemaalle tarvitaan uusia asukkaita, jotta työvoimaa on riittävästi ja palveluita voidaan järjestää myös tulevaisuudessa. On tärkeää ottaa uudet asukkaat perheineen yhteiskunnan täysivaltaisiksi jäseniksi ja edistää myös täällä pidempään asuneiden maahanmuuttajien osallisuutta. Onnistunut kotoutuminen tarkoittaa kielen oppimista, yhteisöön kiinnittymistä, sosiaalisten suhteiden muodostumista ja työllistymistä. Työn tai koulutuksen lisäksi maahanmuuttajilla tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaan. Maahanmuuttoa tulee edistää oikeudenmukaisella politiikalla sekä hyvinvoinnin että maakunnan elinvoiman kannalta. Rakenteellisen syrjinnän kitkeminen, aktiivinen rasismiin vastainen työ ja kunnioittavan ilmapiirin luominen on tärkeää yhteiskunnan eri osa-alueilla, kouluissa, työpaikoilla ja kaikissa sosiaalisissa ympäristöissä. Uudet asukkaat vastaanottavina yhteisöinä on kunnilla tärkeä rooli maahanmuuttajien osallisuuden kokemuksen vahvistamisessa.

Kotoutuminen edellyttää yhteistyötä sekä vastaanottavalta yhteiskunnalta että maahanmuuttajalta. Maahanmuuttajan aktiivinen osallistuminen on tärkeää, mutta myös kotoutumisen palveluiden tulee olla sujuvia ja helposti saavutettavia. Olennaista on suomen tai ruotsin kielen oppiminen ja suomalaisen kulttuurin ja sen sääntöjen ja lakien ymmärtäminen. Hallinnolliset rajat eivät saa hankaloittaa sopeutumista, vaan suomalaisessa yhteiskunnassa tarvittavien tietojen ja taitojen omaksumisen tulee olla helppoa. Toimivat palvelut tukevat sekä asettautumista että kotoutumista, ja ne voivat lisätä alueen houkuttelevuutta. Julkisen sektorin rinnalla myös kolmannella sektorilla on merkittävä rooli kotoutumisen edistämiseksi. Kun kotoutuminen onnistuu, maahanmuuttajat sopeutuvat uuteen ympäristöön ja yhteiskunta puolestaan sopeutuu sen monimuotoistumiseen uusien asukkaiden myötä.

Työ ja yrittäminen ovat parasta kotoutumista. Suomalaiseen yhteiskuntaan kiinnittyminen tapahtuu parhaiten pääsemällä mukaan työelämään tai aloittamalla yritystoiminta. Työyhteisön vastaanottavuus on tärkeää, jotta ulkomaalainen työntekijä tuntee itsensä tervetulleeksi ja viihtyy ja myös jää Uudellemaalle. Työnantajalta tähän tarvitaan rohkeutta sekä asenne- ja toimintatapamuutosta: on pystyttävä joustamaan esimerkiksi suomen kielen taidon vaatimuksista, jos työn tekeminen ei sitä käytännössä vaadi. Vastaavasti englanninkielisiin koulutusohjelmiin opiskelemaan tuleville ulkomaalaisille on lisättävä suomen kielen opetusta, koska työllistyminen opintojen jälkeen edellyttää yleensä vähintään auttavaa suomen kielen taitoa.

Maahanmuuttajanaisten työllisyysaste on usein matalampi kuin miesten. Jotta maahanmuuttajanaiset eivät jää yhteiskunnan ulkopuolelle, myös heidän integroitumiseensa on tärkeää panostaa kieli- ja kotoutumiskoulutuksella. Lasten ja nuorten kotoutumista autetaan tukemalla heidän osallistumistaan varhaiskasvatukseen ja harrastuksiin. Kulttuurilla ja liikunnalla on tärkeä merkitys kotoutumisen kannalta. Paikalliseen kulttuuritoimintaan ja -tapahtumiin sekä liikuntaharrastuksiin osallistuminen edistää maahanmuuttajien yhdenvertaisuutta, suomalaiseen kulttuuriin ja paikallisyhteisöön tutustumista ja sosiaalisten suhteiden luomista.

Maahanmuuttoon liittyy ongelmia, joita ei ole toistaiseksi kyetty ratkaisemaan, esimerkiksi ns. paperittomien asema. Paperittomilla ei ole mahdollisuutta lailliseen työntekoon eikä julkisten palveluiden käyttämiseen ja paperittomat lapset jäävät paitsi koulutuksen niin myös lastensuojelun ulottumattomiin. Toisaalta on tärkeää tunnistaa joihinkin maahanmuuttajayhteisöihin liittyvät vakavat ongelmat, kuten perhe-, seksuaali- ja ns. kunniaväkivalta sekä jengirikollisuus. Näihin ongelmiin tulee puuttua ja niitä tulee pyrkiä ehkäisemään.

3.3 Työtä ja hyvinvointia nuorille

Nuoret ovat tulevaisuuden tekijöitä, joiden hyvinvointia on erityisesti edistettävä. Nuorilla tulee olla mahdollisuudet kouluttautua, työllistyä ja halutessaan perustaa perhe. Työttömyys on Uudellamaalla ollut korkealla tasolla viime vuosina, samoin kuin korkeakoulutettujen ja vastavalmistuneiden työttömyys. Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien NEET-nuorten määrä on Uudellamaalla suhteellisesti suurempi kuin Tukholman, Kööpenhaminan ja Osloon kaupunkiseuduilla. Työ on keskeinen toimeentulon ja hyvinvoinnin edellytys, ja siksi nuorten työllisyyden kohentaminen on ensisijaista. Nuorten yhteiskuntaan kiinnittymisen, itsenäistymisen ja työuran käynnistymisen kannalta työttömyys on erityisen vahingollista. Pitkittyessään työttömyys vaikeuttaa toimeentuloa, koettelee henkistä hyvinvointia ja heikentää itsetuntoa. Nuorten koulutuksen läpäisyastetta ja pääsyä työelämään tuetaan. Koulutuksen ja työelämän yhteistyötä edistetään lisäämällä harjoittelupaikkojen ja kesätyömahdollisuuksien tarjontaa sekä huolehtimalla yrittäjyyskasvatuksesta ja -koulutuksesta. Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakkoinnilla koulutus suunnataan juuri niille aloille, joilla työvoimaa tarvitaan.

Varhaiskasvatus, perusopetus ja toinen aste ovat avainasemassa, kun halutaan rakentaa kestävää ja hyvinvoivaa tulevaisuutta. Onnellisten nuorten maakunnassa kaikilla lapsilla ja nuorilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet koulutukseen riippumatta taustasta tai asuinpaikasta. Uudenmaan turvallisuutta vahvistetaan koulutuksen, kulttuurin, sivistyksen ja monimuotoisen kansalaisyhteiskunnan keinoilla. Yleissivistys on kansalaistaito, joka mahdollistaa yhteiskuntaan osallistumisen, ympäröivän maailman ymmärtämisen ja erilaisuuden hyväksymisen. Taito käsitellä tietoa kriittisesti on välttämätön edellytys mm. verkossa tarjolla olevan informaation ja väärän tiedon määrän kasvaessa. Koulutuksen resursseja ei voida vähentää, vaan niitä tulee lisätä, koska peruskoulun tulee antaa kaikille yhtäläisesti vahva sivistyspohja ja riittävät valmiudet yhteiskunnassa toimimiseen.

Koulutus lisää hyvinvointia, työllistymismahdollisuuksia ja sosiaalista liikkuvuutta. Koulutuksen periytyvyyttä voidaan purkaa tukemalla hakeutumista toisen ja korkea-asteen koulutukseen vanhempien koulutustaustasta riippumatta. Perusedellytyksiä ovat oppimista tukevat koulutilat, laadukkaat oppimateriaalit ja yksilöllinen oppimisen tuki, joiden tulee olla jokaisen lapsen ja nuoren ulottuvilla. Oppimisvaikeudet ja niiden riskit tulee tunnistaa varhaisessa vaiheessa ja ennaltaehkäisevästi. Ylisukupolvista syrjäytymistä ehkäistään lapsiperheiden palveluilla, varhaiskasvatuksella ja koulutuksen tukitoimilla. Maahanmuuttajien suomen tai ruotsin kielen taidosta on huolehdittava, jotta kieli ei muodostu esteeksi koulutukselle, työllistymiselle tai yhteiskunnalliselle osallisuudelle. Uudellamaalla erityinen haaste on maahanmuuttajataustaisten lasten matalampi koulutustaso ja aliedustus korkeakoulutuksessa, mikä vaikeuttaa koulutustason nostamisen tavoitteeseen pääsemistä.

Lasten ja nuorten mielenterveyden kasvavat haasteet, ahdistus, sosiaalisen median aiheuttamat paineet ja huoli toimeentulosta tulee ottaa vakavasti ja niihin on ohjattava resursseja ja ennaltaehkäisevää työtä. On tärkeää luoda turvallinen ja toiveikas, kiusaamisen ja väkivallan vastainen ilmapiiri, erityisesti kouluissa, joka on keskeinen sosiaalinen ympäristö ja yhteisö. Koulussa viihtyminen on tärkeää paitsi henkisen hyvinvoinnin ja itsetunnon, myös oppimistulosten, opiskelumotivaation ja jatko-opintoihin hakeutumisen kannalta.

Yksinäisyys on kasvava ongelma, ja yksi keino torjua sitä on tarjota maksuttomia liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia Harrastamisen Suomen mallin mukaisesti. Tätä mallia on tärkeä pitää yllä ja kehittää jatkossakin. Nuorten kiinnostusta ja mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen osallistumiseen tulee tukea. Kuuntelemalla nuoria ja ottamalla heidät mukaan päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen voidaan vahvistaa nuorten toimijuutta ja tulevaisuususkoa.

Toteutus ja seuranta

Ohjelman tavoitteita tarkennetaan ja toimeenpannaan erillisissä, Uudenmaan liiton laatimissa tiekartoissa, jotka keskittyvät tietyn painopisteen toteuttamiseen. Ohjelmaa toteuttavat ensisijaisesti Uudenmaan kehittämistoimijat, joista keskeisimpiä ovat kunnat, korkeakoulut, ammatillisen koulutuksen järjestäjät, yhdistykset ym. Toteuttaminen tapahtuu erityisesti hankkeiden kautta. Erilaiset yhteistyöverkostot, kumppanuudet ja yhteistyösuhteet vievät toteutusta eteenpäin niin paikallisella, aluerajat ylittävällä kuin kansainväliselläkin tasolla. Uudenmaan liitto tekee aktiivisesti töitä hyödyntääkseen verkostojaan Uudenmaan toimijoiden hyväksi ja tuodakseen eri toimijoita yhteen.

Maakunnan toimintaympäristön kehityksestä keskustellaan vuosittain maakunnan ja valtion välillä käytävissä aluekehittämisen keskusteluissa. Keskusteluja pohjustaa toimintaympäristön kehitystä tarkasteleva tilannekuvakatsaus.

Kansallisella tasolla teemme yhteistyötä valtionhallinnon lisäksi erityisesti muiden Etelä-Suomen maakuntien, kuten Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan kanssa. Ne muodostavat EU-alueluokituksessa Etelä-Suomen NUTS2-alueen, ja Helsinki–Uusimaa muodostaa oman NUTS2-alueensa. Erityisesti TKI-toiminnan kannalta keskeisiä yhteistyötahoja ja verrokkeja ovat muut suuret maakunnat, joihin TKI-toiminta keskittyy eli Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa.

Suomessa toteutetut ja toteutumassa olevat hallinnolliset uudistukset, kuten hyvinvointialueiden perustaminen, työ- ja elinkeinopalveluiden siirtyminen valtiolta kunnille ja tulossa oleva elinvoimakeskusten ja lupavirastojen perustaminen vaikuttavat myös alueelliseen yhteistyöhön. Yhteistyö Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa, joka muodostaa jatkossa Uudenmaan elinvoimakeskusten, on jatkuvaa ja Uudenmaan ELY-keskuksen edustus on mukana myös ohjelman valmistelun ohjausryhmässä.

Edistämme Uudenmaan tunnettuutta ja kehitystä aktiivisesti myös useissa kansainvälisissä yhteistyöjärjestöissä ja verkostoissa. Näissä verkostoissa pyrimme vaikuttamaan EU:n koheesiopolitiikkaan, liikennepolitiikkaan ja hankerahoitukseen ja teemme yhteistyötä eri teemoissa, kuten innovaatiotoiminnassa.

Hankerahoituksen osalta tärkeimpiä rahoitusohjelmia ovat olleet useat eri EU:n rahoitusohjelmat, kuten Horisontti Eurooppa, Interreg Central Baltic, Interreg Baltic Sea Region, Interreg Europe, Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto+ (ESR+), Luova Eurooppa, Ympäristön ja ilmastotoimien ohjelma (Life) ja kansallinen Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman määräraha.

EU:n seuraava ohjelmakausi alkaa vuonna 2028 ja alueiden kehittämisen näkökulmasta EU:sta tulevan rahoituksen merkitys todennäköisesti kasvaa kansallisen aluekehittämisrahoituksen vähentyessä. Komission esitys tulevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä keskittää rahoitusohjelmia ns. kansallisen kirjekuoren periaatteen mukaisesti ja esittää lisäyksiä useisiin rahoitusohjelmiin. Euroopan kilpailukykyrahastoon kuuluvan Erasmus+ -ohjelman rahoitusta esitetään lisättäväksi 50 prosentilla ja Horisontti Eurooppa -ohjelman budjettia esitetään kaksinkertaistettavaksi. Esityksen mukaisesti EU:n koheesio- ja aluekehitysrahasto (ERDF) sekä Euroopan sosiaalirahasto (ESF) toteutetaan pääosin osana kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia (NRP Plans) ja yhteisen hallintomallin alla. Tämä vähentäisi alueellisen rahoituksen merkitystä.

Huomionarvoista on myös, että komission ehdotuksessa maatalouspolitiikka eli CAP 2028–2034 on integroitu osaksi EU:n uutta monivuotista rahoituskehystä (MFF) ja sen rahoitus toteutetaan

esityksessä kansallisen ja alueellisen kumppanuusrahaston (NRPF) kautta. Tämä voi mahdollistaa tehokkaamman resurssien kohdentamisen, politiikkojen yhteensovittamisen ja alueellisten erityispiirteiden huomioimisen.

Jokaiselle maakuntaohjelman painopisteelle on asetettu kärkitavoite, joiden toteutumista seurataan valittujen indeksien ja tilastojen avulla. Kärkitavoitteiden seurannalla pyritään kuvastamaan painopisteiden kokonaisuuksien kehitystä suhteessa muuhun Suomeen sekä Uudenmaan eurooppalaisiin verrokkialueisiin.

Ohjelman seurannassa hyödynnetään myös muita yksityiskohtaisempia tilastomittareita. Tilastomittarit eivät kykene suoraan osoittamaan maakuntaohjelman tavoitteiden toteutumista, vaan ne kuvaavat välillisesti kehityksen suuntaa. Mittareiksi on valittu mahdollisuuksien mukaan nopeita, noin vuoden välein päivittyviä tietoja ohjelmakauden lyhyen aikajänteen vuoksi. Mittareita tarkennetaan ja päivitetään läpi ohjelmakauden tuoreimmilla saatavilla olevilla tiedoilla. Maakuntaohjelman mittareita myös kehitetään sekä tarvittaessa täydennetään ohjelmakauden aikana.

Ympäristöviisas Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan ympäristöviisain alue

Seurattavat mittarit:

- Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä seurataan vuosittain HINKU-laskentamallin mukaisesti ottaen huomioon käyttöperusteiset kasvihuonekaasupäästöt Uudellamaalla.

- Hiilinielut

Indikaattori kuvaa metsämaan, viljelysmaan, ruohikkoalueiden, kosteikkojen, rakennettujen alueiden sekä puutuotteiden hiilitasetta eli päästöjen ja poistumien (nielu) suhdetta.

- Luonnonsuojelualueet

Indikaattori kuvaa luonnonsuojelulakiin perustuvien alueiden pinta-alaa ja sen muutosta Uudellamaalla.

Innovatiivinen Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan innovatiivisin alue

Seurattava mittari:

- Regional Innovation Scoreboard

Regional Innovation Scoreboard on Euroopan alueiden innovatiivisuutta mittaava vertailu, joka tarjoaa tietoa alueiden tutkimus- ja innovaatiokyvykkyydestä. [Vertailu](#) kattaa 239 eurooppalaista aluetta ja se tehdään joka toinen vuosi. Uusimaa on vertailun mukaan yksi innovaatiojohtajista ainoana Suomen maakunnista. Vuoden 2025 vertailussa Uusimaa putosi kahdeksannelle sijalle.

Painopisteen kehitystä tarkastellaan myös liiton vuosittain julkaisemassa [Uudenmaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilannekuvassa](#).

Onnellisten Uusimaa

Kärkitavoite: Euroopan hyvinvoivin alue

Seurattava mittari:

- EU Social Progress Index (SPI)

EU Social Progress Index vertailee Euroopan alueiden yhteiskunnallista kehitystä ja väestön hyvinvointia. [Vertailu](#) kattaa 236 eurooppalaista aluetta. Uusimaa on ollut tällä mittarilla ensimmäisellä sijalla vuonna 2024.

Painopisteen kehitystä tarkastellaan myös vuosittain julkaistavassa Uudenmaan väestön hyvinvointia kuvaavassa tilannekuvassa. Katsaus keskittyy Onnellisten Uusimaa -painopisteen tavoitteiden mukaisesti seuraamaan muun muassa väestön terveyttä, asuinympäristön toimivuutta, muuttajien kotoutumista sekä nuorten työllistymistä ja hyvinvointia.

Ohjelman seurantamittareiden lisäksi maakunnan kehitystä seurataan myös muilla toimintaympäristömme tilaa kuvaavilla mittareilla. Tarkastelunäkökulmia ovat muun muassa talous, työmarkkinat, väestörakenne, koulutus, matkailu ja ympäristö. Näiden sekä ohjelmaa varten erikseen määriteltyjen mittareiden kehitystä on mahdollista seurata Uudenmaan liiton verkkosivuilla osoitteessa www.uudenmaanliitto.fi.

Liitteet

Liite 1. Yhteenveto Uudenmaan kuntien strategioista

Uudenmaan kuntien strategiat on käyty läpi tekoälyä apuna käyttäen. Alla esitellään maakuntaohjelman kanssa yhteiset painotukset. Uudenmaan kunnat on luokiteltu Tilastokeskuksen kuntaryhmitys 2025-luokittelun mukaisesti:

- Kaupunkimaiset kunnat: Helsinki, Espoo, Vantaa, Hanko, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Lohja, Porvoo
- Taajaan asutut kunnat: Karkkila, Kirkkonummi, Loviisa, Mäntsälä, Nurmijärvi, Raasepori, Sipoo, Tuusula, Vihti
- Maaseutumaiset kunnat: Askola, Inkoo, Lapinjärvi, Myrskylä, Pornainen, Pukkila, Siuntio

 Ympäristöviisas Uusimaa – ilmastonmuutos, kestävä kehitys ja ympäristö		
Alue	Uudenmaan maakuntaohjelman kanssa yhtenevät painotukset	Esimerkkejä
 Kaupunkimaiset kunnat	Hiilineutraaliustavoitteet vuoteen 2030 yleisiä. Kiertotalous, sähköinen liikenne ja luonnonsuojelu vahvasti esillä.	Helsinki: luonnonsuojelualueohjelma, sähköinen vesiliikenne. Espoo: pienydinvoiman selvitys, hiilikädenjälki. Porvoo: vesistöjen suojelu, kävelypainotteinen keskusta.
 Taajaan asutut kunnat	HINKU-verkosto ja resurssiviisaus yleisiä. Kestävä liikkuminen ja energiatehokkuus korostuvat.	Nurmijärvi: resurssiviisauden tiekartta. Raasepori: hiilineutraalius 2030, metsien virkistyskäyttö. Sipoo: uusiutuvan energian osuus noussut 90 %:iin.
 Maaseutumaiset kunnat	Luonnon monimuotoisuus ja energiatehokkuus keskiössä. HINKU-tavoitteet ja ympäristökasvatus yleisiä.	Askola: ympäristötietoisuuden lisääminen yhteistyössä. Lapinjärvi: resurssiviisaus ja vesistöjen suojelu. Pukkila: hiilineutraaliustavoite ja kestävä asumisen edistäminen.

Innovatiivinen Uusimaa – kilpailukyky, elinvoima, talous ja teknologia

Alue	Uudenmaan maakuntaohjelman kanssa yhtenevät painotukset	Esimerkkejä
 Kaupunkimaiset kunnat	Vahva painotus innovaatioihin, startup-ekosysteemeihin ja kansainväliseen houkuttelevuuteen. Teknologia ja tutkimus kytkeytyvät elinvoimaan ja investointeihin.	Espoo: Aalto-yliopisto, VTT, kasvuyrityskampus. Helsinki: innovaatorahasto, kansainvälisten osaajien houkuttelu. Porvoo: yritysalueet ja osaavan työvoiman saatavuus.
 Taajaan asutut kunnat	Elinkeinoelämän tukeminen ja saavutettavuus keskiössä. Teknologiaa hyödynnetään infrastruktuurissa ja palveluissa.	Vihti: Turun tunnin juna, tietoliikenneyhteydet. Sipoo: investoinnit kasvuun, kouluverkkoinvestoinnit. Kirkkonummi: yritysmyönteisyys ja maaseutuelinkeinojen tukeminen.
 Maaseutumaiset kunnat	Painotus paikalliseen yrittäjyyteen ja elinvoimaan. Teknologia näkyy lähinnä tietoliikenneyhteyksissä ja energiaratkaisuissa.	Inkoo: yrityspalvelut yhden luukun periaatteella. Myrskylä: innovatiivinen kuntamarkkinointi. Pornainen: tietoliikenneyhteyksien parantaminen ja energiaratkaisut.

Onnellisten Uusimaa – hyvinvointi, osallisuus, nuoret ja maahanmuuttajat

Alue	Uudenmaan maakuntaohjelman kanssa yhtenevät painotukset	Esimerkkejä
 Kaupunkimaiset kunnat	Hyvinvointi nähdään kokonaisvaltaisesti: fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi. Panostetaan nuorten palveluihin, mielenterveyteen ja yhdenvertaisuuteen. Maahanmuuttajat huomioidaan erityisesti palvelujen saavutettavuudessa ja integraatiossa.	Helsinki: terapiatakuu, englanninkieliset palvelut, nuorten tukipalvelut. Espoo: syrjäytymisen ja rasmin ehkäisy, esteettömät perhekeskukset. Järvenpää: "mahdollisuus kasvaa onnelliseksi", varhainen tuki nuorille.
 Taajaan asutut kunnat	Painotus yhteisöllisyyteen, osallisuuteen ja arjen sujuvuuteen. Nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy esillä useissa kunnissa. Maahanmuuttoa käsitellään lähinnä osallisuuden ja moninaisuuden kautta.	Tuusula: ehkäistään yksinäisyyttä ja pahoinvointia. Kirkkonummi: moninaisuutta arvostava, kansainvälisten osaajien houkuttelu. Nurmijärvi: lasten ja nuorten hyvinvointi strategian ytimessä.

 Maaseutumaiset kunnat	Hyvinvointi kytkeytyy peruspalveluihin, lähiluontoon ja yhteisöllisyyteen. Nuoret huomioidaan koulutuksen ja harrastusmahdollisuuksien kautta. Maahanmuutto ei ole keskeinen teema, mutta osallisuus korostuu.	Pukkila: "arkionnellinen elämä", rohkeus ja rakkaus strategian arvoina. Lapinjärvi: kirjasto olohuoneena, osallisuus päätöksenteossa. Askola: liikuntapalvelut ja kulttuuri hyvinvoinnin tukena.
---	---	--

 Yhteistyö, kumppanuudet ja kansainvälisyys		
Alue	Uudenmaan maakuntaohjelman kanssa yhtenevät painotukset	Esimerkkejä
 Kaupunkimaiset kunnat	Kumppanuudet osana ekosysteemijattelua. Kansainvälisyys liittyy vetovoimaan, osaajiin ja investointeihin.	Espoo: "kaupunki palveluna" -malli. Helsinki: yhteistyö kolmannen sektorin kanssa, YK:n tavoitteet. Vantaa: lentokenttäkaupunki, portti maailmalle.
 Taajaan asutut kunnat	Kumppanuudet tärkeä resurssi, erityisesti järjestöyhteistyössä. Kansainvälisyys näkyy matkailussa ja ystävyysskunnissa.	Kirkkonummi: kansainvälisten osaajien houkuttelu. Tuusula: yhteistyö hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa. Raasepori: aktiivinen osallistuminen kansainvälisiin verkostoihin.
 Maaseutumaiset kunnat	Kumppanuudet elinehto palvelujen kehittämisessä. Kansainvälisyys liittyy matkailuun ja verkostoihin.	Inkoo: yhteistyö WWF:n kanssa vesistöjen suojelussa. Myrskylä: kansainvälinen saavutettavuus ja investointien houkuttelu. Siuntio: osallistava budjetointi ja kansainväliset projektit.

 Kokonaisturvallisuus		
Alue	Uudenmaan maakuntaohjelman kanssa yhtenevät painotukset	Esimerkkejä
 Kaupunkimaiset kunnat	Arjen turvallisuus, kriisivalmius ja viranomaisyhteistyö esillä. Huoltovarmuus ja teknologinen resilienssi näkyvät infrastruktuurissa.	Helsinki: yhteistyö poliisin kanssa, turvallisuuden vahvistaminen. Espoo: pienydinvoiman selvitys – energian huoltovarmuus.

		Vantaa: resurssiviisaus ja kriisinkestävä kaupunkirakenne.
 Taajaan asutut kunnat	Arjen turvallisuus ja yhteisöllisyys korostuvat. Viranomaisyhteistyö mainittu joissain kunnissa.	Mäntsälä: viranomaisyhteistyö ja ympäristön siisteys. Tuusula: lähiympäristön turvallisuus. Sipoo: turvallisuus osana hyvinvointia.
 Maaseutumaiset kunnat	Turvallisuus kytkeytyy arkeen ja yhteisön toimintaan. Kriisivalmius harvoin eksplisiittisesti mainittu.	Myrskylä: "Arkiturvallinen kuntastrategia", viranomaistyö

Liite 2. Yhteenveto ympäristöselostuksesta

Maakuntaohjelma on suunnitelma, josta tulee laatia Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista säädetyin lain, ns. SOVA-lain (200/2005) mukainen arviointi. Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen tulee selvittää ja arvioida suunnitelman tai ohjelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset kohdistuen ihmisiin, elinoloihin ja viihtyvyyteen, luonnonoloihin ja -varoihin, ilmaan ja ilmastoon, luonnon monimuotoisuuteen, sekä yhdyskuntarakenteeseen, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön. Arvioinnin avulla pyritään varmistamaan yhteensopivuus ohjelman tavoitteiden ja kestävän kehityksen periaatteiden kanssa. Vaikutusten arviointia tehtiin koko Uudenmaan maakuntaohjelman valmistelun ajan.

Lausunto Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029:n ja ympäristöselostuksen luonnoksista.

Vantaan kaupunki kiittää lausuntomahdollisuudesta ja esittää seuraavat kommentit Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029:n ja ympäristöselostuksen luonnoksista.

1. Ympäristöviisas Uusimaa

Maakuntaohjelman tavoitteet ovat hyvin linjassa Vantaan kaupungin omien tavoitteiden kanssa, kuten hiilineutraalisuus, luonnon monimuotoisuus, kiertotalous ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. On erittäin hyvä, että tavoitteiden keskinäinen yhteys on tunnistettu. Ympäristöviisas Uusimaa toimii ikään kuin tavoitteiden yhdistävänä tekijänä, ja esimerkiksi tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (Innovatiivinen Uusimaa) kärjet vastaavat globaaleihin viheliäisiin ongelmiin, kuten ilmastonmuutos ja luontokato. Onnellisten Uusimaa -tavoitteessa taas korostuvat hyvinvointi, lähiluonto, turvallisuus ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen, joiden perusteet luodaan ympäristöviisaudella.

Maakuntatasoinen yhteistyö ja edunvalvonta ovat keskeisiä keinoja vahvistaa kaupunkien selkänajaa kestävyyshaasteiden ratkaisemisessa. Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että Uudenmaan liitto ylläpitää aktiivisesti alueellisia kestävyysliittymiä yhteistyöverkostoja.

1.1 Luontopositiivinen Uusimaa

Luontopositiivisuus on myös Vantaan tavoite ja jo vuonna 2030. Ohjelmassa ei ole asetettu tällä tavoitteelle vuotta, jota voisi vielä pohtia. Luontopositiivisuuden osalta siinä on hyvin esitetty ja perusteltu tavoitteita luontopositiivisuuteen pääsemiseksi. Luontopositiivisuus on terminä vielä uusi ja on tärkeää avata mitä kaikkea se sisältää. Tavoitteet näyttäisivät olevan yhtenevät Vantaan kanssa. Painopistealueessa mainittuja tavoitteita ovat mm. luonnon ennallistaminen, lieventämishierarkia ja ekologinen kompensatio osana sitä. Myös luontoarvomarkkinoiden tarve on nostettu. Keskeisenä todetaan myös vanhojen metsien turvaamisen tärkeys. Ekologisen verkoston toimivuuden kannalta on tunnistettu, että pelkästään luonnonsuojelualueet eivät riitä. Lisäksi on tunnistettu luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutukset.

Ohjelman painopisteiden toteuttamista ohjaavat myöhemmin laadittavat tiekartat, ja toteuttaminen tapahtuu erilaisten hankkeiden kautta. Näin on myös Vantaalla.

1.2 Hiilinegatiivinen kiertotalousyhteiskunta

Uudenmaan tavoitteena on olla Euroopan ympäristöviisain alue ja hiilineutraali maakunta vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus, jolloin hiiltä sidotaan päästöjä enemmän.

Vantaa ei skenaariotarkastelujen perusteella tule pääsemään hiilineutraalisuuteen vielä vuonna 2030 kaukolämmön päästöjen osalta. Kaukolämmössä hiilineutraalisuus voidaan saavuttaa aikaisintaan vuonna 2031 ja se edellyttää Vantaan Energian hiilidioksidin talteenottohankkeen toteutumista. Se on tärkeä vihreän siirtymän hanke myös monien muiden yritysten kannalta ja sillä on siten maakunnallinen ulottuvuus. Talteen otettavalle hiilidioksidille olisi ensisijaisesti saatava muuta käyttöä kuin loppusijoitus. Uusiutuvan energian, energian varastoinnin, sähköverkon laajennukset ja muut fossiilisista polttoaineista luopumiseen tarvittavat hankkeet ovat ehdottoman tarpeellisia, ja ne olisi saatava kuntien maankäyttöön mahdollisimman aikaisin, jotta voidaan yhteensovittaa niitä hyödyntävä yritystoiminta, asuminen ja luontoarvot. Ohjelmassa luetellut rakentamisen ilmastovaikutusten vähentämiseen tähtäävät toimet ovat tärkeitä, joihin kunnilla on merkittävä vaikutus. Näissä yhteistyön lisääminen kuntien välillä olisi tärkeää ja mm. käytettyjen rakennusosien markkinoiden edistäminen.

Kiertotalouden osalta ohjelmaan voisi lisätä maininnan maankäytön ratkaisuista, kun nyt kiertotaloutta ei ole liitetty maankäyttöön. Tarvitaan maakunnallista koordinaatiota esimerkiksi maamassojen ja kiertotalousmateriaalin sijoittamisessa. Tosin tällaisia asioita voidaan myös täsmentää sitten tiekartoissa ja konkreettisissa toimenpiteissä.

Kuten ohjelmassa mainitaan, maakuntaohjelman kanssa samaan aikaan on valmisteilla myös VISIO-kaava eli Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaava, joka täydentää lainvoimaisia kaavoja vihreän ja puhtaan siirtymän teemoilla. VISIO-kaavan yksi teema kiertotalous, muita käsiteltäviä teemoja ovat energia, luonto ja hiilensidonta, teollinen tuotanto, maa-aineshuolto, logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne, sekä vesihuolto ja vesivarat. Maakuntaohjelman painopisteissä näkyvät asiat voivat siten näyttäytyä osaltaan maakuntakaavan ja maankäytön ratkaisuissa. Liikenteen päästöjen vähentäminen on haaste kaikille kunnille. Ohjelmaan on lueteltu monia hyviä keinoja, joita kunnat voivat edistää yksin tai yhdessä. Isot päästövähennykset voidaan saavuttaa alueellisilla ja valtakunnallisilla päätöksillä. Liikenne-kappaleen lopussa puhutaan datakeskusten ympäristövaikutuksista. Se voisi olla kappaleessa, jossa puhutaan sähköstä ja hukkalämpöjen hyödyntämisestä.

Hiilinielujen ja varastojen yhteydessä tulisi mainita myös maaperä. Ekologinen kompensatio ja luonnonarvomarkkinoiden syntyminen edistävät myös metsien hiilinieluja. Maatalouden hiiltä sitovien ratkaisujen levittäminen viljelijöille on tärkeää.

Maakuntaohjelman luonnoksessa on hyvin kuvattu, että uusimaa toimii edelläkävijänä uusien innovatiivisten ilmastoratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Luonnoksessa mainittujen innovaatioiden lisäksi maakuntaohjelmaan tulisi lisätä, että alueella panostetaan parhaillaan hiilidioksidin talteenoton ja hyötykäytön teknologioihin, jotka ovat keskeisiä hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamisessa. Vantaan Energia on kehittämässä ensimmäisenä Suomessa merkittävää jätteenpoltoon yhdistyvää talteenottohanketta. Vantaa Carbon Capture -hankkeessa jätteenpolttolaitoksen yhteyteen rakennetaan hiilidioksidin talteenottolaitos. Hankkeen tavoitteena on poistaa kaukolämmön ilmastopäästöt ja mahdollistaa hiilidioksidin kuljetus Vuosaaren satamasta varastoitavaksi merenpohjaan. Hankkeen johdosta Uudenmaan alueelle syntyy hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen osaamiskeskittymänä, sillä hanke mahdollistaa näillä näkymin ensimmäisenä Suomeen hiilidioksidin talteenotto-, hyötykäyttö ja varastointi-infrastruktuurin. Samalla avautuu liiketoimintamahdollisuuksia eri toimialoille Suomessa.

1.3 Ilmastokestävä maakunta

On hyvä, että Uudellamaalla on tehty maakuntatasoinen sopeutumissuunnitelma, ja Vantaa pitää tärkeänä, että työtä jatketaan ja toimenpiteitä edistetään alueellisissa yhteistyöverkostoissa. Alueellisen ja maakunnallisen ajantasaisen tiedon tuottamisen ja jakamisen merkitys korostuu ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Sen avulla voidaan ennakoida ja varautua tuleviin muutoksiin ilmastokestäviä kaupunkeja suunniteltaessa.

Ohjelmassa mainitaan, että keskeisessä asemassa rakennusten ja infrastruktuurin ilmastokestävyyden parantamisessa ovat kaavoitus, ympäristön suunnittelu, rakentaminen ja uudet teknologiat. Olennaista on myös olemassa olevan rakennuskannan ja infrastruktuurin parantaminen ja ylläpitäminen, jotta kiinteistöjen, eli Suomen kansallisvarallisuuden, taloudellinen arvo säilyy. Uudisrakentamisessa on tärkeää huomioida tulevat ilmasto-olot, jotta vältetään tämän arvon aleneminen.

On myönteistä, että viheralueiden ja kaupunkivihreän monihyötyisyys on tunnistettu ja se korostuu erityisesti sopeutumistoimissa. Vihreän pinta-alan säilyttäminen ja lisääminen liittyy suoraan yhteiskunnan ympäristöturvallisuuteen, ihmisten viihtyisyyteen ja hyvinvointiin sekä suomalaisten kansallisvarallisuuden turvaamiseen.

On tärkeää, että maakuntatasolla on huomioitu vesiresilienssi sekä puhtaan veden ja energian saatavuus kaikille käyttäjille – ei ainoastaan vihreän siirtymän teollisuudelle. Energiamurroksen tulee edistää oikeudenmukaisuutta, ei vahvistaa eriarvoisuutta, tämä on turvattava maakunnallisella tasolla.

2. Innovatiivinen Uusimaa

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihe), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Maakuntaohjelman luonnoksessa on kuvattu hyvin Uudenmaan keskeistä asemaa koko Suomen innovaatiotoiminnassa. Älykkään erikoistumisen kohdalla korostuu Vantaan näkemyksen mukaan kuitenkin liikaa TKI-toiminnan alkupää, ekosysteemit ja TKI-rahoitus. Nämä ovat toki Uudenmaan liiton näkökulmasta tartuttavia kohteita. Maakunnan elinkeinoelämän näkökulmasta TKI-rahoitus ei kuitenkaan näyttäisi olevan suurin pullonkaula vaan sellaisten innovaatioiden synnyttäminen, joista aidosti skaalautuu kansainvälistä liiketoimintaa. Innovaativetoinen kansainvälisen liiketoiminta ja vienti tulisi nostaa keskeisinä teemoina mukaan ohjelmaan. Kasvun, kansainvälistymisen ja liiketoiminnan skaalauksen näkökulmaa kannattaa korostaa Innovaatioiden Uusimaa kohdassa sen ohella, että esiin nostetaan TKI toiminta. Uusimaa tarvitsee ennen kaikkea kasvua, jota TKI toiminnasta seuraa.

Maakuntaohjelman luonnoksessa todetaan, että "Kestävyyssratkaisujen fokuksessa ovat Ympäristöviisasta Uttamaata tukevat menetelmät". Fokusta ei kannata rajata liikaa, vaan todeta ennemmin, että fokuksessa ovat menestyksekkäät kansainvälisesti skaalautuvat kestävä kehitystä tukevat menetelmät, jotka samalla tukevat Ympäristöviisasta Uttamaata.

Ruuantuotannon osalta ohjelmassa tulisi selkeämmin nostaa esiin hajautettu urbaani ruuantuotanto, joka on myös globaalisti kasvussa.

Hyvinvoinnin ja terveystratkaisujen osalta ohjelmassa tulisi nostaa selkeämmin esille, että Uusimaa voi ratkaisujen kehittämisen lisäksi toimia niiden pilotoijana ja käyttöönottajana.

Yrittäjyyttä ja erityisesti nuorten yrittäjyyskasvatusta voisi vielä kirjattua vahvemmin alleviivata. Suomi on tässä esimerkiksi Viroa jäljessä. Samaan aikaan tunnistetaan, että työelämä kehittyy koko ajan yrittäjämäisepään suuntaan, eli yhä useammin ihmiset tarjoavat työpanostaan useammin yrittäjyyden kuin työpaikan kautta.

Koulutuksen osalta ohjelmassa tulisi painotta joustavuutta ja yhteistyötä. Koska tutkintokoulutus on hidas väylä työllistymiseen, tarvitaan vahvaa alueellista osaamisen ennakointia, vuoropuhelua ja ketteryyttä koulutuksessa, jotta nopeasti muuttuviin osaamistarpeisiin voidaan vastata.

Vantaa katsoo, että ohjelman toimenpiteitä, joilla kohtaanto-ongelmiin puututaan, tulisi edelleen vahvistaa. Tämä on edelleen ongelma eli työttömyydestä huolimatta erityisesti TKI-intensiivisille aloille tarvitaan lisää osaajia.

Lentoasema-alueen kehittyminen on koko Uudellemaalle ja Suomelle keskeinen asia. Lentoasema-alueen kehittämisen tärkeys tulisi mainita ohjelmassa nykyistä laajemmin. Tähän liittyy mm. saavutettavuuden näkökulma ja Lentoradan suunnittelun edistäminen. Lentoaseman rooli on keskeinen Uudenmaan veturina, joten on seudullisesti tärkeää varmistaa toimenpiteet lentoasema-alueen kilpailukyvn ja kestävyden tukemiseksi. Ohjelmaan tulisikin kirjata, että Uudenmaan liitto edistää lentokentän saavutettavuutta (raideliikenneyhteydet) ja vähäpäästöisiä

ratkaisuja yhteistyössä valtion kanssa. Lentoaseman nykyhaasteet eli matkustajamäärien lasku n. 25 % alle 2019 tason pandemiasta ja geopolittisen tilanteen vuoksi on syytä tunnistaa ja etsiä aktiivisesti ratkaisuja asiaan.

3. Onnellisten Uusimaa

Vantaalla nuoreten osuus on suuri ja samaan aikaan kun merkittävä osa on työelämän ja opiskeluiden ulkopuolella. Vaikka ohjelmaluonnos huomioi nuoret kattavasti, Vantaa korostaa tarvetta seurata konkreettisesti NEET-nuorten määrän kehitystä osana hyvinvoinnin mittareita. Ohjelman seurantamittareissa mainitaan EU Social Progress Index, joka kattaa mm. koulutuksen ja nuorten hyvinvoinnin. Olisi hyödyllistä täydentää mittaristoa myös alueellisilla nuorten syrjäytymistä kuvaavilla tunnusluvuilla (esim. 18–24-vuotiaiden NEET-osuus), jotta ohjelman toteutusvaiheessa pystytään arvioimaan toimenpiteiden vaikutusta juuri tähän kriittiseen indikaattoriin. Lisäksi Vantaa esittää, että ohjelman toimeenpanossa painotetaan toisen asteen opiskelijoiden tukea. Tämä on tärkeä sekä väestön pitkän aikavälin hyvinvoinnin että elinvoiman näkökulmasta.

Lisäksi ohjelmaan olisi hyvä kirjata ohjelmaan poikkileikkaavana periaatteena, että maakunnan kehittämisessä huomioidaan alueellisen eriytymisen torjunta. Vantaa on valmis jakamaan omaa osaamistaan esim. lähiöiden kehittämisessä (meillä on sekä hyviä kokemuksia että tunnistettuja riskejä) ja toivoo, että ohjelma tukee rahoitushaussa hankkeita, jotka lisäävät yhteisöllisyyttä ja asuinalueiden positiivista kehää.

On hyvä, että maakuntaohjelmassa käsitellään myös kotoutumisen edistämistä. Vantaa jakaa maakuntaohjelmassa nostetun näkökulman siitä, että työ ja yrittäminen ovat parasta kotoutumista.

Uudenmaan väestönkasvu ja kaupungistuminen edellyttävät merkittäviä investointeja kestäväan joukkoliikenteeseen. Joukkoliikenteen kehittäminen on keskeinen keino vähentää liikenteen päästöjä, parantaa saavutettavuutta ja tukea alueen elinvoimaa. Joukkoliikennettä rahoitetaan ja joukkoliikenneinfraa kehitetään tällä hetkellä Uudellamaalla valtaosin kuntien rahoituksella. Myös Uudenmaan liiton tulisi edunvalvonnallaan pyrkiä vaikuttamaan siihen, että valtio osallistuisi jatkossa nykyistä merkittävämmällä panoksella joukkoliikenteen rahoitukseen. Tämä tarkoittaa pitkäjänteistä ja ennakoitavaa rahoitusta, joka mahdollistaa esimerkiksi raideyhteyksien laajentamisen. Kuntien kireän taloustilanteen vuoksi valtion tuki on ratkaisevaa, jotta seutu voi uskottavasti kilpailla muiden eurooppalaisten metropolialueiden kanssa joukkoliikenteen saavutettavuudella.

4. Huomiot ympäristöselostuksesta

Ympäristöselostuksessa on kuvattu maakuntaohjelman laadinnan aikana laadittu, SOVA-lain (200/2005) mukainen vaikutusten arviointi sekä ohjelman todennäköisesti merkittävimmät ympäristövaikutukset. Arviointi on tehty yleispiirteisesti ja tuotu esille, että ohjelman toteuttamiseen liittyy paljon epävarmuuksia.

Ohjelmalla ei ole arvioitu olevan yksinomaan kielteisiä vaikutuksia yhdenkään painopisteen osalta. Maakuntaohjelman merkittävimmät myönteiset yhteisvaikutukset kohdistuvat ihmisiin, talouteen ja ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Vaikutukset luonnonoloihin ja -varoihin, aluerakenteeseen ja ympäristöön ovat jonkin verran myönteisiä. Maisemaan ja kulttuuriperintöön ohjelmalla ei arvioida olevan juurikaan suoria vaikutuksia.

12

Ulkotilojen toimintavälineiden ja kalusteiden hankinta

VD/5128/02.08.00.00/2025

PT/TE/SP

Vantaan kaupunki kilpailutti ulkotilojen toimintavälineet ja kalusteet Vantaan kaupungille, Vantaan Tila-palvelut Vantti Oy:lle sekä VTK Kiinteistöt Oy:lle. Kyseessä oli EU-kynnysarvon ylittävä hankinta. Hankinta oli jaettu seitsemään osa-alueeseen. Tavoitteena oli valita osa-alueisiin 1, 2, 3 ja 4 enintään viisi (5) sopimustoimittajaa ja osa-alueisiin 5, 6 ja 7 enintään kolme (3) sopimustoimittajaa. Hankinnassa käytettiin avointa menettelyä.

Hankintailmoitus julkaistiin HILMA-portaalissa 2.7.2025 ja määräaikaan mennessä saatiin 11 tarjousta. Kaksi (2) tarjoajaa suljettiin pois tarjouskilpailusta puutteellisten referenssien vuoksi. Osa tarjouksista jouduttiin hylkäämään tarjouspyynnön vastaisina. Tarjousten vertailun perusteella on kuhunkin osa-alueeseen valittu sopimustoimittajat etusijajärjestyksessä.

Sopimuskausi on kaksi (2) vuotta, sisältäen mahdollisuuden kahteen (2) yhden (1) vuoden optiokauteen. Hankinnan arvioitu arvo sopimuskaudella on noin 2 760 000 euroa (alv 0 %).

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on ulkotilojen toimintavälineet ja kalusteet Vantaan kaupungille, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:lle sekä VTK Kiinteistöt Oy:lle.

Osa-alueisiin 1, 2, 3 ja 4 valitaan enintään viisi (5) sopimustoimittajaa ja osa-alueisiin 5, 6 ja 7 enintään kolme (3) sopimustoimittajaa. Sama toimittaja voi valikoitua sopimustoimittajaksi useampaan osa-alueeseen.

Hankinnan jakaminen osiin

Hankinta on jaettu seitsemään (7) osa-alueeseen seuraavasti:

1. Ulkoleikkipaikkavälineet
2. Ympäristö- ja kaupunkikalusteet
3. Ulkokuntosalilaitteet
4. Staattiset ulkokuntoiluvälineet
5. Roska-astiat
6. Syväkeräysastiat ja pintasäiliöt
7. Polkupyörätelineet

Hankintamenettely

Hankinnassa käytettiin avointa menettelyä ja kyseessä oli EU-kynnysarvon ylittävä hankinta. Hankinnasta julkaistiin 2.7.2025 hankintailmoitus HILMA-portaalissa, Internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

Sopimuskausi

Sopimuskausi on kaksi (2) vuotta. Tilaaja varaa oikeuden jatkaa sopimusta kahdella (2) yhden (1) vuoden mittaisella optiokaudella.

Kysymykset ja vastaukset

Tarjouspyyntöä koskevat kysymykset tuli esittää 8.8.2025 klo 14:00 mennessä. Määräaikaan mennessä esitettiin 28 kysymystä. Kysymykset ja vastaukset julkaistiin Tarjouspalvelu.fi -portaalissa 13.8.2025.

Tarjoukset

Määräaikaan 20.8.2025 klo 14:00 mennessä tarjouksen jättivät seuraavat tarjoajat:

Osa-alue 1:

Kompan Suomi Oy
Lappset Group Oy
LeikkiSet Oy
Oy J-Trading Ab
Puuha Group Oy

Osa-alue 2:

Kompan Suomi Oy
Lehtovuori Oy
LeikkiSet Oy
OY JANA AB
Oy J-Trading Ab

Osa-alue 3:

Lappset Group Oy
Omnigym Oy

Osa-alue 4:

Lappset Group Oy
LeikkiSet Oy
Omnigym Oy
Oy J-Trading Ab

Osa-alue 5:

Etelä-Hämeen Metalli Oy
Finncont Ympäristötuotteet Oy
Lehtovuori Oy

Osa-alue 6:

Finncont Oy

Osa-alue 7:

Lehtovuori Oy
Puuha Group Oy

Tarjousten täsmennykset

Hankintayksikkö on 12.9.2025 pyytänyt täsmennystä seuraavilta tarjoajilta:

- Finncont Oy: täsmennyspyyntö koski tarjottuja tuotteita. Lisäksi hankintayksikkö on 2.10.2025 pyytänyt täsmennystä Finncont Oy:n referenssikohteisiin liittyen osa-aluekohtaisen referenssivaatimuksen täyttymisen varmistamiseksi ja tarkentanut esittämäänsä kysymystä edelleen 10.10.2025.
- Kompan Suomi Oy: täsmennyspyyntö koski tarjottuja tuotteita ja tuotteita koskevia takuuehtoja.
- Lappset Group Oy: täsmennyspyyntö koski tarjottuja tuotteita ja tuotteita koskevia takuuehtoja.
- Lehtovuori Oy: täsmennyspyyntö koski tarjottuja tuotteita, tuotekortteja, tuotteita koskevia takuuehtoja, tuotteissa käytettävän puumateriaalin sertifikaatteja sekä sosiaalisen vastuun liitettä.
- LeikkiSet Oy: täsmennyspyyntö koski tarjottuja tuotteita ja tuotteissa käytettävän puumateriaalin sertifikaatteja.
- Oy J-Trading Ab: täsmennyspyyntö koski tarjottuja tuotteita, tuotteita koskevia takuuehtoja, tuotteissa käytettävän puumateriaalin sertifikaatteja sekä sosiaalisen vastuun ja ympäristövastuun liitteitä.
- Puuha Group Oy: täsmennyspyyntö koski tarjottuja tuotteita, tuotteita koskevia takuuehtoja sekä tuotteissa käytettävän puumateriaalin sertifikaatteja.

Tarjoajien soveltuvuus

Tarjoajalta on edellytetty referenssejä, jotka osoittavat riittävän kokemuksen vastaavan tyyppisistä ja kokoisista hankinnoista. Vaatimuksena on ollut:

Tarjoajalla on oltava hankinnan kohde, laajuus ja laatu huomioon ottaen riittävästi kokemusta vastaavan tyyppisistä ja kokoisista hankinnoista viimeksi kuluneelta kolmelta (3) vuodelta tarjouksen jättöpäivästä laskettuna.

Referenssikohteita on tullut esittää viisi (5) jokaista tarjottua osa-aluetta kohden, ja niiden on tullut sisältää kyseisen osa-alueen mukaisten tuotteiden toimittamista. Lisäksi osa-aluekohtaiset referenssivaatimukset ovat olleet seuraavat:

Osa-alue 1–2: toimitusten arvon tulee olla vähintään 30 000 € yhden vuoden aikana yhdelle tilaajalle
Osa-alue 3–4: toimitusten arvon tulee olla vähintään 20 000 € yhden vuoden aikana yhdelle tilaajalle
Osa-alue 5: toimitusten arvon tulee olla vähintään 10 000 € yhden vuoden aikana yhdelle tilaajalle
Osa-alue 6: toimituksia vähintään viidelle eri tilaajalle yhden vuoden aikana
Osa-alue 7: viisi referenssikohdetta viimeisen kolmen vuoden ajalta

Referenssiksi on hyväksytty aiempi kokemus vastaavanlaisten tuotteiden toimittamisesta. Referenssiselvityksessä on tullut esittää vain ne referenssit, jotka ovat olleet relevantteja hankittavien tuotteiden kannalta.

Osa-alue 1:

Kaikki tarjoajat täyttivät tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Osa-alue 2:

OY JANA AB:n esittämät referenssit eivät ole viimeksi kuluneelta kolmelta (3) vuodelta tarjouksen jättöpäivästä laskettuna. Tämän vuoksi tarjoaja suljetaan pois tarjouskilpailusta, koska tarjoaja ei täytä tarjouspyynnössä asetettua soveltuvuusvaatimusta.

Muut tarjoajat täyttivät tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Osa-alue 3:

Kaikki tarjoajat täyttivät tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Osa-alue 4:

Kaikki tarjoajat täyttivät tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Osa-alue 5:

Etelä-Hämeen Metalli Oy on esittänyt ainoastaan kaksi (2) referenssiä, eikä näin ollen täytä tarjouspyynnössä asetettua vähimmäisvaatimusta. Tämän vuoksi tarjoaja suljetaan pois tarjouskilpailusta, koska tarjoaja ei täytä tarjouspyynnössä asetettua soveltuvuusvaatimusta.

Muut tarjoajat täyttivät tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Osa-alue 6:

Finncont Oy:n 13.10.2025 toimittaman täsmennyksen perusteella tarjoajan katsotaan täyttävän osa-aluekohtaisen referenssivaatimuksen. Finncont Oy täytti myös muut tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Osa-alue 7:

Kaikki tarjoajat täyttivät tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus

Tarjouskilpailun aikana kysymys-vastausvaiheessa esitettiin kysymys nro 5, joka kuului seuraavasti:

Kysymys 5:

Voidaanko ympäristökalusteiden metallien osalta käyttää pulverimaalattuihin tuotteisiin epoksi- ja polyesterihartseihin perustuvaa sinkkipohjamaalia, jolla on erittäin hyvät ruosteenesto-ominaisuudet? Jos kuumasinkin päälle maalataan, tulee pinnasta usein hyvin röpelöinen ja altis maalin lohkeamisille.

Hankintayksikkö vastasi kysymykseen seuraavasti:

Vastaus 5:

Kyllä, voidaan käyttää, mikäli tuote täyttää tarjouspyynnössä määritellyt ympäristökriteerit.

Kysymys on kohdistettu ympäristökalusteisiin, eli kysymys ja siten myös vastaus koskevat nimenomaisesti osa-aluetta 2 (ympäristö- ja kaupunkikalusteet), eikä niissä ole otettu kantaa sinkkipohjamaalin käyttöön muissa osa-alueissa. Kysymyksessä ei myöskään suoraan ole esitetty, voisiko sinkkipohjamaalilla korvata tarjouspyynnössä vaadittua kuumasinkitystä.

Hankintayksikön vastaus mahdollistaa sinkkipohjamaalin käytön siinä tapauksessa, että tuote täyttää kaikki tarjouspyynnössä määritellyt ympäristökriteerit. Tämä ei tarkoita, että kuumasinkityksen vaatimuksesta olisi luovuttu. Kuumasinkitys on edelleen osa tarjouspyynnön teknistä vaatimusta, eikä

sitä voida korvata pelkästään sinkkipohjamaalilla. Hankintayksikön vastaus mahdollistaa sinkkipohjamaalin käyttämisen kuumasinkityksen täydennyksenä, mikäli tuote tällöin täyttää tarjouspyynnössä määritellyt ympäristökriteerit.

Näin ollen hankintayksikkö katsoo, että alkuperäinen tarjouspyynnön vaatimus kuumasinkityksestä on voimassa kaikissa osa-alueissa, eikä kysymys–vastausvaiheessa ole annettu sellaista ohjeistusta, joka muuttaisi tätä vaatimusta.

Osa-alue 1:

Kompan Suomi Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 17.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Lappset Group Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 18.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

LeikkiSet Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 18.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Oy J-Trading Ab:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 12.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Puuha Group Oy:n positioihin 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.24, 1.25 ja 1.26 tarjoamat tuotteet eivät täytä tarjouspyynnön vaatimusta rungon kuumasinkityksestä. Näin ollen Puuha Group Oy:n tarjous hylätään tarjouspyynnön vastaisena.

Osa-alue 2:

Kompan Suomi Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 17.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Lehtovuori Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 19.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

LeikkiSet Oy:n positioihin 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.12, 2.13 ja 2.14 tarjoamat tuotteet eivät täytä tarjouspyynnön vaatimuksia tiettyjen metalliosien kuumasinkityksestä. Näin ollen LeikkiSet Oy:n tarjous hylätään tarjouspyynnön vastaisena.

Oy J-Trading Ab:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 12.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Osa-alue 3:

Lappset Group Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 18.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Omnigym Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen.

Osa-alue 4:

Lappset Group Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 18.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

LeikkiSet Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 18.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Omnigym Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen.

Oy J-Trading Ab:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 12.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Osa-alue 5:

Finncont Ympäristötuotteet Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen.

Lehtovuori Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 19.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Osa-alue 6:

Finncont Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 12.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Osa-alue 7:

Lehtovuori Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen 19.9.2025 toimitetun täsmennyksen perusteella.

Puuha Group Oy:n positioon 7.1 tarjoaman tuotteen osalta oli epäselvää, onko tarjottu tuote tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti kuumasinkityksen lisäksi pulverimaalattu. Puuha Group Oy:n 17.9.2025 toimitettu täsmennys ei suoraan vastaa tähän kysymykseen, joten tuote katsotaan tarjouspyynnön ehtojen vastaiseksi. Puuha Group Oy:n positioihin 7.2 ja 7.4 tarjoamat tuotteet eivät täytä tarjouspyynnön vaatimuksia metallin kuumasinkityksen osalta. Näin ollen Puuha Group Oy:n tarjous hylätään tarjouspyynnön vastaisena.

Tarjousten valintaperusteet

Tarjousten valintaperusteet osa-alueittain olivat seuraavat:

Osa-alue 1 Ulkoleikkipaikkavälineet:

Hinta, maksimissaan 70 pistettä

Hintavertailu suoritetaan siten, että kohteen yksikköhinta kerrotaan kohteen ilmoitetulla hankittavalla määrällä. Kokonaisvertailuhinta muodostuu tuotekohtaisten hintojen yhteenlasketusta summasta.

Osa-alueessa 1 tuote- ja hintatieto tulee antaa vähintään 25 kysytyn tuotteen osalta. Nollamerkintä (0) tarkoittaa, että tuotetta tarjotaan nollahinnalla.

Jos tässä osa-alueessa yksikin tarjoaja jättää tarjoamatta jotakin osa-alueen tuotetta, lasketaan hintapisteet volyymipainotetusti. Volyymipainotettu hintapisteytys toimii siten, että osa-alueen kustakin tuotteesta selvitetään halvin tarjous (kokonaishinta). Sen jälkeen halvimmista tuotehinnoista lasketaan yhteissumma, jonka perusteella määritellään kullekin kohteelle kuuluva osuus (painoarvo) ryhmän hinnan maksimipisteistä jakamalla pienin tuotehintaa summalla. Hintapisteet lasketaan tuotekohtaisesti edellä

laskettua painoarvoa käyttäen niille tarjoajille, joilta tarjous kyseiseen tuotteeseen löytyy ja tuotekohtaiset hintapisteet lasketaan yhteen osa-alueen hintapisteiksi.

Kokonaishinnaltaan edullisin tarjous saa maksimipisteet 70 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet suhteutetaan maksimipisteisiin kaavalla: (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) x maksimipisteet.

Koska osa-alueessa jätettiin osatarjouksia, laskettiin hintapisteet volyymipainotetusti.

Laatu, maksimissaan 30 pistettä

- Sopimusaikana hankittavien ulkoleikkipaikkavälineiden varaosien saatavuus vuosissa, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

19 vuotta - yli 19 vuotta 10 pistettä

17 vuotta - 18 vuotta 8 pistettä

15 vuotta - 16 vuotta 6 pistettä

13 vuotta - 14 vuotta 4 pistettä

11 vuotta - 12 vuotta 2 pistettä

10 vuotta 0 pistettä

- Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

- Ulkoleikkipaikkavälineiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

Hinta- ja laatuasteet lasketaan yhteen ja suurimmat kokonaisasteet saanut tarjoaja sijoittuu osa-alueessa sijalle 1., toiseksi suurimmat kokonaisasteet saanut tarjoaja sijalle 2., kolmanneksi suurimmat kokonaisasteet saanut tarjoaja sijalle 3., neljänneksi suurimmat kokonaisasteet saanut tarjoaja sijalle 4. ja viidenneksi suurimmat kokonaisasteet saanut tarjoaja sijalle 5.

Osa-alue 2 Ympäristö- ja kaupunkikalusteet:

Hinta, maksimissaan 70 pistettä

Hintavertailu suoritetaan siten, että kohteen yksikköhinta kerrotaan kohteen ilmoitetulla hankittavalla määrällä. Kokonaisvertailuhinta muodostuu tuotekohtaisten hintojen yhteenlasketusta summasta.

Osa-alueessa 2 tuote- ja hintatieto tulee antaa vähintään kahdeksan (8) kysytyn tuotteen osalta. Nollamerkintä (0) tarkoittaa, että tuotetta tarjotaan nollahinnalla.

Jos tässä osa-alueessa yksikin tarjoaja jättää tarjoamatta jotakin osa-alueen tuotetta, lasketaan hintapisteet volyymipainotetusti. Volyymipainotettu hintapisteytys toimii siten, että osa-alueen kustakin tuotteesta selvitetään halvin tarjous (kokonaishinta). Sen jälkeen halvimista tuotehinnoista lasketaan yhteissumma, jonka perusteella määritellään kullekin kohteelle kuuluva osuus (painoarvo) ryhmän hinnan maksimipisteistä jakamalla pienin tuotehintaa summalla. Hintapisteet lasketaan tuotekohtaisesti edellä

laskettua painoarvoa käyttäen niille tarjoajille, joilta tarjous kyseiseen tuotteeseen löytyy ja tuotekohtaiset hintapisteet lasketaan yhteen osa-alueen hintapisteiksi.

Kokonaishinnaltaan edullisin tarjous saa maksimipisteet 70 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet suhteutetaan maksimipisteisiin kaavalla: (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) x maksimipisteet.

Koska osa-alueessa jätettiin osatarjouksia, laskettiin hintapisteet volyymipainotetusti.

Laatu, maksimissaan 30 pistettä

- Sopimusaikana hankittavien ympäristö- ja kaupunkikalusteiden varaosien saatavuus vuosissa, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

19 vuotta - yli 19 vuotta 10 pistettä

17 vuotta - 18 vuotta 8 pistettä

15 vuotta - 16 vuotta 6 pistettä

13 vuotta - 14 vuotta 4 pistettä

11 vuotta - 12 vuotta 2 pistettä

10 vuotta 0 pistettä

- Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

- Ympäristö- ja kaupunkikalusteiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

Hinta- ja laatu pisteet lasketaan yhteen ja suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijoittuu osa-alueessa sijalle 1., toiseksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 2., kolmanneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 3., neljänneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 4. ja viidenneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 5.

Osa-alue 3 Ulkokuntosilalaitteet:

Hinta, maksimissaan 70 pistettä

Hintavertailu suoritetaan siten, että kohteen yksikköhinta kerrotaan kohteen ilmoitetulla hankittavalla määrällä. Kokonaisvertailuhinta muodostuu tuotekohtaisten hintojen yhteenlasketusta summasta.

Kokonaishinnaltaan edullisin tarjous saa maksimipisteet 70 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet suhteutetaan maksimipisteisiin kaavalla: (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) x maksimipisteet.

Laatu, maksimissaan 30 pistettä

- Sopimusaikana hankittavien ulkokuntosilalaitteiden varaosien saatavuus vuosissa, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

20 vuotta - yli 20 vuotta 10 pistettä

19 vuotta 8 pistettä

18 vuotta 6 pistettä

17 vuotta 4 pistettä

16 vuotta 2 pistettä

15 vuotta 0 pistettä

- Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

Alle 1 viikko 10 pistettä

1 viikko 8 pistettä

yli 1 viikko - 2 viikkoa 6 pistettä
yli 2 viikkoa - 3 viikkoa 4 pistettä
yli 3 viikkoa - alle 4 viikkoa 2 pistettä
4 viikkoa 0 pistettä

- Ulkokuntosalilaitteiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.
Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

Hinta- ja laatu pisteet lasketaan yhteen ja suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijoittuu osa-alueessa sijalle 1., toiseksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 2., kolmanneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 3., neljänneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 4. ja viidenneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 5.

Osa-alue 4 Staattiset ulkokuntoiluvälineet:

Hinta, maksimissaan 70 pistettä

Hintavertailu suoritetaan siten, että kohteen yksikköhinta kerrotaan kohteen ilmoitetulla hankittavalla määrällä. Kokonaisvertailuhinta muodostuu tuotekohtaisten hintojen yhteenlasketusta summasta. Kokonaishinnaltaan edullisin tarjous saa maksimipisteet 70 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet suhteutetaan maksimipisteisiin kaavalla: (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) x maksimipisteet.

Laatu, maksimissaan 30 pistettä

- Sopimusaikana hankittavien ulkokuntoiluvälineiden varaosien saatavuus vuosissa, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

20 vuotta - yli 20 vuotta 10 pistettä
19 vuotta 8 pistettä
18 vuotta 6 pistettä
17 vuotta 4 pistettä
16 vuotta 2 pistettä
15 vuotta 0 pistettä

- Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

Alle 1 viikko 10 pistettä
1 viikko 8 pistettä
yli 1 viikko - 2 viikkoa 6 pistettä
yli 2 viikkoa - 3 viikkoa 4 pistettä
yli 3 viikkoa - alle 4 viikkoa 2 pistettä
4 viikkoa 0 pistettä

- Ulkokuntoiluvälineiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.
Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

Hinta- ja laatu-pisteet lasketaan yhteen ja suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijoittuu osa-alueessa sijalle 1., toiseksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 2., kolmanneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 3., neljänneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 4. ja viidenneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 5.

Osa-alue 5 Roska-astiat:

Hinta, maksimissaan 70 pistettä

Hintavertailu suoritetaan siten, että kohteen yksikköhinta kerrotaan kohteen ilmoitetulla hankittavalla määrällä. Kokonaisvertailuhinta muodostuu tuotekohtaisten hintojen yhteenlasketusta summasta. Kokonaishinnaltaan edullisin tarjous saa maksimipisteet 70 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet suhteutetaan maksimipisteisiin kaavalla: (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) x maksimipisteet.

Laatu, maksimissaan 30 pistettä

- Sopimusaikana hankittavien roska-astioiden varaosien saatavuus vuosissa, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

19 vuotta - yli 19 vuotta 10 pistettä

17 vuotta - 18 vuotta 8 pistettä

15 vuotta - 16 vuotta 6 pistettä

13 vuotta - 14 vuotta 4 pistettä

11 vuotta - 12 vuotta 2 pistettä

10 vuotta 0 pistettä

- Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

- Roska-astioiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

Hinta- ja laatu-pisteet lasketaan yhteen ja suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijoittuu osa-alueessa sijalle 1., toiseksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 2. ja kolmanneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 3.

Osa-alue 6 Syväkeräysastiat ja pintasäiliöt:

Hinta, maksimissaan 70 pistettä

Hintavertailu suoritetaan siten, että kohteen yksikköhinta kerrotaan kohteen ilmoitetulla hankittavalla määrällä. Kokonaisvertailuhinta muodostuu tuotekohtaisten hintojen yhteenlasketusta summasta. Kokonaishinnaltaan edullisin tarjous saa maksimipisteet 70 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet suhteutetaan maksimipisteisiin kaavalla: (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) x maksimipisteet.

Laatu, maksimissaan 30 pistettä

- Sopimusaikana hankittavien tuotteiden varaosien saatavuus vuosissa, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

19 vuotta - yli 19 vuotta 10 pistettä
17 vuotta - 18 vuotta 8 pistettä
15 vuotta - 16 vuotta 6 pistettä
13 vuotta - 14 vuotta 4 pistettä
11 vuotta - 12 vuotta 2 pistettä
10 vuotta 0 pistettä

- Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

- Syväkeräysastioiden ja pintasäiliöiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

Hinta- ja laatu pisteet lasketaan yhteen ja suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijoittuu osa-alueessa sijalle 1., toiseksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 2. ja kolmanneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 3.

Osa-alue 7 Polkupyörätelineet:

Hinta, maksimissaan 70 pistettä

Hintavertailu suoritetaan siten, että kohteen yksikköhinta kerrotaan kohteen ilmoitetulla hankittavalla määrällä. Kokonaisvertailuhinta muodostuu tuotekohtaisten hintojen yhteenlasketusta summasta. Kokonaishinnaltaan edullisin tarjous saa maksimipisteet 70 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet suhteutetaan maksimipisteisiin kaavalla: (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) x maksimipisteet.

Laatu, maksimissaan 30 pistettä

- Sopimusaikana hankittavien polkupyörätelineiden varaosien saatavuus vuosissa, maksimissaan 10 pistettä seuraavasti:

19 vuotta - yli 19 vuotta 10 pistettä
17 vuotta - 18 vuotta 8 pistettä
15 vuotta - 16 vuotta 6 pistettä
13 vuotta - 14 vuotta 4 pistettä
11 vuotta - 12 vuotta 2 pistettä
10 vuotta 0 pistettä

- Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.

Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

- Polkupyörätelineiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta, maksimissaan 10 pistettä.
Lyhin toimitusaika saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien toimitusaika suhteutetaan lyhimpään toimitusaikaan seuraavasti: lyhin toimitusaika jaetaan tarjotulla toimitusajalla ja kerrotaan 10 pisteellä. Toimitusaika ilmoitetaan arkipäivinä tilauksesta.

Hinta- ja laatupisteet lasketaan yhteen ja suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijoittuu osa-alueessa sijalle 1., toiseksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 2. ja kolmanneksi suurimmat kokonaispisteet saanut tarjoaja sijalle 3.

Tarjousten laatupisteytys ja vertailu

Tarjoajat sijoittuivat tarjousvertailussa seuraavasti:

Osa-alue 1 Ulkoleikkipaikkavälineet

1. Kompan Suomi Oy	87,72868 pistettä
2. Lappset Group Oy	81,04907 pistettä
3. LeikkiSet Oy	77,87101 pistettä
4. Oy J-Trading Ab	50,50423 pistettä

Osa-alue 2 Ympäristö- ja kaupunkikalusteet

1. Kompan Suomi Oy	80,22999 pistettä
2. Lehtovuori Oy	79,66457 pistettä
3. Oy J-Trading Ab	68,94253 pistettä

Osa-alue 3 Ulkokuntosalilaitteet

1. Omnigym Oy	96,5399 pistettä
2. Lappset Group Oy	92,250 pistettä

Osa-alue 4 Staattiset ulkokuntoiluvälineet

1. LeikkiSet Oy	92,000 pistettä
2. Lappset Group Oy	85,97015 pistettä
3. Omnigym Oy	66,43113 pistettä
4. Oy J-Trading Ab	53,27685 pistettä

Osa-alue 5 Roska-astiat

1. Lehtovuori Oy	97,81479 pistettä
2. Finncont Ympäristötuotteet Oy	93,33332 pistettä

Osa-alue 6 Syväkeräysastiat ja pintasäiliöt

Koska tarjouksia saatiin vain yksi, ei ollut tarpeen suorittaa vertailua tarjousten välillä.

Osa-alue 7 Polkupyörätelineet

Koska tarjouspyynnön mukaisia tarjouksia saatiin vain yksi, ei ollut tarpeen suorittaa vertailua tarjousten välillä.

Hankinnan ennakoitu arvo

Hankinnan arvioitu kokonaisarvo on noin 2 760 000 euroa / 4 vuotta, alv 0 %.

Toimivalta

Tämä päätös on ehdollinen siihen saakka, kun ylemmällä toimielimellä on mahdollisuus käyttää kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Sitova sopimus ei synny vielä hankintapäätöksen tiedoksi antamisella, vaan vasta myöhemmin tehtävällä erillisellä kirjallisella sopimuksella. EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintasopimus voidaan tehdä ja panna täytäntöön aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokkaat tai tarjoajat ovat saaneet tai heidän katsotaan saaneen päätöksen ja muutoksenhakuosoituksen tiedoksi.

Asiakohdan salaiset materiaalit sekä tausta-aineisto on konsernijaoston jäsenten nähtävillä pyydettyäessä kaupungintalolla.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

a) Osa-alue 1 Ulkoleikkipaikkavälineet

1. Hylätä Puuha Group Oy:n tarjous osa-alueeseen 1 tarjouspyynnön vastaisena
2. Valita ulkoleikkipaikkavälineiden sopimustoimittajiksi etusijajärjestyksessä seuraavat toimittajat:
 1. Kompan Suomi Oy
 2. Lappset Group Oy
 3. LeikkiSet Oy
 4. Oy J-Trading Ab

b) Osa-alue 2 Ympäristö- ja kaupunkikalusteet

1. Sulkea OY JANA AB pois tarjouskilpailusta soveltumattomana tarjoajana
2. Hylätä LeikkiSet Oy:n tarjous osa-alueeseen 2 tarjouspyynnön vastaisen
3. Valita ympäristö- ja kaupunkikalusteiden sopimustoimittajiksi etusijajärjestyksessä seuraavat toimittajat:
 1. Kompan Suomi Oy
 2. Lehtovuori Oy
 3. Oy J-Trading Ab

c) Osa-alue 3 Ulkokuntosilalaitteet

1. Valita ulkokuntosilalaitteiden sopimustoimittajiksi etusijajärjestyksessä seuraavat toimittajat:
 1. Omnigym Oy
 2. Lappset Group Oy

d) Osa-alue 4 Staattiset ulkokuntoiluvälineet

1. Valita staattisten ulkokuntoiluvälineiden sopimustoimittajiksi etusijajärjestyksessä seuraavat toimittajat:
 1. LeikkiSet Oy
 2. Lappset Group Oy
 3. Omnigym Oy

4. Oy J-Trading Ab

e) Osa-alue 5 Roska-astiat

1. Sulkea Etelä-Hämeen Metalli Oy pois tarjouskilpailusta soveltumattomana tarjoajana
2. Valita roska-astioiden sopimustoimittajiksi etusijajärjestyksessä seuraavat toimittajat:
 1. Lehtovuori Oy
 2. Finncont Ympäristötuotteet Oy

f) Osa-alue 6 Syväkeräysastiat ja pintasäiliöt

1. Valita syväkeräysastioiden ja pintasäiliöiden sopimustoimittajaksi Finncont Oy

g) Osa-alue 7 Polkupyörätelineet

1. Hylätä Puuha Group Oy:n tarjous osa-alueeseen 7 tarjouspyynnön vastaisena
2. Valita polkupyörätelineiden sopimustoimittajaksi Lehtovuori Oy

Liitteet:

- Vertailutaulukko_osa-alue 1
- Vertailutaulukko_osa-alue 2
- Vertailutaulukko_osa-alue 3
- Vertailutaulukko_osa-alue 4
- Vertailutaulukko_osa-alue 5
- SALAINEN_vertailutaulukko_osa-alue 1 (salassa pidettävä JulkL 24.1 § 20 kohta)
- SALAINEN_vertailutaulukko_osa-alue 2 (salassa pidettävä JulkL 24.1 § 20 kohta)
- SALAINEN_vertailutaulukko_osa-alue 3 (salassa pidettävä JulkL 24.1 § 20 kohta)
- SALAINEN_vertailutaulukko_osa-alue 4 (salassa pidettävä JulkL 24.1 § 20 kohta)
- SALAINEN_vertailutaulukko_osa-alue 5 (salassa pidettävä JulkL 24.1 § 20 kohta)

Täytäntöönpano: Hankintapalvelut

Muutoksenhakuohje: 4. hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Lisätiedot:

Hankintajohtaja Tiina Ekholm,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valmistelija Sonja Pohjanvirta
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Tarjousten vertailutaulukko - VD/5128/02.08.00.00/2025 / Ulkotilojen toimintavälineiden ja kalusteiden hankinta

Ulkoleikkipaikkavälineet

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
1.1 / Kahden istuttava keinuteline +1-vuotiaat, rungon jalat puuta ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 3 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyymipainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.2 / Kahden istuttava keinuteline +6-vuotiaat, rungon jalat puuta ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 5 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyymipainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.3 / Keinuteline pesäkeinulle, rungon jalat puuta, maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 2 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyymipainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.4 / Kahden istuttava keinuteline +1-vuotiaat, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 5 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyymipainotettu

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.5 / Kahden istuttava keinuteline +6-vuotiaat, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 15 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.6 / Keinuteline pesäkeinulle, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 6 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.7 / Keinuteline pesäkeinulle ja paikat kahdelle istuimelle, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 5 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
1.8 / Keinuteline pesäkeinulle ja paikat kahdelle istuimelle, rungon jalat puuta, maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 5 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.9 / Keinuteline paikat neljälle istuimelle, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 4 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.10 / Keinuteline paikat neljälle istuimelle, rungon jalat puuta, maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 4 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.11 / Hiekkalaatikko, koko alle 7 m², materiaali puuta Hankittava määrä 5 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
1.12 / Hiekkalaatikko, koko yli 7 m², materiaali puuta Hankittava määrä 11 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.13 / Hiekkalaatikko, koko alle 7 m², materiaali muovია, HDPE, HPL ja/tai komposiittia Hankittava määrä 3 kpl		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Ei tarjottu		Ei tarjottu		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						
Nimikkeen kuvaus				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						
1.14 / Hiekkalaatikko, koko yli 7 m², materiaali muovია, HDPE, HPL ja/tai komposiittia Hankittava määrä 6 kpl		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Ei tarjottu		Ei tarjottu		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						
Nimikkeen kuvaus				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						
1.15 / Jousikeinu yhdelle, HDPE, HPL tai komposiitti, putoamiskorkeus alle 600 mm Hankittava määrä 20 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
1.16 / Jousikeinu neljälle, HDPE, HPL tai komposiitti, putoamiskorkeus yli 600 mm Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyymipainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.17 / Keinuväline edestakaisin liikkuvalla mekanismilla kahdelle, putoamiskorkeus yli 600 mm Hankittava määrä 5 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyymipainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.18 / Liukumäki noin 1 m² lähtötasolla, tasamaalle perustettava, liukuosa metallia, alle 3-vuotiaille Hankittava määrä 8 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyymipainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.19 / Liukumäki noin 1 m² lähtötasolla, tasamaalle perustettava, liukuosa metallia, yli 3-vuotiaille Hankittava määrä 8 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyymipainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
1.20 / Liukumäki noin 1 m² lähtötasolla, tasamaalle perustettava, liukuosa muovia, yli 3-vuotiaille Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Ei tarjottu		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						Liikesalaisuus		
1.21 / Liukumäki noin 1 m² lähtötasolla, tasamaalle perustettava, liukuosa muovia, alle 3-vuotiaille Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Ei tarjottu		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus						Liikesalaisuus		
1.22 / Monitoimiteline kahdella liikunnallisella toiminnolla (kiipeily ja liukuminen), helposti saavutettava, tasamaalle perustettava, alle 3-vuotiaille, rungon jalat puuta ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 2 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.23 / Monitoimiteline kahdella liikunnallisella toiminnolla (kiipeily ja liukuminen), vaikeasti saavutettava, tasamaalle perustettava, yli 3-vuotiaille, rungon jalat puuta ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 4 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.24 / Monitoimiteline kahdella liikunnallisella toiminnolla (kiipeily ja liukuminen), helposti saavutettava, tasamaalle perustettava, alle 3-vuotiaille, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 4 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.25 / Monitoimiteline kahdella liikunnallisella toiminnolla (kiipeily ja liukuminen),vaikeasti saavutettava, tasamaalle perustettava, yli 3-vuotiaille, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.26 / Mastokiipeilyverkko (pyramidimainen), korkeus 4,5 - 6 m, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia ja maahan upotettavat osat kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 4 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.27 / Kumilautaistuin 210 cm ketjuilla Hankittava määrä 60 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.28 / Kumilautaistuin 160 cm ketjuilla Hankittava määrä 60 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.29 / Turvaistuin 160 cm ketjuilla Hankittava määrä 25 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
1.30 / Turvaistuin 210 cm ketjuilla Hankittava määrä 25 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Osa-alueen yleiset kriteerit												
PISTEYTETTÄVÄT KRITEERIT												

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Sopimusaikana hankittavien ulkoleikkipaikkavälineiden varaosien saatavuus vuosissa		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Valitse valikosta ulkoleikkipaikkavälineiden varaosien saatavuus vuosissa laatupisteytystä varten.	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	6,000	19 vuotta - yli 19 vuotta=10 17 vuotta - 18 vuotta=8 15 vuotta - 16 vuotta=6 13 vuotta - 14 vuotta=4 11 vuotta - 12 vuotta=2 10 vuotta=0
Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	5,000	Liikesalaisuus	2,500	Liikesalaisuus	3,57143	Suhde pienimpään
Ulkoleikkipaikkavälineiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta	10	Liikesalaisuus	8,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	8,000	Liikesalaisuus	6,66667	Suhde pienimpään

Osa-alueen "Ulkoleikkipaikkavälineet" vertailun yhteenveto

		Kompan Suomi Oy		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Oy J-Trading Ab		Puuha Group Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Kriteerikohtaiset pisteet yht.	30		28,000		30,000		25,000		20,500			
Osa-alueen hinta yht.	70	212765,00 EUR	59,72868	271871,00 EUR	51,04907	190055,00 EUR	52,87101	370354,20 EUR	30,00423			Volyympainotettu
Osa-alueen pisteet yht.	100		87,72868		81,04907		77,87101		50,50423		49,84754	
Sijoitus		1.		2.		3.		4.				
Valittu		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Ei		

Tarjousten vertailutaulukko - VD/5128/02.08.00.00/2025 / Ulkotilojen toimintavälineiden ja kalusteiden hankinta

Ympäristö- ja kaupunkikalusteet

		Kompan Suomi Oy		Lehtovuori Oy		LeikkiSet Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		OY JANA AB Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
2.1 / Kiinteästi asennettava selkänöjallinen puistonpenkki, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, istuinosa puuta, kolmen istuttava Hankittava määrä 35 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.2 / Kiinteästi asennettava selkänöjallinen ja käsinojallinen esteetön puistonpenkki, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, istuinosa puuta, kolmen istuttava Hankittava määrä 5 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.3 / Kiinteästi asennettava selkänöjallinen puistonpenkki, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, istuinosa kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, kolmen istuttava Hankittava määrä 45 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lehtovuori Oy		LeikkiSet Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		OY JANA AB Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
2.4 / Kiinteästi asennettava selkänojallinen ja käsinojallinen esteetön puistonpenkki, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, istuinosa kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, kolmen istuttava Hankittava määrä 12 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.5 / Kiinteästi asennettava selkänojallinen puistonpenkki, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, istuinosa puuta, yhden istuttava Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		
2.6 / Kiinteästi asennettava selkänojallinen puistonpenkki, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, istuinosa kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, yhden istuttava Hankittava määrä 15 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lehtovuori Oy		LeikkiSet Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		OY JANA AB Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
2.7 / Kiinteästi asennettava selkänojallinen ja käsinojallinen esteetön puistonpenkki, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, istuinosa metallivahvistettu muovi/komposiitti, kolmen istuttava Hankittava määrä 15 kpl		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.8 / Kiinteästi asennettava selkänojallinen puistonpenkki, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, istuinosa metallivahvistettu muovi/komposiitti, kolmen istuttava Hankittava määrä 20 kpl		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)				Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.9 / Pöytäpenkki aikuisille, runko metallia, istuinosa ja pöytä puuta tai kierrätysmuovia Hankittava määrä 20 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.10 / Pöytäpenkki lapsille, runko metallia, istuinosa ja pöytä puuta tai kierrätysmuovia Hankittava määrä 15 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Kompan Suomi Oy		Lehtovuori Oy		LeikkiSet Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		OY JANA AB Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.11 / Pöytäpenkki esteetön, runko metallia, istuinosat ja pöytä puuta tai kierrätysmuovia Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Ei tarjottu		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				Liikesalaisuus		
2.12 / Nojailukaide, kaksijalkainen, kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, pituus 1,4-2,5 m Hankittava määrä 5 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.13 / Kiinteästi asennettava puiston pöytä, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, taso puuta. Korkeus min. 70 cm. Kannen pinta-ala min. 0,7 m² Hankittava määrä 7 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
2.14 / Kiinteästi asennettava puiston pöytä, runko kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia, taso kuumasinkittyä pulverimaalattua metallia. Korkeus min. 70 cm. Kannen pinta-ala min. 0,7 m² Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Ei tarjottu		Osa-aluekohtainen, volyympainotettu
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				

		Kompan Suomi Oy		Lehtovuori Oy		LeikkiSet Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		OY JANA AB Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus				
Osa-alueen yleiset kriteerit												
PISTEYTETTÄVÄT KRITEERIT												
Sopimusaikana hankittavien ympäristö- ja kaupunkikalusteiden varaosien saatavuus vuosissa		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Valitse valikosta ympäristö- ja kaupunkikalusteiden varaosien saatavuus vuosissa laatupisteystystä varten.	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	19 vuotta - yli 19 vuotta=10 17 vuotta - 18 vuotta=8 15 vuotta - 16 vuotta=6 13 vuotta - 14 vuotta=4 11 vuotta - 12 vuotta=2 10 vuotta=0
Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	3,57142	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	1,250	Liikesalaisuus	2,500	Suhde pienimpään
Ympäristö- ja kaupunkikalusteiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	8,33333	Liikesalaisuus	5,33333	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Suhde pienimpään

Osa-alueen "Ympäristö- ja kaupunkikalusteet" vertailun yhteenveto

		Kompan Suomi Oy		Lehtovuori Oy		LeikkiSet Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		OY JANA AB Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Kriteerikohtaiset pisteet yht.	30		30,000		21,90475						22,500	
Osa-alueen hinta yht.	70	140814,00 EUR	50,22999	232210,00 EUR	57,75982					251438,00 EUR	46,44253	Volyympainotettu
Osa-alueen pisteet yht.	100		80,22999		79,66457		95,33333		61,36001		68,94253	
Sijoitus		1.		2.						3.		
Valittu		Kyllä		Kyllä		Ei		Ei		Kyllä		

Tarjousten vertailutaulukko - VD/5128/02.08.00.00/2025 / Ulkotilojen toimintavälineiden ja kalusteiden hankinta

Ulkokuntosalilaitteet

		Lappset Group Oy		Omnigym Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
3.1 / Ulkokuntosalilaite, jalkakyykky Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
3.2 / Ulkokuntosalilaite, jalkaprässi Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
3.3 / Ulkokuntosalilaite, penkkipunnerrus Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
3.4 / Ulkokuntosalilaite, etupunnerrus Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
3.5 / Ulkokuntosalilaite, vaakasoutu Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen

		Lappset Group Oy		Omnigym Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
3.6 / Ulkokuntosalilaite, hauiskääntö Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
3.7 / Ulkokuntosalilaite, esteetön etupunnerrus Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
3.8 / Siirrettävä asennusalusta ulkokuntosalilaitteelle, esim. jalkakyykyille tai penkkipunnerrukselle Hankittava määrä 80 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Osa-alueen yleiset kriteerit						
PISTEYTETTÄVÄT KRITEERIT						
Sopimusaikana hankittavien ulkokuntosalilaitteiden varaosien saatavuus vuosissa		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Lappset Group Oy		Omnigym Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Valitse valikosta ulkokuntosalilaitteiden varaosien saatavuus vuosissa laatupisteytystä varten.	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	20 vuotta - yli 20 vuotta=10 19 vuotta=8 18 vuotta=6 17 vuotta=4 16 vuotta=2 15 vuotta=0
Varaosien toimitusaika	10	Liikesalaisuus	6,000	Liikesalaisuus	10,000	Alle 1 viikko=10 1 viikko=8 yli 1 viikko - 2 viikkoa=6 yli 2 viikkoa - 3 viikkoa=4 yli 3 viikkoa - alle 4 viikkoa=2 4 viikkoa=0
Ulkokuntosalilaitteiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta	10	Liikesalaisuus	6,250	Liikesalaisuus	10,000	Suhde pienimpään

Osa-alueen "Ulkokuntosalilaitteet" vertailun yhteenveto

		Lappset Group Oy		Omnigym Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Kriteerikohtaiset pisteet yht.	30		22,250		30,000	
Osa-alueen hinta yht.	70	494420,00 EUR	70,000	520130,00 EUR	66,5399	Suhde pienimpään
Osa-alueen pisteet yht.	100		92,250		96,5399	
Sijoitus		2.		1.		
Valittu		Kyllä		Kyllä		

Tarjousten vertailutaulukko - VD/5128/02.08.00.00/2025 / Ulkotilojen toimintavälineiden ja kalusteiden hankinta

Staattiset ulkokuntoiluvälineet

		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Omnigym Oy		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
4.1 / Kiinteästi asennettava ulkokuntoiluväline, vatsapenkki Hankittava määrä 6 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
4.2 / Kiinteästi asennettava ulkokuntoiluväline, selkäpenkki Hankittava määrä 6 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
4.3 / Kiinteästi asennettava ulkokuntoiluväline, dippitanko/-teline Hankittava määrä 6 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
4.4 / Kiinteästi asennettava ulkokuntoiluväline, leuanvetotanko Hankittava määrä 8 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Omnigym Oy		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
4.5 / Kiinteästi asennettava ulkokuntoiluväline, hyppyboksi-/laatikko, korkeus 500-600 mm Hankittava määrä 3 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Osa-alueen yleiset kriteerit										
PISTEYTETTÄVÄT KRITEERIT										
Sopimusaikana hankittavien ulkokuntoiluvälineiden varaosien saatavuus vuosissa		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Valitse valikosta varaosien saatavuus vuosissa laatupisteytystä varten.	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	20 vuotta - yli 20 vuotta=10 19 vuotta=8 18 vuotta=6 17 vuotta=4 16 vuotta=2 15 vuotta=0
Varaosien toimitusaika	10	Liikesalaisuus	6,000	Liikesalaisuus	4,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	6,000	Alle 1 viikko=10 1 viikko=8 yli 1 viikko - 2 viikkoa=6 yli 2 viikkoa - 3 viikkoa=4 yli 3 viikkoa - alle 4 viikkoa=2 4 viikkoa=0
Ulkokuntoiluvälineiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	8,000	Liikesalaisuus	8,000	Liikesalaisuus	8,000	Suhde pienimpään

Osa-alueen "Staattiset ulkokuntoiluvälineet" vertailun yhteenveto

		Lappset Group Oy		LeikkiSet Oy		Omnigym Oy		Oy J-Trading Ab		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Kriteerikohtaiset pisteet yht.	30		26,000		22,000		28,000		24,000	
Osa-alueen hinta yht.	70	25795,00 EUR	59,97015	22099,00 EUR	70,000	40252,00 EUR	38,43113	52838,00 EUR	29,27685	Suhde pienimpään
Osa-alueen pisteet yht.	100		85,97015		92,000		66,43113		53,27685	
Sijoitus		2.		1.		3.		4.		
Valittu		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä		

Tarjousten vertailutaulukko - VD/5128/02.08.00.00/2025 / Ulkotilojen toimintavälineiden ja kalusteiden hankinta

Roska-astiat

		Etelä-Hämeen Metalli Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Finncont Ympäristötuotteet Oy		Lehtovuori Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
5.1 / Roskakori, kuumasinkitty ja maalattu tai sähkösinkitty ja C4 pulverimaalattu metallirunko, koko 60 litraa (toleranssi +/-10 %), RAL 7016 (sisäästia kuumasinkitty) Hankittava määrä 35 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
5.2 / Roskakori, kuumasinkitty ja maalattu tai sähkösinkitty ja C4 pulverimaalattu metallirunko, koko 60 litraa (toleranssi +/-10 %), RAL 6005 (sisäästia kuumasinkitty) Hankittava määrä 25 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
5.3 / Roskakori, koko 60 litraa (toleranssi +/-10 %), RST Hankittava määrä 95 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Etelä-Hämeen Metalli Oy		Finncont Ympäristötuotteet Oy		Lehtovuori Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
5.4 / Tuhka-astia, Tilavuus 8-12 l (toleranssi +/- 10%), kiinnitys pylvääseen tai roska-astiaan, RST Hankittava määrä 60 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
5.5 / Tuhka-astia, Tilavuus 8-12 l (toleranssi +/- 10%), kiinnitys pylvääseen tai roska-astiaan, kuumasinkitty ja pulverimaalattu tai sähkösinkitty ja C4 pulverimaalattu, RAL 7016 (sisäästia kuumasinkitty) Hankittava määrä 15 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
5.6 / Tuhka-astia, Tilavuus 8-12 l (toleranssi +/- 10%), kiinnitys pylvääseen tai roska-astiaan, kuumasinkitty ja pulverimaalattu tai sähkösinkitty ja C4 pulverimaalattu, RAL 6005 (sisäästia kuumasinkitty) Hankittava määrä 15 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
5.7 / Asennusosat: roska-astian seinäkiinnitysteline, kuumasinkittyä metallia Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimike (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Etelä-Hämeen Metalli Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Finncont Ympäristötuotteet Oy		Lehtovuori Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
5.8 / Asennusosat: roska-astian seinäkiinnitysteline, RST Hankittava määrä 10 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
5.9 / Asennusosat: roska-astian kuumasinkitty kiinnityspylväs asennustarvikkeineen Hankittava määrä 75 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
5.10 / Asennusosat: roska-astian RST kiinnityspylväs asennustarvikkeineen Hankittava määrä 80 kpl		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Osa-aluekohtainen
Toimittajan nimi (tuotekoodi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Nimikkeen kuvaus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Tuotekortti (ei tuotekatalogi)		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		
Osa-alueen yleiset kriteerit								
PISTEYTETTÄVÄT KRITERIT								
Sopimusaikana hankittavien roska-astioiden varaosien saatavuus vuosissa		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		Liikesalaisuus		

		Etelä-Hämeen Metalli Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Finncont Ympäristötuotteet Oy		Lehtovuori Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Valitse valikosta roska-astioiden varaosien saatavuus vuosissa laatupisteytystä varten.	10	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	Liikesalaisuus	10,000	19 vuotta - yli 19 vuotta=10 17 vuotta - 18 vuotta=8 15 vuotta - 16 vuotta=6 13 vuotta - 14 vuotta=4 11 vuotta - 12 vuotta=2 10 vuotta=0
Varaosien toimitusaika arkipäivinä tilauksesta	10	Liikesalaisuus	1,000	Liikesalaisuus	6,66666	Liikesalaisuus	10,000	Suhde pienimpään
Roska-astioiden toimitusaika arkipäivinä tilauksesta	10	Liikesalaisuus	1,000	Liikesalaisuus	6,66666	Liikesalaisuus	10,000	Suhde pienimpään

Osa-alueen "Roska-astiat" vertailun yhteenveto

		Etelä-Hämeen Metalli Oy Tarjous on merkitty kelvottomaksi osa-alueen osalta		Finncont Ympäristötuotteet Oy		Lehtovuori Oy		
	Max pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Annettu tieto	Pisteet	Pisteiden laskentatapa
Kriteerikohtaiset pisteet yht.	30				23,33332		30,000	
Osa-alueen hinta yht.	70			63580,00 EUR	70,000	65628,75 EUR	67,81479	Suhde pienimpään
Osa-alueen pisteet yht.	100		78,29023		93,33332		97,81479	
Sijoitus				2.		1.		
Valittu		Ei		Kyllä		Kyllä		

13

Valtionperinnön vastaanottaminen

VD/6347/02.05.02/2025

PT/AN

Vantaalla on kuollut 27.8.2024 henkilö jättämättä jälkeensä perimään oikeutettuja sukulaisia tai testamenttia.

Perintökaaren 5 luvun 2 §:n mukaan Valtiokonttori voi päättää, että omaisuus luovutetaan sille kunnalle, jossa kuollut henkilö on viimeksi asunut. Perukirjan mukaan kuolinpesän omaisuuden säästö on noin 695 000 euroa. Perukirja ja sen sisältämät tiedot ovat salassa pidettäviä.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 14 kohdan mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun perityn omaisuuden arvo ylittää 200 000 euroa.

Perintöä haetaan kaupungin linjauksen mukaisesti lasten ja nuorten harrastusten tukemiseen. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala esittää, että omaisuus ohjataan kaupunginvaltuuston päätöksellä 16.12.2024 § 3 perustettuun Lasten ja nuorten juhlarahastoon.

Perukirja on konsernijaoston jäsenten nähtävillä luottamushenkilöiden extranetissä.

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

- a) hakea Valtiokonttorilta kuolinpesän omaisuuden luovuttamista Vantaan kaupungille käytettäväksi lasten ja nuorten harrastusten tukemiseen, ja
- b) että varat käytetään lasten ja nuorten juhlarahaston sääntöjen (KV 16.12.2024 § 3) ja rahastoa koskevien hallintosääntömääräysten mukaisesti, mikäli omaisuutta luovutetaan kaupungille

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Ari Nevalainen, lakimies

(etunimi.sukunimi2[at]vantaa.fi)

PT/SV

Hallintosäännön 2 luvun 7 §:n 3 momentin kohdan 2 mukaan kaupunginjohtaja tai 3 luvun 5 §:n 2 momentin kohdan 1 mukaan konsernipalvelujohtaja päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4 ja 5-kohtien mukaisista asioista, joita ovat

- 4. jäsenten ja tilintarkastajien nimeäminen kuntayhtymien, yksityisoikeudellisiin yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden johtaviin toimielimiin, kun kaupungilla on siihen oikeus, ellei toisin ole määrätty; ja
- 5. edustajien nimeäminen ja menettelyohjeiden antaminen kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei toisin ole määrätty, samoin kuin osakkeenomistajalle tai muulle omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttäminen, kun päätös tehdään yhtiökokousta tai muuta kokousta pitämättä.

Konsernipalvelujohtaja on em. perusteella tehnyt seuraavat viranhaltijapäätökset:

- § 26, 8.10.2025, Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 27.10.2025
- § 27, 13.10.2025, Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab:n ylimääräinen yhtiökokous 22.10.2025

Konsernijaosto 27.10.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi pidetyt kokoukset ja niitä koskevat viranhaltijapäätökset.

Liitteet:

- konsernipalvelujohtajan viranhaltijapäätös § 26/2025
- konsernipalvelujohtajan viranhaltijapäätös § 27/2025

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Samuli Vartiainen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

8.10.2025

VD/2379/00.01.05.03/2025

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 27.10.2025

Lisätietoja antaa

Konsernilakimies Samuli Vartiainen, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n (Jäljempänä KLOY) ylimääräisessä yhtiökokouksessa 27.10.2025 käsitellään yhtiön jakautumisen täytäntöönpano.

Osakkaat	Helsingin kaupunki ja Vantaan kaupunki, Vantaan kaupungin omistusosuus vähäinen ja kohdistuu vain CP-osakesarjaan;
Yhtiön toimiala	Metro-, raitiotie-, lauttaliikenne- ja kaupunkipyöräilypalvelut. Yhtiö rakennuttaa, hoitaa, ylläpitää, valvoo, vuokraa ja kehittää joukkoliikenteen infrastruktuuria ja siihen liittyviä tiloja ja toimintoja sekä tarjoaa näihin liittyviä palveluja;
Hallitus	Yhtiöjärjestyksen mukaan 378 jäsentä. Osakassopimuksen mukaan Helsingin kaupunki nimeää 3 jäsentä, Vantaan kaupunki nimeää yhden hallituksen jäsenen. Lisäksi nimetään kaksi ulkopuolista asiantuntijajäsentä. Hallituksen toimikausi on kaksi vuotta;
Hallitus 2024	Yksi Vantaan nimeämä edustaja;
Tilintarkastus	Yhtiöllä on yksi (1) tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastusyhteisö. Yhtiökokous voi valita yhtiön ensimmäisen tilintarkastajan vasta yhtiön perustamisen jälkeen;
Tilintarkastaja 2024	KPMG Oy Ab

Kaupunginhallituksen konsernijaosto on 9.6.2025 § 5 hyväksynyt KLOY:n uuden osakassopimuksen ja kehottanut KLOY:tä aloittamaan jakautumismenettelyn.

KLOY:n osakassopimuksen mukaiseen konsernirakenteeseen siirtymisen ensimmäinen vaihe toteutetaan siten, että kaupunkiliikenne-emoyhtiö jakautumalla eriyttää yhtiön raitiotieinfra koostuvan liiketoiminnan sekä raitiovaunukalustosta sekä -varikoista koostuvan liiketoiminnan omiksi yhtiöikseen (Helsingin joukkoliikenneinfra Oy ja RV Kalusto ja Varikko Oy). Ensimmäisen vaiheen jakautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintiajankohta on 1.1.2026. Ensimmäisessä vaiheessa perustettava RV Kalusto ja Varikko Oy (osakesarjat CP ja CK) omistaa Kaupunkiliikenne-konsernin raitiovaunukaluston ja varikot sekä vastaa niiden ylläpidosta ja vuokraa näitä emoyhtiölle. RV Kalusto ja Varikko Oy:n tarkoituksena on vastata kaluston ja varikkokapasiteetin riittävydestä emoyhtiöllä olevien veloitteiden täyttämiseksi sekä mahdollistaa kaluston ja varikoiden hyödyntäminen koko organisaation tarpeiden mukaisesti. Vantaan ratikan kalusto ja Vaaran varikko tulevat yhtiön omistukseen.

KLOY on allekirjoittanut ja rekisteröinyt konsernijaoston 9.6.2025 päätöksen mukaisen jakautumissuunnitelman. Osakeyhtiölain mukaan jakautumisesta päättää yhtiökokous.

KLOY:n rekisteröimä jakautumissuunnitelma vastaa konsernijaoston 9.6.2025 päätöstä, joten estettä jakautumisen hyväksymiselle yhtiökokouksessa ei ole.

Hallintosäännön 2 luvun 5 §:n 2 mom. 1 kohdan mukaan konsernipalvelujohtaja päättää kiireellisissä asioissa edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava. Yhtiökokous on ennen konsernijaoston seuraavaa kokousta 27.10.2025, joten konsernipalvelujohtaja on toimivaltainen nimeämään edustajan ja antamaan menettelyohjeet kokoukseen.

Päätös / Konsernipalvelujohtaja

Päätän

- a) valtuuttaa konsernilakimies Samuli Vartiainen tai toisen konserniohjaus ja -valvonta -yksikön lakimiehen edustamaan Vantaan kaupunkia Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n yhtiökokouksessa 27.10.2025; ja
b) antaa kokousta varten menettelyohjeeksi hyväksyä yhtiön jakautumisen jakautumissuunnitelman mukaisesti.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

8.10.2025

VD/2379/00.01.05.03/2025

Vantaa 8.10.2025

Kiljander-Kiiskinen Riikka
Konsernipalvelujohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano Konserniohjaus ja -valvonta

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

8.10.2025

VD/2379/00.01.05.03/2025

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena. Ilmoita siinä päätös, johon haet oikaisua, sekä mahdollinen diaarinumero. Kerro mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä myös ne mukaan oikaisuvaatimukseen. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Tarkista aukioloajat soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/Oikaisuvaatimus-paatokselle>

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Vs. Konsernipalvelujohtaja Ekholm Tiina

13.10.2025

VD/4126/00.01.05.03/2025

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab:n ylimääräinen yhtiökokous 22.10.2025

Lisätietoja antaa

konsernilakimies Otto Lehto, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 22.10.2025 käsitellään hallituksen jäsenten valinta ja hallituksen palkkiot.

Kaupungin omistus	4,7 %; Samfundet Folkhälsan 45 %, Helsinki 13 %, Espoo 8 %, Porvoo 9 %, Loviisa 6 %, Sydkustens
Muut osakkaat	landskapförbund 5 %, Sipoo 4,2 %, Kirkkonummi 3,4 %, Kauniainen 1,3 % ja Lapinjärvi 0,4 %;
Yhtiön toimiala	Järjestää ruotsinkielistä ammatillista koulutusta pääkaupunkiseudulla (Yrkesinstitutet Prakticum), yhtiö on yleishyödyllinen ja voittoa tavoittelematon ja toimii Samfundet Folkhälsanilta vuokratussa Prakticum-talossa;
Hallitus	6-10 jäsentä, toimikausi 1 vuosi. Nimetään seuraavasti: Samfundet Folkhälsan 5 (joista pj.), Helsinki 1, Espoo 1, Porvoo 1, Vantaa, Kauniainen ja Kirkkonummi 1 (Vantaa joka toinen toimikausi) ja Loviisa, Sipoo ja Lapinjärvi 1;
Hallitus 2025-2026	Ei Vantaan nimeämää jäsentä;

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa valitaan hallituksen jäsenet Helsingin nimeämän jäsenen ja yhden Folkhälsanin nimeämän hallituksen jäsenen tilalle. Helsinki varsinaisessa yhtiökokouksessa ollut nimennyt uutta jäsentä ja yhtiökokous päätti, että aiempi hallituksen jäsen jatkaa toistaiseksi ja uusi jäsen valitaan ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Folkhälsan on ilmoittanut, että yksi sen nimeämistä hallituksen jäsenistä on eronnut tehtävästään 24.9. ja että se nimeää yhtiökokouksessa uuden jäsenen tilalle.

Yhtiökokoukselle esitetään, että hallituksen palkkioita korotetaan seuraavasti:

- kokouspalkkio 100 euroa -> 150 euroa
- hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio 1 000 euroa -> 1 500 euroa.

Hallintosäännön 3 luvun 5 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan konsernipalvelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohdan mukaisista asioista (mm. edustajan nimeäminen ja menettelyohjeiden antaminen yhtiökokouksiin). Seuraava konsernijaoston kokous pidetään 27.10.2025.

Päätös / Konsernipalvelujohtaja

Päätän

- valtuuttaa ruotsinkielisten opetustoimen asiantuntija Anders Rosenqvistin edustamaan Vantaan kaupunkia Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 22.10.2025; ja
- antaa yhtiökokousta varten menettelyohjeeksi, että yhtiökokoukselle tehdyt esitykset voidaan hyväksyä esitetyn mukaisina.

Vantaa 13.10.2025

Ekholm Tiina
Vs. Konsernipalvelujohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Vs. Konsernipalvelujohtaja Ekholm Tiina

13.10.2025

VD/4126/00.01.05.03/2025

Täytäntöönpano

Konserniohjaus ja -valvonta

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.